

БЕЗОПЛАТНА ПРАВОВА ДОПОМОГА В УКРАЇНІ

ЗМІСТ

БЕЗОПЛАТНА ПРАВОВА ДОПОМОГА: РОЗВИТОК СИСТЕМИ І КОНТЕКСТ

- [] Уряд пропонує розширити можливості доступу до якісної правової допомоги
- [] Уряд Данії виділить 10 мільйонів доларів на розвиток системи юстиції та захист прав людини в Україні
- [] *«Україна серйозно просунулася в процесі комплексного реформування системи правової допомоги»* - **П'єтро Сардаро**
- [] *«Завдання Мін'юсту та центрів з надання правової допомоги полягає в тому, щоб максимально допомогти у вирішенні побутових проблем переселенців та учасників АТО»*, - **Павло Петренко** про початок роботи мобільних консультаційних пунктів правової допомоги для учасників АТО та переселенців
- [] Суттєво спрощено звітність адвокатів, які надають безоплатну вторинну правову допомогу
- [] Майже півтисячі адвокатів успішно пройшли 8-ий конкурс з відбору адвокатів до системи БПД
- [] Розпочато навчання в рамках дистанційного курсу «Вступ до системи безоплатної вторинної правової допомоги»
- [] Відкрито всеукраїнський контактний центр системи БПД
- [] Публічний звіт про виконання Мін'юстом Меморандуму про співпрацю між Національною асоціацією адвокатів України та Міністерством юстиції України у сфері надання БПД
- [] *«Ми пропонуємо НААУ можливість реалізувати на практиці ті благородні наміри, які декларує сьогодні її керівництво»*, - **Андрій Вишневський**
- [] Щодо спростування неправдивої інформації про систему БПД поширеної НААУ
- [] Територіальні громади долучилися до ініціативи фінансової підтримки центрів з надання БВПД за рахунок коштів місцевих бюджетів
- [] *«Надання правової допомоги вразливим верствам населення – це питання не лише правової, а й соціальної політики»*, - **Джон Маккеус**
- [] Рада Європи передала центрам з надання БВПД техніку вартістю понад 1,4 мільйони гривень
- [] Статистичні дані щодо роботи системи БПД

ФАКТИ ТА ПОДІЇ

- [] Конкурс з відбору фахівців із комунікації у регіональні центри з надання БВПД
- [] Конкурс проектів з інтеграції первинної і вторинної безоплатної правової допомоги
- [] У столиці пройшов навчальний семінар для «інтеграторів»
- [] Близько 100 громадських організацій з 24 регіонів України приєдналися до мережі безоплатної правової допомоги учасникам АТО
 - ✓ **Герої серед нас:** Історія **Богдана Біланова**, співробітника Краматорського місцевого центру з надання БВПД, який проходив службу в зоні АТО
- [] Представлено результати виконання рекомендацій міжнародних експертів щодо управління ризиками в системі БПД
- [] *«Той з адвокатів, хто хоч трохи починає цікавитись роботою системи БПД і вникає в її суть – не може не стати її прихильником»* – у регіонах відбулися круглі столи щодо співпраці між адвокатурою та державою заради якості безоплатної правової допомоги
- [] На Одещині адвокати системи БПД беруть участь в проекті «Електронний суд»

- [] Зустріч представників системи БПД із експертами Місії ЄС стосовно надання правової допомоги біженцям
- [] У Києві пройшли навчальні тренінги для адвокатів-тренерів системи безоплатної правової допомоги та розпочалося чергове коло каскадних тренінгів у регіонах
- [] У столиці пройшов навчальний тренінг для працівників регіональних та місцевих центрів з надання БВПД
- [] Семінар-тренінг для менеджерів з якості регіональних центрів з надання БВПД «Нові інструменти захисту прав людини в роботі менеджерів з якості»
- [] Консультативна місія Європейського Союзу з реформування сектору цивільної безпеки в Україні ознайомилась із роботою системи БПД у 12 регіонах
- [] Щодо екстрених заходів з усунення наслідків бездіяльності у Регіональному центрі з надання БВПД у Харківській області
- [] Вийшли друком буклети «Що таке безоплатна вторинна правова допомога та як її отримати?»
- [] Безоплатна правова допомога в Україні: *медіа дайджест*
- [] Новини порталу «Правовий простір»

ПРИКЛАДИ УСПІШНОГО ЗАХИСТУ АДВОКАТІВ СИСТЕМИ БПД

- [] Виправдувальні вироки у кримінальних провадженнях
- [] Зміна кваліфікації дій підозрюваного/обвинуваченого на таку, що передбачає менш тяжкий злочин або більш м'яке покарання, або зменшення об'єму обвинувачення
- [] Зміна/скасування/залишення в силі судових рішень на користь клієнтів судами апеляційної та касаційної інстанцій
- [] Позитивна практика у галузі застосування заходів забезпечення кримінального провадження
- [] Звільнення від покарання/відбування покарання/кримінальної відповідальності
- [] Успішна практика на стадії виконання рішення суду
- [] Закриття кримінального провадження
- [] Призначення більш м'якого покарання, ніж передбачено законом
- [] Успіхи адвокатів у справах цивільного та адміністративного процесів

КРАЦІ ПРАКТИКИ АДВОКАТСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА МЕНЕДЖМЕНТУ

- [] Адвокатська практика надання БВПД
- [] Корисні практики в роботі центрів БВПД
- [] Європейська практика правового захисту

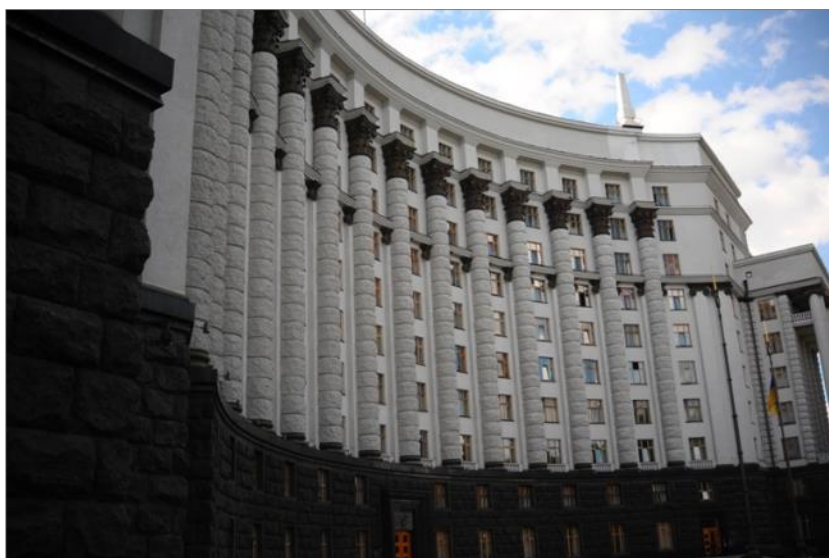
NB! При використанні матеріалів інформаційного дайджесту посилання на джерело обов'язкове
© 2015 Координаційний центр з надання правової допомоги

Безоплатна правова допомога в Україні: розвиток системи і контекст

[] Уряд пропонує розширити можливості доступу до якісної правової допомоги

На виконання Національної стратегії захисту прав людини, [Стратегії реформування судоустрою, судочинства та суміжних правових інститутів на 2015 - 2020 роки та Програми діяльності Кабінету Міністрів України Урядом України внесено до Верховної Ради України проект Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо спрощення доступу до безоплатної вторинної правової допомоги та підвищення якості її надання» \(реєстраційний номер \[3044 від 07.09.2015\]\(#\)\).](#)

NB! Зазначений законопроект 04 листопада 2015 року розглянуто під час засідання Комітету з питань правової політики та правосуддя та рекомендовано прийняти його Верховною Радою України за основу.

У законопроекті, зокрема, пропонуються такі зміни:

По-перше: надати право на отримання безоплатної вторинної правової допомоги особам, середньомісячний сукупний дохід яких не перевищує двох розмірів прожиткового мінімуму встановленого законом для осіб, які належать до основних соціальних і демографічних груп населення.

Відповідно до Закону України «[Про державний бюджет України на 2015 рік](#)», з 1 вересня 2015 року два прожиткових мінімуми становлять:

- ✓ для працевдатних осіб – 2756 грн.;
- ✓ для осіб, які втратили працевдатність, – 2148 грн.

На сьогодні право на безоплатну правову допомогу мають особи середньомісячний сукупний дохід сім'ї якої менше суми прожиткового мінімуму, встановленого законом (для працевдатних осіб – 1378 грн., для осіб, які втратили працевдатність – 1074 грн.).

Наприклад, якщо до місцевого центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги звертається особа, яка отримує мінімальну заробітну плату у місячному розмірі 1378 гривень, – їй буде відмовлено у наданні безоплатної вторинної правової допомоги,

оскільки її дохід дорівнює встановленому прожиткового мінімуму для працездатних осіб, та становить – 1378 грн., а не нижчий за нього. Разом з тим за законом громадянин не може отримати заробітну плату меншу ніж мінімальна. Аналогічна ситуація виникає, коли до місцевих центрів звертаються пенсіонери, які належать до найбільш незахищених верств населення.

З 1 вересня 2015 року прожитковий мінімум для осіб, які втратили працездатність становить 1074 гривні. Тобто, у разі звернення до місцевого центру одинокого пенсіонера, який отримує мінімальну пенсію у розмірі 1074 гривні (менше 1074 гривень пенсіонер не отримує, – така мінімальна сума закріплена на законодавчому рівні, як державна соціальна гарантія), – він не матиме права на безоплатну вторинну правову допомогу, оскільки рівень його доходів не менший, ніж сума прожиткового мінімуму, встановленого законом для такого пенсіонера.

Запропоновані зміни спрямовані на усунення соціальної несправедливості та забезпечення доступу до безоплатної правової допомоги особам, які мають дохід, на рівні встановленого прожитого мінімуму або, навіть і більше, проте недостатній для самостійного залучення адвоката.

Крім того, запропоновані зміни зроблять особу незалежною від доходів інших членів сім'ї у питанні звернення за безоплатною правовою допомогою.

Насамперед це стосується осіб, законні інтереси та права яких порушуються в сім'ї. Чинна редакція закону до суб'єктів права на безоплатну вторинну правову допомогу відносить осіб середньомісячний сукупний дохід сім'ї яких нижчий за суму прожиткового мінімуму, встановленого законом. Тобто для отримання правової допомоги таким особам необхідно показати рівень доходів усіх членів сім'ї, щоб підтвердити свою належність до вразливої категорії населення. Разом з тим, у разі виникнення сімейного спору (розлучення, сплата аліментів, порядок поділу майна, інші спори, що можуть бути вирішені у судовому порядку) це зробити складно або навіть неможливо, оскільки інша сторона спору не зацікавлена у наданні достовірної інформації про рівень своїх доходів.

По-друге: доповнити перелік суб'єктів права на безоплатну вторинну правову допомогу особами, які лише претендують на отримання статусу учасника АТО або внутрішньо переміщеної особи, проте відповідно до чинного закону, не належать до суб'єктів права на безоплатну вторинну правову допомогу.

По-третє: передбачити, що учасники бойових дій, у тому числі учасники АТО, мають право на всі

види правових послуг безоплатної вторинної правової допомоги. Чинна [редакція закону](#) обмежує таке право лише наданням безоплатної правової допомоги в частині вирішення питань, пов'язаних із їх соціальним захистом. На сьогодні, така особа може отримати безоплатну правову допомогу лише у разі порушення права на пільги та гарантії соціального захисту, передбачені Законами України «[Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту](#)», «[Про основні](#)

[засади соціального захисту ветеранів праці та інших громадян похилого віку в Україні» та «Про жертви нацистських переслідувань».](#)

По-четверте: встановити, що безоплатна вторинна правова допомога продовжує надаватися до завершення відповідної стадії кримінального провадження у разі зміни (скасування) запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою слідчим суддею, судом першої інстанції.

По-п'яте: конкретизувати підстави та порядок заміни адвокатів, які надають безоплатну вторинну правову допомогу.

Законопроектом, зокрема, передбачається, що адвоката, який надає безоплатну вторинну правову допомогу, може бути замінено за рішенням центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги, у тому числі в разі:

- ✓ зміни підсудності кримінального провадження, цивільної, адміністративної, господарської справи чи підслідності кримінального правопорушення;
- ✓ відмови адвоката від виконання договору з підстав, передбачених Законом України «Про адвокатуру і адвокатську діяльність»;
- ✓ припинення дії контракту (договору);
- ✓ зупинення або припинення права на зайняття адвокатською діяльністю;
- ✓ відсутності в Єдиному реєстрі адвокатів України.

Крім того, шляхом внесення змін до Закону України «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування» пропонується врегулювати питання щодо отримання інформації з Державного реєстру загальнообов'язкового державного соціального страхування на запит центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги, що дозволить оптимізувати процедуру звернення клієнта до відповідного центру та підтвердження належності до суб'єктів права на безоплатну вторинну правову допомогу, оскільки особам не потрібно буде збирати додаткові документи для підтвердження їх належності до вразливих категорій населення, а лише подати документ, що посвідчує особу.

«Уряд прийняв рішення про розширення переліку осіб, які мають право на безоплатну правову допомогу. До нинішнього списку додані особи, які претендують на отримання статусу учасника АТО та особи, які є вимушеними переселенцями у зв'язку з агресією Російської Федерації», –

*повідомила перший заступник Міністра юстиції України **Наталія Севостьянова** під час брифінгу 11 вересня 2015 року у Кабінеті Міністрів України.*

Також, як повідомила Наталія Севостьянова, ініційовано розширити критерій малозабезпеченості (з одного прожиткового мінімуму, як це є нині, - до двох прожиткових мінімумів). Це дасть громадянам право на отримання правової допомоги за рахунок держави у випадку, якщо їхній середньомісячний сукупний дохід не перевищує двох розмірів прожиткового мінімуму.

«За таких умов більше

громадян зможе отримати безоплатну правову допомогу», - зазначила вона.

NB! Станом на 11 листопада 2015 року понад 6,2 тис. громадян отримали адвоката для здійснення представництва їх інтересів у судах.

*«За деякими справами вже отримано позитивні для клієнтів центрів рішення», - наголосила **Наталія Севостьянова**.*

«Йдеться про дуже різні категорії справ. – зазначив

*під час брифінгу заступник директора Координаційного центру з надання правової допомоги **Мирослав Лаврінок**. – Фактично, будь-хто, хто відчуває таку потребу, може звернутися до центрів. Центри допоможуть їм самостійно, призначивши адвоката, або ж переадресувавши до організацій, партнерство із якими ми постійно посилюємо та розвиваємо».*

Окрім того, Мирослав Лаврінок зазначив, що серед засадничих принципів роботи системи безоплатної правової допомоги є її повна прозорість: *«Ми розвиваємося, при цьому намагаємося відчувати ті настрої, які є у суспільстві сьогодні. З вересня минулого року ми на щотижневій основі опубліковуємо у вільний доступ інформацію про витрату державних коштів на оплату праці та відшкодування витрат адвокатів. Нині*

прийнято рішення про публікацію відомостей в частині видатків на заробітну плату працівників центрів по усій системі». Він також додав, що на сайті Координаційного центру опубліковані усі звіти щодо виконання бюджетних програм. Заступник директора Координаційного центру нагадав, що система безоплатної правової допомоги пройшла незалежний аудит за участі міжнародних аудиторів у рамках проекту, реалізованого Національною академією фінансів та економіки Міністерства фінансів Королівства Нідерланди спільно з Державною фінансовою інспекцією України. За його результатами модель управління ризиками системи БПД була високо оцінена та рекомендована до застосування в системі органів державної влади.

У свою чергу радник Міністра юстиції Ігор Алексєєв звернув увагу на те, що система продемонструвала свою ефективність, підтвердженням чому є конкретні статистичні дані.

«За 2014 та 1 півріччя 2015 року лише у кримінальних справах ми маємо близько 250 виправдувальних вироків. Відносно понад 1300 осіб кримінальне провадження було закрито. У більше 1200 випадках адвокати домоглися пом'якшення запобіжного заходу з тримання під вартою. За допомогою у цивільних і адміністративних справах з 1 липня 2015 року до центрів звернулося більше 13 тис осіб. В одних випадках це консультації та роз'яснення, в інших – залучення адвоката», - повідомив **Ігор Алексєєв**. Він також навів кілька прикладів реальних справ успішного представництва інтересів клієнтів адвокатами системи БПД.

Як зазначив радник Міністра юстиції **Дмитро Сторожук**, на сьогодні немає жодних сумнівів, що реформа виправдала себе.

«Така значна кількість звернень свідчить про те, що громадянам дійсно потрібна ця допомога. Вони розчарувалися в тих інститутах, які існують на місцях, вони не можуть добитися правди, оббиваючи пороги місцевих органів влади. В таких умовах саме звернення до центрів безоплатної правової допомоги та професійних адвокатів є реальним шляхом виходу з ситуації», - сказав він.

Адвокат **Богдан Моїсеєнко** також звернув увагу на високу якість роботи адвокатів, які надають безоплатну правову допомогу, і вдячність від тих клієнтів, які отримали позитивні рішення судів у своїх справах. Адвокат, на підставі доручення Першого київського місцевого центру з надання БВПД, представляв інтереси позивача стосовно визнання недійсним заповіту. Справа тривала з 2007 року, у її ході численну кількість разів змінювалися позовні вимоги, проводилися експертизи. Після розгляду справи по суті 3 вересня 2015 року відповідачі визнали позов.

«Ті результати, яких вже вдалося досягти, є найкращим підтвердженням ефективності системи. Створення системи безоплатної правової допомоги – це рука допомоги, протягнута тим, хто потребує допомоги», - зазначив **Богдан Моїсеєнко**.

NB! Переглянути повний відеозапис прес-брифінгу можна [тут](#).

[] Уряд Данії виділить 10 мільйонів доларів на розвиток системи юстиції та захист прав людини в Україні

15 вересня 2015 року Міністр юстиції України Павло Петренко в ході зустрічі з Міністром закордонних справ Королівства Данія Крістіаном Енсеном домовились про виділення урядом Данії 10 млн доларів на реалізацію програми «Нове урядування і захист прав людини».

«За результатами аналізу роботи Уряду, Адміністрації Президента та Міністерства юстиції України Міністр закордонних справ Королівства Данія повідомив про відкриття нової програми, яка передбачає технічну допомогу і фінансування нашої

антикорупційної реформи. Мова йде про програму «Нове урядування і захист прав людини» з фінансуванням на рівні 10 млн доларів», - зазначив очільник Мін'юсту.

За його словами, виділені кошти буде спрямовано на антикорупційну політику, реформу кримінальної юстиції та захист прав людини.

«Парламент має прийняти дуже важливий пакет законів, який стосується як безвізового режиму з ЄС, так і просування України у сфері боротьби з корупцією. Запровадження інституту спецконфіскації дасть можливість повернути кошти, вкрадені попередніми чиновниками. Так само буде створено орган, який здійснюватиме розшук та управління активами,

здобутими корупційним шляхом. На інституційне становлення саме цих органів наші міжнародні партнери з Уряду Данії виділяють допомогу», - наголосив Павло Петренко

Очільник Мін'юсту подякував представникам Уряду Королівства Данія за високу оцінку здобутків Міністерства юстиції та висловив сподівання на плідну співпрацю в ході реалізації проекту.

За словами Міністра закордонних справ Королівства Данія Крістіана Енсена, саме Міністерство юстиції України є ключовим органом у проведенні реформ в державі, адже жодну реформу не можна запровадити, не поборовши корупцію.

«Сьогодні ми погодили виділення Данією 10 мільйонів доларів на програму «Нове урядування і захист прав людини». Ця програма забезпечить покращення у сфері юстиції, в боротьбі з корупцією і підтримку інституту Омбудсмена, що покращить ситуацію із захистом прав людини», - зазначив Крістіан Енсен.

Один з трьох нових проектів у рамках оголошеної програми технічної допомоги для України розпочався нещодавно і спрямований на реформування прокуратури та укріплення системи безоплатної правової допомоги. Проект з бюджетом 2,9 млн євро реалізовуватиметься протягом найближчих трьох з половиною років Офісом Ради Європи в Україні у співпраці з Генеральною прокуратурою та Координаційним центром з надання правової допомоги. Одним з перших заходів даного проекту буде незалежне оцінювання системи безоплатної правової допомоги експертами Ради Європи, ініційоване Координаційним центром з надання правової допомоги 12 лютого 2015 року.

[] «Україна серйозно просунулася в процесі комплексного реформування системи правової допомоги» – П'єтро Сардаро

На думку радника з питань реформування судових та правоохоронних органів Консультативної місії Європейського Союзу з реформування сектору цивільної безпеки в Україні П'єтро Сардаро, «безоплатна правова допомога є основою системи правосуддя». Про це учора він заявив під час проведення круглого столу «Безоплатна правова допомога – на захисті прав громадян», що пройшов у Полтаві 16 вересня 2015 року.

«Безоплатна правова допомога є однією з фундаментальних основ системи правосуддя, і організація, яку я представляю, надає цій системі великого значення. Тому дозвольте мені коротко розповісти про цю організацію: Європейську консультативну місію в Україні (ЄКМУ)», – зазначив **П'єтро Сардаро**. З його слів, Місія була започаткована рік тому, в 2014 році, в рамках Спільної політики безпеки та оборони Європейського Союзу, у відповідь на звернення України. Початковий мандат місії триватиме протягом двох років. Він повідомив, що ЄКМУ є невійськовою громадською місією, мета якої полягає у підтримці української влади в її прагненні розбудови сильного та стабільного сектора «громадянської безпеки».

«Я повинен пояснити, що під «сектором громадянської безпеки» ми маємо на увазі широкую концепцію, що включає не тільки правоохоронні та розвідувальні органи, що займаються громадською безпекою в широкому розумінні цього поняття (поліція,

прикордонна служба, Національна гвардія, Пенітенціарна служба і Служба безпеки), але також і судову систему, прокуратуру, а також всі установи та організації громадянського суспільства, які відіграють активну роль у питаннях верховенства права, до яких, безумовно, відносяться і центри з надання безоплатної правової допомоги», – уточнив він.

На думку радника з питань реформування судових та правоохоронних органів Консультативної місії Європейського Союзу з реформування сектору цивільної безпеки в Україні, **«безоплатна правова допомога є основою системи правосуддя».**

«Справедливе правосуддя може залишатися просто гарними словами, теоретичною концепцією, якщо не буде по-справжньому доступним для людей. Тільки будучи доступним, справедливе правосуддя може стати ефективним і реальним. А для того, щоб справедливе правосуддя було доступним на практиці – повинна існувати надійна система безоплатної правової допомоги: для тих, хто не може дозволити собі витрати на судочинство, для всіх вразливих категорій осіб. І Україна серйозно просунулася в процесі комплексного реформування системи правової допомоги. Адже цей процес, як ми знаємо, нещодавно перейшов на новий рівень зі створенням 1 липня 2015 року мережі зі 100 місцевих центрів [місцеві центри з надання БВПД] і початком надання правових послуг в цивільних та адміністративних справах. Ця мережа є основою системи правової допомоги в Україні», – резюмував П'єтро Сардаро.

Під час згаданого круглого столу відбулося [підписання Меморандуму про співпрацю](#) між Полтавською обласною державною адміністрацією, Полтавською обласною радою та Регіональним центром з надання безоплатної вторинної правової допомоги у Полтавській області. Мета такого кроку – **поглиблення співпраці між системою безоплатної правової допомоги, органами місцевого самоврядування та органами виконавчої влади на Полтавщині.** Основними ж завданнями партнерської співпраці є забезпечення розвитку системи надання правової допомоги та створення рівних можливостей доступу осіб до правосуддя через надання безоплатної вторинної правової допомоги.

«Центри потребують підтримки і тісної співпраці з іншими державними органами та установами, а також з інститутами громадянського суспільства. Тому підписання сьогоднішнього Меморандуму є дуже важливим, - прокоментував підписання П'єтро Сардаро. – Це важливо тому, що це крок у правильному напрямку: у напрямку підвищення ефективності системи безоплатної правової допомоги за рахунок поліпшення координації та співпраці. Я вірю і сподіваюся, що інші меморандуми про співпрацю будуть підписані з представниками громадянського суспільства, а також, що більш важливо, з правоохоронними органами та прокуратурою».

Участь у круглому столі взяли директор Координаційного центру з надання правової допомоги **Андрій Вишневський**, заступник голови Полтавської обласної державної адміністрації **Олег Пругло**, заступник голови Полтавської обласної ради **Володимир Микійчук**, начальник Головного територіального управління юстиції у Полтавській області **Ірина**

Пашко, голова кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури Полтавської області **Тамара Воротінцева**, голова дисциплінарної палати кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури Полтавської області **Вікторія Пономаренко**, голова Громадської ради при Полтавській облдержадміністрації **Володимир Голуб**, радник з питань реформування судових та правоохоронних органів Консультативної місії Європейського Союзу з реформування сектору цивільної безпеки в Україні **П'єтро Сардаро**, адвокати, представники правоохоронних органів, директори місцевих центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги, органи виконавчої влади та місцевого самоврядування, представники громадських організацій.

[] «Завдання Мін'юсту та центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги полягає в тому, щоб максимально допомогти у вирішенні побутових проблем переселенців та учасників АТО» – Павло Петренко про початок роботи мобільних консультаційних пунктів правової допомоги для учасників АТО та переселенців

Міністерство юстиції України та Координаційний центр з надання правової допомоги працюють у напрямку розширення доступу до послуг безоплатних адвокатів для учасників АТО та тимчасово переміщених осіб. З цією метою у жовтні та на початку листопада нинішнього року було відкрито одразу декілька мобільних консультаційних пунктів правової допомоги.

Так, [15 жовтня в Черкасах розпочав роботу мобільний консультаційний пункт з правових питань для учасників АТО](#). У ньому бійцям, які знаходяться на реабілітаційному лікуванні, зусиллями співробітників **Черкаського місцевого центру з надання БВПД** та адвокатів, які надають безоплатну вторинну правову допомогу, будуть надаватися виїзні правові консультації. А також – у разі необхідності – здійснюватиметься представництво їх інтересів у судах.

Мобільний консультаційний пункт з

правових питань відкрито у Центрі реабілітації для учасників АТО при Черкаському обласному госпіталі для інвалідів війни.

«У Черкасах за ініціативи Уряду Міністерство юстиції запустило ще один важливий соціальний проект в рамках розвитку системи надання безоплатної правової допомоги. Безпосередньо в госпіталі працюватиме мобільна група адвокатів. Вони надаватимуть допомогу хлопцям, які перебувають тут на реабілітації. Для того, щоб вони не їздили і не шукали наш центр у Черкасах, чи в якомусь із районів області», - розповів Міністр юстиції **Павло Петренко**, який взяв участь у першому виїзному консультуванні в рамках роботи мобільного консультативного пункту для учасників АТО.

Він повідомив, що адвокати місцевих центрів з надання БВПД приїжджатимуть до госпіталю і на місці консультуватимуть бійців. «Міністерство юстиції запроваджує через ці нові пілотні проекти максимальну правову допомогу для наших хлопців учасників АТО, членів їхніх сімей. Тому що людина, яка фактично пройшла війну, не повинна стикатися з бюрократією у державних органах, це неприпустимо», -

додав Міністр.

Мобільний консультативний пункт працюватиме в Центрі реабілітації учасників АТО двічі на місяць.

[16 жовтня в приміщенні Полтавського військового гарнізонного госпіталю розпочав роботу мобільний консультативний пункт з правових питань](#), де військовослужбовцям та бійцям АТО, які перебувають на лікуванні у госпіталі, буде надаватися безоплатна правова допомога. У перший день роботи консультативного пункту роз'яснення з правових питань бійцям надавали директор Координаційного центру з надання правової допомоги **Андрій Вишневський**, директор Регіонального центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги у Полтавській області **Олександр Черчатий** та його заступник **Микола Лахижа**, директор Другого полтавського місцевого центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги **Людмила Бубир**, керівник обласного Дорадчо-

консультативного Центру допомоги учасникам АТО **Валерія Довженко**, адвокати, які надають безоплатну вторинну правову допомогу, **Людмила Тимохіна** та **Владислав Пожидаєв**.

Роботу мобільного пункту забезпечуватимуть працівники Регіонального центру з надання БВПД у Полтавській області, Першого і Другого полтавських місцевих центрів з надання БВПД, адвокати, що співпрацюють із центрами, а також юристи громадських організацій, що надають безоплатну первинну правову допомогу. Вони приїздитимуть до госпіталю за наявності потреби в їхніх послугах у бійців, що перебувають там на лікуванні, та надаватимуть консультації з різних правових питань. А також у разі потреби здійснюватимуть представництво їх інтересів у судах.

20 жовтня Міністр юстиції **Павло Петренко** та директор Координаційного центру за надання правової допомоги **Андрій Вишневський** відвідали із робочим візитом Полтавський університет економіки і торгівлі, де [пройшло перше засідання мобільного консультативного пункту правової допомоги тимчасово переміщеним особам](#).

радник Міністра юстиції України, народний депутат України **Андрій Помазанов**, голова Полтавської обласної державної адміністрації **Валерій Головка**, начальник Головного територіального управління юстиції у Полтавській області **Ірина Пашко**, ректор Полтавського університету економіки і торгівлі **Олексій Нестуля**, директор Регіонального центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги у Полтавській області **Олександр Черчатий**, директори та юристи місцевих центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги, адвокати, які надають БВПД, юристи громадських організацій.

Місце проведення заходу було обране не випадково. У Полтавському університеті економіки і торгівлі, на базі якого нині функціонує Луганський національний

університет імені Тараса Шевченка, навчається багато вихідців з окупованих територій Донбасу та Криму. Переважна більшість таких студентів в тій чи іншій мірі зіштовхнулись з типовими труднощами переселенців та потребують допомоги від держави.

«Підтримка Міністерства юстиції стосується конкретної і практичної допомоги тим людям, які зіткнулися з проблемами, будучи вимушено переміщеними з Луганської і Донецької областей та з Криму. Завдання Міністерства юстиції і центрів з надання безоплатної правової допомоги, які працюють по всій Україні, полягає в тому, щоб максимально допомогти у вирішенні побутових проблем переселенців», - наголосив Міністр юстиції Павло Петренко.

«Ця ініціатива – маленький крок до повернення життя цих людей у нормальне русло», - зазначив він.

Першим кроком її реалізації стало підписання між Регіональним центром з надання безоплатної вторинної правової допомоги у Полтавській області та ВНЗ Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі» Меморандуму про співробітництво.

31 жовтня у Військово-медичному клінічному центрі, що у **Вінниці**, [відкрито мобільний пункт з надання безоплатної правової допомоги учасникам АТО](#).

*«Ми продовжуємо реалізовувати ініціативи, які мають полегшити життя нашим захисникам і мінімізувати спілкування з чиновниками та бюрократичну тяганину» - зазначив Міністр юстиції України **Павло Петренко** в рамках свого візиту до Вінниці у зв'язку із цим.*

У мобільному консультативному пункті учасникам АТО та військовослужбовцям, які знаходяться на лікуванні, зусиллями співробітників [Вінницького місцевого центру з надання БВПД](#) та адвокатів, які надають безоплатну вторинну правову допомогу, будуть надаватися виїзні правові консультації. А також – у разі необхідності – здійснюватиметься представництво їх інтересів у судах.

«Ми запустили пілотний проект у Вінниці. На постійній основі 2 рази в тиждень до Військово-медичного клінічного центру приїжджатимуть наші адвокати й надаватимуть консультації бійцям з усіх питань» - наголосив Міністр юстиції. Він зауважив: «Українські воїни отримують всю необхідну допомогу. Адвокати мобільних груп підготують усі необхідні документи і супроводжуватимуть справу в усіх державних органах до тих пір, доки проблема не буде вирішена».

Міністр юстиції України **Павло Петренко** разом із директором Координаційного центру з надання правової допомоги **Андрієм Вишневським** цього дня взяли участь у консультуванні громадян. Найбільше військовослужбовців цікавило оформлення статусу учасника АТО, отримання соціальних виплат та пільг на сплату комунальних послуг, оформлення земельних ділянок та інші питання їх соціального захисту. У цей день за правовими консультаціями звернулися 13 військовослужбовців.

Одному із уже призначено адвоката для надання безоплатної вторинної правової допомоги - представлення його інтересів у суді.

Також бійців консультували начальник територіального управління юстиції у Вінницькій області **Юрій Круголь**, директор Регіонального центру з надання БВПД у Вінницькій області **Світлана Маліновська**, директор Вінницького місцевого центру з надання БВПД **Лариса Пікановська**, адвокати, які співпрацюють із центрами з надання БВПД на Вінничині – **Вадим Бондарчук**, **Микола Таранов**, **Анатолій Варчук** та **Наталія Красномоєць**.

«Я маю надію, що така робота адвокатів та залучення до цього процесу Мін'юсту дисциплінуватиме чиновників, які займаються паперовою тяганиною», - заявив Павло Петренко.

За словами медиків, які працюють у Військово-медичному клінічному центрі, робота мобільного пункту є дуже корисною й для них самих. Адже дуже часто першими людьми, яким розповідають про свої проблеми поранені бійці, є саме представники медичного персоналу. Тож і медики, у свою чергу, зможуть оперативно доносити інформацію про можливість отримання БПД до пацієнтів – коли та як це можна зробити.

З метою забезпечення роботи виїзного пункту консультування між Вінницьким місцевим центром з надання БВПД, Головним територіальним управлінням юстиції у Вінницькій області та керівництвом Військово-медичного клінічного центру підписано відповідний Меморандум про співпрацю.

[06 листопада мобільний консультаційний пункт з надання БВПД для переселенців відкрито й у Житомирі.](#)

Місце для роботи консультаційного пункту обране не випадково - готель «Житомир», що знаходиться за адресою: **м. Житомир, площа Перемоги, 6**. Саме у цьому готелі місцева влада

розмістила внутрішньо переміщених осіб, які переїхали із регіонів проведення антитерористичної операції до Житомира. Для переселенців у готелі забезпечено одноразове безкоштовне харчування, можливість користуватися пральною, а також компенсацію витрат, пов'язаних із проживанням. **Віднині безпосередньо у готелі, де вони проживають, переселенці зможуть отримати й фахові консультації юристів, необхідних для вирішення своїх проблем, а також – у разі такої необхідності отримають можливість представництва своїх інтересів у судах за рахунок держави. З цією метою на регулярній основі фахівці Житомирського місцевого центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги, а також адвокати, що співпрацюють із ним, приїжджатимуть до готелю, забезпечуючи таким чином постійну роботу мобільного консультативного пункту.**

У відкритті пункту у Житомирі взяли участь заступник директора Координаційного центру з надання правової допомоги **Віталій Баєв**, заступник голови Житомирської обласної державної адміністрації **Ярослав Лагута**, начальник Головного територіального управління юстиції у Житомирській області **Олег Горай**, радник Міністерства соціальної політики України **Максим Свирський**, директор Регіонального центру з надання безоплатної вторинної

правової допомоги у Житомирській області **Олександр Гербеда** та його заступник **Наталія Радущинська**, директор Житомирського місцевого центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги **Тетяна Кулик**.

У перший день роботи мобільного консультативного пункту за правовими консультаціями звернулося *близько 20 переселенців*. Усі вони отримали консультації, які здійснили мобільні робочі групи у складі заступника директора Координаційного центру з надання правової допомоги **Віталія Баєва**, директора регіонального центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги у Житомирській області **Олександра Гербеда**, директора Житомирського місцевого центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги **Тетяни Кулик**, радника Міністерства соціальної політики України **Максима Свирського** адвокатів системи безоплатної вторинної правової допомоги **Юрія Гузовського**, **Євгена Грішина**, **Лілі Божок**.

Так, **Анжела Іванівна**, яка є переселенкою із зони антитерористичної операції, а саме з м. Донецьк, цікавилася питанням отримання пенсії на утримання неповнолітньої дитини у зв'язку з втратою годувальника. Із початку антитерористичної операції вона з неповнолітньою донькою

вимушена була переїхати до Житомира. Чоловік зі старшою донькою залишилися проживати на окупованій території. На жаль, внаслідок тяжкої хвороби у вересні 2015 року чоловік помер. Анжелу Іванівну проконсультували з приводу того, що для цього потрібно зробити і куди звертатись.

NB! В подальшому мобільні консультаційні пункти правової допомоги будуть відкриватися й у інших містах України.

[] Суттєво спрощено звітність адвокатів, які надають безоплатну вторинну правову допомогу

Координаційний центр відреагував на звернення всеукраїнської громадської організації «Об'єднання адвокатів, які надають безоплатну правову допомогу», що представляє інтереси близько 1 тисячі адвокатів, стосовно зменшення обсягів звітності адвокатів, які надають БВПД.

28 липня 2015 року Всеукраїнська громадська організація «Об'єднання адвокатів, які надають безоплатну правову допомогу» звернулася до

директора Координаційного центру з надання правової допомоги з проханням **переглянути** обсяги звітності та врегулювати строки перевірки звітності, що подається адвокатами, які надають безоплатну вторинну правову допомогу, та встановити строки її опрацювання у центрах з надання БВПД.

Взявши до уваги пропозиції адвокатів, з метою оптимізації подання звітності адвокатами, які надають безоплатну вторинну правову допомогу, Координаційним центром було розроблено проект наказу Міністерства юстиції України «Про внесення змін до стандартів якості надання безоплатної вторинної правової допомоги у кримінальному процесі», яким, зокрема запропоновано **скасувати шість форм моніторингу**, заповнення і подання яких адвокатами передбачено в додатках 4 – 9 до стандартів якості надання безоплатної вторинної правової допомоги у кримінальному процесі, затверджених [наказом Міністерства юстиції України від 25 лютого 2014 року № 386/5](#).

Міністр юстиції України підтримав ініціативу Координаційного центру: відповідний наказ Міністерства юстиції 1960/5 від 13.10.2015 зареєстровано в Міністерстві юстиції за №1249/27694 та буде опубліковано в Офіційному Віснику України № 83 від 27.10.2015.

NB! [Переглянути зареєстрований наказ Міністерства юстиції «Про внесення змін до стандартів якості надання безоплатної вторинної правової допомоги у кримінальному процесі»](#)

Додатково опрацьовується питання щодо **спрощення форми акта надання безоплатної вторинної правової допомоги з відповідними додатками до нього**.

Крім того, порушене у листі ВГО питання щодо врегулювання строків перевірки центрами акта надання безоплатної вторинної правової допомоги **також вирішено:** регіональним центрам запропоновано розробити відповідний наказ щодо прийняття та здійснення перевірки зазначеного акта місцевими центрами, який передбачав би, зокрема, строки розгляду та конкретні дії працівників відповідних структурних підрозділів регіонального та місцевого центрів ([лист КЦ №25-1979 від 02.10.2015](#) зі зразком відповідного наказу про затвердження [Методичних рекомендацій щодо прийняття і перевірки актів надання безоплатної вторинної правової допомоги](#)).

[] Майже півтисячі адвокатів успішно пройшли 8-ий конкурс з відбору адвокатів до системи БПД

493 адвокати успішно пройшли усі етапи 8-го конкурсу з відбору адвокатів, які залучаються для надання безоплатної вторинної правової допомоги.

Нагадаємо, що усього до участі у 8-ому конкурсі адвокатів подано **668** заяв від претендентів, що на 28% більше, ніж під час попереднього 7-го конкурсу, на 44% – ніж у рамках 6-го конкурсу, та майже вдвічі більше, ніж під час 5-го конкурсу,

та свідчить про зростання рівня зацікавленості серед адвокатів до роботи в системі безоплатної правової допомоги.

У письмовому тестуванні взяли участь **606 адвокатів**, усі із яких були допущені до фінального, третього етапу конкурсу – індивідуальні співбесіди, що пройшли у регіонах у період із 12 по 20 жовтня.

Тестування адвокатів у Тернополі

Тестування адвокатів у Миколаєві

Адвокати Львівщини, які прийшли на тестування

Тестування адвокатів в Івано-Франківську

За результатами оцінювання поданих претендентами документів, письмового тестування й індивідуальних співбесід **493 адвокати** набрали достатню кількість балів (3,7* і більше), та будуть включені до Реєстру адвокатів, які надають безоплатну вторинну правову допомогу.

«Кількість заяв від адвокатів, які виявили бажання взяти участь у нинішньому конкурсі, як і кількість тих із них, які успішно пройшли всі три його етапи, зростає, – повідомив директор Координаційного центру з надання правової допомоги **Андрій Вишневський**. – За результатами нинішнього відбору до команди БПД зможуть приєднатися 493 адвокати, і це значно більше, ніж за результатами попередніх кількох конкурсів». Так, за результатами 5-го, 6-го та 7-го конкурсів, які пройшли впродовж 2014 – I півріччя 2015 року, до роботи в системі БПД було відібрано 308, 323 та 372 адвокати відповідно.

Як зауважив директор Координаційного центру, результати останніх конкурсів свідчать про підвищення довіри адвокатів до системи БПД, підтримку її філософії, що заснована на забезпеченні конституційного права громадян на правову допомогу, та партнерській співпраці центрів і адвокатів у реалізації цього права.

«Рівень зацікавленості адвокатів до роботи в системі безоплатної правової допомоги зростає, що зумовлено добровільністю участі у ній адвокатів, можливістю паралельного ведення приватної практики, гнучкістю умов контрактів із центрами з надання БВПД, що враховують побажання адвокатів щодо їх навантаження, території роботи тощо», –

зазначає **Андрій Вишневський**. Крім того, на думку директора Координаційного центру, прозора конкуренція між адвокатами за замовлення від держави є одним з ключових механізмів як забезпечення якості надання безоплатної правової допомоги, так і підвищення якості адвокатських послуг на ринку в цілому.

Співбесіди із адвокатами в Чернігові

Співбесіди із адвокатами в Рівному

Співбесіди із адвокатами в Дніпропетровську

Співбесіди із адвокатами в Сумах

«Після того як почалась цілеспрямована критика та дискредитація системи безоплатної правової допомоги я вирішив взяти участь в 8-му конкурсі з відбору адвокатів, які залучаються до надання безоплатної вторинної правової допомоги.

Прийшовши на письмове тестування я зрозумів, що я не один, у багатьох схожі думки! За результатами письмового тестування набрав 9.1 балів з 10 можливих. Мені дуже сподобалась процедура анонімного тестування – все дуже об'єктивно та доброзичливо! Сьогодні пройшов співбесіду та маю надію, що я стану адвокатом системи БПД!», – поділився враженнями від проходження конкурсу київський адвокат **Роман Титикало**.

Результати конкурсу у розрізі регіонів

Регіон	Подано заяв	Кількість адвокатів, що взяли участь в анонімному тестуванні	Кількість адвокатів, що взяли участь у співбесіді	Відібрано адвокатів
Вінницька область	15	15	15	15
Волинська область	17	17	17	17
Дніпропетровська область	44	42	42	42
Донецька область	44	33	33	33
Житомирська область	18	17	16	14
Закарпатська область	21	18	18	11
Запорізька область	50	47	47	43
Івано-Франківська область	14	12	12	10
Київська область	19	15	15	10
Кіровоградська область	18	17	17	17
Луганська область	6	6	5	5
Львівська область	52	52	50	50
Миколаївська область	16	15	15	12
Одеська область	44	38	38	38
Полтавська область	52	49	48	31
Рівненська область	22	18	18	17
Сумська область	15	14	14	14
Тернопільська область	13	11	11	9
Харківська область	40	39	38	21
Херсонська область	21	20	20	14
Хмельницька область	12	10	10	10
Черкаська область	12	12	11	10
Чернівецька область	19	19	19	10
Чернігівська область	14	11	11	7
м. Київ	70	59	59	33
Разом	668	606	599	493

*Відповідно до наказу Міністерства юстиції 19.08.2015 № 224/7 [«Про проведення конкурсу з відбору адвокатів, які залучаються для надання безоплатної вторинної правової допомоги»](#)

Найбільше адвокатів, які успішно пройшли конкурс, у Львівській (50), Запорізькій (43), Дніпропетровській (42), Одеській (38) областях, Донецькій області та м. Київ (по 33), а також Полтавській області (31). Найменша кількість таких адвокатів – у Луганській (5), Чернігівській (7) та Тернопільській (9) областях.

Усього по Україні частка відібраних адвокатів по відношенню до тих, які взяли участь у тестуванні, становить **81%**. У розрізі регіонів цей показник становить: у Вінницькій, Волинській, Дніпропетровській, Донецькій, Кіровоградській, Одеській, Сумській, Хмельницькій областях – по 100%; у Львівській – 96%, Рівненській – 94%, Запорізькій – 91%; по 83% адвокатів відібрано в Івано-Франківській, Луганській та Черкаській областях; 82% – у Житомирській, 81% – у Тернопільській, 80% – у Миколаївській областях. 70 % адвокатів відібрано у Херсонській області, 66% – у Київській, по 63% – у Полтавській та Чернігівській, 61% – у Закарпатській областях. Трохи більше половини адвокатів успішно пройшли конкурс у м. Київ (56%), Харківській (53%) та Чернівецькій (52%) областях.

Адвокати, що пройшли 8-ий конкурс із відбору адвокатів, які залучаються до надання безоплатної вторинної правової допомоги (поіменно у розрізі регіонів)

Нагадаємо, що 8-ий конкурс тривав із **31 серпня по 20 жовтня 2015 року** та проводився з метою залучення адвокатів до надання правових послуг, визначених частиною другою статті 13, суб'єктам права на безоплатну вторинну правову допомогу, визначеним статтею 14 [Закону України «Про безоплатну правову допомогу»](#).

Адвокати, які пройшли конкурсний відбір, залучатимуться до надання безоплатної вторинної правової допомоги на постійній основі за контрактом або на тимчасовій основі на підставі договору відповідно до [Порядку і умов укладення контрактів з адвокатами](#), які надають безоплатну вторинну правову допомогу на постійній основі, та договорів з адвокатами, які надають безоплатну вторинну правову допомогу на тимчасовій основі, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 11.01.2012 № 8.

**Координаційний центр вітає адвокатів із успішним проходженням конкурсу.
Бажаємо професійних успіхів у справі захисту клієнтів, які не мають змоги залучити адвоката самостійно!**

[] Розпочато навчання в рамках дистанційного курсу «Вступ до системи безоплатної вторинної правової допомоги»

Із 1 листопада 2015 року розпочалась реєстрація учасників для проходження [дистанційного курсу навчання «Вступ до системи безоплатної вторинної правової допомоги»](#). Очі долучитися до навчального процесу могли зареєструватися до 23:59 год 6 листопада.

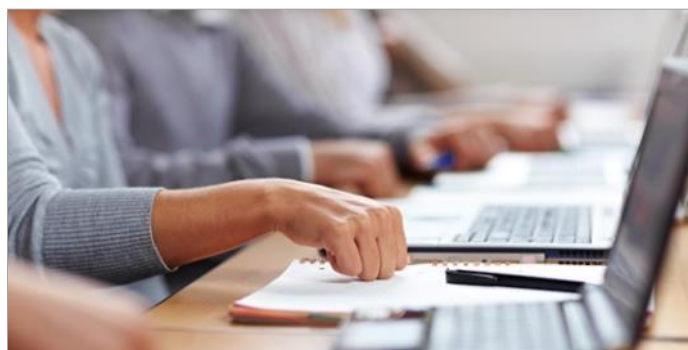
NB! До участі у першому колі було зареєстровано 1247 слухачів.

Курс «Вступ до системи безоплатної вторинної правової допомоги» має на меті впорядкувати, систематизувати та вдосконалити знання його слухачів стосовно функціонування системи безоплатної правової допомоги в Україні. Зокрема, він розрахований на адвокатів, які були відібрані за результатами 8 конкурсу адвокатів, які залучаються до надання безоплатної вторинної правової допомоги, а також для всіх працівників місцевих центрів з надання БВПД.

Навчання триватиме один місяць та складається із 5 модулів:

- ✓ **Модуль 1.** Засади системи безоплатної вторинної правової допомоги в Україні (3-7 листопада);
- ✓ **Модуль 2.** Порядок та умови укладання контрактів/договорів (5-10 листопада);
- ✓ **Модуль 3.** Порядок взаємодії центрів з адвокатами при наданні безоплатної вторинної правової допомоги (9-15 листопада);
- ✓ **Модуль 4.** Стандарти якості надання безоплатної правової допомоги (14-21 листопада);
- ✓ **Модуль 5.** Оплата послуг та відшкодування витрат адвокатів, які надають безоплатну вторинну правову допомогу (21-29 листопада).

Так, за короткий проміжок часу слухачі зможуть ознайомитися з основною інформацією щодо системи надання безоплатної вторинної правової допомоги, яка стане в нагоді як адвокатам, що лише долучилися до роботи в системі БВПД, так і працівникам центрів з надання БВПД, які поки не мають великого досвіду роботи у системі. Під час проходження навчання слухачі матимуть можливість ознайомитись з відео-презентаціями, навчальними матеріалами, поспілкуватися на тематичних форумах під керівництвом досвідчених спеціалістів, та перевірити свої знання під час виконання тестових і творчих завдань.

Дистанційний формат навчання обраний не випадково, адже це найбільш зручний спосіб проходження курсу, який дозволяє учасникам самостійно обирати час та місце для виконання завдань, та дає змогу охопити більшу кількість осіб, ніж у форматі очного навчання.

Нагадаємо, робота над розробкою курсу тривала з початку 2015 року за участі фахівців Координаційного центру з надання правової допомоги, регіональних та місцевих центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги, Американської асоціації юристів «Ініціатива з верховенства права», Української фундації правової допомоги, українсько-канадського проекту «Доступна та якісна правова допомога в Україні», експертів дистанційного навчання.

Першими оцінити навчальну програму отримали змогу 80 осіб, серед яких директори та працівники центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги та адвокати-тренери. Вони стали учасниками [пілотного дистанційного курсу, який розпочався 1 вересня](#) поточного року. За результатами чотиритижневого навчання було проведене тестування, що дало змогу оцінити ефективність курсу та виявити можливі недоліки програми з метою їх подальшого усунення.

16 жовтня у Києві [пройшла робоча зустріч з обговорення результатів пілотного курсу](#), на якій були окреслені подальші кроки із впровадження та використання програми для підготовки адвокатів та нових співробітників центрів з надання БВПД, за результатами якої курс доступний до безпосереднього проходження.

Курс розроблено у 2015 році в рамках реалізації Програми підтримки реформування кримінального процесу, за фінансової підтримки Бюро з міжнародних питань у сфері боротьби з незаконним обігом наркотиків та правоохоронних питань (INL) Державного департаменту США.

NB! Для тих, хто не встиг зареєструватись, повідомляємо, що Ви можете долучитись до наступного курсу та пройти його з новою групою користувачів. Інформація про наступний набір на навчання обов'язково буде оприлюднена заздалегідь. Тож слідкуйте за новинами Координаційного центру!

[] Відкрито всеукраїнський контактний центр системи БПД

3 жовтня 2015 року в Чернівцях відкрито всеукраїнський контактний центр системи безоплатної правової допомоги. Напередодні у тестуванні обладнання контакт-центру, попередньому випробуванні прийому телефонних дзвінків, які надходять на єдиний номер системи безоплатної правової допомоги 0 800 213 103, взяв Міністр юстиції України Павло Петренко. Від початку роботи контактного центру системи БПД, 3 жовтня 2015 року, до нього надійшло більше 10-ти з половиною тисяч дзвінків від абонентів.

Система безоплатної правової допомоги розширює технічні можливості для того, щоб зробити свою діяльність більш чутливою до потреб суспільства. Завдяки утворенню контактного центру системи безоплатної правової допомоги громадяни отримали додатковий механізм для оперативного вирішення свої проблемних питань.

За словами очільника Мін'юсту, кожен українець, який зателефонує до контактного центру за цілодобовою гарячою лінією 0 800 213 103, зможе отримати консультацію з будь-якого питання, яке стосується допомоги адвокатів за рахунок держави. «Тут можна уточнити, хто має право на безоплатну правову допомогу чи допомогу від інших партнерських організацій. Сюди можна буде повідомити про затримання правоохоронцями. Так само тут допоможуть дізнатися адресу та телефон найближчого центру з надання безоплатної правової допомоги, або приймуть скаргу на діяльність центрів та адвокатів. Відкрити такий контактний центр нас змусив величезний попит з боку українців на послуги безкоштовних адвокатів. Адже, багато хто з громадян просто не знає, куди звернутися і з чого почати», - повідомив Павло Петренко.

«Напередодні я випробував, як працює система - без збоїв», - зазначив він.

Прийом дзвінків від абонентів стартував **3 жовтня о 17:00 год.** Власне їх прийом, а також консультації додзвонювачів забезпечують 14 фахових юристів.

«Структурно контактний центр є підрозділом [Регіонального центру з надання БВПД у Чернівецькій області](#). Власне, перехід до повноцінного функціонування відбудеться протягом найближчого місяця. Наразі у паралельному режимі працює черговий центр, який також приймає дзвінки, зокрема, щодо інформації про затримання. Таким чином, кожен, хто телефонує на номер 0-800-213-103, стовідсотково і оперативно отримує зв'язок із оператором та

інформацію зі свого питання», - зазначив директор Координаційного центру **Андрій Вишневський**.

Очікується, що протягом року контактний центр оброблятиме приблизно 80 000 телефонних дзвінків.

Звернувшись до контактного центру людина може дізнатися інформацію про роботу системи БПД, та отримати роз'яснення щодо категорій громадян, які згідно вимог Закону України «Про безоплатну правову допомогу» мають право на її отримання; повідомити про випадок затримання особи працівниками правоохоронних органів; уточнити адресу та телефон

найближчого центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги, до якого можна буде звернутися за місцем фактичного проживання, або дізнатися телефони «гарячих ліній», за якими будуть надані консультації з питань правового та соціального захисту.

Протягом першого місяця роботи контактного центру до нього надійшло більше 10-ти з половиною тисяч дзвінків від абонентів.

Так, майже третина дзвінків, що надійшли до контактному центру протягом місяця, стосувались питань соціального захисту, зокрема, переоформлення пенсій, отримання соціальної допомоги, оформлення субсидії, можливості отримання безоплатної правової допомоги учасниками АТО та членами їх сімей, а також гарантії їх соціального захисту тощо. Понад 22% звернень - уточнення контактних даних регіональних та місцевих центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги, близько 8% - повідомлення про затримання, майже 3,5% - повідомлення про винесення постанов/ухвал, більше ніж 3% - звернення за консультаціями або роз'ясненнями про суб'єктів права на безоплатну вторинну правову допомогу, суб'єктів надання такої допомоги, порядку її отримання, порядку оскарження рішень, дій або бездіяльності суб'єктів надання безоплатної вторинної правової допомоги та інших питань функціонування системи БПД.

Частина дзвінків до контактному центру стосувалась висловлення подяки на адресу працівників регіональних та місцевих центрів надання безоплатної вторинної правової допомоги за надану кваліфіковану допомогу.

ДОВІДКОВО

Контактний центр системи безоплатної правової допомоги надає такі послуги:

- ✓ консультування з питань, пов'язаних з наданням безоплатної правової допомоги;
- ✓ інформування про гарячі телефонні лінії з питань надання соціальних послуг та захисту прав людини (обсяг послуги поступово розширюватиметься);
- ✓ отримання інформації про випадки затримання осіб відповідно до кримінального процесуального законодавства та законодавства про адміністративні правопорушення для призначення таким особам адвоката за рахунок держави;
- ✓ забезпечення зв'язку з усіма центрами з надання безоплатної вторинної правової допомоги, надання інформації про їх місцезнаходження, контактні номери телефонів, інші засоби зв'язку;
- ✓ забезпечення зворотного зв'язку з питань надання безоплатної вторинної правової допомоги, в тому числі – прийняття скарг на діяльність центрів та адвокатів;
- ✓ інформування про можливості отримання правової допомоги від інших організацій, в тому числі недержавних, з якими у центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги налагоджені партнерські стосунки.

Номер телефону: **0 800 213 103**, цілодобово, дзвінки в межах України безкоштовні.

NB! *Облаштування контактному центру високотехнологічним обладнанням, створення необхідного програмного забезпечення та навчання працівників здійснено за підтримки Американської асоціації юристів «Ініціатива з верховенства права» (ABA ROLI) в рамках впровадження програми в галузі реформи кримінальної юстиції за фінансової підтримки Бюро з міжнародних питань у сфері боротьби з незаконним обігом наркотиків та правоохоронних питань (INL) Державного департаменту Сполучених Штатів Америки.*

[] Публічний звіт про виконання Мін'юстом Меморандуму про співпрацю між Національною асоціацією адвокатів України та Міністерством юстиції України у сфері надання БПД

Координаційний центр з надання правової допомоги як робочий орган, який, відповідно до пункту 1.2. Меморандуму про співпрацю між Національною асоціацією адвокатів України та Міністерством юстиції України у сфері надання безоплатної правової допомоги від 19 листопада 2013 року, забезпечує виконання цього Меморандуму, оприлюднює Публічний звіт про його виконання.

З моменту прийняття Закону України «Про безоплатну правову допомогу» Міністерством юстиції проводиться системна та ґрунтовна робота з його впровадження. Підписання [Меморандуму між Національною асоціацією адвокатів України та Міністерством юстиції України](#) майже через рік після початку функціонування в Україні системи надання БПД було покликано об'єднати

зусилля держави та органів адвокатського самоврядування у спільному прагненні підтримки подальшого розвитку системи безоплатної правової допомоги як невід'ємного інституту забезпечення справедливого правосуддя у сучасній правовій державі.

Нагадаємо, Меморандум, затверджений рішенням Ради адвокатів України від 27 вересня 2013 року № 230 «Про укладення Меморандуму про співпрацю між Національною асоціацією адвокатів України та Міністерством юстиції України у сфері надання безоплатної правової допомоги» та наказом Міністерства юстиції України від 15 листопада 2013 року № 2424/5 «Про укладення Меморандуму про співпрацю між Національною асоціацією адвокатів України та Міністерством юстиції України у сфері надання безоплатної правової допомоги», підписаний сторонами 19 листопада 2013 року, і має для відповідних суб'єктів силу рішення Ради адвокатів України або наказу Міністерства юстиції України.

Крім того, публічний звіт листом Координаційного центру № 25-1859 від 24.09.2015 надісланий Раді адвокатів України для розміщення на веб-сайті Національної асоціації адвокатів України відповідно до пункту 2.2.1. згаданого Меморандуму.

У зазначеному [листі](#) Координаційний центр також звертається з проханням надати для розміщення на веб-сайтах Міністерства юстиції України та Координаційного центру з надання правової допомоги публічний звіт про виконання Меморандуму стороною Національної асоціації адвокатів України.

**Публічний звіт про виконання Міністерством юстиції
Меморандуму про співпрацю між Національною асоціацією адвокатів України та
Міністерством юстиції України
у сфері надання безоплатної правової допомоги**

Меморандум, затверджений рішенням Ради адвокатів України від 27 вересня 2013 року № 230 «Про укладення Меморандуму про співпрацю між Національною асоціацією адвокатів України та Міністерством юстиції України у сфері надання безоплатної правової допомоги» та наказом Міністерства юстиції України від 15 листопада 2013 року № 2424/5 «Про укладення Меморандуму про співпрацю між Національною асоціацією адвокатів України та Міністерством юстиції України у сфері надання безоплатної правової допомоги», підписаний сторонами 19 листопада 2013 року, і має для відповідних суб'єктів силу рішення Ради адвокатів України або наказу Міністерства юстиції України.

З моменту прийняття Закону України «Про безоплатну правову допомогу» Міністерством юстиції проводиться системна та ґрунтовна робота з його впровадження. Підписання Меморандуму між Національною асоціацією адвокатів України та Міністерством юстиції України майже через рік після початку функціонування в Україні системи безоплатної вторинної правової допомоги було покликане об'єднати зусилля держави та органів адвокатського самоврядування у спільному прагненні підтримки подальшого розвитку системи безоплатної правової допомоги як невід'ємного інституту забезпечення справедливого правосуддя у сучасній правовій державі.

Підпункт 2.1 пункту 2 Меморандуму окреслює основні напрями співпраці Сторін:

- інформаційну взаємодію;
- дотримання гарантій адвокатської діяльності та захист професійних прав адвокатів;
- розроблення, затвердження та впровадження стандартів якості надання безоплатної правової допомоги;
- моніторинг та оцінювання якості надання адвокатами безоплатної правової допомоги;
- підвищення кваліфікації адвокатами.

АНАЛІЗ ІНФОРМАЦІЙНОЇ СПІВПРАЦІ

До пункту 2.2.3. *(Поширюють усіма доступними засобами інформацію про право особи на захист, зокрема шляхом виготовлення та розміщення соціальної реклами.)*

У рамках проведення інформаційно-роз'яснювальної кампанії серед суб'єктів права на безоплатну правову допомогу, адвокатів, органів, уповноважених здійснювати затримання, арешт чи взяття під варту, органів місцевого самоврядування та громадських організацій, Координаційним центром за підтримки проекту Агентства США з міжнародного розвитку (USAID) «Справедливе правосуддя» та Української фундації правової допомоги виготовлено і розповсюджено через центри з надання безоплатної вторинної правової допомоги буклети з наступної тематики безоплатної правової допомоги:

- «Затримання за підозрою у вчиненні кримінального злочину» (наклад – **39 тис.** примірників)
- «Види запобіжних заходів у кримінальному процесі» (наклад – **39 тис.** примірників)
- «Що таке угода про визнання винуватості та які її наслідки?» (наклад – **39 тис.** примірників);
- «Право на безоплатну правову допомогу у кримінальному провадженні» (наклад – **90 тис.** примірників).

Ще **72 тис.** буклетів «Право на безоплатну правову допомогу у кримінальному провадженні» було надруковано за підтримки Української Гельсінської спілки з прав людини.

Наразі на останніх стадіях підготовки перебуває буклет «Що таке безоплатна вторинна правова допомога та як її отримати», який планується видати накладом у 100 тис. примірників за підтримки українсько-канадського проекту «Доступна та якісна правова допомога в Україні».

За підтримки проекту Агентства США з міжнародного розвитку (USAID) «Справедливе правосуддя» та Посольства Франції в Україні надруковано плакати з інформацією про право на захист та номером телефонної «гарячої лінії» безоплатної правової допомоги (наклад – **23,5 тис.** примірників), а також наклейки з інформацією про право на захист та номером телефонної «гарячої лінії» безоплатної правової допомоги (наклад – **60 тис.** примірників).

Проект «Справедливе правосуддя» та Українська фундація правової допомоги також сприяли виготовленню двох відеороликів з інформацією про право на захист і право на безоплатну правову допомогу та номером телефонної «гарячої лінії». Так, лише протягом 2014 відбулося 24 356 виходів відповідної соціальної реклами на державних всеукраїнських та місцевих телеканалах. Загалом з початку трансляції (серпень 2013 року) відбулося понад 59 тисяч виходів згаданої соціальної реклами.

Окрім того, у серпні 2015 року Міністерством юстиції було виготовлено та розповсюджено на центральних та регіональних телеканалах відеоролик за участі Міністра юстиції України Павла Петренка стосовно права на безоплатну вторинну правову допомогу у цивільних та адміністративних справах.

З метою поширення інформації про роботу системи безоплатної правової допомоги Координаційним центром з надання правової допомоги за підтримки українсько-канадського проекту «Доступна та якісна правова допомога в Україні» було започатковано серію програм «Ген справедливості» на Громадському радіо. Програма присвячена різним питанням надання безоплатної правової допомоги в Україні та має на меті інформування суспільства щодо права на таку допомогу, важливих подій та ініціатив у цій сфері. Протягом березня – серпня 2015 року вийшло 26 випусків програми, героями яких були менеджери Міністерства юстиції та системи безоплатної правової допомоги, громадські діячі та активісти, правозахисники та адвокати, які надають безоплатну вторинну правову допомогу за рахунок держави.

Також заплановано вихід низки щотижневих радіопередач на 1 каналі Українського радіо за участі Міністра юстиції України Павла Петренка з питань поширення серед широкого кола слухачів інформації про безоплатну правову допомогу, діяльності місцевих центрів, а також консультування з приводу типових питань, з яким клієнти звертаються до центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги.

Координаційним центром з надання правової допомоги реалізовано ініціативу з впровадження інформаційного дайджесту системи безоплатної правової допомоги, який має на меті об'єднати усіх учасників процесу організації надання безоплатної правової допомоги навколо спільних цінностей і принципів. За рік (з вересня 2014 по вересень 2015 року) було опубліковано 9 випусків інформаційного дайджесту, який в електронному вигляді розповсюджується серед працівників системи безоплатної правової допомоги та адвокатів. Він є у відкритому доступі на веб-сайтах Координаційного центру з надання правової допомоги та регіональних центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги.

До пункту 2.2.4. *(Вживають дієвих заходів для заохочення адвокатів брати участь у конкурсах з відбору адвокатів для надання безоплатної вторинної правової допомоги.)*

З метою залучення адвокатів до роботи в системі безоплатної правової допомоги Міністерством юстиції двічі на рік проводяться конкурси з відбору адвокатів, які залучаються для надання безоплатної вторинної правової допомоги.

Відповідно до Планів-графіків проведення конкурсів, затверджених наказами Міністерства юстиції, на прес-службу та територіальні органи Міністерства юстиції, Координаційний центр з надання правової допомоги та центри з надання безоплатної вторинної правової допомоги покладено обов'язок забезпечення проведення широкої інформаційно-роз'яснювальної кампанії серед адвокатів стосовно мети та умов проведення конкурсу.

Загалом з 2012 року було проведено 7 конкурсів з відбору адвокатів за результатами яких до реєстру адвокатів, які надають безоплатну вторинну правову допомогу, було включено понад 4,5 тисячі адвокатів.

За результатами 5-го конкурсу (березень-квітень 2014 року) до реєстру адвокатів було включено 308 адвокатів з 353 претендентів, які подали заяви на участь у конкурсі; за результатами 6-го конкурсу (вересень-жовтень 2014 року) – 323 з 463 претендентів; за результатами 7-го конкурсу (березень-квітень 2015 року) – 372 з 522 претендентів.

Наразі триває прийом заяв та документів від претендентів для участі у черговому конкурсі з відбору адвокатів, які залучаються для надання безоплатної вторинної правової допомоги. Станом на 18 вересня до управлінь юстиції надійшло 119 заяв від адвокатів у всіх регіонах.

На виконання наказу Міністерства юстиції та доручення Координаційного центру з надання правової допомоги регіональними та місцевими центрами з надання правової допомоги посилено роботу із залучення адвокатів до участі у конкурсі. Так, за оперативною інформацією центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги, станом на 22 вересня 2015 року у регіонах було проведено понад 240 зустрічей з адвокатами, участь у яких взяли близько 1200 адвокатів.

АНАЛІЗ СПІВПРАЦІ ЗА НАПРЯМОМ ДОТРИМАННЯ ГАРАНТІЙ АДВОКАТСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА ЗАХИСТУ ПРОФЕСІЙНИХ ПРАВ АДВОКАТІВ

До пункту 2.3.3. *(Вживають вичерпних заходів, кожна у межах власної компетенції, для забезпечення належної оплати діяльності адвокатів з надання безоплатної вторинної правової допомоги.)*

17 вересня 2014 року на засіданні Уряду було схвалено нову редакцію постанови Кабінету Міністрів України «Питання оплати послуг та відшкодування витрат адвокатів, які надають безоплатну вторинну правову допомогу», проект якої було розроблено Міністерством юстиції України.

У порівнянні з попередньою редакцією, постанова містить низку фінансових стимулів для надання адвокатами якісної правової допомоги клієнтам, що підвищують рівень оплати їх послуг з надання БВПД.

Постановою, зокрема, вводяться 10 заохочувальних коефіцієнтів, які дозволяють значно підвищити розмір оплати праці адвоката у разі досягнення позитивного результату його роботи для клієнта.

Так, фінансове заохочення адвокатів за надання правової допомоги у кримінальних провадженнях згідно нової редакції Постанови застосовується за умови:

- відмови у задоволенні клопотання про обрання запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою;
- заміни запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою;
- винесення виправдувального вироку;
- закриття провадження з реабілітуючих підстав;
- перекваліфікації злочину з більшої на меншої тяжкості;
- зменшення кількості епізодів;
- звільнення від відбування покарання з випробуванням;
- призначення найменш суворого із передбачених статтею покарання або більш м'якого покарання, ніж передбачено законом;
- призначення мінімального розміру покарання;
- застосування примусових заходів виховного характеру, не пов'язаних з направленням неповнолітнього до спеціальної навчальної установи.

Крім того, при розрахунку розміру винагороди адвоката за надання правової допомоги на окремій стадії кримінального провадження використовуються підвищуючі коефіцієнти, що пов'язані зі збільшенням тривалості надання правової допомоги, зокрема:

- для стадії досудового розслідування – у разі продовження строку досудового розслідування відповідно до частини другої статті 294 Кримінального процесуального кодексу України, а також коли на підготовчому судовому засіданні прийнято рішення про повернення обвинувального акта на доопрацювання;
- для стадії суду I інстанції – у разі особливої тривалості стадії кримінального провадження, коли кількість завершених судових засідань становить 10 і більше.

З метою підвищення мобільності адвокатів, Постановою передбачено компенсацію витрат за користування власним автомобілем не лише в нічний час або за відсутності сполучення транспортом загального користування, як це було раніше, а й за будь-яких умов у сільській місцевості, тобто між містами.

11 березня 2015 року Кабінет Міністрів України прийняв постанову «Про внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України щодо захисту прав людини шляхом спрощення доступу до безоплатної вторинної правової допомоги та підвищення якості її надання», якою було внесено зміни і до постанови Кабінету Міністрів України, що регулює питання оплати послуг та відшкодування витрат адвокатів, які надають безоплатну вторинну правову допомогу.

У порівнянні з попередньою редакцією постанови:

- оптимізовано механізм відшкодування витрат адвокатів у разі відрядження за межі регіону. Передбачено виплату адвокатам добових та відшкодування витрат, пов'язаних з найманням житлового приміщення у разі відрядження з метою побачення з клієнтом, ознайомлення з матеріалами справи, опитування осіб, участі у судовому засіданні, а також у разі зміни підсудності кримінального провадження чи підслідності кримінального правопорушення,

зміни місця тримання під вартою підозрюваного, обвинуваченого чи відбування покарання засудженої особи, якій адвокат надає правову допомогу

- скасовано понижуючі коефіцієнти для випадків розгляду угоди про примирення між потерпілим та підозрюваним чи обвинуваченим та розгляду угоди між прокурором та підозрюваним чи обвинуваченим про визнання винуватості у кримінальних провадженнях на стадії суду першої інстанції.
- Нині Міністерством юстиції готується проект постанови Кабінету Міністрів, про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів «Питання оплати послуг та відшкодування витрат адвокатів, які надають безоплатну вторинну правову допомогу», яким, зокрема, передбачено:
 - підвищення рівня оплати послуг за годину роботи адвоката вдвічі;
 - запровадження додаткових підвищуючих коефіцієнтів за досягнення позитивного для клієнта результату у кримінальному провадженні (1. Звільнення від кримінальної відповідальності; 2. Зниження максимальної санкції, передбаченої відповідною статтею Особливої частини Кримінального кодексу України, в межах епізоду (групи епізодів) найвищого ступеня тяжкості; 3. Захист результату, досягнутого стороною захисту в суді попередньої інстанції, у разі оскарження стороною обвинувачення в суді апеляційної, касаційної інстанції рішення суду попередньої інстанції);
- відшкодування поштових витрат, пов'язаних з наданням БВПД.

АНАЛІЗ СПІВПРАЦІ ЗА НАПРЯМОМ РОЗРОБЛЕННЯ, ЗАТВЕРДЖЕННЯ ТА ВПРОВАДЖЕННЯ СТАНДАРТІВ ЯКОСТІ НАДАННЯ БЕЗОПЛАТНОЇ ПРАВОВОЇ ДОПОМОГИ

До пунктів 2.4.2. *(Утворюють робочу групу з розроблення Стандартів у складі згідно з окремим протоколом.)* та **2.4.3.** *(Визначають пріоритетним завданням робочої групи розроблення стандартів якості надання безоплатної вторинної правової допомоги у кримінальному процесі.)*

22 листопада 2013 року на виконання положень Меморандуму була створена робоча група під головуванням Олександри Яновської, адвоката, д.ю.н., професора кафедри правосуддя Київського національного університету імені Тараса Шевченка. До складу робочої групи увійшли представники органів адвокатського самоврядування, науковці, керівники центрів з надання безоплатної вторинної допомоги з числа адвокатів та адвокати, що надають безоплатну вторинну допомогу.

До пункту 2.4.4. *(Погоджуються, що перед затвердженням відповідно до пункту 10 частини першої статті 28 Закону України «Про безоплатну правову допомогу» Мін'юстом проекти Стандартів будуть розглянуті на засіданні РАУ. У разі відмови РАУ схвалити проект (проекти) Стандартів Сторони докладають усіх зусиль для врегулювання розбіжностей, визнаючи при цьому, що наявність неврегульованих розбіжностей не може впливати на визначений законом обов'язок Мін'юсту затвердити Стандарти.)*

Рішенням від 17 грудня 2013 року № 267 Радою адвокатів України схвалено проект стандартів якості надання вторинної безоплатної правової допомоги у кримінальному процесі. В рішенні відзначено, що дотримання стандартів є обов'язковим при наданні адвокатами безоплатної вторинної правової допомоги. В інших випадках вони можуть застосовуватись адвокатами на добровільній основі.

Стандарти були затверджені наказом Міністерства юстиції України від 25 лютого 2014 року № 380/5, який набрав чинності 1 липня 2014 року.

Впровадження стандартів дозволило гарантувати всім суб'єктам права на безоплатну вторинну правову допомогу надання якісних послуг та забезпечує адвокатам, які надають таку допомогу, захист від необґрунтованих претензій як з боку держави, так і з боку клієнтів.

З метою подальшого поширення єдиної практики застосування Стандартів, Координаційним центром з надання правової допомоги та центрами з надання безоплатної вторинної правової допомоги в регіонах організовано проведення низки семінарів на тему «Впровадження стандартів якості надання безоплатної правової допомоги у кримінальному процесі». Протягом липня – серпня 2014 року було проведено 77 таких семінарів у 56 містах та селищах міського типу для адвокатів усіх регіонів (за винятком АРК, Донецької області та м. Севастополь). Участь у семінарах взяли 1200 адвокатів, які надають безоплатну вторинну правову допомогу.

Практика застосування стандартів під час надання безоплатної вторинної правової допомоги у кримінальному процесі виявила окремі недоліки в організації фіксації дотримання стандартів адвокатами. Тому Координаційним центром підготовлено проект наказу щодо внесення змін до Наказу Міністерства юстиції України Міністерства юстиції України № 386/5 «Про скасування форм моніторингу стандартів якості надання безоплатної вторинної правової допомоги у кримінальному процесі». Це спростить процес звітування адвокатів перед центрами з надання безоплатної вторинної правової допомоги за виконану по контракту роботу.

До пункту 2.4.5. *(Продовжують спільну роботу щодо розроблення Стандартів у цивільному, адміністративному і господарському процесі, а також у провадженнях у справах про адміністративні правопорушення.)*

Наразі центрами з надання безоплатної вторинної правової допомоги узагальнюється практика надання адвокатами безоплатної правової допомоги у цивільних та адміністративних справах з метою підготовки проекту стандартів якості надання безоплатної вторинної правової допомоги у згаданих справах.

АНАЛІЗ СПІВПРАЦІ ЗА НАПРЯМОМ МОНІТОРИНГУ ТА ОЦІНЮВАННЯ ЯКОСТІ НАДАННЯ АДВОКАТАМИ БЕЗОПЛАТНОЇ ПРАВОВОЇ ДОПОМОГИ

До пункту 2.5.2. *(Погоджуються, що з метою ґрунтовної підготовки згаданих подань [до комісій з оцінки якості, повноти та своєчасності надання адвокатами безоплатної правової допомоги, утворених Радами адвокатів регіонів] зокрема та забезпечення високої якості надання безоплатної правової допомоги в цілому Координаційний центр та центри здійснюють у встановленому порядку моніторинг якості надання адвокатами безоплатної вторинної правової допомоги, визнаючи при цьому за доцільне запровадити у штаті (поза штатом) згаданих установ посади менеджерів (консультантів) із забезпечення якості безоплатної вторинної правової допомоги, на які можуть бути призначені (залучені за договором) виключно адвокати зі стажем адвокатської діяльності не менше 3 років за умови договірною закріплення обов'язку таких осіб зберігати адвокатську таємницю, що може бути їм відома від інших адвокатів під час проведення згаданого моніторингу.)*

Для організації роботи з виконання зобов'язань Міністерства юстиції України щодо впровадження та моніторингу Стандартів у Координаційному центрі з надання правової

допомоги та його територіальних відділеннях було створено відділи моніторингу якості надання безоплатної вторинної правової допомоги.

Координаційним центром з надання правової допомоги було організовано роботу з відбору кандидатів на посади керівників відділів забезпечення якості надання безоплатної правової допомоги (далі – менеджери з якості) в центрах з надання безоплатної вторинної правової допомоги.

До кандидатів висувались конкретні вимоги:

- наявність права на зайняття адвокатською діяльністю,
- наявність стажу адвокатської діяльності не менш ніж 3 роки,
- вміння ставити конкретну мету та досягати її,
- вміння переконливо спілкуватися с колегами,
- бажання постійно підвищувати свою кваліфікацію.

Відбір кандидатів проводився впродовж квітня-травня 2014 року шляхом анкетування та проведення співбесід. Основними завданнями створених відділів є впровадження Стандартів в роботу, спостереження за якістю правової допомоги, яку надають адвокати центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги. Основна ціль менеджера з якості – налагодити партнерські стосунки між конкретним центром з надання безоплатної вторинної правової допомоги та адвокатами, які уклали з ним (центром) контракт; стосунки, націлені на захист права людини на рівний доступ до справедливого правосуддя, надання клієнтам правової допомоги найвищої якості; стосунки, які базуються на принципах взаєморозуміння, взаємоповаги, взаємодопомоги, дотримання гарантій адвокатської діяльності.

7-10 червня 2014 року Координаційним центром за підтримки Міжнародного фонду «Відродження» та Української фундації правової допомоги було проведено установчий семінар-тренінг для менеджерів з якості, націлений на створення команди фахівців, здатних переконати колег-адвокатів у необхідності використання Стандартів якості у своїй діяльності.

До пункту 2.5.3. *(Встановлюють, що моніторинг та оцінювання якості надання адвокатами безоплатної правової допомоги здійснюються відносно затверджених Стандартів.)*

Впродовж серпня – вересня 2014 року менеджери з якості проводили роботу з моніторингу дій адвокатів на предмет дотримання адвокатами стандартів якості надання безоплатної вторинної правової допомоги у кримінальному процесі під час судових засідань.

За цей період менеджери з якості усіх центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги побували у 252 судових засіданнях, провели спостереження за роботою 255 адвокатів, які виконували доручення центрів по здійсненню захисту від обвинувачення. Усього менеджерами з якості було проведено 276 спостережень в суді, з них 177 спостережень – в судах першої інстанції, 99 спостережень – в судах апеляційної інстанції. У 8 випадках менеджери з якості не змогли провести спостереження у зв'язку з відкладенням судового засідання. Спостереженням були охоплені суди у 112 населених пунктах.

Менеджери з якості відзначили, що адвокати у більшості випадків забезпечують якісне здійснення захисту від обвинувачення. Лише у двох випадках було відзначено недотримання адвокатом усіх стандартів якості на конкретній стадії судового розгляду справи (зокрема, непідготовленість до судового засідання). Сам процес моніторингу виключає можливість втручання в позицію адвоката по дорученню, а лише фіксує дотримання адвокатом того чи іншого стандарту.

23 та 24 жовтня 2014 року у м. Чигирин Черкаської області пройшла робоча зустріч менеджерів з якості центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги з метою обговорення

підсумків перших місяців роботи системи управління якістю та подальшого її розвитку, за результатами якої були прийняті рішення щодо необхідності уніфікації інструментів моніторингу, внесення змін до положень про центри з надання безоплатної вторинної правової допомоги, уточнення умов контрактів, які будуть укладатися з адвокатами тощо. Крім того, учасники робочої групи визначили порядок денний та коло учасників регіональних круглих столів з якості, які відбулися у регіонах за наступним графіком:

11.11.14	Запоріжжя, Вінниця, Житомир, Кіровоград, Ужгород, Київ (<i>Київський обласний центр БВПД</i>)
13.11.14	Дніпропетровськ, Івано-Франківськ, Хмельницький, Черкаси, Одеса
18.11.14	Харків, Львів, Луцьк, Миколаїв, Чернівці, Чернігів
19.11.14	Херсон
20.11.14	Тернопіль, Рівне, Полтава, Київ (<i>Київський міський центр БВПД</i>)

За результатами узагальнення обговорених на круглих столах практик застосування стандартів якості, а також підходів до їх моніторингу, 6 квітня 2015 року Координаційним центром з надання правової допомоги було прийнято наказ № 136 «Питання організації моніторингу дотримання адвокатами стандартів якості надання безоплатної вторинної правової допомоги у кримінальному процесі», яким з 1 липня 2015 року запроваджено проведення відповідного моніторингу.

З метою експертного обговорення шляхів забезпечення високої якості правової допомоги та кращої взаємодії задля забезпечення права на справедливий суд, Координаційним центром було організовано Міжнародну конференцію «Якість безоплатної правової допомоги», яка відбулася 12 – 13 грудня 2014 року відбулася за участю Уповноваженого Верховної Ради з прав людини, суддів Верховного Суду України, представників Генеральної прокуратури та Міністерства внутрішніх справ України, керівництва органів адвокатського самоврядування України, адвокатів та менеджменту системи безоплатної правової допомоги, керівників Міжнародного фонду «Відродження», дипломатів та керівників служб безоплатної правової допомоги США, Канади, Нідерландів та Молдови, представників міжнародних проектів у сфері захисту прав людини та кримінальної юстиції. В ході конференції Голова Національної асоціації адвокатів України, голова Ради адвокатів України Лідія Ізовітова зазначила **«...і як би мої колеги-адвокати не наполягали на тому, що ця система [система БПД] повинна працювати в системі НААУ, а не Міністерства юстиції, я думаю, що довгий час це будуть тільки наші мрії. Адже забезпечити саму систему організаційно ми поки що неспроможні»**.

Задля підтримки розвитку партнерських відносин між адвокатами в усіх регіонах України з системою безоплатної вторинної правової допомоги, просування ідеї взаємодовіри та взаємодопомоги в адвокатському середовищі, стимулювання регіональних ініціатив, спрямованих на реалізацію Меморандуму, і поглиблення співпраці між органами адвокатського самоврядування та центрами з надання безоплатної вторинної правової допомоги протягом вересня 2015 року у регіонах України проходить серія круглих столів на тему «Співпраця між адвокатурою і державою заради якості правової допомоги», організованих за ініціативи Всеукраїнської громадської організації «Об'єднання адвокатів, які надають безоплатну правову допомогу» та за сприяння Міжнародного фонду «Відродження».

Станом на 21 вересня вже відбулося 17 круглих столів у регіонах. На них представники громадських організацій, регіональних органів адвокатського самоврядування обговорювали проблеми організації роботи та взаємодії адвокатів, які мають контракти з системою безоплатної

правової допомоги з центрами з надання безоплатної вторинної правової допомоги, керівництво яких також було запрошено до участі в круглих столах. За результатами проведення цих заходів планується узагальнити обговорені коментарі та зауваження сторін щодо налагодження конструктивної співпраці та оприлюднити відповідні пропозиції.

АНАЛІЗ СПІВПРАЦІ ЗА НАПРЯМОМ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ АДВОКАТІВ

До пункту 2.6.1. *(Погоджуються, що адвокати та інші фахівці за поданням Координаційного центру мають переважне право допуску до організації та/або проведення заходів підвищення кваліфікації адвокатами (сертифікації) при розгляді відповідного питання Експертною радою при Національній асоціації адвокатів України (ПАУ).*

Відповідно до Положення про Координаційний центр з надання правової допомоги, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 06.06.2012 № 504, одним із основних завдань Координаційного центру є організація підвищення кваліфікації адвокатів, які надають безоплатну вторинну правову допомогу. Також відповідно до Положення про центри з надання безоплатної вторинної правової допомоги, затвердженого наказом Міністерства юстиції України від 02.07.2012 № 967/5 (із змінами), регіональні та місцеві центри з надання безоплатної вторинної правової допомоги відповідно до покладених на них завдань організовують підвищення кваліфікації адвокатів, які надають безоплатну вторинну правову допомогу.

З метою формування єдиних підходів щодо стратегії і тактики здійснення захисту, гарантованого державою, Координаційним центром створено мережу обміну досвідом та підвищення кваліфікації адвокатів, які залучені для надання безоплатної вторинної правової допомоги.

Мережа обміну досвідом сформована групою адвокатів-тренерів/модераторів обміну досвідом між адвокатами, які надають безоплатну вторинну правову допомогу, яка включає 60 адвокатів, відібраних в результаті відкритого конкурсу, участь у якому взяли участь близько 200 адвокатів, які надають безоплатну вторинну правову допомогу. Періодично склад групи адвокатів-тренерів оновлюється, але основний її склад є незмінним.

У 2013 році 43 адвокати, які надають безоплатну вторинну правову допомогу, були сертифіковані Національною асоціацією адвокатів України як такі, що допущені до організації та/або проведення заходів з підвищення кваліфікації адвокатів (рішення Експертної ради з питань акредитації та сертифікації від 19.09.2013 № 5). Національна асоціація адвокатів України також систематично залучає підготовлених нами тренерів для проведення власних заходів з підвищення кваліфікації адвокатів.

До пункту 2.6.2. *(Беруть до уваги, що одним з видів підвищення кваліфікації адвокатами є участь у конференціях, семінарах, «круглих столах», тренінгах та інших заходах, що організовуються або проводяться Координаційним центром або центрами, які вважаються відповідно до цього Меморандуму юридичними особами, що мають допуск до організації/або проведення заходів з підвищення кваліфікації адвокатами [сертифіковані Експертною радою при Національній асоціації адвокатів України (ПАУ)].)*

Система підвищення кваліфікації адвокатів, які надають безоплатну вторинну правову допомогу, є дворівневою і передбачає регулярне проведення тренінгів для адвокатів-тренерів, а вже ними – одночасне проведення в усіх регіонах України каскадних тренінгів для всіх адвокатів, які надають безоплатну вторинну правову допомогу.

Кожен тренінг для адвокатів-тренерів є 3-4-денним, проводиться досвідченими вітчизняними та іноземними фахівцями-практиками, обов'язково включає предметну і методичну складову, а також перевірку викладу матеріалу кожним адвокатом-тренером.

Усі каскадні тренінги є 1-2-денними, проводяться у невеликих групах до 30 осіб і включають представлення основного матеріалу з обов'язковим використанням мультимедійних презентацій та колективну роботу над розв'язанням практичних завдань.

За кожною темою тренінгу готуються, обговорюються під час тренінгів, доопрацьовуються з урахуванням таких обговорень, видаються та безкоштовно розповсюджуються серед адвокатів спеціальні методичні рекомендації.

Протягом січня 2014 року – липня 2015 року в Україні відбулося 4 тренінги для адвокатів-тренерів на теми:

1. «Дії захисника під час судового провадження у суді I інстанції»;
2. «Дії захисника щодо заходів забезпечення кримінального провадження, оскарження рішень, дій або бездіяльності слідчого, прокурора та слідчого судді, перегляду судових рішень»;
3. «Дії захисника у кримінальному провадженні на підставі угод, із застосуванням окремих заходів кримінально-правового впливу, із забезпечення доступу до належної медичної допомоги»;
4. «Роль захисника при визначенні кваліфікації окремих видів кримінальних правопорушень, дії захисника у кримінальних провадженнях які потребують судово-медичної експертизи».

У 2014 році адвокатами-тренерами було проведено три кола каскадних тренінгів для адвокатів у регіонах: «Дії захисника під час судового провадження у суді I інстанції» – **50 тренінгів**, «Дії захисника щодо застосування заходів забезпечення кримінального провадження, оскарження рішень, дій або бездіяльності слідчого, прокурора та слідчого судді, перегляду судових рішень» – **38 тренінгів**, «Дії захисника у кримінальному провадженні на підставі угод, із застосування окремих заходів кримінально-правового впливу, із забезпечення доступу до належної медичної допомоги» – **38 тренінгів**. Участь у каскадних тренінгах у 2014 році взяли **1722 адвокати**.

У червні 2015 року проведено **51 каскадний тренінг** на тему: «Роль захисника при визначенні кваліфікації окремих видів кримінальних правопорушень, дії захисника у кримінальних провадженнях які потребують судово-медичної експертизи», у якому взяло участь **1575 адвокатів**, з яких 41 не надають безоплатну вторинну правову допомогу.

Окрім того, у 2015 році Координаційним центром з надання правової допомоги спільно з Всеукраїнською Благодійною Фундацією «Право на захист» та Українською Гельсінською спілкою з прав людини у рамках проекту «Адвокація та підвищення спроможності уряду у сфері міграції» за фінансової підтримки Європейського Союзу за участі Верховного комісара ООН у справах біженців та міжнародної організації ХАЙЕС заплановано проведення 13-ти тренінгів для адвокатів України, зокрема, для тих, які надають безоплатну вторинну правову допомогу, на тему «Застосування Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод в справах про видворення, екстрадицію та відмову в наданні захисту шукачам притулку». Такі тренінги вже проведено у містах Вінниця (14 адвокатів отримали сертифікати), Івано-Франківськ (13 адвокатів отримали сертифікати), Львів (26 адвокатів отримали сертифікати), Харків (15 адвокатів отримали сертифікати), Чернігів (19 адвокатів отримали сертифікати).

Крім того, за підтримки недержавних партнерів протягом 2013-2015 років декілька десятків адвокатів, які активно співпрацюють з системою безоплатної правової допомоги, мали змогу отримати досвід щодо організації та порядку надання безоплатної правової допомоги у інших державах, зокрема відвідати з навчальним візитом Канаду, США, Данію, ПАР та Францію.

До пункту 2.6.3. *(Надають одна одній право використовувати (видавати за свій кошт і безкоштовно розповсюджувати) методичні рекомендації та інші матеріали для адвокатів,*

окремо розроблені та/або видані однією зі сторін, з обов'язковим відображенням логотипа і найменування іншої сторони та дотриманням авторських прав третіх осіб.)

Для посилення обміну кращим досвідом Координаційним центром з надання правової допомоги ініційовано розроблення та видання серії методичних рекомендацій та порадишників для адвокатів, які надають безоплатну вторинну правову допомогу. Станом на вересень 2015 року було видано та безоплатно розповсюджено серед адвокатів, які надають безоплатну вторинну правову допомогу, **методичні рекомендації** на теми:

- «Дії захисника при затриманні особи за підозрою у вчиненні кримінального правопорушення» (загальний тираж – 16000 примірників, з них **10000 видано НААУ**);
- «Дії захисника при вирішенні питання про обрання, продовження, скасування або зміну запобіжного заходу» (загальний тираж – 16000 примірників, з них **10000 видано НААУ**);
- «Дії захисника під час кримінального провадження в суді першої інстанції» (загальний тираж – 3000 примірників);
- «Практика ведення адвокатських дос'є» (загальний тираж – 3000 примірників);
- «Вступ адвоката у справу. Початкові дії» (загальний тираж – 3000 примірників);
- а також **порадишники** на теми:
 - «Забезпечення раннього доступу до правової допомоги»;
 - «Право на інформацію в кримінальному процесі»;
 - «Право на безоплатну правову допомогу».
- В подальших планах Координаційного центру видання таких методичних рекомендацій:
 - «Дії захисника щодо оскарження дій рішень та бездіяльності прокурора, слідчого, слідчого судді»;
 - «Дії захисника у кримінальному провадженні під час перегляду судових рішень»;
 - «Дії захисника з окремих питань застосування заходів забезпечення кримінального провадження»;
 - «Дії захисника з доказування на різних стадіях кримінального провадження (збирання доказів, адвокатське розслідування)»;
 - «Дії захисника у кримінальному провадженні на підставі угод»;
 - «Дії захисника із забезпечення доступу до належної медичної допомоги»;
 - «Дії захисника у кримінальному провадженні щодо застосування примусових заходів медичного характеру та примусового лікування»;
 - «Дії захисника у кримінальному провадженні щодо застосування окремих заходів кримінально-правового впливу»;
 - «Дії захисника у кримінальному провадженні щодо неповнолітніх».
 - «Захист адвоката. Гігієна та психологія»;
 - «Порядок звернення до Європейського суду з прав людини. Критерії прийнятності».

24.09. 2015

[] **«Ми пропонуємо НААУ можливість реалізувати на практиці ті благородні наміри, які декларує сьогодні її керівництво» – Андрій Вишневський**

24 вересня 2015 року на брифінгу в Українському кризовому медіа-центрі директор Координаційного центру з надання правової допомоги Андрій Вишневський розповів про результати діяльності системи безоплатної правової допомоги в Україні, а також прокоментував неправдиву інформацію про функціонування системи БПД, Координаційного центру та центрів з надання БВПД, озвученої представниками НААУ 14 вересня під час брифінгу «Громадський контроль за бюджетними коштами на безоплатну правову допомогу: куди насправді йдуть кошти?».

Нагадаємо, що безоплатна вторинна правова допомога у кримінальному процесі надається із 1 січня 2013 року усім затриманим, а також підозрюваним та обвинуваченим особам, які не можуть залучити захисника самостійно. Із 1 липня нинішнього року – також у цивільних та адміністративних справах соціально незахищеним громадянам.

Координатор Українського кризового медіа-центру **Оксана Митницька**, оголошуючи брифінг, зазначила: *«Це масштабний проект який реалізує Уряд. Проект, який Україна має реалізувати як член Ради Європи».*

Розповідаючи про результативність системи безоплатної правової допомоги та, зокрема, адвокатів, які надають таку допомогу, Андрій Вишневський зазначив: *«Я хотів би привернути увагу до деяких цифр, які свідчать про підвищення якості правової допомоги, яка надається за рахунок держави, і про підвищення ефективності системи безоплатної правової допомоги в цілому».*

Так, він повідомив, що аналізуючи підсумки минулого 2014 року Координаційний центр звернув увагу на кількість виправдувальних вироків саме в тих кримінальних справах, в яких здійснювали захист адвокати системи безоплатної правової допомоги. Таких було 140, і це становило 43% від усіх виправдувальних вироків винесених українськими судами минулого року.

«За результатами 1-го півріччя 2015 року – це 83 (64 %), тобто майже 2/3 всіх усіх виправдувальних вироків в Україні – це вироків в тих кримінальних справах, де адвокатами надавалася саме безоплатна вторинна правова допомога», – зауважив

Андрій Вишневський.

Андрій Вишневський навів конкретні приклади справ адвокатів, які здійснювали правовий захист осіб за дорученнями центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги, участь яких реально змінила долі їхніх підзахисних. Такими прикладами є справа адвоката **Олексія Кузьмінського із Черкас**, а також **Юрія Огорілка зі Львівщини**. Щодо останнього, Андрій Вишневський розповів: *«Особу, яка мала певні психічні вади намагалися звинувати у скоєнні особливо тяжкого злочину – умисного вбивства. Це, до речі, класична ситуація, коли*

неповнолітніх, або осіб із розумовими вадами намагаються звинуватити у злочинах, яких вони не вчиняли, і це впливає на показники розкриття злочинів, про які звітуються органи внутрішніх справ». За обставинами справи згодом підозрюваний змінив покази та став стверджувати, що вбивства не скоював, і визнав свою вину у результаті застосування до нього працівниками міліції морального та фізичного тиску. Адвокат Юрій Огорілко залучився до справи на стадії судового розгляду. І завдяки його роботі суд визнав недоведеною участь підзахисного у скоєнні інкримінованих йому діянь, а докази, зібрані та представлені стороною обвинувачення, недопустимими та такими, що не можуть бути покладені в основу обвинувального вироку, та виніс виправдувальний вирок.

«Обидва виправдувальні вироки були підтверджені апеляційними судами», - Андрій Вишневський.

Що стосується новостворених 100 місцевих центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги у цивільних та адміністративних справах, директор Координаційного центру повідомив, що із 1 липня 2015 року до них звернулося майже 16 тис. громадян. Переважна кількість звернень, за його словами, потребували роз'яснень чи консультацій юридичного характеру (69% звернень) щодо вирішення тих чи інших проблем юридичного характеру. 31% – прийняття письмових звернень про захист прав у судовому порядку, що з'ясувалося після відповідного попереднього консультування працівниками центрів. 20 % клієнтів – отримали адвоката для представництва своїх інтересів у судах. Андрій Вишневський також поінформував про структуру питань та категорії клієнтів, які звертаються до місцевих центрів. Серед питань, за його словами, передусім це ті, які стосуються соціального забезпечення, житлові питання, питання земельного, сімейного та спадкового права. Понад 43% із тих осіб, які звернулися до центрів – це інваліди. Майже 39% – малозабезпечені особи, чий дохід становить менше прожиткового мінімуму.

«Навіть зважаючи на те, що пройшло неповні три місяці з моменту старту системи, та те, що цивільний процес розтягнутий в часі, уже є перші приклади справ, у яких адвокатам вдалося в судовому порядку відновити порушені права своїх клієнтів» - повідомив директор Координаційного центру.

Він навів приклад, коли судом визнано факти участі та загибелі особи під час бойових дій у районі с.Мар'їнка Донецької області, тобто в зоні проведення АТО під час виконання бойового завдання. **«Йдеться про загиблого єдиного сина літнього чоловіка-інваліда, який звернувся до Лозівського місцевого центру з надання БВПД. Це перший прецедент такого судового рішення у Харківській області, що може допомогти багатьом людям, які опинилися в подібній ситуації, отримати ту матеріальну компенсацію, на яку вони мають право, у випадку загибелі під час бойових дій їх близьких», - Андрій Вишневський.**

! [Переглянути презентацію Андрія Вишневського](#)

«*Центри безоплатної правової допомоги створені перш за все для людей – де людина, яка прийшла по безоплатну правову допомогу, або просто з проблемою, яку вона не може вирішити сама, - повинна почувати себе комфортно. Якщо при цьому їй необхідно відсканувати чи скопіювати певні документи, то така техніка для використання громадянами доступна у центрах. Так само в кожному центрі є кімната для роботи адвокатів, що облаштована необхідною та доступною у використанні офісною технікою та зв'язком. Є кімната для конфіденційного побачення адвоката з клієнтом» - повідомив директор Координаційного центру.*

Разом із тим, як повідомив він, за перші місяці роботи вдалося виявити певну несправедливість законодавства у визначенні критеріїв, за якими люди отримують право на безоплатну вторинну правову допомогу. Станом на сьогодні з'явилися нові вразливі категорії людей, які гостро її потребують, але права за законом, прийнятим ще 2011 року, не мають. Серед них – внутрішньо переміщені особи та учасники АТО, які поки не отримали відповідного статусу, і мають проблеми з оформленням цього статусу, а також – малозабезпечені. «*Ми ретельно проаналізували практику роботи перших місяців, та сьогодні Уряд запропонував розширити можливості доступу до безоплатної правової допомоги й для осіб, які претендують на отримання статусу учасника АТО, а також для вимушених переселенців (внутрішньо переміщених осіб). Також ініційовано розширити критерій малозабезпеченості, що дає право на отримання правової допомоги за рахунок держави у випадках, коли доходи особи менші двох прожиткових мінімумів. Особливо це стосується пенсіонерів. Адже сьогодні, як ми знаємо, немає пенсій нижчих за прожитковий мінімум. Як правило, вони на декілька гривень більші. Ми опиняємося в ситуації, коли змушені переконувати пенсіонера, який звернувся до центру, що 950 грн – це велика пенсія, і держава не може забезпечити йому оплату правової допомоги. Відповідний законопроект внесено до Верховної Ради України за реєстраційним №3044 від 07.09.2015» - повідомив директор Координаційного центру.*

У зв'язку із очікуваним прийняттям законодавцем згаданих змін, **Андрій Вишневський** повідомив: «*Ми чули у відкритих заявах представників Національної асоціації адвокатів України, що НААУ готова безоплатно організувати надання безоплатної правової допомоги всім, хто цього потребує, та має право за законом, а також про те, що НААУ не потребує для цього додаткового фінансування із держбюджету. Поки законопроект буде схвалений у Верховній Раді, на що ми сподіваємось, згідно процедур пройдуть місяці. Натомість учора Міністерство юстиції звернулося до НААУ із конкретною пропозицією у цьому зв'язку». Так, він повідомив, що Міністерство юстиції пропонує НААУ внести зміни до Меморандуму про співпрацю між Національною асоціацією адвокатів України та Міністерством юстиції України у сфері надання безоплатної правової допомоги з метою визначення нового напрямку співпраці – забезпечення Національною асоціацією адвокатів України надання безоплатної правової допомоги таким категоріям осіб внутрішньо переміщеним особам; громадянам України, які звернулися із заявою про взяття їх на облік як внутрішньо переміщених осіб; особам, які перебувають під юрисдикцією України і звернулися для отримання статусу особи, на яку поширюється дія Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту».*

«*Це стане можливістю реалізації на практиці тих благородних намірів, які сьогодні декларує керівництво НААУ», - Андрій Вишневський.*

Він зазначив: «*Ми сподіваємось на подальшу плідну співпрацю з адвокатурою і, зокрема, з органами НААУ в реалізації конституційного права громадян на безоплатну правову допомогу, як це передбачено нашим Меморандумом».*

Запитання присутніх на брифінгу стосувалися ситуації із НААУ, та зокрема, брифінгу її представників в Українському кризовому медіа-центрі 14 вересня 2015 року, під час якого пролунали звинувачення у неефективності використання бюджетних коштів на адміністрування системи БПД Координаційним центром, а також уявних спробах Міністерства юстиції «одержавити» адвокатуру.

«Я не хотів би в деталях коментувати усі тези, озвучені на згаданому брифінгу. Насправді, у нас зайняло це майже 20 сторінок тексту спростування, та цей матеріал ми роздали журналістам нині. Крім того, він буде сьогодні розміщений у відкритому доступі на нашому сайті. – пояснив Андрій Вишневський – Я абсолютно відповідально стверджую, що жодна із цифр, які були озвучені в презентації від імені НААУ, та які поширюються нею – не відповідають дійсності».

Крім того, повідомив Андрій Вишневський, Міністерство юстиції у згаданому листі до НААУ звернулося з проханням на виконання згаданого Меморандуму забезпечити **якнайшвидше розміщення на офіційному веб-сайті Національної асоціації адвокатів України спростування такої інформації, а також розповсюдити її тими джерелами, куди відповідна неправдива інформація була поширена.**

«Що ж до ризиків одержавлення адвокатури, у відповідь на це можу сказати, що українська система БПД нашими міжнародними партнерами визнана однією із найбільш демократичних і ліберальних за своєю побудовою і філософією». – зазначив директор Координаційного центру. Він повідомив, що базовий засадничий принцип організації системи полягає у добровільності адвоката участі в ній на кожному етапі. Починаючи від конкурсу адвокатів (адвокат сам приймає рішення брати в ньому участь чи ні), а далі на етапі укладання контракту з центром (цивільний договір двох рівних сторін, коли держава в особі центру виступає замовником послуг в інтересах клієнта, який самостійно не може їх оплатити, що відповідає ч.4. ст. 27 ЗУ «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» і жодним чином йому не суперечить). Крім того укладаючи контракт адвокат сам визначає, в яких справах готовий надавати БПД та в яких обсягах, в якому режимі, чи готовий він чи вона виїжджати на нічні затримання, а також територію, на якій надаватиме таку допомогу тощо.

«В умовах такої моделі говорити про будь-який вплив на адвоката немає підстав», – **Андрій Вишневський.**

Оскільки держава пропонує достатньо скромну матеріальну винагороду адвоката, вона пропонує низку нематеріальних стимулів, таких як: безкоштовні підвищення кваліфікації та методичні рекомендації, можливості для обміну досвідом між адвокатами та формування спільних тактик та стратегій захисту, які дозволяють впливати і на судову практику, та інші можливостей.

Він повідомив, що кожного року проводиться 2 конкурси з відбору адвокатів, які залучаються до безоплатної вторинної правової допомоги. Наразі триває 8-ий конкурс і кількість заяв приблизно

така ж як і у попередніх: «Тобто адвокатів цікавить ця пропозиція держави, і вони готові співпрацювати в рамках системи безоплатної правової допомоги. Тому я категорично заперечую будь-які звинувачення в одержавленні адвокатури чи створенні паралельної адвокатури».

«Усі ці можливості для адвокатів, їх успіхи, доказом чого є як статистичні дані, так і приклади реальних історій захисту, долі реальних людей – на наш погляд, є основною причиною атаки на систему БПД сьогодні», - Андрій Вишневський. Він нагадав, що сьогодні частина адвокатів є корупційною ланкою в системі правосуддя,

свідченням чому є маса соціологічних досліджень та повідомлень ЗМІ. Система БПД опрозорює це, зменшує можливості для участі в корупційних схемах між адвокатами та слідчими, особливо на районному рівні.

«Погодьтеся, коли адвокат за достатньо невеликі кошти, які йому компенсує держава досягає вагомих результатів, це змушує інших адвокатів конкурувати, підвищувати свою кваліфікацію, бути більше проактивними в процесі. Чи не найголовніше – мінімізує можливості незаконних домовленостей зі слідчими. Очевидно, в адвокатурі сьогодні є люди, яким це не подобається. Саме це, на наш погляд, спричинилося до того, що система БПД стала мішенню для атак найбільш реакційних сил в адвокатурі, які намагаються зберегти статус кво, опираючись реформам судової системи та відвертаючи увагу від справжніх проблем в адвокатурі», - Андрій Вишневський.

[Переглянути повний відеозапис брифінгу укр.мовою](#)

[Переглянути повний відеозапис брифінгу англ.мовою](#)

[] Щодо спростування неправдивої інформації про систему БПД, поширеної НААУ

14 вересня 2015 року Українському кризовому медіа-центрі відбувся прес-брифінг представників Національної асоціації адвокатів України «Громадський контроль за бюджетними коштами на безоплатну правову допомогу: куди насправді йдуть кошти?». Під час згаданого брифінгу заступником Голови Національної асоціації адвокатів України, Ради адвокатів України Валентином Гвоздієм та головою Комітету Національної асоціації адвокатів України із захисту прав людини Ганною Колесник було озвучено десятки тез, які радше кваліфікуються як суб'єктивні судження спікерів, маніпулювання фактами та статистичними даними. Переважна більшість озвучених тез – не відповідають дійсності.

Озвучена під час згаданого прес-брифінгу інформація спотворює об'єктивні факти про функціонування системи безоплатної правової допомоги в Україні, діяльність центрів та адвокатів як суб'єктів надання безоплатної вторинної правової допомоги, а також громадян як суб'єктів права на отримання такої допомоги.

У зв'язку з цим листом №5/25-38-15 від 23.09.2015 на виконання підпункту 2.2.1 Меморандуму про співпрацю між Національною асоціацією адвокатів України та Міністерством юстиції України у сфері надання безоплатної правової допомоги, згідно з яким Сторони організують оперативне розміщення інформації, зміст якої може становити спільний інтерес, на веб-

сайтах unba.org.ua, minjust.gov.ua та legallaid.gov.ua, інших доступних інформаційних ресурсах, з метою спростування неправдивої інформації, озвученої 14 вересня 2015 року під час згаданого брифінгу представниками Національної асоціації адвокатів України, Міністерство юстиції звернулося до НААУ з вимогою забезпечити якнайшвидше розміщення на офіційному веб-сайті Національної асоціації адвокатів України спростування такої інформації.

[Переглянути лист Міністерства юстиції №5/255-38-15 від 23.09.2015](#)

Нижче Координаційний центр з надання правової допомоги пропонує ознайомитися із реальним станом справ у відповідності до озвучених в рамках згаданого прес-брифінгу недостовірних тез.

Коментар щодо інформації, озвученої 14 вересня 2015 року під час брифінгу
«Громадський контроль за бюджетними коштами на безоплатну правову
допомогу: куди насправді йдуть кошти?» представників НААУ

ВАЛЕНТИН ГВОЗДІЙ, заступник голови НААУ, РАУ

В. Гвоздій: «Сьогодні мета нашого прес-брифінгу – поділитися певною інформацією з громадськістю про те, як, на нашу думку, неефективно використовуються кошти Координаційного центру з надання безоплатної правової допомоги при Міністерстві юстиції України»

Теза про неефективне використання коштів Координаційним центром **НЕ СПИРАЄТЬСЯ НА ЖОДНІ НЕЗАЛЕЖНІ ДОСЛІДЖЕННЯ, МОНІТОРИНГИ, АУДИТИ** тощо. Ефективність використання бюджетних коштів та ефективність функціонування усієї системи фінансового управління в Координаційному центрі неодноразово була перевірена та підтверджена комплексними аудитами за участі як представників Державної фінансової інспекції України та управління внутрішнього аудиту Міністерства юстиції України, так і представників міжнародної спільноти в особі Національної академії фінансів та економіки Міністерства фінансів Королівства Нідерланди. Зокрема, було проведено:

- [позаплановий внутрішній фінансовий аудит діяльності Координаційного центру з надання правової допомоги](#) (фінансовий аудит та аудит відповідності) за період з 01.01.2013 по 31.03.2014 Управлінням внутрішнього аудиту Міністерства юстиції України;
- в 2014 році [пілотний проект щодо посилення управлінської підзвітності через аналіз запровадження системи фінансового управління та контролю на прикладі діяльності Координаційного центру з надання правової допомоги](#) за участю представників Мін'юсту, Координаційного центру, Держфінінспекції та Національної академії фінансів та економіки Міністерства фінансів Королівства Нідерланди;
- [в 2015 році пілотний проект щодо загальної оцінки фінансового управління і контролю в системі надання безоплатної правової допомоги](#) у зв'язку із запровадженням трирівневої моделі управління в системі за участю представників Держфінінспекції та Національної академії фінансів та економіки Міністерства фінансів Королівства Нідерланди.

Результатом проведення пілотних проектів за участю міжнародних партнерів стало впровадження в Координаційному центрі системи внутрішнього контролю, яка базується на європейському розумінні фінансового управління і контролю. Досвід Координаційного центру було рекомендовано поширювати серед інших державних органів та установ як приклад побудови ефективної системи внутрішнього контролю та запровадження управлінської підзвітності. Крім того, у 2015 році розпочато активний процес проведення внутрішніх аудитів в центрах з надання БВПД. Внутрішні аудити в регіональних центрах проводяться у відповідності до затверджених планів, які, у свою чергу, формуються на основі оцінки ризиків конкретних центрів. Так, на сьогодні проведено вже 5 внутрішніх аудитів. Усі вони проведені в чіткій відповідності до стандартів внутрішнього аудиту з дотриманням останніх рекомендацій центрального підрозділу з гармонізації Держфінінспекції України. Внутрішній аудит в системі

БВПД направлений, в першу чергу, на оцінку системи внутрішнього контролю та на дослідження функціонуючих в центрах процесів з точки зору їх економічності, ефективності та результативності.

Всі аудиторські звіти одразу після затвердження у повному обсязі [оприлюднюються на веб-сайті Координаційного центру](#), що наразі є загалом нехарактерним для державного сектору донедавна прикладом публічності.

У Координаційному центрі та в цілому в системі БВПД паралельно з розвитком напряму внутрішнього аудиту активно впроваджується система внутрішнього контролю на основі міжнародних стандартів внутрішнього контролю COSO II, INTOSAI. Ці стандарти базуються на концепції ризик-орієнтованого управління, направленою на досягнення поставлених цілей. Вони інтегруються в діяльність кожного окремого центру з налагодженням взаємозв'язків з різними рівнями системи БВПД, що в кінцевому результаті дає можливість запровадити ризик-орієнтоване управління всією системою БВПД як одним цілим. Усі ці заходи є складовими частинами єдиного процесу зі створення ефективної, гнучкої та прозорої системи управління в Координаційному центрі та його територіальних відділеннях.

В.Гвоздій: «Можливо, цифри, які будуть Вам сьогодні приведені, будуть не зовсім точними, тому що ми не маємо повного доступу до деяких файлів, і інформація на сайті Координаційного центру подана так, що дуже важко її узагальнити і звести»

На офіційному веб-сайті Координаційного центру з надання правової допомоги регулярно публікується вся інформація відносно роботи системи БПД:

- інформація щодо показників роботи регіональних та місцевих центрів з надання БВПД (розділ «Актуально», щомісяця);
- оперативна інформація щодо показників роботи місцевих центрів (в розділі «Оперативні статистичні дані щодо діяльності місцевих центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги». У зв'язку з тим, що ці центри розпочали свою роботу лише з 1 липня 2015 року, інформація подається у щоденному режимі);
- інформація про державні закупівлі (розділ «Державні закупівлі»);
- Звіт про виконання кошторису загального фонду державного бюджету;
- фінансові звіти про виконання паспортів бюджетних програм (розділ «Прозорість системи управління» - «Публічні фінанси», щороку);
- інформація про оплату праці працівників системи БПД (розділ «Прозорість системи управління» - «Публічні фінанси», щомісяця з 10.09.2015).

Крім того, на офіційних веб-сайтах регіональних центрів з надання БВПД щотижнево публікується інформація щодо кількості виданих доручень кожному адвокату та розміру винагороди за виконаними дорученнями (з 01.09.2014).

Усі зазначені вище дані є первинними і можуть бути використані для будь-якого аналізу зацікавленими особами.

В.Гвоздій: «Ми вважаємо, що держава сьогодні не може витратити такі кошти на утримання чиновницького апарату, на утримання матеріально-технічної бази, яка сьогодні невпинно зростає»

При плануванні бюджету системи надання БПД і розподілі фінансування між суб'єктами надання БВПД враховуються декілька важливих обставин:

По-перше, такими суб'єктами є і адвокати, і самі центри. При цьому саме штатними юристами центрів, а не адвокатами у значній кількості випадків здійснюється попереднє консультування клієнтів, представництво їх інтересів в органах державної влади та органах місцевого самоврядування, складення процесуальних документів. Адвокат призначається особі лише тоді, коли є потреба представництва у суді. Про це свідчать і цифри: з 15 тис. осіб, які звернулися до центрів з 1 липня поточного року, лише 3 тис. було призначено адвокатів, решті правова допомога надавалася безпосередньо центрами.

По-друге, центри відповідальні не лише за організацію надання БВПД. На них покладено обов'язки щодо розвитку мережі суб'єктів надання безоплатної первинної правової допомоги (БППД), їх координація, надання консультаційно-методичної підтримки органам місцевого самоврядування та органам виконавчої влади з цих питань. Це означає, що всі 100 центрів щоденно взаємодіють і ведуть роботу з десятками організацій.

По-третьє, жодна система, а тим більше система такого масштабу, не може існувати без органів управління, і центри якраз і є такими органами.

По-четверте, всі приміщення у яких розташовані центри, призначені перш за все для комфортного обслуговування клієнтів (облаштовано приймальну зону, зону очікування, зону для конфіденційного спілкування з клієнтами, туалети для клієнтів), вони також місять кімнату для роботи адвокатів, облаштовані технікою і зв'язком, якими можуть користуватися адвокати. При цьому регіональні центри надають такі послуги адвокатам у цілодобовому режимі.

В.Гвоздій: «Існуюча система безоплатної правової допомоги, яка повністю контрольована державою, на сьогоднішній день є загрозою для захисту прав людини в Україні і є інструментом тиску на незалежну адвокатуру, що призведе в кінцевому випадку до того, що громадяни будуть страждати»

Базовим принципом долучення адвокатів до системи БПД є добровільність. Адвокат сам обирає, чи має він бажання і мотивацію працювати в цій системі. Якщо має – він проходить конкурс, що містить як професійні, так і мотиваційні питання. Членами відповідних конкурсних комісій в усіх регіонах є, зокрема, представники органів адвокатського самоврядування, адвокати. Приміром, з усіх членів конкурсних комісій, створених в рамках проведення останнього, 7-го конкурсу, 38% є адвокатами. В окремих областях – Вінницькій, Волинській, Дніпропетровській, Херсонській, Чернігівській – ця частка перевищує 50%.

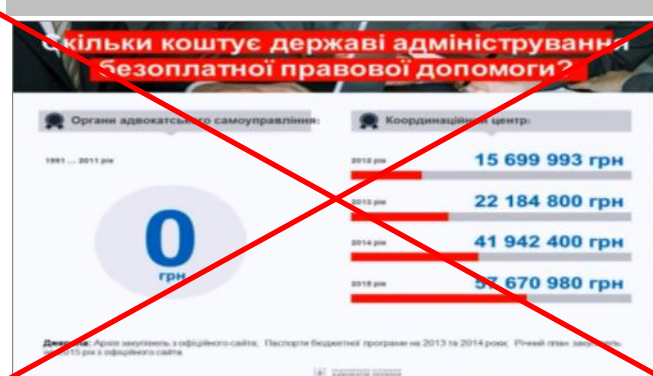
Після укладення контракту з центром з надання БВПД адвокат сам визначає, яку кількість часу він готовий витратити на надання БВПД, а яку – на зайняття приватною практикою.

Природа стосунків адвокатів із центром є цивільно-правовою (частина 4 статті 27 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність»), адвокати не є штатними працівниками центрів, а директори центрів не є їх (адвокатів) керівниками. Центр і адвокат, по суті, партнери. Держава в особі центру виступає замовником правової допомоги в інтересах клієнтів, які є суб'єктами права на БВПД.

Оцінювання якості надання правової допомоги, як і питання дисциплінарної відповідальності адвокатів, – виключна компетенція органів адвокатського самоврядування. Зокрема, для оцінювання якості надання БВПД радами адвокатів регіонів утворюються постійно діючі колегіальні органи – Комісії з оцінювання якості, повноти та своєчасності надання адвокатами безоплатної правової допомоги. **За понад 2 із половиною роки функціонування системи не зафіксовано жодної скарги адвоката на втручання у його діяльність зі сторони службових осіб центрів.**

Вочевидь, за наведених вище умов підстав говорити про тиск на адвокатуру та її контроль з боку держави немає.

В.Гвоздій: «На слайдах наведені цифри – це лише цифри закупівель, вони не включають в себе вартість оплати адвокатів...Тобто різні закупівлі – меблі, організаційна техніка, оренда приміщень, ремонт таких приміщень, заробітна плата працівникам такого координаційного центру та інші виплати»

Слайд НААУ «Скільки коштує державі адміністрування безоплатної правової допомоги?»

Наведені у виступі дані **Є НЕПРАВДИВИМИ ЗА УСІМА БЮДЖЕТНИМИ ПЕРІОДАМИ** (див. таблицю нижче).

	2012 рік	2013 рік	2014 рік	2015 рік (на 1 вересня)
Дані, наведені у слайді В.Гвоздія, тис. грн.	15700,0	22184,8	41942,4	57671,0
Дані згідно паспортів бюджетних програм та органів ДКСУ (касові видатки), тис. грн.	8723,8*	16987,4	27067,3	60027,2

* дані за звітами про виконання паспортів бюджетних програм за КПКВК 3601020 та 3601160, без врахування видатків на функціонування та ліквідацію Центру правової реформи і законопроектних робіт при Міністерстві юстиції України

Якщо будь-яка система не управляється – це означає, що її не існує.

Для порівняння, видатки на функціонування органів Прокуратури у 2015 році у 10,5 разів перевищують видатки на систему БВПД, а на діяльність судової системи – в 11,6 рази. У той же час, у розвинутих демократичних країнах видатки на державне обвинувачення та на гарантований державою захист є співмірними.

В.Гвоздій: «У 2013 році лише 57% бюджету річного безоплатної правової допомоги було скеровано на оплату роботи адвокатів. І 43 % – на утримання самих центрів...У 2014 році – 45% було десь приблизно скеровано на утримання самих органів. І в поточному році ми бачимо, що сума цих витрат постійно зростає»

Наведена у виступі **ІНФОРМАЦІЯ Є НЕПРАВДИВОЮ** (див. таблицю нижче).

	2013 рік	2014 рік	2015 рік (на 1 вересня)
Дані, наведені у слайді В.Гвоздія, %	57% / 43%	55% / 45%	«сума зростає»
Дані згідно паспортів бюджетних програм та органів ДКСУ (касові видатки), %	60,6% / 39,4%	69,1% / 30,9%	66,2% / 33,8%

Так, у 2013 році на оплату роботи адвокатів було спрямовано 60,6% поточних видатків, а на забезпечення функціонування центрів – 39,4%.

У 2014 році на оплату послуг адвокатів спрямовано 69,1% таких видатків, на роботу центрів – 30,9%.

Станом на 1 вересня поточного року структура таких видатків, згідно даних органів казначейства, становить 66,2% та 33,8% відповідно.

В.Гвоздій: «Відповідно до інформації, яку оприлюднив нещодавно на телебаченні керівник Координаційного центру пан Вишневський – планується в поточному році в найближчому майбутньому мінімум 3500 осіб найняти чиновників для забезпечення координації такого процесу»

Слайд НААУ «Збільшення кількості працівників Координаційного центру з надання правової допомоги»

НАВЕДЕНА У ВИСТУПІ ІНФОРМАЦІЯ НЕ ВІДПОВІДАЄ ДІЙСНОСТІ.

Насправді планова чисельність працівників Координаційного центру та 125 центрів з надання

БВПД ніколи не перевищувала 2320 осіб, що відображено у паспорті бюджетної програми КПКВК 3603020.

Така ж кількість осіб передбачена і в бюджетному запиті на 2016 рік, тому твердження про «мінімум 3500 осіб» **НЕ ВІДПОВІДАЄ ДІЙСНОСТІ.**

Фактична чисельність сьогодні є ще меншою і становить біля 1200 осіб. А от кількість адвокатів, які, надають БВПД, у зв'язку зі збільшенням обсягів надання такої допомоги, вже сьогодні становить майже 5 тисяч, і надалі зростатиме, на відміну від кількості персоналу центру.

Крім того, директор Координаційного центру з надання правової допомоги Андрій Вишневецький ні «нещодавно» (по відношенню до дати проведеного брифінгу), ні жодного іншого разу у жодних ЗМІ не озвучував подібну інформацію.

В.Гвоздій: «У більшості випадків керівниками Координаційних центрів є люди, які не мають вищої юридичної освіти»

Така **ІНФОРМАЦІЯ НЕ ВІДПОВІДАЄ ДІЙСНОСТІ.**

По-перше, не існує ані нагальної потреби, ані законодавчої вимоги щодо того, аби директори центрів мали вищу юридичну освіту, а тим більше право на зайняття адвокатською діяльністю, оскільки їх посадові обов'язки не передбачають провадження такої діяльності. Їх головне завдання – управління людськими, інформаційними та фінансовими ресурсами. Саме тому, кваліфікаційні вимоги до директорів регіональних центрів з надання БВПД передбачають наявність вищої освіти за спеціальностями галузі знань «Державне управління» або «Менеджмент і адміністрування». При цьому наявність вищої юридичної освіти є перевагою.

По-друге, **68 % керівників центрів все ж таки мають вищу юридичну освіту.**

По-третє, відбір директорів новостворених 100 місцевих центрів відбувався за допомогою відкритого конкурсу, участь в якому вільно могли взяти, взяли і були призначені на посади більше 30 адвокатів.

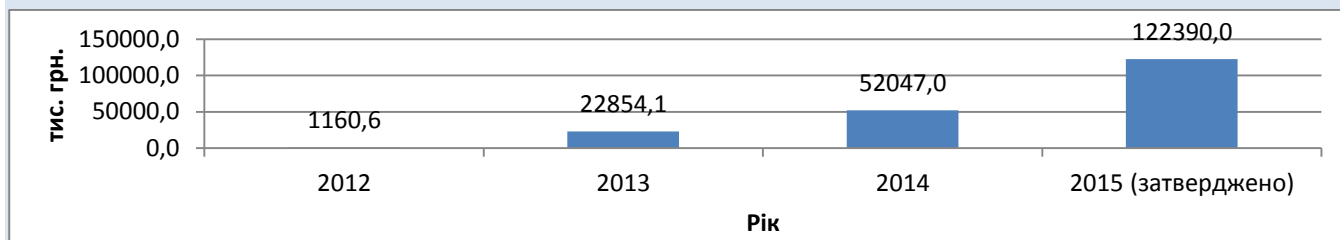
В.Гвоздій: «Ви бачите зараз, що на тому фоні, що зростає вартість утримання цих центрів, збільшення армії державних чиновників – натомість обсяг виплат адвокатам /.../ зменшується. Наприклад, на прикладі Одеської та Дніпропетровської області ви [це] можете бачити»

Слайд НААУ «Об'єм наданої правової допомоги скорочується із року в рік. Сума винагороди по виданих дорученнях»

ВИКЛАДЕНА ІНФОРМАЦІЯ Є НЕПРАВДИВОЮ. Насправді видатки на оплату послуг адвокатів за надання БВПД зростають щороку (див. рис. нижче), і за три останні роки, з 2012 по 2015-й, зросли у

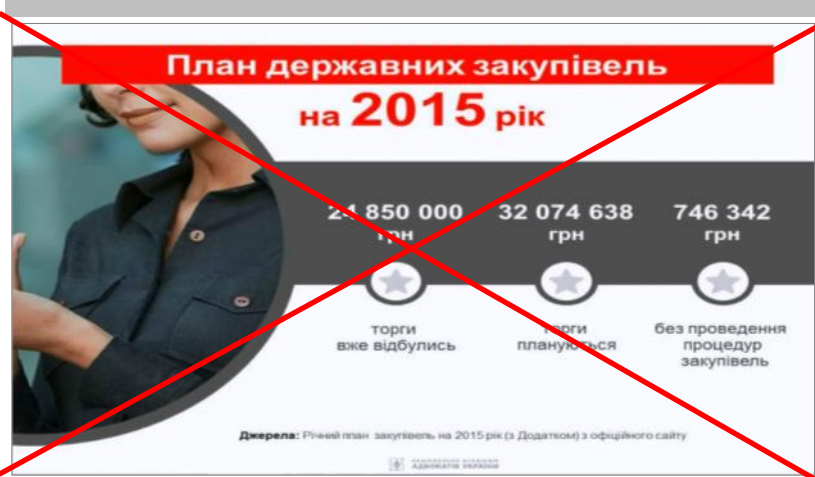
105 разів: з 1160,6 тис. грн. до 122390,0 тис. грн. (дані паспортів бюджетної програми КПКВК 3603030 та звітів про їх виконання).

Інформація, наведена на прикладі Одеської та Дніпропетровської областей, також **НЕ ВІДПОВІДАЄ ДІЙСНОСТІ** (див. таблицю нижче). Так, у обох випадках видатки на оплату послуг та відшкодування витрат адвокатів, які надають БВПД, у 2014 році зросли у порівнянні з 2013 роком у 2,5 та 2,8 рази відповідно.

	Дніпропетровська область		Одеська область	
	2013 рік	2014 рік	2013 рік	2014 рік
За інформацією, наведеною у слайді В.Гвоздзя, тис. грн.	3813,6	2607,6	3334,1	2775,9
За даними органів ДКСУ, тис. грн.	1329,3	3738,7	1239,0	3085,9

В.Гвоздй: «В минулому місяці відбулися торги і закрилися вже на суму майже 25 мільйонів гривень на ремонт приміщення на вул. Артема /.../ Ще планується 32 мільйони витратити на придбання різних там обладнань, телефонів, ксероксів»

Слайд НААУ «План державних закупівель на 2015 рік»

ЖОДНА ЧАСТИНА ЦІЄЇ ІНФОРМАЦІЇ НЕ Є ПРАВДИВОЮ.

По-перше, згадані торги не відбулись.

По-друге, згідно затвердженого Мін'юстом плану заходів щодо розвитку системи надання безоплатної правової допомоги, 7

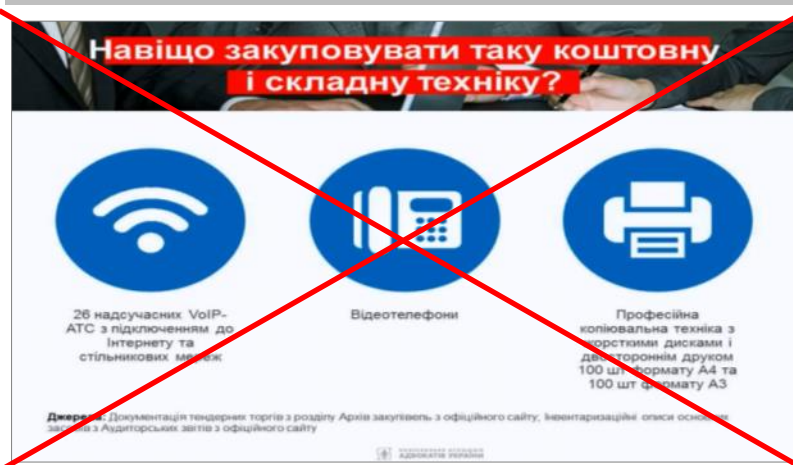
вересня було оголошено відкриті торги на суму 22,2 млн. грн, але не для ремонту приміщення Мін'юсту, а для реконструкції приміщення державної форми власності, що вже декілька років не експлуатується, для розміщення у ньому модельного центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги, який одночасно виконуватиме і безпосередні функції одного зі столичних місцевих центрів, і функції щодо проведення навчання, стажування, заходів з обміну досвідом між адвокатами та працівниками центрів; а також – пілотування та апробації нових інноваційних практик функціонування центрів та їх поширення на діяльність усіх місцевих центрів. Вартість реконструкції визначена відповідно до проектної документації, яка згідно висновку державної експертизи повністю відповідає державним будівельним нормам.

Що стосується комп'ютерного обладнання та оргтехніки, то відповідно до того ж плану було здійснено його закупівлю на суму 19,6 млн.грн. При цьому, за рахунок проведених відкритих

торгів і великої конкуренції постачальників, вдалося заощадити 4,4 млн.грн бюджетних коштів. До прикладу: багатофункціональний пристрій 100 Xerox Work Centre 5325 було закуплено за ціною 48 тис. грн при мінімальній ринковій ціні – 57 тис. грн.

Ця техніка є мінімально необхідною для якісного обслуговування клієнтів та комфортної роботи адвокатів.

В.Гвоздій: «Самі центри не надають правову допомогу. Її надають адвокати, зверніть увагу. Я не розумію для чого таке коштовне обладнання придбавалося. Зокрема, придбано якісь супер надсучасні АТС з підключеннями до стільникових мереж, відеотелефони, які найдорожчою є технікою зі всієї запропонованої лінійки»

Слайд НААУ «Навіщо закуповувати таку коштовну та складну техніку»

ВИКЛАДЕНА ІНФОРМАЦІЯ Є НЕПРАВДИВОЮ І, ПРИНАЙМНІ, СВІДЧИТЬ ПРО НЕЗНАННЯ СПІКЕРОМ БАЗОВОГО ЗАКОНУ УКРАЇНИ «ПРО БЕЗОПЛАТНУ ПРАВОВУ ДОПОМОГУ» ТА НИЗКИ ВІДПОВІДНИХ ПІДЗАКОННИХ АКТІВ.

Так, стаття 15 вказаного Закону визначає наступне:

«1. Суб'єктами надання безоплатної вторинної правової допомоги в Україні є:

- 1) центри з надання безоплатної вторинної правової допомоги;
- 2) адвокати, включені до Реєстру адвокатів, які надають безоплатну вторинну правову допомогу.»

Пункт 7 Положення про центри з надання безоплатної вторинної правової допомоги, затвердженого наказом Міністерства юстиції від 02.07.2012 № 967/5 (у редакції наказу Мін'юсту від 10.03.2015 № 329/5) визначає, що:

«Основним завданням центрів є створення рівних можливостей для доступу осіб до правосуддя шляхом організації надання безоплатної вторинної правової допомоги, а саме забезпечення надання таких видів правових послуг:

- 1) захист;
- 2) здійснення представництва інтересів осіб, які мають право на безоплатну вторинну правову допомогу, в судах, інших державних органах, органах місцевого самоврядування, перед іншими особами;
- 3) складання документів процесуального характеру.»

Крім того, як уже зазначалося вище, всі приміщення, у яких розташовані центри, призначені перш за все для комфортного обслуговування клієнтів (облаштовано приймальну зону, зону очікування, зону для конфіденційного спілкування з клієнтами, туалети для клієнтів), вони також місять кімнату для роботи адвокатів, облаштовані технікою і зв'язком, якими можуть користуватися адвокати, та кімнату для конфіденційних побачень адвоката з клієнтами.

Координаційним центром створюється система внутрішнього IP-зв'язку для забезпечення економії на вартості розмов між центрами та забезпеченні захисту інформації. Закуплене

обладнання максимально збалансоване з показника ціна/якість і є найдешевшим з того, що може забезпечити мінімальний функціонал (дане рішення є значно дешевшим, ніж будь-яка система такого масштабу побудована, наприклад, на загальноновизнаному обладнанні Cisco, але майже не поступається функціонально). Придбана техніка є IP-телефонами та не є відеотелефонами.

Як уже зазначалося раніше, завдяки максимально відкритому підходу до процесу організації процедури закупівель, вдалося долучити до відкритих торгів значну кількість учасників, **що в кінцевому випадку призвело до економії у 4,4 млн.грн бюджетних коштів.**

У відкритих торгах на закупівлю автоматизованих робочих місць в рамках розбудови комплексної інформаційно-аналітичної системи забезпечення надання безоплатної правової допомоги прийняло участь 6 учасників. За результатами торгів укладено договір з ТОВ «Невада» на суму 13,9 млн. грн. Економія склала 3,1 млн. грн.

У відкритих торгах на закупівлю багатофункціональних пристроїв (копіювальних машин) прийняло участь 6 учасників. За результатами торгів укладено договір з ТОВ «Невада» на суму 6,0 млн. грн. **Економія склала 0,4 млн. грн.**

За рахунок високої конкуренції між учасниками вдалося укласти договори, в яких ціни за одиницю товару нижчі за середньо ринкові ціни. **Так, проведено закупівлю за цінами значно нижче ринкових (48 000 проти мінімальної ринкової 57 000) багатофункціонального пристрою 100 Xerox WorkCentre 5325 для забезпечення роботи місцевих центрів.** Дані апарати відрізняються малою вартістю витрат на друкування однієї копії (тонер-картридж на 30 тис аркушів коштує 1 тис. грн.), що має забезпечити значну сукупну економію фінансів на наступні декілька років.

Даний пристрій має великий власний ресурс витратних матеріалів та швидкість виконання задач покликаний забезпечити виконання функцій які зазвичай (в офісі) покладаються на індивідуальні принтери /МФУ (копіювання, друкування, сканування), що забезпечує ефективність використання ресурсів. Адже при прийнятті документів від клієнтів системи, необхідно зробити копії таких документів. А для роботи (в тому числі і адвокатів) необхідно друкувати документи.

В.Гвоздій: «Документи, які становлять адвокатську таємницю, адвокатські досьє стають предметом перевірки державними чиновниками, які не є адвокатами. Що призводить до розкриття адвокатської таємниці»

Згідно з частиною першою статті 22 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» адвокатською таємницею є будь-яка інформація, що стала відома адвокату, помічнику адвоката, стажисту адвоката, особі, яка перебуває у трудових відносинах з адвокатом, про клієнта, а також питання, з яких клієнт (особа, якій відмовлено в укладенні договору про надання правової допомоги з передбачених цим Законом підстав) звертався до адвоката, адвокатського бюро, адвокатського об'єднання, зміст порад, консультацій, роз'яснень адвоката, складені ним документи, інформація, що зберігається на електронних носіях, та інші документи і відомості, одержані адвокатом під час здійснення адвокатської діяльності.

Відповідно до частини третьої статті 22 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» обов'язок зберігати адвокатську таємницю поширюється на адвоката, його помічника, стажиста та осіб, які перебувають у трудових відносинах з адвокатом, адвокатським бюро, адвокатським об'єднанням, а також на особу, стосовно якої припинено або зупинено право на заняття адвокатською діяльністю. Адвокат, адвокатське бюро, адвокатське об'єднання зобов'язані забезпечити умови, що унеможливають доступ сторонніх осіб до адвокатської таємниці або її розголошення.

Правила адвокатської етики, затверджені Установчим З'їздом адвокатів України 17 листопада 2012 року, також визначають, що «дотримання принципу конфіденційності є необхідною і щонайважливішою передумовою довірчих відносин між адвокатом і клієнтом, без яких є неможливим належне надання правової допомоги, здійснення захисту та представництва. Тому збереження конфіденційності будь-якої інформації, яка визначена як предмет адвокатської таємниці Законом України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» або становить персональні дані про фізичну особу, які охороняються законодавством з питань захисту персональних даних, є правом адвоката у відносинах з усіма суб'єктами права, які можуть вимагати розголошення такої інформації, та обов'язком щодо клієнта і тих осіб, кого ця інформація стосується» (частина перша статті 10); «Розголошення відомостей, що складають адвокатську таємницю, заборонено за будь-яких обставин, включаючи незаконні спроби органів дізнання, слідства і суду допитати адвоката про обставини, що складають адвокатську таємницю» (частина третя статті 10); «Адвокат зобов'язаний забезпечити такі умови зберігання документів, переданих йому клієнтом, адвокатських досьє та інших матеріалів, що знаходяться в його розпорядженні і містять конфіденційну інформацію, котрі розумно виключають доступ до них сторонніх осіб» (частина шоста статті 10).

Формат звітності адвокатів перед центрами врегульований постановою Кабінету Міністрів України від 17 вересня 2014 р. № 465 «Питання оплати послуг та відшкодування витрат адвокатів, які надають безоплатну вторинну правову допомогу» та наказом Міністерства юстиції від 16 жовтня 2014 р. № 1702/5 «Про затвердження форми акта надання безоплатної вторинної правової допомоги та додатків до нього» не передбачає доступу до адвокатської таємниці. До речі, зазначені акти жодного разу ніким не були оскаржені до адміністративного суду як такі, що не відповідають Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» чи якомусь іншому законодавчому акту.

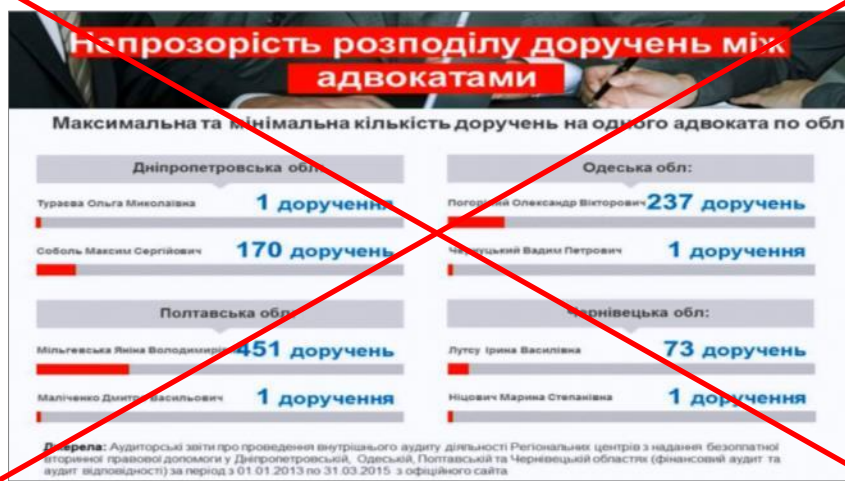
Виходячи з положень зазначених Постанови та Наказу, виплата адвокатам винагороди за надану ними правову допомогу і відшкодування витрат, пов'язаних з наданням такої допомоги, здійснюються один раз на місяць не пізніше останнього робочого дня цього місяця на підставі доручення центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги та акта надання безоплатної вторинної правової допомоги з відповідними додатками, складеного за формою, затвердженою Мін'юстом. Такими додатками є, зокрема, копії процесуальних документів або витяги з таких документів, що засвідчують сам факт надання правової допомоги та досягнуті адвокатом результати, оскільки результативність адвоката при наданні правової допомоги впливає на винагороду, збільшуючи її розмір.

Будь-який процесуальний документ не може вважатися носієм адвокатської таємниці, оскільки такі документи фігурують у відповідній справі і є доступними не тільки адвокату і клієнту (що є одним з головних критеріїв визначення адвокатської таємниці), а й іншим учасникам процесу. Крім того, враховуючи вимоги пункту 7 частини третьої статті 129 Конституції України, гласність судового процесу є однією із основних засад судочинства в Україні, що означає можливість розголошення інформації, що подається адвокатами до центрів для отримання винагороди, ще під час судових засідань.

Крім того, навіть якби замість «чиновників» були адвокати, то вони так само не мали б доступу до документів інших адвокатів, які містять адвокатську таємницю.

В.Гвоздій: «Саме найстрашніше – це непрозорість, непрозорість розподілу справ серед адвокатів такими координаційними центрами»

Слайд НААУ «Непрозорість розподілу доручень між адвокатами»

Розподіл справ між адвокатами не може і не повинен бути рівномірним. Для цього є кілька об'єктивних причин.

По-перше, засадничим принципом організації системи БВПД є добровільність участі у ній адвокатів. Адвокати, які надають БВПД, паралельно мають і свою приватну практику і це, насамперед, впливає на те, готовий чи не готовий адвокат в

той чи інший період часу приймати доручення від центру.

По-друге, територіальний розподіл адвокатів є нерівномірним: їх багато у великих містах, і дуже мало або немає у багатьох сільських районах. Очевидно, якщо один адвокат обслуговує сам територію одного або кількох районів, у нього завжди буде велике навантаження. До речі, адвокат Погорілий, прізвище якого згадане на слайді, у 2013 – 2014 роках був «монополістом» в Ізмаїльському районі Одеської області і отримував всі доручення у цьому районі. У 2015 році вдалося залучити до роботи у цьому районі ще двох адвокатів (Дойков та Іосип), і тепер кожен з них отримує по 1/3 доручень.

По-третє, є адвокати, які не бажають надавати БВПД регулярно, але погоджуються брати окремі справи, коли інші адвокати перевантажені і вимагає потреба. Для забезпечення максимальної прозорості у розподілі справ ми з 1 вересня 2014 року оприлюднюємо кількість доручень, виданих кожному адвокату і суму виплачених йому коштів – поіменно.

Взагалі-то, прозора конкуренція між адвокатом за замовлення від держави є одним з ключових механізмів забезпечення якості безоплатної правової допомоги.

В.Гвоздій: «Адвокат Мільгевська отримала 451 доручення /.../ Це 451 клієнт, 451 справа. Такий же самий дисбаланс по Одеській області /.../ Я знаю від адвокатів /.../ які жаліються на те, що доручення видають в ручному режимі. Справи, які більш цікаві, складні – дають адвокатам, кому вони вважають за потрібне»

У 2014 році, завдяки прийняттю рішення про оприлюднення інформації щодо кількості виданих доручень та оплати послуг адвокатів, Координаційний центр виявив ситуацію з адвокатом Мільгевською. Після цього був проведений внутрішній аудит діяльності Полтавського обласного центру з надання БВПД, за результатами якого були виявлені інші порушення та недоліки, в тому числі в частині рівномірності розподілу доручень. Це стало однією з причин звільнення директора даного центру у дисциплінарному порядку.

Виявлені порушення та недоліки, в тому числі в частині рівномірності розподілу доручень, були усунуті та на даний час процес розподілу доручень направлений на максимальну рівномірність.

У такій ситуації кількість доручень, які отримує кожний адвокат, в першу чергу залежить від нього самого, його активності, ініціативності та працьовитості.

Як додатковий запобіжник при розподілі доручень було введено обмеження в розмірі 30 справ, які може одночасно вести один адвокат.

В.Гвоздій: «Вона [система] сьогодні несе загрозу правам людини через те, що тоталітарний контроль держави. З однієї сторони держава обвинувачує громадянина, а з іншої вона ж його і захищає через контроль над адвокатами, яких вона залучає в БПД»

Забезпечення доступу до правової допомоги, зокрема у кримінальному правосудді, на міжнародному рівні визначається як зобов'язання держави.

Так, Принципи та керівні настанови щодо доступу до правової допомоги у системі кримінального правосуддя (далі – Керівні настанови), прийняті 20 грудня 2012 року Генеральною Асамблеєю ООН, визначають, що держави повинні розглядати надання правової допомоги як свій обов'язок і відповідальність.

Резолюція 1466 (2005) Парламентської Асамблеї Ради Європи «Про виконання обов'язків та зобов'язань Україною» 5 жовтня 2005 року визначає зобов'язання України «13.13. покращити доступ до правосуддя шляхом запровадження системи безоплатної правової допомоги у відповідності до стандартів Ради Європи та практики Європейського Суду з прав людини».

Надання безоплатної правової допомоги є невід'ємним елементом права на справедливий суд (стаття 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод).

Конституція України (частина четверта статті 29, частина перша статті 59) теж покладає на державу обов'язок забезпечення доступу до правової допомоги.

Закон України «Про безоплатну правову допомогу», виходячи з принципів Ради Європи і практики Європейського Суду з прав людини, визначає безоплатну правову допомогу саме як державну гарантію.

Таким чином, йдеться не про «тоталітарний контроль», а про виконання зобов'язань держави перед людиною, що є змістом і спрямованістю діяльності держави. Припущення спікера щодо неможливості і нелогічності забезпечення державою обвинувачення та захисту, на нашу думку, **ЗРОБЛЕНЕ З МАНІПУЛЯТИВНОЮ МЕТОЮ** і ґрунтується на розповсюдженому сприйнятті держави як виключно репресивного і ворожого людині механізму, неспроможного гарантувати забезпечення і дотримання прав людини.

В.Гвоздій: «Десь півтори року назад в Грузії була така сама була критична ситуація, і завдяки адвокатам, які звернули на це вчасно увагу, держава внесла зміни до закону /.../ У них система безоплатної правової допомоги підконтрольна громадськості, тому хто повинен захищати людей»

Відповідно до положень Закону Грузії «Про юридичну допомогу» з метою забезпечення управління Службою юридичної допомоги (аналог Координаційного центру з надання правової допомоги, незалежна у своїй діяльності, не підпорядковується жодному державному органу і підзвітна виключно Парламенту Грузії, далі – Служба), ефективного здійснення її функцій, незалежності і прозорості Служби утворено колегіальний орган – Раду юридичної допомоги (далі – Рада).

Рада складається з дев'яти членів, трьох з яких обирає виконавча рада Асоціації адвокатів Грузії, трьох – Народний Захисник Грузії (Омбудсман), одного з числа адвокатів бюро юридичної допомоги (аналог центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги) підбирають такі бюро, одного члена з числа працівників Міністерства юстиції Грузії висуває Міністр юстиції Грузії, а одного з числа членів Вищої ради юстиції, які не є суддями – Вища рада юстиції Грузії. При цьому Народний Захисник Грузії представляє одного члена Ради зі складу свого апарату, а двох

членів – в порядку проведення відкритого конкурсу з числа представників непідприємницьких (некомерційних) юридичних осіб, що здійснюють діяльність в сфері захисту прав людини, і представників наукової сфери з вищих навчальних закладів Грузії, на підставі рекомендацій керівних органів зазначених організацій.

Слід зауважити, що підконтрольність будь-якої організації виключно громадськості не є панацеєю і єдиною гарантією ефективності, законності та прозорості діяльності. Прикладом цього може слугувати діяльність самої НААУ, що повністю звільнена від будь-якого впливу державних органів. Так само автоматичне перенесення будь-якого, навіть найефективнішого для іншої держави досвіду на вітчизняний ґрунт не гарантує відтворення ідентичних результатів.

Що стосується Координаційного центру з надання правової допомоги, то незалежність і ефективність цієї організації, адвокатів, які надають безоплатну вторинну правову допомогу, та всієї моделі надання правової допомоги найкращим чином продемонстрували події Революції гідності, коли затриманим громадським активістам (в розріз офіційній позиції тодішнього керівництва держави) забезпечувався захист від обвинувачення. Разом з тим, саме згадані події стали стимулом для утворення Відкритої громадської платформи розвитку української системи безоплатної правової допомоги (далі – Громадська платформа) – добровільної ініціативи та форми співпраці громадських діячів та експертів у галузі прав людини, верховенства права, юстиції в кримінальній сфері в Україні.

Учасниками громадської платформи є адвокати, правозахисники, представники Центру політико-правових реформ, Програми ООН «Без кордонів», Української Гельсінської спілки з прав людини, Громадської організації «Центр Громадянських свобод», Міжнародного фонду «Відродження», Української фундації правової допомоги, Дорадчої ради спільнот з питань доступу до лікування в Україні.

В.Гвоздій: «Сьогодні будь-хто, незалежно від його матеріального стану, і заявивши, що він немає можливості найняти собі адвоката, може отримати адвоката. Закон не забороняє»

НАВЕДЕНА ІНФОРМАЦІЯ НЕ ВІДПОВІДАЄ ДІЙНОСТІ

Стаття 14 Закону України «Про безоплатну правову допомогу» встановлює чіткі критерії, що дають право на отримання певних видів правової допомоги безоплатно. Це особи, які належать до вразливих категорій та особи, які :

«1) особи, які перебувають під юрисдикцією України, якщо середньомісячний сукупний дохід їхньої сім'ї нижчий суми прожиткового мінімуму, розрахованого та затвердженого відповідно до Закону України "Про прожитковий мінімум" для осіб, які належать до основних соціальних і демографічних груп населення, інваліди, які отримують пенсію або допомогу, що призначається замість пенсії, у розмірі менше двох прожиткових мінімумів для непрацездатних осіб;

2) діти-сироти, діти, позбавлені батьківського піклування, безпритульні діти, діти, які можуть стати або стали жертвами насильства в сім'ї;

3) особи, до яких застосовано адміністративне затримання;

4) особи, до яких застосовано адміністративний арешт;

- 5) особи, які відповідно до положень кримінального процесуального законодавства вважаються затриманими;
- 6) особи, стосовно яких обрано запобіжний захід у вигляді тримання під вартою;
- 7) особи, у кримінальних провадженнях стосовно яких відповідно до положень Кримінального процесуального кодексу України захисник залучається слідчим, прокурором, слідчим суддею чи судом для здійснення захисту за призначенням або проведення окремої процесуальної дії, а також особи, засуджені до покарання у вигляді позбавлення волі, тримання в дисциплінарному батальйоні військовослужбовців або обмеження волі;
- 8) особи, на яких поширюється дія Закону України «Про біженців та осіб, які потребують додаткового або тимчасового захисту»;
- 9) ветерани війни та особи, на яких поширюється дія Закону України "Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту", особи, які мають особливі заслуги та особливі трудові заслуги перед Батьківщиною, особи, які належать до числа жертв нацистських переслідувань;
- 10) особи, щодо яких суд розглядає справу про обмеження цивільної дієздатності фізичної особи, визнання фізичної особи недієздатною та поновлення цивільної дієздатності фізичної особи;
- 11) особи, щодо яких суд розглядає справу про надання психіатричної допомоги в примусовому порядку;
- 12) особи, реабілітовані відповідно до законодавства України.

Включення до переліку суб'єктів права на БВПД затриманих осіб спрямоване на забезпечення раннього доступу до правосуддя, оскільки, саме під час затримання людина є найбільш вразливою, і традиційно високою, на жаль, є ймовірність застосування до неї тортур, нелюдського поводження з боку працівників правоохоронних органів з метою отримання необхідних показів тощо, і тільки адвокат може оперативнo убезпечити людину від такого роду порушень.

Свідченням того, що на ранній стадії кримінального провадження мають місце порушення права людини на захист, є значна кількість відповідних позовів проти держави Україна до ЄСПЛ. Україна – одна із лідерів за кількістю позовів до ЄСПЛ щодо порушення прав людини на ранніх етапах затримання. У 2014 році українці направили до ЄСПЛ 13,6 тис. скарг, або 19,5% від усіх скарг (Щорічний звіт суду «Analysis of statistics 2014»).

Наслідком задоволення таких позовів є значні витрати з Державного бюджету України на виплату компенсацій позивачам.

Так, фактична заборгованість України, що виникла станом на 01 січня 2015 р. за рішенням судів, виконання яких гарантовано державою, а також за рішенням ЄСПЛ – становить понад 7,5 млрд грн.

У 2015 році потреби у платежах на виконання рішень закордонних юрисдикційних органів, прийнятих за наслідками розгляду справ проти України, сягають 740 мільйонів гривень*. Ця сума, закладена в Державному бюджеті, **у кілька разів перевищує видатки на безоплатну правову допомогу.**

*бюджетна програма КЕКВ 3601170 «Платежі на виконання рішень закордонних юрисдикційних органів, прийнятих за наслідками розгляду справ проти України», 740824,8 тис. грн.

В.Гвоздій: «Національна асоціація адвокатів закликає до негайної зміни Закону України «Про безоплатну правову допомогу». Основною метою, повторюсь, є визначення критеріїв для осіб, які мають безоплатну правову допомогу, вона повинна надаватися лише

малозабезпеченим, тим хто не може дозволити; і повний вивід її зі сфери управління Міністерства юстиції»

Експерти, які готували інформація для спікера, вочевидь, **не володіють інформацією не лише щодо кола суб'єктів права на БВПД, яке чітко визначені у згаданій ст. 14 Закону України «Про безоплатну правову допомогу», але й стосовно останніх законотворчих ініціатив у сфері.** Зокрема, Уряд сьогодні пропонує розширити можливості доступу до безоплатної правової допомоги й для осіб, які претендують на отримання статусу учасника АТО, а також для вимушених переселенців (внутрішньо переміщених осіб). Також ініційовано розширити критерій малозабезпеченості, що дає право на отримання правової допомоги за рахунок держави, з одного прожиткового мінімуму до двох прожиткових мінімумів. Відповідний законопроект внесено до Верховної Ради України (реєстраційний номер 3044 від 07.09.2015).

Що ж до виводу системи зі сфери управління Міністерства юстиції та передачі її органам адвокатського самоврядування – для цього немає жодних правових підстав, більше того, це неможливо в умовах, коли адвокатура є незалежним і самоврядним інститутом.

По-перше тому, що згідно з міжнародним законодавством обов'язок захисту конституційних прав є обов'язком держави, і тільки її. Так, відповідно до Принципів та керівних настанов щодо доступу до правової допомоги у системі кримінального правосуддя, прийнятих 20 грудня 2012 року Генеральною Асамблеєю ООН, саме «держави повинні розглядати надання правової допомоги як свій обов'язок і відповідальність».

По-друге, Резолюція 1466 (2005) Парламентської Асамблеї Ради Європи «Про виконання обов'язків та зобов'язань Україною» 5 жовтня 2005 року чітко розділяє два різні зобов'язання України: «13.3. утворити професійну асоціацію адвокатів ... відповідно до принципів Ради Європи і практики Європейського Суду з прав людини; 13.13. покращити доступ до правосуддя шляхом запровадження системи безоплатної правової допомоги у відповідності до стандартів Ради Європи та практики Європейського Суду з прав людини».

По-третє, Закон України «Про безоплатну правову допомогу», виходячи з принципів Ради Європи і практики Європейського Суду з прав людини, визначає безоплатну правову допомогу саме як державну гарантію, відповідальність за яку, очевидно, не може бути покладена на недержавний інститут, що ним відповідно до Закону України «Про адвокатуру і адвокатську діяльність» є адвокатура.

По-четверте, протягом понад як півстоліття залучення захисника за призначенням здійснювалося за радянською моделлю через колегії адвокатів, що призвело до втрати довіри та деградації інституту захисту за призначенням, виродження його у поняття «міліцейських» адвокатів, репутаційні наслідки чого новостворена система безоплатної правової допомоги відчуває ще й досі.

По-п'яте, не можна протиставляти адвокатуру та безоплатну правову допомогу, адже адвокатура – самостійний незалежний громадський інститут, а безоплатна правова допомога – державна гарантія, що є одним з механізмів реалізації фундаментального права на справедливий суд. При цьому держава звертається до адвокатури як замовник, купуючи у неї послугу в інтересах своїх громадян, які не в змозі купити її самостійно. Очевидно, що замовник і постачальник послуг не можуть бути в одній особі.

Ініціатори ідеї виводу системи БПД зі сфери управління Мін'юсту повинні розуміти: якщо адміністрування бюджетних коштів передаватиметься органам адвокатського самоврядування, останні автоматично, згідно з Бюджетним кодексом, стануть об'єктом державного контролю. Тобто, якщо сьогодні їхню фінансову діяльність можуть перевіряти виключно ревізійні комісії,

створені самою адвокатурою, то, у разі прийняття такого рішення, контролювати фінансову діяльність буде Державна фінансова інспекція, Рахункова палата, а також служба внутрішнього аудиту головного розпорядника бюджетних коштів.

Оскільки самоврядні органи, згідно того ж Бюджетного кодексу, не можуть виконувати роль головного розпорядника (ними можуть бути лише міністерства), а можуть бути лише отримувачами коштів, то розпоряджатись коштами усе одно буде якесь міністерство – чи то Міністерство юстиції, чи то Міністерство фінансів.

Внутрішня служба аудиту цього міністерства буде зобов'язана проводити перевірки органів адвокатського самоврядування. При цьому органи адвокатського самоврядування у такому разі будуть підзвітні за розпорядження цими коштами не перед адвокатами, а перед державою, тобто стануть фактично незалежними від волі адвокатів. Сама постановка питання про передання адміністрування адвокатурі **Є В ЧИСТОМУ ВИГЛЯДІ МАНІПУЛЯЦІЄЮ**, спрямованою на відволікання уваги адвокатів від справжніх проблем в адвокатурі.

ГАННА КОЛЕСНИК, Голова Комітету із захисту прав людини НААУ

Г.Колесник: «Коли вони звонять на гарячу лінію, їм відповідають, що вплинути на адвокатів неможливо»

Така теза по суті **СПРОСТОВУЄ ВСЕ ПОПЕРЕДНЬО ОЗВУЧЕНЕ СПІКЕРАМИ** щодо тиску на адвокатів будь-ким у системі БПД.

Г.Колесник: «Якщо цими двома системами [безоплатна правова допомога та державна пенітенціарна система] керує одна організація, одне міністерство, хіба ми можемо говорити про ефективність і незалежність роботи адвоката, який знаходиться в цій системі»

На ефективність і незалежність роботи адвоката ніяк не впливає управлінська підпорядкованість пенітенціарної системи та системи безоплатної правової допомоги, оскільки в жодну з цих систем адвокат не входить. Адвокат є самозайнятою особою, і співпрацює з центрами з надання БВПД виключно в межах цивільно-правових стосунків, про що було роз'яснено вище.

Крім того, пенітенціарна система та система БВПД не мають стосунків взаємного підпорядкування.

Г.Колесник: «Держава має доступ до адвокатської таємниці. У мене був клієнт, який дуже просив, щоб ніхто не дізнався, щоб він був хворий спідом. Але держава вимагає з мене ці документи для звітності... Держава зараз нав'язує адвокатам думку, що так як вони платять гроші, то держава є клієнтом, і вона має право до доступу до всіх документів».

Викладена теза щодо доступу держави до адвокатської таємниці **Є СУПЕРЕЧЛИВОЮ І НЕОДНОЗНАЧНОЮ.**

Якщо мова йде про процесуальні та інші документи, то їх зміст, крім адвоката і його клієнта, відомий слідчому, прокурору, слідчому судді, їх помічникам, суду, працівникам суду, у тому числі технічним працівникам, які здійснюють підготовку судових засідань, та низці інших осіб. Залишається відкритим й питання: чи насправді адвокат дізнається про хворобу від свого клієнта, чи йому стає про це відомо із матеріалів справи.

Крім того, слід зауважити, що при опрацюванні восени 2014 року проекту постанови, яка регулює питання оплати послуг та відшкодування витрат адвокатів, які надають безоплатну вторинну правову допомогу (прийнятої 17 вересня 2015 р. за № 465), адвокатами було внесено пропозицію щодо підвищення розміру винагороди у випадку надання правової допомоги клієнту, який має інфекційну хворобу, у разі наявності відповідної медичної довідки.

Така пропозиція була врахована у коефіцієнті особливої категорії особи, якій надається правова допомога і відтоді, у разі надання правової допомоги вказаним клієнтам, розмір винагороди адвоката збільшується від 20 до 30 відсотків.

СНІД (синдром набутого імунodefіциту) – як відомо, остання стадія інфекційної хвороби. Крім того, слід зауважити, що надання для звітності в центр медичної довідки про наявність інфекційного захворювання у клієнта – не обов'язок, а право адвоката.

Г.Колесник: «А як же ж задекларований конституційно вибір адвоката? Тут вибору взагалі нема. А як можливо людині себе захистити, коли вона цьому адвокату не віре. Коли цей адвокат сам недавно був слідчим...або був прокурором? Якщо людина не хоче цього адвоката, вона замінити його не може. От як працює ця система»

Чому колишні слідчі та прокурори отримують свідоцтва про право на зайняття адвокатською діяльністю – **це питання допуску до професії, яке слід адресувати адвокатури**. Адже допуск до професії – це безпосередня функція органів адвокатського самоврядування.

Щодо того, що людина не може замінити призначеного адвоката, ця **ТЕЗА НЕ ВІДПОВІДАЄ ДІЙСНОСТІ**. Стаття 24 Закону України «Про безоплатну правову допомогу» визначає, що адвоката, який надає безоплатну вторинну правову допомогу, може бути замінено, зокрема, у разі:

- неналежного виконання адвокатом своїх зобов'язань за умовами договору;
- недотримання ним порядку надання безоплатної вторинної правової допомоги.

[] Територіальні громади долучилися до ініціативи фінансової підтримки центрів з надання БВПД за рахунок коштів місцевих бюджетів

Територіальні громади на Вінничині стали першими, що фінансова підтримали місцеві центри з надання БВПД у вигляді субвенції з місцевого бюджету державному бюджету на виконання програм соціально-економічного розвитку регіонів

Так, рішенням 50-ої сесії 6 скликання Козятинської міської ради затверджено «Програму безоплатної правової допомоги населенню м. Козятина на 2015-2017 роки», у рамках якої виділено кошти на її фінансування у поточному році в сумі 20,0 тис. грн.

Козятинський місцевий центр з надання БВПД

ініціював перед органами місцевого самоврядування виділення додаткового фінансування на забезпечення громадян безоплатною правовою допомогою. Зокрема, йшлося про виділення коштів у вигляді субвенції з місцевого бюджету державному бюджету на виконання програм соціально-економічного розвитку регіонів.

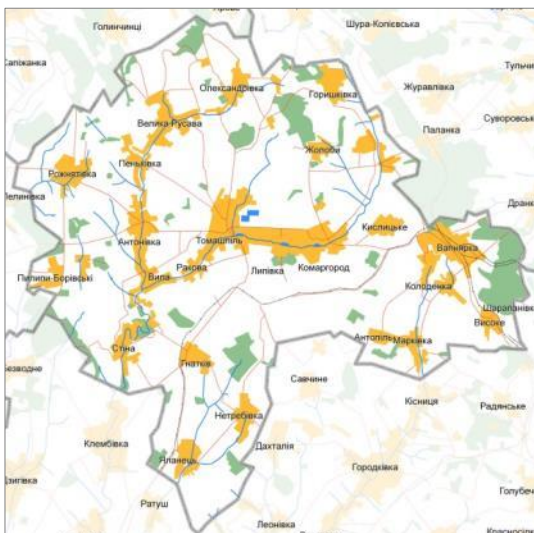

За результатами проведеної роботи, рішенням 50-ої сесії 6 скликання Козятинської міської ради від 09.10.2015 №1401-VI затверджено "Програму безоплатної правової допомоги населенню м. Козятина на 2015-2017 роки" та виділено кошти на її фінансування у поточному році в сумі 20 тис. грн. Метою такої програми є розроблення та здійснення комплексу заходів правового, організаційного та економічного характеру, спрямованих на забезпечення доступу до БПД осіб, які мають на неї право згідно закону та потребують її.

Кошти виділені для створення в місцевому центрі належних умов для обслуговування мешканців м. Козятин. Зокрема, на придбання предметів, матеріалів, обладнання та оплату послуг, проведення заходів з інформування населення про їх право на безоплатну правову допомогу та інших заходів в рамках діяльності центру. Субвенція дозволяє частково компенсувати дефіцит фінансування з державного бюджету на забезпечення діяльності місцевого центру.

Додаткове фінансування з місцевого бюджету Великорусавської та Яланецької сільських рад отримав і Томашпільський місцевий центр з надання БВПД.

Так, рішенням 65-ої сесії 6-го скликання Великорусавської сільської ради Вінницької області від 13.10.2015 з метою забезпечення доступу до безоплатної правової допомоги мешканців територіальної громади відповідно до «Програми економічного та соціального розвитку територіально громади села Велика Русава на 2015 рік», виділено 3 500 грн. до кінця року.

Таке ж рішення прийнято на 62-ій сесії 6-го скликання Яланецької сільської ради Вінницької області від 13.10.2015 – для Томашпільського місцевого центру з надання БВПД також виділено 3 500 грн.

Обидва рішення цих органів місцевого самоврядування Вінниччини прийняті як відповідь на ініціативу Томашпільського місцевого центру з надання БВПД щодо виділення додаткового фінансування на забезпечення громадян безоплатною правовою допомогою.

Кошти, виділені у вигляді субвенції з місцевого бюджету державному бюджету на виконання програм соціально-економічного розвитку регіонів, підуть на створення в

Томашпільському місцевому центрі належних умов для обслуговування мешканців населених пунктів, що входять до його юрисдикції, зокрема, туди входять й громади сіл Велика Русава та Яланець. Субвенція дозволяє частково компенсувати дефіцит фінансування з державного бюджету на забезпечення діяльності місцевого центру. Наприклад, придбання предметів, матеріалів, обладнання та оплати послуг, проведення заходів з інформування населення про їх право на безоплатну правову допомогу та інших заходів в рамках діяльності центру.

Такі рішення міських та сільських рад – позитивний приклад ефективної співпраці між органами місцевого самоврядування та центрами з надання безоплатної правової допомоги, та є свідченням розуміння на місцевому рівні важливості надання БВПД вразливим та соціально незахищеним членам територіальної громади.

[] «Надання правової допомоги вразливим верствам населення – це питання не лише правової, а й соціальної політики», - Джон Маккемус

Про формування, організацію та процес розвитку системи безоплатної правової допомоги у провінції Онтаріо, Канада «Юридичній газеті» розповів голова наглядової ради «Правової допомоги Онтаріо» (Legal Aid Ontario (LAO) Джон Маккемус.

- Пане Джонасе, до того, як було створено «Правову допомогу Онтаріо» (Legal Aid Ontario (LAO)), які види правової допомоги були доступні соціально незахищеним, малозабезпеченим мешканцям провінції Онтаріо, та як розвивалася система надання правової допомоги?

- Громадяни, які не могли дозволити собі найняти адвоката, зверталися переважно до адвокатів-волонтерів, що пропонували свої послуги або безпосередньо, або через благодійні організації чи Правову спільноту провінції (еквівалент Ради

адвокатів регіонів в Україні). При тому, що судді могли вимагати присутності у суді представників сторін (адвокатів), програма надання правової допомоги у провінції Онтаріо була започаткована та формалізована лише у 1951 р. Втім, навіть після цього, правові послуги надавалися переважно ргобопо та на волонтерській основі, насамперед у кримінальних справах.

На початку 60-х років стало очевидним, що така переважно неформальна система надання правових послуг була незадовільною. Відповідно до рекомендацій спільної комісії Уряду провінції Онтаріо та Правової спільноти Онтаріо, яка була створена у 1963 р. для вироблення нового підходу, у 1967 р. було ухвалено зміни до законодавства, що передбачали запровадження «сертифікатів», за допомогою яких малозабезпечені особи, які потребували правової допомоги, отримували можливість найняти приватних адвокатів. Ці «сертифікати» оплачував Уряд Онтаріо. Вони дозволяли відшкодовувати витрати адвокатів, пов'язані з роботою над відповідною справою, тоді як робочий час адвоката не оплачувався, отже адвокати продовжували працювати на волонтерських засадах. Також запровадження такого фінансування непрямым чином сприяло подальшому розширенню як самої системи правової допомоги, так і діапазону судових справ, які вона охоплювала.

У 70-х роках в Онтаріо частіше почали виникати юридичні клініки у громадах, нерідко за фінансової підтримки урядів усіх трьох рівнів: місцевого, провінційного та федерального. Кожна з таких новостворених клінік була зареєстрована як неприбуткова організація. Вони спрямовували свої зусилля на надання якісної правової допомоги тим, хто мав на неї право, у більш ефективний спосіб та у більшій кількості випадків, що стосувалися так званого «законодавства про бідність» (наприклад, законодавство, щодо осіб з обмеженими фізичними можливостями, доступу до соціальної допомоги уряду тощо).

Ці юридичні клініки у громадах істотно відрізнялися між собою за організаційною структурою та системою управління. Втім, як правило, до складу кожного з них входила багатопрофільна волонтерська наглядова рада, членами якої були адвокати, соціальні працівники, громадські активісти та представники неурядових організацій (НУО), що представляли інтереси вразливих верств населення. Попри те, що спочатку Правова спільнота Онтаріо вбачала у новостворених юридичних клініках громад потенційну загрозу фінансовим інтересам своїх членів (особливо відтоді, як деякі клініки почали наймати адвокатів у штат, замість залучення адвокатів на волонтерській основі), зрештою вона взяла на себе лідерську та наглядову функції у підтримці функціонування юридичних клінік у громадах.

Юридичні клініки у громадах швидко стали невід'ємною частиною правового простору і протягом 80-х років вони продовжували розвиватися та розширювати сферу своєї діяльності. Втім, на початку 90-х ситуація кардинально змінилася.

- Що стало каталізатором змін у 90-х роках?

- Фінансова криза 90-х років призвела до величезного навантаження на всі соціальні програми в Онтаріо, зокрема, у сфері надання правової допомоги. Попри те, що «система сертифікатів»

сприяла досягненню мети державної політики щодо усунення фінансових перешкод для доступу до правосуддя, її нерегламентований характер створював дедалі більше проблем на тлі обмеження фінансових витрат. Було очевидним, що система має працювати на основі визначеного річного бюджету не лише заради контролю загальних витрат, але й для забезпечення рівного доступу до безоплатної правової допомоги у межах усієї провінції та ефективного й результативного надання цих послуг.

Невдовзі було створено комісію у складі 6 осіб з метою аналізу майбутнього правової допомоги в Онтаріо. Комісія, яку я мав честь очолювати, розробила концепцію модернізованої системи правової допомоги для провінції Онтаріо, яка б фінансувалася державою. Ця концепція передбачала створення нової державної організації, «Правової допомоги Онтаріо» (Legal Aid Ontario (LAO)), що мала здійснювати управління системою правової допомоги, визначати її цілі, стандарти й норми та нести відповідальність за функціонування системи в цілому. У рамках нової системи «Правова допомога Онтаріо» відповідає за адміністрування «системи сертифікатів» та фінансування і здійснення контролю за діяльністю 76 юридичних клінік у громадах у провінції Онтаріо.

Якщо говорити про модель управління, концепція передбачала створення наглядової ради у складі 10 осіб на чолі з головою ради: 5 членів ради обираються з переліку кандидатів, запропонованих Правовою спільнотою Онтаріо, ще 5 призначаються за рекомендацією Міністерства юстиції Онтаріо. Більшість обраних членів ради мають бути представниками неюридичних професій. Дійсно, членами чинного складу наглядової ради «Правової допомоги Онтаріо» є бухгалтер, соціальний працівник, колишній представник Співки допомоги дітям та представник бізнесу.

- Чим зумовлено зменшення ролі Правової спільноти Онтаріо та представників юридичної професії у рамках нової системи?

- Правова спільнота Онтаріо схвалювала такі зміни з декількох причин. По-перше, через подальше загострення кризи фінансування перед Правовою спільнотою Онтаріо постало складне завдання розподілу обмежених ресурсів для задоволення різнопланових потреб понад 70 юридичних клінік у громадах, кожна з яких, внаслідок нерівномірного розвитку, мала власні особливості та пріоритети. Для організації, основним обов'язком якої є захист інтересів власних членів, а не здійснення державного управління, це було надзвичайно складним завданням, що виходило за межі її компетенції.

По-друге, Правова спільнота Онтаріо усвідомила, що надання правової допомоги вразливим верствам населення є питанням не лише правової, а й соціальної політики. «Правова допомога Онтаріо» витрачає чимало часу та ресурсів задля залучення різних зацікавлених осіб, активістів із боротьби з бідністю, правозахисників і громадських організацій з метою вирішення питань, що стосуються доступу та стандартів надання послуг. «Правова допомога Онтаріо» виступає посередником у партнерських стосунках між групами активістів з питань правової освіти та, за необхідності, сприяє обміну досвідом між 76 юридичними клініками у громадах. У рамках цієї діяльності LAO постійно відпрацьовує і випробовує нові підходи та способи задоволення потреб вразливих верств населення у правовій допомозі. Знову ж таки, здійснення таких спеціалізованих заходів виходить далеко за межі традиційного мандату Правової спільноти Онтаріо.

Нарешті, на мою думку, важливим є більш широке усвідомлення того, що Правовій спільноті Онтаріо буде складно проводити такі адміністративні реформи, які у вигляді експерименту може запропонувати організація на кшталт «Правової допомоги Онтаріо». Наприклад, для багатьох працевлаштованих бідних необхідність провести цілий день у суді в очікуванні початку слухання їхньої справи може бути пов'язана зі значними фінансовими втратами. Саме лише прохання про надання їм вихідного дня може загрожувати втратою роботи. Проте для адвокатів і суддів призначення часу для розгляду справи може бути проблематичним: іноді слухання тривають довше, ніж очікувалося, а в деяких випадках адвокат чи суддя можуть бути не готовими до слухання у призначений час. Для забезпечення ефективного функціонування системи правової допомоги вкрай важливим елементом є побудова відносин між адвокатами та суддями на засадах колегіальності. Це зрозуміло. Але також важливо шукати способи, як врахувати потреби та вимоги осіб, що звертаються до суду, при цьому дотримуючись принципу незалежності суддів і враховуючи неослабний тиск на суддів та адвокатів. І це є однією з ключових переваг існування такої незалежної установи, як «Правова допомога Онтаріо», що порушуватиме й вирішуватиме такі гострі питання.

Інтерв'ю записала «Юридична газета» (№45 (491) від 10.11.2015) за сприяння в організації Проекту «Доступна та якісна правова допомога в Україні» та особисто Оксани КІКОТЬ

[] Рада Європи передала центрам з надання БВПД техніку вартістю понад 1,4 мільйони гривень

У рамках співпраці з проектом Ради Європи «Підтримка реформи кримінальної юстиції в Україні», що впроваджується за фінансового сприяння Уряду Данії, Координаційному центру з надання правової допомоги та регіональним центрам з надання безоплатної вторинної правової допомоги на потреби організації заходів із підвищення кваліфікації адвокатів безкоштовно передано комп'ютерну техніку з офісним програмним забезпеченням та мультимедійні засоби на суму 1 408 547,40 грн.

Так, проектом РЄ «Підтримка реформи кримінальної юстиції в Україні» передано 26 ноутбуків з ліцензійним офісним програмним забезпеченням, 26 проекторів, 26 портативних екранів, 30

магнітних дошок з супутніми канцелярськими матеріалами та 26 портативних звукопідсилювальних установок. 25 проекторів, портативних екранів та магнітних дошок уже передано до регіональних центрів з надання БВПД (по одному кожному регіональному центру). 25 ноутбуків та 25 звукопідсилювальних установок будуть направлені регіональним центрам найближчим часом. Уся ця техніка буде використовуватись для організації заходів підвищення кваліфікації адвокатів, зокрема, каскадних тренінгів.

Надання техніки відбулась згідно підписаної 2 листопада 2015 року угоди між Радою Європи та Координаційним центром з надання правової допомоги.

Основною метою проекту «Підтримка реформи кримінальної юстиції в Україні» є підвищення ефективності системи кримінальної юстиції, яке неможливе без функціонування системи безоплатної правової допомоги, що є невід'ємною частиною реформи системи кримінального правосуддя.

Висловлюємо вдячність нашим партнерам!

[] Статистичні дані щодо роботи системи БПД

✓ Загальна кількість виданих доручень для надання БВПД

Кількість виданих доручень для надання БВПД, за типами	Кількість виданих центрами БВПД доручень	Кількість відмов від призначеного адвоката
особам, до яких застосовано адміністративне затримання або адміністративний арешт	9590	529
особам, які вважаються затриманими, та/або стосовно яких обрано запобіжний захід у вигляді тримання під вартою	15104	1870
у кримінальних провадженнях, у тому числі:	39283	1452
• у випадках здійснення захисту за призначенням;	33107	1418
• у випадках проведення окремої процесуальної дії;	2596	30
• щодо продовження, зміни або припинення застосування примусових заходів медичного характеру;	3030	4
• у процедурах, пов'язаних з видачею особи (екстрадицією);	68	0
• у випадках вирішення судом питань під час виконання вироків відповідно до статті 537 КПК	482	0
особам, засудженим до покарання у вигляді позбавлення волі, тримання в дисциплінарному батальйоні військовослужбовців або обмеження волі	791	6
Загалом	64768	3857

✓ Вчасність прибуття призначених центрами адвокатів до затриманих осіб

Протягом січня-жовтня 2015 року зафіксовано **794 випадки**, коли час між реєстрацією центром повідомлення про затримання особи та прибуттям адвоката до місця конфіденційного побачення із затриманою особою перевищив 1 годину, що становить **1,22%** від загальної кількості виданих адвокатам доручень.

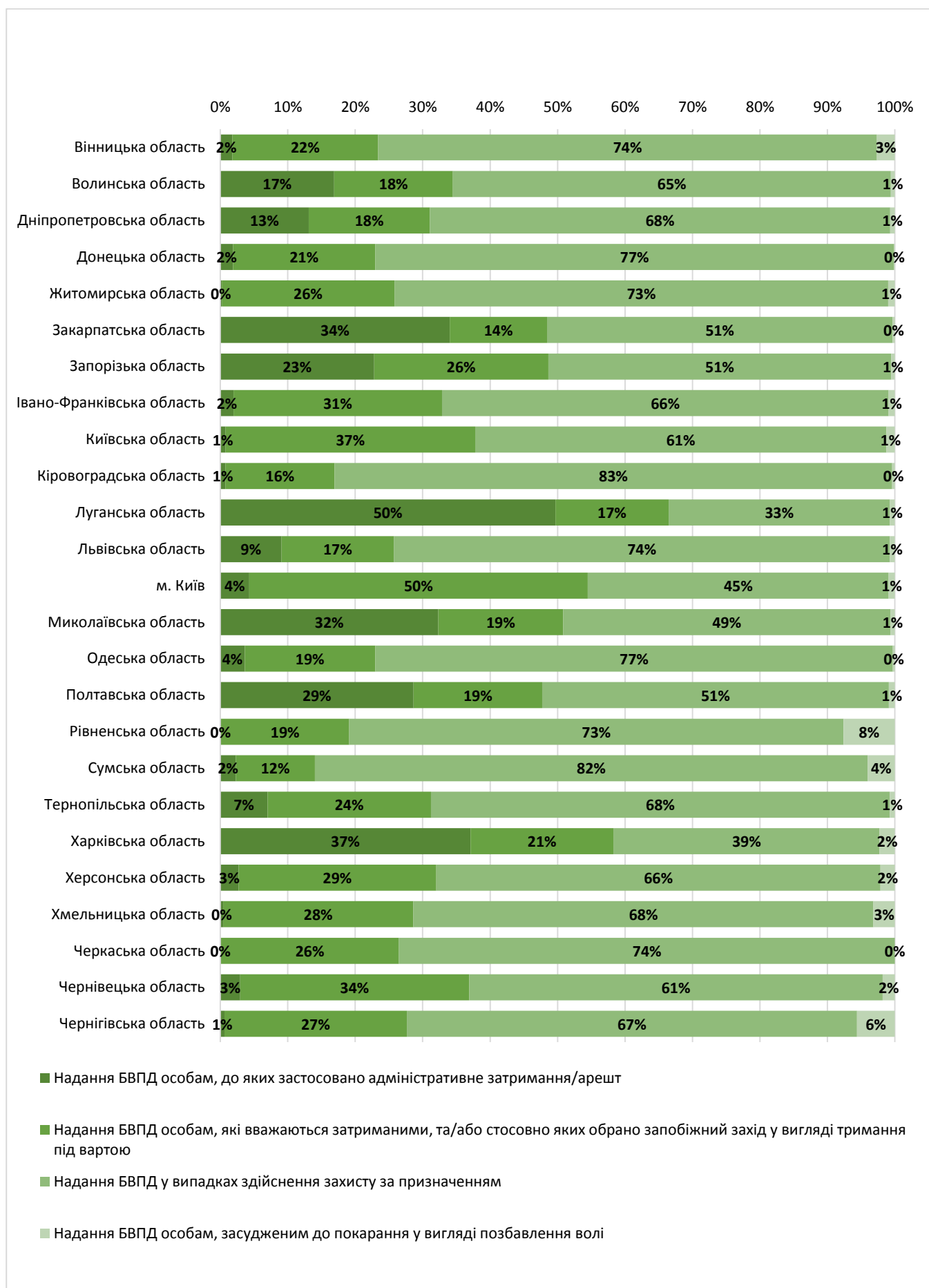
✓ Залучення адвокатів до роботи в системі БВПД.

Станом на 31 жовтня 2015 року центрами було укладено **2524** контрактів та **28** договорів з адвокатами для надання безоплатної вторинної правової допомоги.

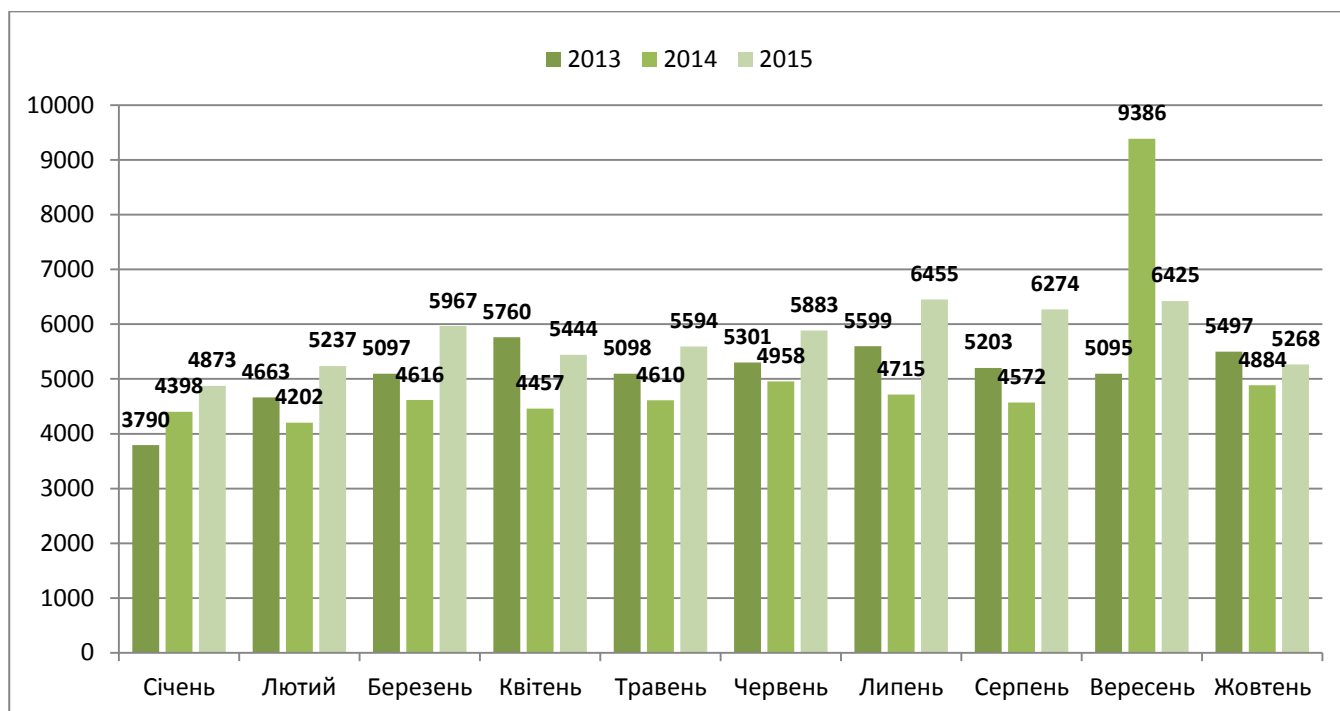
✓ Загальна кількість виданих доручень для надання БВПД у регіональному розрізі

Регіон / тип доручення центру з надання БВПД	особам, до яких застосовано адміністративне затримання /арешт	особам, які вважаються затриманими, та/або стосовно яких обрано запобіжний захід у вигляді тримання під вартою	у кримінальних провадженнях	особам, засудженим до покарання у вигляді позбавлення волі	Загалом
Вінницька область	37	448	1532	55	2072
Волинська область	230	240	885	8	1363
Дніпропетровська область	855	1173	4453	46	6527
Донецька область	69	774	2824	5	3672
Житомирська область	3	365	1043	14	1425
Закарпатська область	717	304	1080	7	2108
Запорізька область	1013	1148	2259	24	4444
Івано-Франківська область	15	236	506	7	764
Київська область	18	854	1407	29	2308
Кіровоградська область	15	321	1639	8	1983
Луганська область	1842	622	1217	27	3708
Львівська область	232	425	1878	19	2554
м. Київ	196	2297	2041	42	4576
Миколаївська область	1004	575	1508	20	3107
Одеська область	178	951	3774	14	4917
Полтавська область	1039	691	1864	32	3626
Рівненська область	1	182	702	73	958
Сумська область	33	168	1174	58	1433
Тернопільська область	84	290	815	9	1198
Харківська область	1924	1099	2047	117	5187
Херсонська область	51	554	1244	40	1889
Хмельницька область	6	391	946	44	1387
Черкаська область	1	394	1096	0	1491
Чернівецька область	18	207	374	11	610
Чернігівська область	9	395	975	82	1461
Загальний підсумок	9590	15104	39283	791	64768

✓ Структура загальної кількості виданих доручень, %

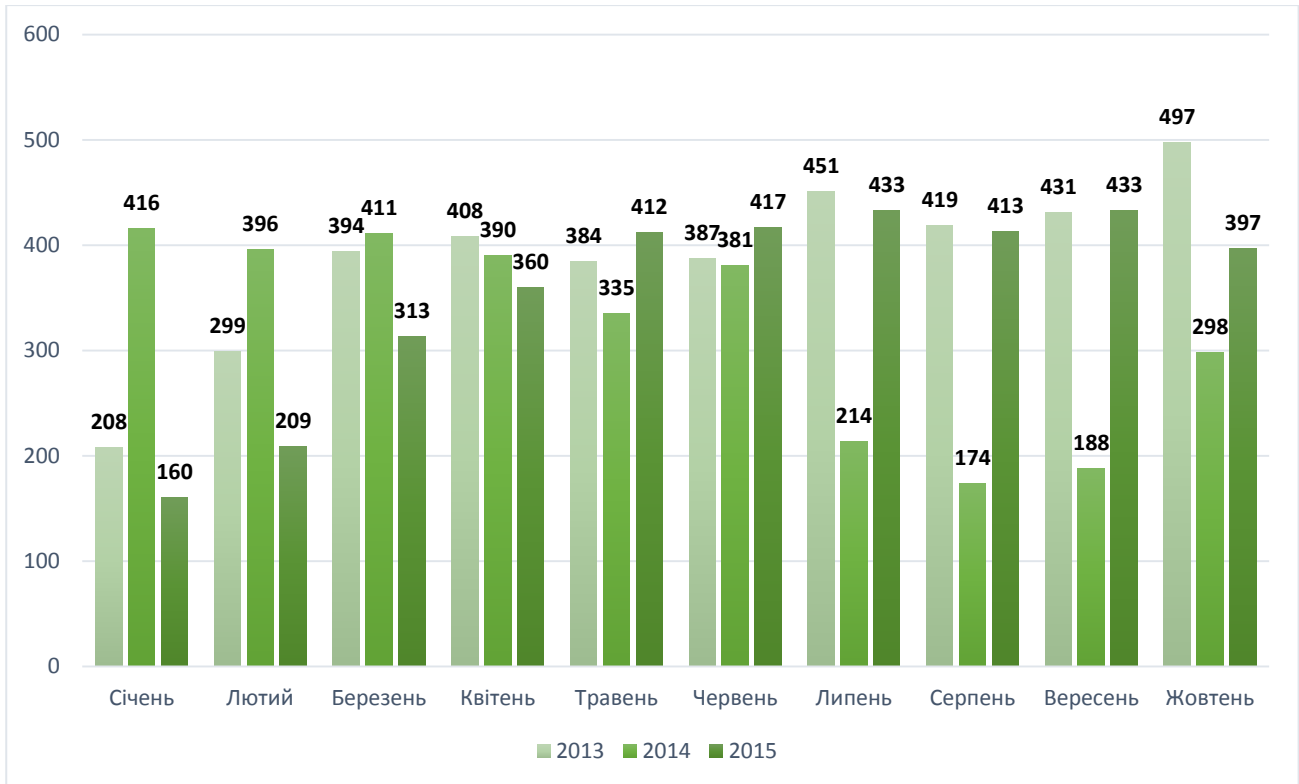
- ✓ **Динаміка надання безоплатної вторинної правової допомоги у січні-жовтні 2013-2015 рр. (без урахування АРК, Донецької та Луганської областей)**

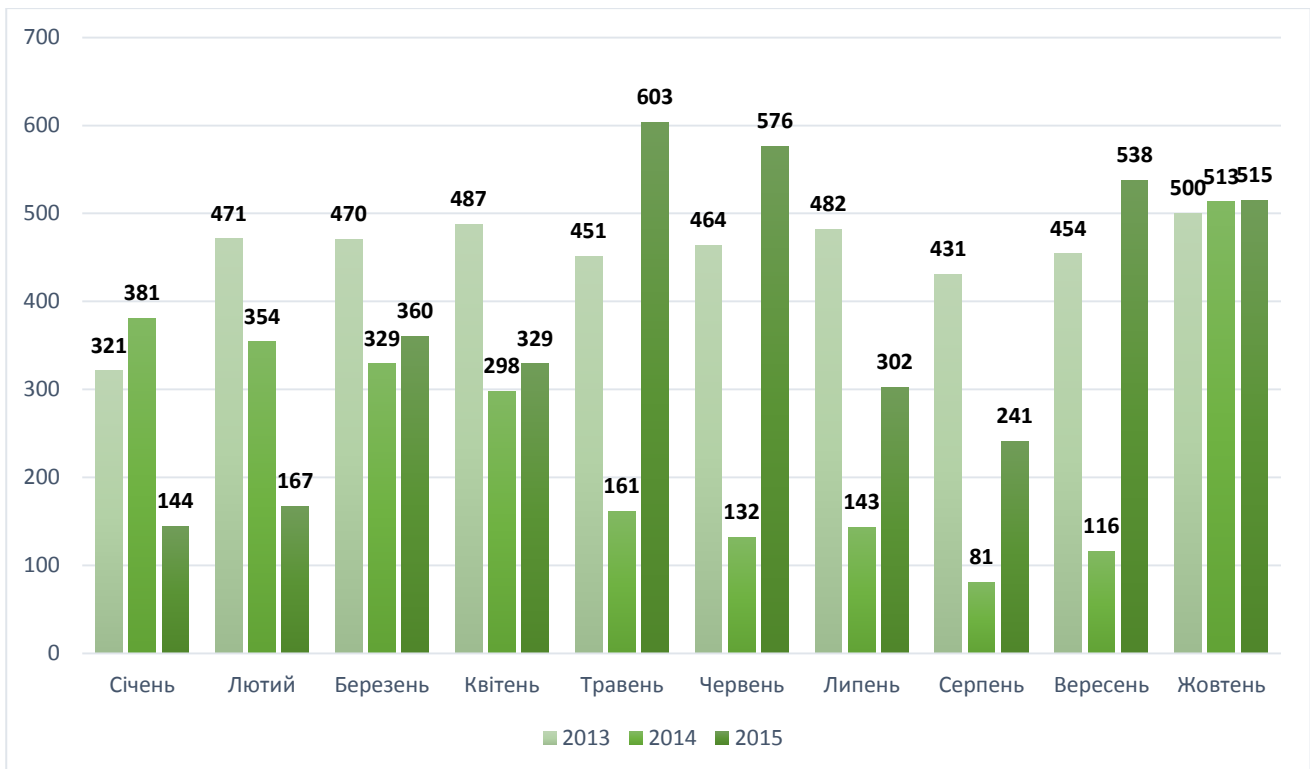
- ✓ **Надання БВПД регіональними центрами у Донецькій та Луганській областях впродовж січня-жовтня 2015 року**

Надання БВПД у січні-жовтня 2015 року, за типами доручень	Донецька область	Луганська область
особам, до яких застосовано адміністративне затримання або адміністративний арешт	69	1842
особам, які вважаються затриманими, та/або стосовно яких обрано запобіжний захід у вигляді тримання під вартою	774	622
у кримінальних провадженнях, у тому числі:	2824	1217
• у випадках здійснення захисту за призначенням;	2558	1118
• у випадках проведення окремої процесуальної дії;	242	68
• щодо продовження, зміни або припинення застосування примусових заходів медичного характеру;	21	31
• у процедурах, пов'язаних з видачею особи (екстрадицією);	0	0
• у випадках вирішення судом питань під час виконання вироків відповідно до статті 537 КПК	3	0
особам, засудженим до покарання у вигляді позбавлення волі, тримання в дисциплінарному батальйоні військовослужбовців або обмеження волі	5	27
Загалом	3672	3708

- ✓ **Динаміка кількості виданих доручень у січні-жовтні 2013 – 2015 років у Донецькій області**

- ✓ **Динаміка кількості виданих доручень у січні-жовтні 2013 – 2015 років у Луганській області**

- ✓ **Показники результативності роботи адвокатів, що співпрацюють з центрами БВПД**

Досягнутий для клієнта результат	Кількість випадків
У разі розгляду апеляційної скарги адвоката на обрання особі запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою запобіжний захід змінено на більш м'який	184
В результаті розгляду клопотання слідчого, прокурора про обрання затриманій особі запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою внаслідок дій адвоката судом обрано більш м'який запобіжний захід, а у разі якщо прокурором подавалася апеляція на таку ухвалу – запобіжний захід залишено без змін	723
Відмова у задоволенні клопотання прокурора, слідчого щодо обрання особі, яка підозрюється, обвинувачується у вчиненні злочину, запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою у разі, коли такий результат досягнутий після розгляду слідчим суддею, судом подання прокурора, слідчого	292
Заміна або скасування запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою у разі, коли такий результат досягнутий внаслідок розгляду клопотання, поданого адвокатом	193
Винесення виправдувального вироку або скасування обвинувального вироку та закриття провадження судом апеляційної, касаційної інстанції	137
Закриття провадження за відсутності складу злочину, події злочину, у разі невстановлення доказів для доведення винуватості особи в суді і вичерпання можливостей їх отримання	197
Зміна правової кваліфікації злочину, у тому числі:	
з особливо тяжкого на тяжкий	168
з особливо тяжкого на середньої тяжкості	60
з особливо тяжкого на невеликої тяжкості	28
з тяжкого на середньої тяжкості	165
з тяжкого на невеликої тяжкості	42
із середньої тяжкості на невеликої тяжкості	25
Зменшення кількості епізодів обвинувачення	323
Звільнення від відбування покарання з випробуванням (статті 75,79,104 Кримінального кодексу України)	4874
Призначення найменш суворого з передбачених відповідною статтею особливої частини Кримінального кодексу України альтернативних покарань або більш м'якого покарання, ніж передбачено законом (стаття 69 Кримінального кодексу України)	1735
Призначення мінімального строку (розміру) покарання	4375

- ✓ **Організація надання безоплатної вторинної правової допомоги місцевими центрами з надання БВПД впродовж липня – жовтня 2015 року**

Кількість клієнтів, які звернулися до місцевого центру, у тому числі:	27445
За типом правової допомоги:	
• отримання консультації, роз'яснення;	20265

• складення процесуальних документів;	4269
• здійснення представництва інтересів особи в суді	6326
За категоріями питань, з якими звернулися клієнти:	
• соціальне забезпечення;	4300
• спадкове;	2493
• сімейне;	2764
• медичне;	240
• трудове;	1449
• адміністративне;	808
• земельне;	2327
• договірне;	2058
• житлове;	3579
• інше цивільне;	3861
• виконання судових рішень;	658
• неправове питання;	265
• інше	2880
За результатами розгляду звернення:	
• надано роз'яснення, консультацію працівником центру;	18867
• спрямовано до установи, організації (установ, організацій), з якою центром організовано співпрацю для надання правової допомоги по суті порушеного питання;	4108
• прийнято письмове звернення про надання БВПД	8111
За категорією осіб, які мають право на БВПД (з числа тих, у яких прийнято письмове звернення про надання БВПД):	
• належність не підтверджено	3090
• особи, які перебувають під юрисдикцією України, якщо середньомісячний сукупний дохід їхньої сім'ї нижчий суми прожиткового мінімуму, розрахованого та затвердженого відповідно до Закону України «Про прожитковий мінімум» для осіб, які належать до основних соціальних і демографічних груп населення;	2421
• інваліди, які отримують пенсію або допомогу, що призначається замість пенсії, у розмірі менше двох прожиткових мінімумів для непрацездатних осіб;	2544
• діти-сироти;	39
• діти, позбавлені батьківського піклування;	43
• безпритульні діти;	0
• діти, які можуть стати або стали жертвами насильства в сім'ї;	6
• особи, на яких поширюється дія Закону України "Про біженців та осіб, які потребують додаткового або тимчасового захисту";	70
• ветерани війни та особи, на яких поширюється дія Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту»;	663
• особи, які мають особливі заслуги та особливі трудові заслуги перед Батьківщиною;	48
• особи, які належать до числа жертв нацистських переслідувань;	2
• особи, щодо яких суд розглядає справу про обмеження цивільної дієздатності фізичної особи, визнання фізичної особи недієздатною та	6

поновлення цивільної дієздатності фізичної особи;	
• особи, щодо яких суд розглядає справу про надання психіатричної допомоги в примусовому порядку;	7
• особи, реабілітовані відповідно до законодавства України	13
За прийнятим рішенням про надання БВПД чи відмову у її наданні:	
• про надання БВПД;	5759
• про відмову у наданні БВПД	892
Кількість виданих центром доручень про призначення адвоката	5833

Факти та події

[] Конкурс з відбору фахівців із комунікації у регіональні центри з надання БВПД

Координаційний центр з надання правової допомоги проводить конкурс для залучення фахівців, які зацікавлені у роботі у сфері комунікації у регіональних центрах з надання безоплатної вторинної правової допомоги (далі – регіональні центри). Назва посади – «заступник начальника відділу організаційної роботи, юридичного забезпечення діяльності та інформації».

Мета посади: здійснення інформаційного супроводження діяльності та впровадження комунікативної стратегії системи безоплатної правової допомоги на території відповідного регіону, забезпечення співпраці із засобами масової інформації та іншими зацікавленими сторонами, у тому числі:

- ✓ реагування на інформаційні запити, потреби та виклики;
- ✓ реалізація комунікативних заходів з питань інформування громадськості про безоплатну правову допомогу в Україні; бути речником у разі потреби;
- ✓ моніторинг та планування інформаційної присутності у засобах масової інформації;
- ✓ змістовне наповнення інформаційними матеріалами веб-сайтів, сторінок у соціальних мережах тощо;
- ✓ підготовка та розповсюдження серед партнерів інформаційно-аналітичних матеріалів щодо функціонування системи безоплатної правової допомоги;
- ✓ взаємодія зі структурними підрозділами системи безоплатної правової допомоги в частині інформаційного супроводження та координації діяльності на регіональному рівні.

Конкурс проводиться Координаційним центром з надання правової допомоги та відкритою громадською платформою розвитку української системи безоплатної правової допомоги. Організаційне та методичне забезпечення проведення конкурсу здійснюють Всеукраїнська благодійна організація «Українська Фундація Правової Допомоги» та українсько-канадський проект «Доступна та якісна правова допомога в Україні».

Конкурс проводиться відповідно до [Порядку проведення конкурсу](#) з відбору претендентів на посади заступників начальників відділів організаційної роботи, юридичного забезпечення

діяльності та інформації регіональних центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги з **27 жовтня 2015 року по 30 листопада 2015 року**.

Для участі в конкурсі претендентам потрібно було надіслати резюме та супровідний лист на адресу competition@legalaid-jobs.in.ua до 15 листопада 2015 року включно.

Відібрані за результатами опрацювання резюме та супровідних листів претенденти будуть запрошені для проходження скайп-інтерв'ю, які здійснюватимуться членами комісії, персональний склад якої склад якої формуватиметься за пропозиціями відкритої громадської платформи розвитку української системи безоплатної правової допомоги.

Усього ж до участі у конкурсі надіслано резюме та супровідних листів від 131 претендента.

Про результати проведення конкурсу читайте у наступних випусках «Інформаційного дайджесту системи БПД»

[] Конкурс проектів з інтеграції первинної і вторинної безоплатної правової допомоги

Проект «Доступна та якісна правова допомога в Україні», який впроваджується Канадським бюро міжнародної освіти за підтримки Уряду Канади, спільно з Програмною ініціативою «Права людини та правосуддя» Міжнародного фонду «Відродження» оголошують конкурс проектів з «Інтеграції первинної і вторинної безоплатної правової допомоги на рівні територіальних громад».

Метою конкурсу є сприяти інтеграції первинної і вторинної безоплатної правової допомоги на рівні територіальних громад шляхом налагодження та розгортання співпраці між місцевими центрами, громадськими організаціями, органами місцевого самоврядування/місцевої влади.

Пріоритети конкурсу:

- налагодження тристоронньої співпраці між місцевими центрами та громадськими організаціями й органами місцевого самоврядування/місцевої влади, які надають безоплатну первинну правову допомогу, задля покращення доступу представників вразливих верств мешканців громад до правосуддя, зокрема до якісної безоплатної правової допомоги, виходячи з існуючих потреб громади;
- розвиток інноваційних механізмів вирішення правових проблем, характерних для обраної територіальної громади;

- розвиток й посилення інституційної спроможності громадських організацій, органів місцевого самоврядування/місцевих органів влади щодо надання населенню якісної безоплатної первинної правової допомоги;
- підтримка системної співпраці органів місцевого самоврядування щодо поширення кращого досвіду зі створення та підтримки у громадах моделей надання безоплатної первинної правової допомоги згідно з положеннями закону “Про безоплатну правову допомогу”, “Типового положення про установу з надання первинної правової допомоги” та “Порядку та критеріїв залучення органами місцевого самоврядування суб’єктів приватного права”;
- залучення регіональних органів адвокатського самоврядування до організації надання безоплатної правової допомоги у межах їх компетенції.

До участі у конкурсі запрошувалися: неприбуткові організації, зокрема благодійні фонди, громадські організації (в тому числі громадські об’єднання та спілки), які:

- мають статус неприбуткової чи благодійної організації та офіційно зареєстровані в Україні;
- мають досвід активної роботи у сфері надання правової допомоги, захисту прав людини, право просвітництва (або такий досвід мають ключові партнери поданої проектної пропозиції);
- мають спроможність впроваджувати грантові проекти та звітуватися за ними (включаючи фінансове звітування).

Максимальний розмір гранту становить **100 000 грн**. Максимальний термін реалізації проекту – **12 місяців**.

Проектні пропозиції подавалися українською мовою згідно з вимогами оголошення та аплікаційної форми. Подання та розгляд проектних пропозицій відбуватиметься у два етапи:

- Подання **концепції проекту** за відповідною **формою**, яка включає: актуальність проекту для обраної територіальної громади та опис проблеми, на вирішення якої спрямований проект, мету проекту, завдання проекту, очікувані результати діяльності, ключові види діяльності та цільові групи заплановані проектом, партнерів, територіальне охоплення, орієнтовний бюджет, заплановану тривалість проекту.
- Виключно ті учасники конкурсу, концепції яких будуть відповідним чином оцінені та схвалені конкурсною комісією, будуть допущені до участі у другому етапі конкурсу, який передбачатиме заповнення аплікаційної форми та розроблення детального бюджету проекту.

На другому етапі конкурсу організаційний комітет конкурсу буде індивідуально контактувати з учасниками, чиї концепції будуть схвалені конкурсною комісією, та запрошувати до подальшої участі у конкурсі. Схвалення концепції проекту не означає, що буде прийнято позитивне рішення щодо фінансування проекту на другому етапі конкурсу.

На участь у конкурсі проектів з «Інтеграції первинної і вторинної безоплатної правової допомоги на рівні територіальних громад подано близько 250 пропозицій.

Про результати проведення конкурсу читайте у наступних випусках «Інформаційного дайджесту системи БПД»

ДОВІДКОВО

Проект «Доступна та якісна правова допомога в Україні» – проект міжнародної технічної допомоги, розрахований на п'ять років (2014-2018). Проект фінансується Міністерством

закордонних справ, торгівлі та розвитку Канади, впроваджується Канадським бюро міжнародної освіти у партнерстві з Координаційним центром з надання правової допомоги.

Проект має на меті покращення рівного доступу до правосуддя для населення України (особливо представників вразливих верств) шляхом підтримки впровадження системи безоплатної правової допомоги та підвищення рівня обізнаності населення щодо прав на отримання безоплатної правової допомоги.

Веб-сайт проекту: <http://qala.org.ua/index.php/ua/>

«Права людини та правосуддя» - програмна ініціатива Міжнародного фонду "Відродження", що має на меті запобігати порушенням прав людини, сприяти впровадженню в Україні ефективного антидискримінаційного законодавства та практики, сприяти доступу

малозабезпечених і вразливих груп до правосуддя та правової допомоги.

Веб-сайт Міжнародного фонду "Відродження": <http://www.irf.ua/>

[] У столиці пройшов навчальний семінар для «інтеграторів»

Впродовж трьох днів «інтегратори» прослухали лекції, отримали настанови та взяли участь в обговоренні основних питань, що стосуються їхньої подальшої роботи – вибудування мережі партнерства на рівні територіальних громад, інтеграції послуг первинної та вторинної правової допомоги з метою забезпечення доступу до такої допомоги усіх, хто її потребує – адресно та якісно.

Серед таких питань – адвокатування прав людини, взаємодія із органами місцевого самоврядування, взаємодія з суб'єктами надання безоплатної первинної правової допомоги, інформаційний супровід діяльності, фандрейзинг, управління знаннями в системі безоплатної правової допомоги.

«Інтегратори», нагадаємо, є працівниками відділів взаємодії з суб'єктами надання безоплатної первинної правової допомоги [місцевих центрів](#) з надання безоплатної

вторинної правової допомоги.

Тож впродовж трьох днів заходу у рамках відповідних тематичних пройшли презентації експертів – співробітників Координаційного центру та центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги, експертів Української фундації правової допомоги, проекту "Доступна та якісна правова допомога в Україні", Міжнародного фонду «Відродження», Української Гельсінської спілки з прав людини, інших партнерських та громадських організацій, адвокатів. «Інтегратори» мали змогу обговорити із експертами та колегами актуальні питання

досвіду перших місяців роботи, визначити відповідні експертні консультації та настанови.

Зі вступним словом до учасників звернулись надання правової допомоги **Віталій Баєв** та програмний директор Української фундації правової допомоги **Антоніна Бондаренко**, які наголосили на важливій ролі кожного інтегратора у системі безоплатної правової допомоги.

У рамках робочої секції «Адвокатування прав людини» її модератор – виконавчий директор Української Гельсінської спілки з прав людини **Аркадій Бущенко** – розповів про загальну концепцію прав людини, визначення, принципи і підходи адвокатування, а також про

заступник директора Координаційного центру з

можливості співпраці місцевих центрів з надання БВПД та громадськості у сфері забезпечення прав людини. Експерт зазначив: *«Ми (громадські організації) хочемо надавати ефективну комплексну правову допомогу, але не маємо достатньо ресурсів, тому ми можемо бути взаємно корисними».*

Про показники ефективності роботи «інтегратора» розповів **Микола Сіома**, виконавчий директор Української правової допомоги. Він розповів про основних партнерів системи безоплатної правової допомоги, які на сьогодні співпрацюють у сфері забезпечення права на безоплатну правову допомогу – мережу Центрів правової інформації та консультації, Громадської організації «Об'єднання адвокатів, як надають безоплатну правову допомогу, ресурси Української фундації правової допомоги, Біржі Pro Bono, юридичні клініки, громадські приймальні УГСПЛ та ін. Микола Сіома наголосив на важливості побудови ефективної комунікації між основними партнерами та зацікавленими сторонами у громаді з питань надання мешканцям громад правової допомоги.

У рамках сесії «Взаємодія із органами місцевого самоврядування» **Марія Ніколаїшин**, директор Стрийського місцевого центру з надання БВПД, розповіла учасникам про важливі соціальні та демографічні показники при створенні соціального паспорту громади. Експерт наголосила на важливості вміння та навичок «інтегратора» знати та прогнозувати, що може відбутись в громаді. Серед показників, на які звернула увагу Марія Ніколаїшин - кількість населення, національний склад населення громади, соціальні групи та зайнятість населення, міграційні процеси, географічне розташування та доступність до найближчого центру.

Про SWOT-аналіз та аналіз стейкхолдерів (партнерів), можливі стратегії адвокатування – розповіли **Олександр Гриб**, начальник відділу комунікацій та міжнародного співробітництва Координаційного центру з надання правової допомоги та Катерина Хільчевська, менеджер проектів Української фундації правової допомоги. **Катерина Хільчевська** ознайомила учасників із методом аналізу SWOT — сильні та слабкі сторони, можливості та загрози, а також розповіла про матрицю адвокаційної стратегії. Олександр Гриб розповів про метод аналізу стейкхолдерів, та звернув увагу учасників на основні показники такого аналізу.

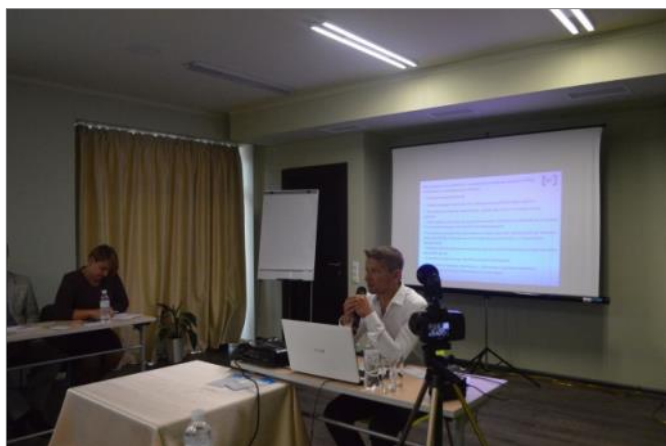
Про засади функціонування місцевого самоврядування в Україні, децентралізацію, нові підходи до формування та виконання місцевих бюджетів та інструменти співробітництва територіальних громад та реформи органів місцевого самоврядування розповіла **Ніна Наталенко**, експерт з питань децентралізації та місцевого самоврядування Інституту громадянського суспільства. Учасники мали змогу обговорити актуальні питання законодавства у сфері реформування органів

місцевого самоврядування, та вплив реформи на співпрацю з місцевими центрами з надання безоплатної вторинної правової допомоги.

Василь Ковальчук, директор Ковельського місцевого центру з надання БВПД, розповів про місцеві програми розвитку безоплатної правової допомоги, організацію надання безоплатної первинної правової допомоги на рівні районних та сільських рад, форми безоплатної правової допомоги, які можуть надавати органи місцевого самоврядування.

Досвід, історію, створення та розвиток комунальної установи «Скадовський центр з надання безоплатної первинної правової допомоги» представила **Віра Шульгіна**, юрист Скадовського центру з надання безоплатної первинної правової допомоги. Вона розповіла учасникам про переваги створення комунальної установи та кроки створення такої установи у громаді.

Другого та третього дня учасники установчого семінару зосередились на розгляді питань комунікації із ЗМІ, взаємодії з суб'єктами надання первинної правової допомоги та фандрейзингу. Так, у своїй доповіді **Максим Ільчишен**, директор Кам'янець-Подільського місцевого центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги, розповів про мотивацію осіб публічного і приватного права до надання безоплатної первинної правової допомоги (БППД). Також, експерт зосередився на особливостях громадського сектора та

механізмах взаємодії місцевих центрів з громадськими організаціями та іншими суб'єктами надання БППД.

Голова Правління Української фундації правової допомоги, експерт ГО «Регіональний центр прав людини», адвокат, **Роман Мартиновський** розповів про надання правової допомоги адвокатами безоплатно поза надання вторинної правової допомоги: культура Pro Bono, стратегічні справи Української Гельсінської спілки з прав людини, юридичні клініки.

Денис Гречко, координатор Міжнародного благодійного фонду «Гореніє», розповів про ефективну переадресацію клієнтів між місцевими центрами з надання БВПД та суб'єктами надання БППД, а також – про нові форми надання безоплатної правової допомоги, такі як дистанційне консультування, виїзне консультування, сприяння роботі пара-юристів.

Досвід Чугуївської правозахисної групи представив **Роман Лихачов**, голова Чугуївської правозахисної групи, адвокат, та розповів про особливості надання безоплатної правової допомоги особливим категоріям громадян: учасники АТО, інваліди, внутрішньо переміщені особи. Завершився тематичний блок короткими виступами «інтеграторів» та сесією обміну практичним досвідом.

Про інформаційний супровід діяльності місцевих центрів з надання БВПД між Координаційним центром з надання правової допомоги та місцевими центрами з надання безоплатної вторинної правової допомоги та внутрішні документи, які регулюють таку діяльність представила **Ганна Приходько**, менеджер проектів Української фундації правової допомоги.

Руслан Краплич, голова ради директорів Фундації імені князів-благодійників Острозьких, та **Аліна Гладка**, регіональний координатор проекту «Доступна та якісна правова допомога в Україні», розповіли учасникам про основи фандрайзингу та проекти донорів у сфері безоплатної правової допомоги.

Ірина Латиш, координатор Громадської приймальні Української фундації правової допомоги, координатор Біржі Pro bono, представила досвід Біржі та розповіла про досвід залучення коштів на реалізацію проектів.

Про управління знаннями учасників системи безоплатної правової допомоги та групи в соціальних мережах, тренінги у системі БПД, дистанційний навчальний курс для «новачків» в команді БПД – як адвокатів, так і співробітників центрів – учасників заходу ознайомила **Юлія Лісова**, заступник начальника відділу забезпечення якості безоплатної правової допомоги та підвищення кваліфікації адвокатів Координаційного центру з надання правової допомоги.

Захід організовано Координаційним центром з надання правової допомоги спільно з Українською фундацією правової допомоги за підтримки Міжнародного фонду «Відродження».

Нагадаємо, одне із важливих завдань місцевих центрів – розвиток активних зв'язків із громадськими організаціями та об'єднаннями на місцевому рівні, органами адвокатського самоврядування, волонтерськими організаціями тощо з метою створення мережі широкого партнерства суб'єктів надання послуг безоплатної правової допомоги, інформування громад щодо їхнього права на отримання безоплатної правової допомоги. З цією метою у структурі місцевих центрів утворено відділ взаємодії з суб'єктами надання безоплатної первинної правової допомоги, керівниками яких і є «інтегратори». Підставою для призначення начальників відділів взаємодії з суб'єктами надання безоплатної первинної правової допомоги місцевих центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги («інтеграторів») стало проведення в відкритого конкурсу, до участі в якому відповідні заявки подали 265 кандидатів в усіх регіонах України.

[] Близько 100 громадських організацій з 24 регіонів України приєднались до мережі безоплатної правової допомоги учасникам АТО

**Розділ підготовлено у співпраці із Українською Фундацією правової допомоги*

У регіонах пройшла серія робочих зустрічей, ініційована Координаційним центром з надання правової допомоги Міністерства юстиції України спільно з Українською фундацією правової допомоги, у співпраці з регіональними центрами з надання безоплатної правової допомоги за підтримки Міжнародного фонду «Відродження». За результатами зустрічей – близько 100 громадських організацій з 24 регіонів України приєднались до мережі безоплатної правової допомоги учасникам АТО.

За словами фахівців, завдяки наданню захисту, гарантованого державою для учасників АТО і членів їх сімей, та зусиллям небайдужих сторін, отримання статусу учасника бойових дій стало легшим, ситуація з реалізацією соціальних гарантій та прав учасниками АТО з кожним місяцем системно покращується. Тим не менше, збільшується кількість демобілізованих бійців, і експерти вказують - після часткової реабілітації та адаптації до мирних умов, учасники відчувають потребу у реалізації своїх прав та соціальних гарантій передбачених законодавством. Зокрема, актуальною є потреба у реалізації пільг – проїзд у транспорті, вирішення соціальних питань, реабілітації та медичного забезпечення. Усвідомлюючи, що ці питання не вирішуються так швидко, як необхідно, та зважаючи на виклики воєнного часу, правозахисники повинні стати рупором, який «трансляватиме» соціальні та правові потреби учасників АТО до відповідальних органів та максимально забезпечити задоволення соціальних та правових потреб, яке гарантовано державою.

У квітні 2015 року Громадська приймальня Української фундації правової допомоги спільно зі Штабом допомоги АТО м. Ірпінь за підтримки Міжнародного фонду «Відродження» ініціювала проведення **круглого столу «Створення мережі безоплатної правової допомоги особам, які беруть/брали участь в АТО та членам їх сімей» у м. Ірпінь**. Участь фахівців, які надають правову допомогу та працюють з учасниками АТО, зацікавлених сторін – представників Координаційного центру з надання правової допомоги, Штабу АТО у м. Ірпінь, Міжнародного фонду «Відродження», адвокатів, учасників АТО, громадських організацій, представників мережі ЦПіК, дозволила розробити план спільних дій з забезпечення доступу до безоплатної правової допомоги учасникам АТО та визначила потребу у реалізації проекту зі створення мережі безоплатної правової допомоги учасникам АТО. Учасники круглого столу констатували, що сьогодні однією з основних потреб людей, які потрапили у зону ризику у зв'язку із проведенням АТО, є потреба у професійній та оперативній юридичній консультації. За оцінками експертів кількість людей, які потребуватимуть юридичної підтримки у найближчий час збільшуватиметься, при цьому спектр проблем та питань, які необхідно вирішити буде розширюватись: отримання статусу учасника АТО та УБД, соціальних гарантій, збереження робочого місця та виплата заробітної плати мобілізованому, надання земельних ділянок учасникам АТО, звільнення з військової служби, мобілізація/демобілізація, допомога полоненим (що робити, коли особа потрапила у полон, куди звертатись, як визволити) та інші питання.

Зважаючи на те, що проблеми учасників АТО, підходи до надання правової допомоги, провайдери допомоги у регіонах відрізняються та, у деяких регіонах, різні пріоритетні питання

виходять на перший план, наприклад, у зв'язку із географічним розташуванням, Фондація спільно з Координаційним центром з надання правової допомоги та за підтримки регіональних центрів з надання правової допомоги ініціювала створення всеукраїнської мережі безоплатної правової допомоги учасникам АТО та вирішила закріпити співпрацю зацікавлених сторін мережі у Меморандумі про співпрацю провайдерів правової допомоги учасникам АТО. **Під час 24-х робочих зустрічей**, проведення яких ініціювала Фондація спільно з Координаційним центром з надання правової допомоги за підтримки Міжнародного фонду «Відродження», з визначення спільних кроків з покращення доступу до безоплатної правової допомоги учасникам АТО, у всіх регіонах України, Українська фундація правової допомоги, Координаційний центр з надання правової допомоги, **представники 80-ти громадських організацій, які надають правову допомогу учасникам АТО, 24 представництва ГО «Об'єднання адвокатів, які надають правову допомогу», адвокати та юристи, місцеві та регіональні центри з надання безоплатної вторинної правової допомоги уклали Меморандум про співпрацю з метою налагодження співпраці надавачів первинної та вторинної правової допомоги, обміну інформацією та методичними матеріалами з питань правового забезпечення учасників АТО.**

Зустріч у Херсоні, вересень 2015

Зустріч у Миколаєві, вересень 2015

Перші результати реалізації Меморандуму – спільні виїзні консультації у шпиталі для учасників АТО представників центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги спільно з громадськими та волонтерськими організаціями; проведення консультацій у центрах з надання безоплатної вторинної правової допомоги представниками громадських організацій; правопросвітницькі заходи для громадян; роз'яснення законодавства учасникам АТО та членам їх сімей, які готують начальники відділів по співпраці з первинною правовою допомогою місцевих центрів з надання БВПД, представниками юридичних фірм, юридичних клінік та громадських організацій.

Зустріч у Луцьку, вересень 2015

Зустріч у Києві, вересень 2015

Враховуючи важливість надання кваліфікованої юридичної допомоги учасникам АТО, Фондація звернулась до партнерів з пропозицією узагальнити основні теми, по яким звертаються військовослужбовці, їхні сім'ї та рідні. Отримані від Центрів правової інформації та консультації, центрів соціальних служб сім'ї, дітей та молоді м. Києва, ГО «Юридичної Сотні», Громадської приймальні УГСПЛ, Спілки ветеранів АТО м. Києва результати щодо визначення першочергових звернень учасників АТО за отриманням правової допомоги, показали, що найбільш актуальною темою звернень є реалізація соціальних гарантій, прав та пільг учасників УБД. Зокрема, актуальним для учасників АТО є отримання документів для одноразової грошової допомоги по пораненню (захворювання в АТО), медичних пільг, санаторно-курортне лікування, питання трудового права, відмови при реалізації права на отримання земельної ділянки.

Зустріч у Житомирі, вересень 2015

Зустріч у Запоріжжі, вересень 2015

У рамках розвитку мережі безоплатної правової допомоги та реалізації Меморандуму, Фондація спільно з Координаційним центром з надання правової допомоги ініціювала підготовку навчальної програми для адвокатів БВПД та юристів громадських організацій (яких навчатимуть адвокати, які пройшли навчання) з урахуванням потреб аудиторії та справ, які підпадають під доведення до суду. У жовтні Фондація спільно з Координаційним центром з надання правової допомоги за підтримки Міжнародного фонду «Відродження» провела робочу зустріч з підготовки навчальної програми для адвокатів спільно з адвокатами, ГО «Об'єднання адвокатів, які надають безоплатну правову допомогу», юристами, Спілкою ветеранів АТО м. Києва, «Юридичною Сотнею», представниками центру правової інформації та консультації м. Херсон, представниками Української Гельсінської спілки з прав людини. Відпілотовану програму передбачається мультиплікувати на державні установи, територіальні управління юстиції, центри соціальних служб сім'ї, дітей та молоді.

Результатом проведеної діяльності стало формування мережі суб'єктів безоплатної правової допомоги учасникам АТО, яка передбачає консолідацію зусиль небайдужих сторін з покращення доступу до безоплатної правової допомоги. До мережі приєдналися громадські організації як на всеукраїнському так і на місцевому рівні, Координаційний центр з надання правової допомоги Міністерства юстиції України, регіональні та місцеві центри з надання вторинної безоплатної правової допомоги, адвокати БПД, правозахисники, юридичні фірми, представники центрів правової інформації та консультації.

Довідково:

Громадська приймальня Української фондації правової допомоги створена у грудні 2014 року та функціонує за підтримки Української Гельсінської спілки з прав людини та ГО «МАРТ». Учасники

АТО можуть отримати правову консультацію у Приймальні за телефоном: 099 101 7047 або за адресою Київська обл., м. Ірпінь, вул. Карла Лібкнехта, 2 поверх, оф.5.

Мережа Центрив правової інформації та консультації надає правову допомогу учасникам АТО очно, онлайн та по телефону. За допомогою звертайтеся у такі організації:

! **Чугуївська міськрайонна громадська організація «Чугуївська правозахисна група»**
Адреса приймальні: 63503, Харківська область, м. Чугуїв, вул. Рози Люксембург, 16-а
Графік роботи: Пн.-Пт. з 10:00 до 16:00
телефон "гарячої лінії": 097-179-38-22

! **Чернігівський громадський комітет захисту прав людини**
Адреса приймальні: 14000, м. Чернігів, вул. Горького, 57
Графік роботи: Пн., Ср., Пт. - 10:00 - 16:00
телефон "гарячої лінії": (0462) 61-25-32

! **Херсонський обласний Фонд милосердя та здоров'я**
Адреса приймальні: 73000, м. Херсон, вул. Фрунзе, 2, офіс 19
Графік роботи: понеділок 10:00-15:00 (з 12 до 13 обідня перерва)
телефон "гарячої лінії": 093-14-77-303, 099-468-38-48

! **Волинська обласна громадська організація "Центр правової допомоги"**
Адреса приймальні: 45000, Волинська обл., м. Ковель, вул. Грушевського, 14
Графік роботи: Пн., Ср., Пт. з 10:00 до 16:00
телефон "гарячої лінії": 095-623-40-11

! **Білоцерківська міська громадська організація «Правова єдність»**
Адреса приймальні: 09100, Київська обл., м. Біла Церква,
вул. Леваневського, 55 (приміщення бібліотеки №8)
Графік роботи: Вт., Чт., з 10:00 до 14:00
телефон "гарячої лінії": 096-702-37-47

! На сайті «Правовий простір» <http://legalspace.org> можна отримати правові консультації онлайн чи живе спілкування з юристом.

Герої серед нас

Справжні герої, загартовані у вирі подій, що розгорнулись в зоні АТО, знаходяться поряд з нами. Вони є серед наших родичів, друзів, колег чи просто знайомих. Так, у Краматорському місцевому центрі з надання БВПД працює Богдан Біланов, який ще півроку тому захищав нашу державу у складі Національної гвардії України.

Зараз 23-річний хлопець зникає до нового, мирного життя, виконує професійні обов'язки на посаді головного спеціаліста відділу по роботі з адвокатами, мріє про щасливе майбутнє.

Про свій військовий досвід Богдан розповідає неохоче. Не дивно, згадувати жахи війни – неприємна, часом, дуже болісна справа. А от спогадами про своє дитинство ділиться із задоволенням. Він каже, що перші кроки зробив під звуки свистка, котрий йому подарували батьки.

Потім все було майже як у кожної дитини, народженої на початку дев'яностих: японські та американські мультфільми, конструктори «Лего», чисельні телесеріали та гуртки. Щодо останніх, Богдан до третього класу відвідував школу танців. Після того, як її закрили, батьки віддали хлопця в секцію боксу. Закінчивши школу, наш герой вступив одразу в два ВНЗ: Слов'янський педагогічний університет та Донбаський інститут техніки і менеджменту, в стінах яких здобув освіту вчителя фізкультури та правознавця.

13 листопада 2013 року Богдана мобілізували на строкову службу до лав Внутрішніх Військ України, а 30 листопада він прийняв військову присягу на вірність Українському народу. В той час ще ніщо не віщувало, що згодом хлопцеві стане в нагоді отриманий військовий вишкіл.

Навесні минулого року країну захлиснули події, що докорінно змінили життя майже кожного її громадянина. В цей час Богдан, не вагаючись, обирає службу в Національній Гвардії України. Це непростий крок, враховуючи, що регіон, в якому розгорнувся театр військових дій, є для нього малою Батьківщиною, а отже «ворогом» може виявитись той, хто лише вчора жив неподалік, ходив з Богданом на одні й ті самі лекції, відвідував ті ж гуртки.

У травні 2015 року хлопець звільнився з армії і повернувся до мирного життя, а вже через кілька місяців долучився до команди працівників Краматорського місцевого центру з надання БВПД. Про систему безоплатної правової допомоги та про можливість працювати у ній Богданові розповів його брат, що влаштувався до центру з його відкриттям, у липні 2015 року.

Тепер обидва брати служать Вітчизні в інший, безпечніший, але не менш важливий спосіб, – працюючи у системі БПД та допомагаючи громадянам свого прифронтового міста безкоштовно отримати кваліфіковану правову допомогу.

[] Представлено результати виконання рекомендацій міжнародних експертів щодо управління ризиками в системі БПД

18 вересня у приміщенні Національної академії внутрішніх справ відбувся семінар «Методологічні та практичні аспекти розвитку внутрішнього аудиту та внутрішнього контролю», участь у якому взяв директор Координаційного центру з надання правової допомоги Андрій Вишневський.

Нагадаємо, упродовж листопада-грудня 2014 року система безоплатної правової допомоги пройшла незалежний аудит за участі міжнародних аудиторів у рамках проекту, реалізованого Національною академією фінансів та економіки Міністерства фінансів Королівства Нідерланди спільно з Державною фінансовою інспекцією України. Проект мав на меті провести аналіз та оцінку системи фінансового управління та контролю

в процесі надання безоплатної правової допомоги. Експертами були ідентифіковані ризики функціонування системи БПД, вироблено рекомендації щодо їх зменшення.

***NB!* Модель управління ризиками системи БПД була високо оцінена та рекомендована до застосування в системі органів державної влади.**

Впродовж лютого – травня 2015 року у розвиток співпраці відбувся другий етап проекту, спрямований на проведення аналізу та оцінки фінансового управління і контролю в процесі запровадження трирівневої моделі управління в системі надання безоплатної правової допомоги, а також – ідентифікацію та оцінку ризиків, що виникають у процесі розбудови такої моделі. **Експертами було вироблено рекомендації, а також здійснено переоцінку ризиків, ідентифікованих на попередній стадії, з урахуванням інституційної розбудови системи. У звіті проекту, зокрема, зазначено:**

«Загалом заходи, які проводяться з метою розвитку системи БВПД та запровадження з 1 липня 2015 року діяльності місцевих центрів, є послідовними та комплексними, і спрямовані на організацію надання безоплатної вторинної правової допомоги всім категоріям осіб, які мають право на таку допомогу.

...надати повну оцінку оновленій трирівневій системі БВПД щодо ефективності, якості та доступності БВПД можна буде лише після певного періоду часу та практичного застосування прийнятих нормативно-правових актів у цій сфері».

У своїй доповіді директор Координаційного центру розповів про результати практичного впровадження рекомендацій, підготовлених в ході пілотних проектів із побудови системи внутрішнього контролю у Координаційному центрі з надання правової допомоги.

[Переглянути презентацію директора Координаційного центру](#)

«Ми намагаємося побудувати державну установу нового зразка, відкритою до людей. Функція внутрішнього аудиту і внутрішнього контролю є невід'ємною частиною управлінської діяльності і без неї керівник просто не може бути успішним, а державна установа, як і будь-яка організація – не може бути ефективною», - переконаний Андрій Вишневський.

Коментуючи презентацію Андрія Вишневського начальник Управління гармонізації державного внутрішнього фінансового контролю Держфінінспекції Сергій Чорнуцький (який був учасником робочої групи, що забезпечувала реалізацію пілотного проекту) зазначив: *«Справді бажаю вам реалізуватися у прагненні побудови установи нового зразка, для цього сьогодні у вас є всі передумови».*

[] «Той з адвокатів, хто хоч трохи починає цікавитись роботою системи БПД і вникає в її суть – не може не стати її прихильником» – у регіонах відбулися круглі столи щодо співпраці між адвокатурою та державою заради якості безоплатної правової допомоги

Протягом вересня 2015 року по всій Україні пройшла серія круглих столів «Практична співпраця між адвокатурою і державою заради якості правової допомоги». Заходи відбулися за ініціативи Регіональних центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги, Всеукраїнської громадської організації «Об'єднання адвокатів, які надають безоплатну правову допомогу» та за сприяння Міжнародного фонду «Відродження».

Обговорення у рамках круглих столів стосувалося наступних питань:

1. Які вимоги до професійної етики адвокатів постають у зв'язку із практичною реалізацією вимог Закону України «Про безоплатну правову допомогу», зокрема, задля забезпечення надання з 1 липня 2015 року безоплатної вторинної правової допомоги соціально вразливим та незахищеним верствам населення (малозабезпечені громадяни, учасники АТО, інваліди, представники дітей-сиріт та ін.).
2. Які вимоги до адвокатів постають у зв'язку із забезпеченням надання безоплатної вторинної правової допомоги біженцям та особам, які потребують додаткового або тимчасового захисту, у разі, якщо така особа оскаржує рішення щодо статусу біженця (із залученням Управління Верховного комісара у справах біженців ООН).
3. Обговорення та узагальнення проблемних питань, що виникають у сторони захисту (адвокатів) під час надання безоплатної вторинної правової допомоги суб'єктам відповідного права, визначеним пунктами 1, 2, 8 – 12 частини першої статті 14 Закону України «Про безоплатну правову допомогу».
4. Проведення широкої інформаційної кампанії із залученням представників органів адвокатського самоврядування з метою залучення адвокатів до роботи в системі безоплатної вторинної правової допомоги та їх участі у восьмому конкурсі з відбору адвокатів (планується)

восени), зокрема, шляхом проходження такими адвокатами дистанційного навчання. Як варіант, висвітлення важливості даної тематики шляхом підготовки статей у регіональних засобах масової інформації, проведення спільних заходів (семінарів, конференцій, круглих столів тощо).

5. Обговорення питання щодо залучення адвокатів до надання безоплатної первинної правової допомоги органами місцевого самоврядування шляхом укладання з ними договорів на постійній або тимчасовій основі.

6. Обговорення та узагальнення проблемних питань, що виникають у зв'язку із забезпеченням надання адвокатами безоплатної вторинної правової допомоги засудженим особам.

7. Розроблення стандартів якості надання безоплатної вторинної правової допомоги в цивільних та адміністративних справах.

8. Розгляд та схвалення звіту, підготовленого за результатами круглих столів з обговорення проблемних питань, що можуть виникати при взаємодії між системою безоплатної вторинної правової допомоги та адвокатурою, поглиблення співпраці між органами адвокатського самоврядування, що відбулися протягом березня-квітня 2015 року по всій території України, а також узагальнених рекомендацій, підготовлених експертом ГО на основі зазначеного звіту.

Одним з найважливіших питань, що обговорювались учасниками круглих столів стало проведення **8 конкурсу з відбору адвокатів, які залучаються для надання безоплатної вторинної правової допомоги**. У ході обговорення питання проведення конкурсу адвокатів було окреслено його головну мету – набір адвокатів до роботи в системі БВПД саме із тих областей, районів та міст, в яких є найбільша потреба таких професійних захисників. Учасники дійшли згоди, що необхідно докласти максимальних спільних зусиль і ресурсів для розширення інформаційної кампанії з метою залучення адвокатів до роботи в системі безоплатної вторинної правової допомоги.

Учасники круглих столів не оминули своєю увагою й питань, що стосуються розроблення стандартів якості надання БВПД у цивільних та адміністративних справах, дійшовши висновку, що такі стандарти є вкрай необхідними.

Зокрема, адвокат **Ігор Тинів** на круглому столі в Івано-Франківську висловив думку щодо того, що професійні стандарти – це норма цивілізованого суспільства. У багатьох розвинутих країнах ці стандарти діють і нормально сприймаються професійними спільнотами. Там мають місце і зустрічі по обговоренню справ і самооцінка адвоката, при якій він оцінює роботу по справі в рамках спільного обговорення. Такі стандарти сприяють тільки поліпшенню захисту прав клієнтів.

Крім того, у деяких країнах проводиться рейтинг адвокатів по спеціалізації, що також сприяє підвищенню професійного авторитету. На його думку, стандарти повинні бути в адвокатській професії, оскільки вони – критерій відліку. *«Затверджуючи стандарти, держава сприяє певній боротьбі сторін в процесі»* - відзначив адвокат.

Цікава та плідна дискусія в рамках круглого столу відбулась у столиці. Голова ради адвокатів м. Києва **Інна Рафальська** підкреслила, що система безоплатної правової допомоги розвивається в правильному, систематизованому напрямку. Держава поклала на центри виключно функцію адміністрування. В столиці не було зафіксовано випадків втручання працівників центру в правову позицію адвокатів, які надають БВПД за контрактом. Також Інна Рафальська зазначила про необхідність об'єднання зусиль всіх адвокатів щодо належної взаємодії та реагування, коли захисник

залучається в порядку статті 53 КПК України. В даному випадку об'єктивність винесення таких рішень залежить виключно від слідства та суду. Відносно стандартів якості надання БПД доповідач звернула увагу, що в усьому світі існує алгоритм оцінки надання правової допомоги. Що стосується діючих Стандартів якості надання безоплатної вторинної правової допомоги в кримінальних справах – такі стандарти, безперечно, стали основним флагманом навчання молодих адвокатів.

Ще одна тема, що хвилювала учасників круглих ситолів, - це інформування населення про можливості, які перед ними відкриває система БПД, а саме, отримання незахищеними категоріями громадян кваліфікованої правової допомоги коштом держави. Так, під час обговорення даного питання у Сумах виступила директор Сумського місцевого центру **Валентина Трошечко**: *«Ми вважаємо, що необхідно донести інформацію про систему безоплатної правової допомоги до кожного громадянина регіону, тому кожної неділі здійснюємо візити до сільських та селищних рад, спілкуємося з головами, здійснюємо виїзні прийоми з адвокатами – волонтерами для громадян, розповсюджуємо друковані буклети та візитівки, інформуємо населення про адвокатів, які надають безоплатну правову допомогу у Сумському, Білопільському та Краснопільському районах Сумської області».*

«Не є зайвим й те, що за два місяці роботи місцевого центру підписана достатня кількість Меморандумів з волонтерськими, громадськими організаціями, з юридичної кафедрою Сумського аграрного університету, з Сумською філією університету Внутрішніх справ. Адже, молодь завжди прогресивніша у розвитку нових напрямів діяльності», - додала Валентина Трошечко.

Окрім іншого, на круглому столі у Вінниці темою обговорення став досвід адвокатів, що лише віднедавна почали працювати у системі БПД. Так, адвокат **Іван Бездітний** поділився власними враженнями від співпраці із місцевим центром надання безоплатної вторинної правової допомоги. Він розповів, що спочатку достатньо скептично ставився до роботи системи, потім зацікавився, і рішення прийти в систему БПД було осмисленим, оскільки через важкі економічні умови в країні, навіть досвідчені адвокати суттєво втрачають об'єми роботи. Тому, щоб не втрачати кваліфікацію, а її підвищувати, – працювати в системі БПД є реальною потребою адвокатів.

На думку Івана Бездітного, функціонування системи безоплатної правової допомоги – це вимога часу. Робота за дорученнями центру дисциплінує адвоката, додає активності в його роботі завдяки різноманітності справ та необхідності постійно самовдосконалюватись. Той з адвокатів, хто хоч трохи починає цікавитись роботою системи і вникає в її суть – не може не стати її прихильником, оскільки БПД – це новий, прогресивний рівень професійної діяльності адвокатів.

«Той з адвокатів, хто хоч трохи починає цікавитись роботою системи БПД і вникає в її суть – не може не стати її прихильником» - адвокат Іван Бездітний.

Загалом у всіх регіонах учасники обговорень зазначили, що відбувається посилення співпраці між адвокатурою та державою. Зокрема, зростає зацікавленість адвокатів у роботі в системі безоплатної вторинної правової допомоги. Однак зупинялись ще зарано, необхідно постійно поглиблювати співпрацю сторін задля спільної користі – зростання якості правових послуг та професійного рівня адвокатів.

Директор Регіонального центру з надання ВПД у Вінницькій області, адвокат **Світлана Маліновська** у своїй доповіді звернула увагу на нагальну необхідність інформування про роботу системи безоплатної правової допомоги не тільки громадян, але й адвокатів, оскільки, на жаль, самі адвокати фактично не обізнані про принципи та засади діяльності системи безоплатної правової допомоги.

бюрократизацію звітності, кабальні умови контракту з центром, низький рівень оплати виконаної роботи. Такі хибні уявлення формують негативне сприйняття системи БПД, що є не допустимим з точки зору забезпечення доступу до правової допомоги наших громадян» - зазначила **Світлана Маліновська**.

На думку адвоката, директора Регіонального центру з надання ВПД у Вінницькій області Світлани Маліновської, викликає подив позиція деяких керівників НААУ, які розповсюджують інформацію щодо діяльності системи БПД, яка не відповідає дійсності. Вона наголосила, що хоч основним завданням діяльності системи безоплатної правової допомоги є забезпечення конституційних прав незахищених верств населення, не менш важливим в процесі надання безоплатної правової допомоги є належна увага до гарантій незалежності адвокатської професії, забезпечення гідної оплати послуг адвокатів, які надають таку допомогу.

Під час круглого столу у Дніпропетровську Голова Ради адвокатів Дніпропетровської **Юрій Сиротенко** приділив увагу необхідності дотримання адвокатами правил професійної етики. **Юрій Сиротенко відзначив, що між Регіональним центром з надання безоплатної вторинної правової допомоги у Дніпропетровській області та органами адвокатського самоврядування існує тісна співпраця з усіх питань та немає жодних проблем, які не можливо було б вирішити.**

Голова Ради адвокатів Одеської області **Йосип Бронз** зауважив про необхідність постійного підвищення кваліфікації адвокатів, зокрема і тих, що працюють в системі БВПД, а також зазначив на потребі перейняття досвіду молодими адвокатами від досвідчених практиків. Задля цього голова Ради адвокатів Одеської області запропонував співпрацю в організації тренінгів та семінарів для адвокатів, до проведення яких залучатимуть видатних та досвідчених правників Одещини.

NB! Детально ознайомитись із проведенням круглих столів у кожному регіоні можна за гіперактивними посиланнями нижче.

[Круглий стіл у Вінниці](#)

[Круглий стіл у Дніпропетровську](#)

[Круглий стіл у Святогірську \(Донецчина\)](#)

[Круглий стіл у Житомирі](#)

[Круглий стіл у Запоріжжі](#)

[Круглий стіл у Івано-Франківську](#)

[Круглий стіл у Києві](#)

[Круглий стіл у Кіровограді](#)

[Круглий стіл у Старобільську \(Луганщина\)](#)

[Круглий стіл у Луцьку](#)

[Круглий стіл у Львові](#)

[Круглий стіл у Миколаєві](#)

[Круглий стіл у Одесі](#)

[Круглий стіл у Полтаві](#)

[Круглий стіл у Рівному](#)

[Круглий стіл у Сумах](#)

[Круглий стіл у Тернополі](#)

[Круглий стіл у Херсоні](#)

[Круглий стіл у Хмельницькому](#)

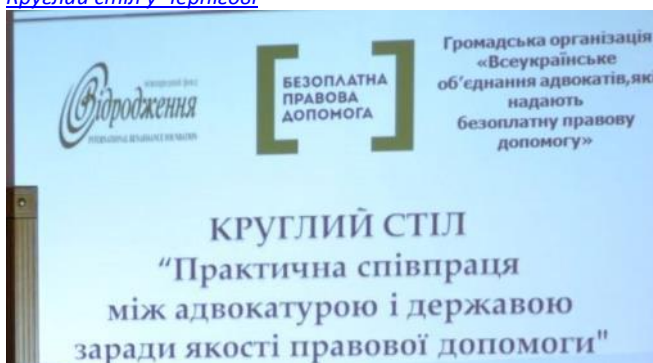
[Круглий стіл у Чернівцях](#)

[Круглий стіл у Чернівцях](#)

[Круглий стіл у Черкасах](#)

[Круглий стіл у Харкові](#)

[Круглий стіл в Ужгороді](#)

[] На Одещині адвокати системи БПД беруть участь в проекті «Електронний суд»

В Одесі в рамках проекту «Електронний суд» за участі адвоката системи безоплатної вторинної правової допомоги вперше проведено судове засідання із застосуванням повного електронного документообміну між учасниками процесу та судом.

22 вересня 2015 року в м. Одесі презентовано в роботі проект «Електронний суд» та у Київському районному суді міста Одеси проведено перше судове засідання із застосуванням повного електронного документообміну між учасниками процесу та судом.

У презентаційному заході прийняли участь Заступник Міністра юстиції України **Гія Гецадзе**, Голова Державної судової адміністрації України **Зеновій Холоднюк**, керівник Проекту USAID «Справедливе правосуддя» **Девід М. Вон**, начальник Територіального управління Державної судової адміністрації України в Одеській області **Володимир Куценко**, заступник директора Координаційного центру з надання правової допомоги **Олександр Баранов**, директор Регіонального центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги в Одеській області **Світлана**

Клішина.

Після презентації проекту учасники заходу мали можливість відвідати судове засідання, провадження в якому здійснювалось із застосуванням повного електронного документообміну між судом та учасниками процесу. Судом було розглянуто цивільну справу в порядку окремого провадження про встановлення факту, що має юридичне значення. Інтереси заявника в судовому процесі представляв адвокат системи безоплатної вторинної правової допомоги **Максим Шевченко**. Заява до суду із всіма додатками була подана адвокатом в електронному вигляді, що значно спростило порядок звернення до суду.

За результатом розгляду справи, судом було постановлено рішення про задоволення заяви, електронна копія якого невідкладно направлена адвокату та заявнику.

Починаючи з 22 вересня 2015 року в рамках пілотного проекту «Електронний суд» в двох судах Одещини — Київському районному суді міста Одеси та Овідіопольському районному суді Одеської області — **20 адвокатів, які надають безоплатну вторинну правову допомогу, отримали можливість подавати всі процесуальні документи, завірені електронним цифровим підписом, в електронному вигляді.** Адвокату не потрібно їхати до суду, щоб подати позовну заяву або інший процесуальний документ, тепер це можна зробити шляхом направлення документа в електронному вигляді

після реєстрації в системі, розміщеній на офіційному веб-порталі судової влади України. Суд, в свою чергу, також зможе надсилати документи адвокатам на їх електронні адреси.

Впровадження зазначеного проекту забезпечуватиме прискорення розгляду справ клієнтів місцевих центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги Одещини, сприятиме оперативному обміну документами в електронному форматі між судом та учасниками судового процесу, а також сприятиме зменшенню їх судових витрат.

[] Зустріч представників системи БПД із експертами Місії ЄС стосовно питань надання правової допомоги біженцям

24 вересня 2015 року в приміщенні Першого київського місцевого центру відбулась спільна зустріч експертів Місії ЄС з оцінки виконання Україною критеріїв II фази Плану дій лібералізації ЄС візового режиму для України (Блок 2: Питання притулку та міграції), представників Міністерства закордонних справ і Державної міграційної служби з керівництвом Координаційного центру з надання правової допомоги, Першого київського місцевого центру та адвокатами, які співпрацюють з центром.

У ході зустрічі Директор Координаційного центру правової допомоги **Андрій Вишневський** надав роз'яснення експерту Місії ЄС **Седріку Дартуа** щодо функціонування в Україні системи безоплатної вторинної правової допомоги, можливостей доступу до неї іноземців (мігрантів) та інших осіб, які потребують правової допомоги.

Директор Першого місцевого центру **Леся Бурчак** та адвокат **Олена Шаповал** розповіли про конкретні випадки надання правової допомоги центром, особливості та складності роботи з біженцями і особами, які потребують особливого захисту в Україні. Зокрема, було зазначено, що експерта Місії ЄС та адвокатів турбує проблема мовного бар'єру у процесі захисту та представництва інтересів біженців у судах та державних органах. Проблема наявності перекладачів з

місцевих мов біженців є гострою та актуальною як для ЄС, так і для України. Адвокати, які надають безоплатну вторинну правову допомогу, поділились досвідом здобуття доказів, які використовуються для підтвердження статусу біженців і висловили побажання посилення взаємодії адвокатів, органів МЗС, ДМС, Міжнародних організацій по вирішенню питань, пов'язаних з біженцями та особами, що потребують додаткового захисту.

За результатами зустрічі та обговорень експерту Місії ЄС **Седрік Дартуа** зазначив, що він почув для себе вичерпні відповіді на всі питання щодо того, як організована система в Україні, яким чином побудована партнерська співпраця між центрами та адвокатами, які надають БВПД, та яким чином центри та адвокати працюють із такими категоріями осіб як біженці, - що буде відображено у відповідному звіті за результатами місії. *«Надання безоплатної правової допомоги в Україні організоване приблизно так, як і у Бельгії»* - зазначив він.

Нагадаємо, з 1 липня 2015 року БВПД в Україні надається у повному обсязі всім визначеним ЗУ «Про безоплатну правову допомогу» категоріям осіб. Серед них – найбільш соціально незахищені особи, зокрема, й біженці. Організацію послуги забезпечують [місцеві центри з надання безоплатної вторинної правової допомоги](#).

[] У Києві завершилися навчальні тренінги для адвокатів-тренерів та розпочалося чергове коло каскадних тренінгів у регіонах

Протягом 3-5 жовтня 2015 року в столиці проходила перша частина тренінгу для більш ніж півсотні адвокатів-тренерів/модераторів з обміну досвідом між адвокатами, які надають безоплатну вторинну правову допомогу які надають безоплатну вторинну правову допомогу. Тема тренінгу – «Особливості захисту у кримінальних провадженнях про злочини проти основ національної безпеки і військові злочини. Захист у кримінальних провадженнях про незаконний обіг наркотичних засобів. Здійснення захисту при застосуванні негласних слідчих (розшукових) дій».

Тренінг організовано Координаційним центром з надання правової допомоги спільно з ВГО «Об'єднанням адвокатів, які надають безоплатну правову допомогу» за підтримки українсько-канадського проекту «Доступна та якісна правова допомога в Україні» та Посольства Сполучених Штатів Америки в Україні.

Триденна програма навчання була розділена на чотири основні тематичні секції: *особливості захисту у кримінальних провадженнях про злочини проти основ національної безпеки, забезпечення призиву та мобілізації, військові злочини; дії захисника у кримінальних провадженнях про незаконний обіг наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів; забезпечення ефективного захисту при проведенні негласних слідчих (розшукових) дій; тренінг з тренерських навичок.*

Захід розпочався з вітальних виступів гостей, а саме, **Віталія Баєва**, заступника директора Координаційного центру з надання правової допомоги, **Олени Кустової**, Координатора програм/Радника з правових питань, Бюро з міжнародних питань у сфері боротьби з незаконним обігом наркотиків та правоохоронних питань Посольства Сполучених Штатів Америки в Україні, **Іванни Ібрагімової**, керівника групи експертів українсько-канадського проекту «Доступна та

якісна правова допомога в Україні» та **Вікторії Мітько**, голови ВГО «Об'єднання адвокатів, які надають безоплатну правову допомогу», начальника відділу забезпечення якості безоплатної правової допомоги та підвищення кваліфікації адвокатів.

Після урочистостей учасники тренінгу почали дводенний навчальний процес, протягом якого розглядали різноманітні проблемні питання згідно тематичних секцій програми та приймали участь у модерованих дискусіях.

Третій день навчальної роботи був повністю присвячений тренінгу з тренерських навичок, зокрема, розвитку навичок тренера з ефективною комунікації та взаємодії з аудиторією, а також обміну досвідом проведення тренінгів.

«Подібні навчальні заходи мають на меті кілька завдань, - зазначила **Вікторія Мітько**, - по-перше, це можливість обговорити дійсно важливі та актуальні для адвокатської діяльності теми, поділитися думками, враженнями, практичним досвідом. По-друге, учасники навчального процесу отримують навички проведення тренінгів, які потім допомагають їм у підготовці власних програм навчання для адвокатів, що працюють в системі надання безоплатної правової допомоги. Плануючи тренінги, ми

намагались підібрати таких фахівців, які б розкрили тему з різних боків та надали матеріал для аналізу та роботи над ним».

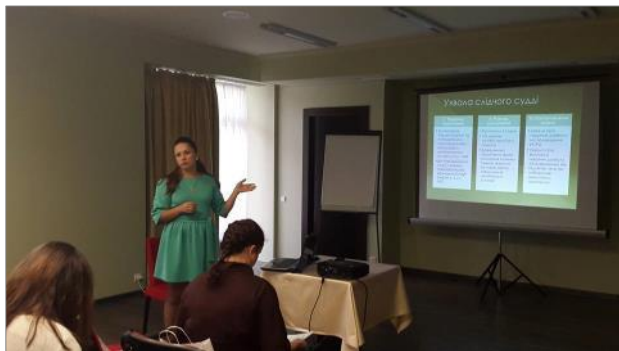
Протягом 18-19 жовтня 2015 року в столиці проходила друга частина тренінгу «Особливості захисту у кримінальних провадженнях про злочини проти основ національної безпеки і військові злочини. Захист у кримінальних провадженнях про незаконний обіг наркотичних засобів. Здійснення захисту при застосуванні негласних слідчих (розшукових) дій», в якій взяли участь близько півсотні учасників – адвокати-тернерів, які надають безоплатну вторинну правову допомогу.

Захід розпочався з вітальних виступів заступника директора Координаційного центру з надання правової допомоги **Віталія Баєва**, Координатора програм/Радника з правових питань, Бюро з міжнародних питань у сфері боротьби з незаконним обігом наркотиків та правоохоронних питань Посольства Сполучених Штатів Америки в Україні **Олени Кустової** та **Вікторії Мітько**, голови ВГО «Об'єднання адвокатів, які надають безоплатну правову допомогу», начальника відділу забезпечення якості безоплатної правової допомоги та підвищення кваліфікації адвокатів.

Дводенна програма другої частини тренінгу була практичною – учасники, розділившись на три окремі групи, представляли свої індивідуальні презентації з визначеної тематики, кращі з яких стали основою для спільної програми тренінгу із визначеної тематики, за якою буде проводитися навчання усіх адвокатів системи БВПД в регіонах. Так, відповідні каскадні тренінги розпочнуться у регіонах уже в кінці жовтня та пройдуть впродовж листопада.

Роботу в групах модерували досвідчені колеги: **Андрій Орлеан**, професор кафедри Національної академії прокуратури України, д.ю.н., **Геннадій Токарєв**, адвокат, правозахисник (Харківська правозахисна група), **Кирило Легких**, адвокат, адвокат, к.ю.н., доцент кафедри кримінального процесу і криміналістики Академії адвокатури України, національний експерт Ради Європи.

Тренінг організовано Координаційним центром з надання правової допомоги спільно з ВГО «Об'єднанням адвокатів, які надають безоплатну правову допомогу» та за підтримки Посольства Сполучених Штатів Америки в Україні.

Протягом жовтня-листопада 2015 року у всіх регіонах України пройдуть каскадні тренінги для адвокатів, що працюють в системі безоплатної правової допомоги, на тему «Особливості захисту у кримінальних провадженнях про злочини проти основ національної безпеки і військові злочини. Захист у кримінальних провадженнях про незаконний обіг наркотичних засобів. Здійснення захисту при застосуванні негласних слідчих (розшукових) дій».

Навчальні заходи для адвокатів організовані Координаційним центром з надання безоплатної правової допомоги спільно з ВГО «Об'єднання адвокатів, які надають безоплатну правову допомогу» та за сприяння Посольства Сполучених Штатів Америки в Україні.

[Переглянути графік проведення каскадних тренінгів у регіонах](#)

NB! Про хід каскадних тренінгів читайте у наступних випусках «Інформаційного дайджесту системи БПД».

[] У столиці пройшов навчальний тренінг для працівників регіональних та місцевих центрів з надання БВПД

У Києві завершився триденний навчальний тренінг для 125 керівників відділів організації надання безоплатної вторинної правової допомоги регіональних центрів та відділів попередньої роботи з клієнтами місцевих центрів з надання БВПД, який проходив з 25 по 27 червня в Конгрес-готелі «Пуца». Захід був організований за підтримки українсько-канадського проекту «Доступна та якісна правова допомога в Україні» та Міжнародного фонду «Відродження».

«Нещодавно по всій Україні розпочали свою роботу сто місцевих центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги, працівники яких взяли участь у тренінгу, - зазначив

Андрій Вишневецький, директор Координаційного центру з надання правової допомоги, який відкривав захід у перший день його роботи. - *Для нас важливо, щоб ці фахівці отримали всі необхідні знання для надання якісних послуг клієнтам, які звертаються до центрів за допомогою. Такі тренінги надають їм можливість перейняти досвід колег, які є провідними фахівцями у сфері організації комунікації з клієнтами, психології, консультаційної роботи та низки інших практичних питань».*

Під час триденної програми тренінгів його учасники мали змогу підвищити свої кваліфікаційні навички з питань ефективної комунікації та бар'єрів у спілкуванні, роботи зі «складними» клієнтами, управління стресом тощо. Групові тренінги стосувались і тем, що безпосередньо пов'язані з діяльністю центрів з надання безоплатної правової допомоги, зокрема, аналіз практики та роз'яснення процедур прийому клієнтів/роботи з клієнтами в місцевих центрах БВПД; визначення належності клієнтів до суб'єктів права на БВПД; процедури реєстрації клієнтів у місцевих центрах, аналізу практики заповнення реєстраційних карток, організація статистичної звітності та інші. Серед експертів та модераторів груп були представники Українсько-канадського проекту «Доступна та якісна правова допомога в Україні», Української Гельсінської спілки з прав людини, фахові тренери, психологи, а також працівники Координаційного центру з надання правової допомоги.

«Лише за перші три місяці роботи місцевих центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги до нас звернулося майже 16 тис. громадян. Надалі їх кількість буде лише зростати, - зауважив Андрій Вишневський, - тому подібні навчальні тренінги будуть проводитись постійно, адже для нас важливо адекватно відповісти на запит суспільства, яке очікує на якісну та доступну правову допомогу, та створити систему справді європейського зразка, як за своїм змістом, так і за рівнем якості».

[] Семінар-тренінг для менеджерів з якості Регіональних центрів з надання БВПД «Нові інструменти захисту прав людини в роботі менеджерів з якості»

Протягом 12-13 жовтня в столиці проходив семінар-тренінг для начальників відділів забезпечення якості безоплатної вторинної правової допомоги та підвищення кваліфікації адвокатів («менеджери з якості») регіональних центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги «Нові інструменти захисту прав людини в роботі менеджерів з якості». Захід проводиться за підтримки Міжнародного фонду «Відродження», Уряду Швеції через Шведське агентство міжнародного розвитку (SIDA) і Української Гельсінської спілки з прав людини.

Програма дводенного тренінг-семінару передбачала три тематичні секції, кожна з яких має на

меті вичерпне розкриття питань, що стосуються захисту прав людини в Україні. А саме:

- ✓ Право на звернення до Європейського суду з прав людини. Національні механізми у сфері Європейського суду; Українська Гельсінська спілка з прав людини.

- ✓ Звернення до Центру стратегічних справ за підтримкою справи; Національний превентивний механізм.

- ✓ Можливості співпраці в питаннях моніторингу якості надання безоплатної вторинної

правової допомоги відносно осіб, які знаходяться в місцях несвободи.

Впродовж 2-х днів тренінгу його учасники заслухали доповіді з означеного тематичного кола Урядового Уповноваженого у справах Європейського суду з прав людини, д.ю.н., професора

Бориса Бабіна, голови відділу Секретаріату Урядового Уповноваженого у справах Європейського суду з прав людини **Елизавети Дзігори**, директора зі стратегічних справ Української Гельсінської спілки з прав людини **Михайла Тарахкала**, керівника Відділу спеціальних проваджень Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини **Сергія Швеця** представників Координаційного центру з надання правової допомоги - **Вікторії Мітько**, начальника відділу забезпечення якості правової допомоги та підвищення кваліфікації адвокатів, **Анни Мередової**, начальника відділу правового аналізу та нормопроекування; адвоката, директора Регіонального центру з надання БВПД у Херсонській області **Марини Єлисеєвої**, адвоката, начальника відділу забезпечення якості безоплатної правової допомоги та підвищення кваліфікації адвокатів Регіонального центру з надання БВПД в Тернопільській області **Віталія Сольського**, адвокатів-тренерів **Валерії Коломієць** та **Олексія Назаренка**, адвоката **Юрія Франківа** (Тернопіль).

В перший день тренінгу з вітальними словами до учасників заходу виступили директор Координаційного центру з надання правової допомоги **Андрій Вишневський**, менеджер Програмної ініціативи «Права людини та правосуддя» Міжнародного Фонду «Відродження» **Василина Яворська** та начальник відділу забезпечення якості правової допомоги та підвищення кваліфікації адвокатів Координаційного центру **Вікторія Мітько**.

У перший день заходу основна увага приділялася актуальним питанням щодо звернення до Європейського суду з прав людини.

Акцентувалась увага не лише на суто процедурних моментах, а й на необхідності використання такої практики з метою створення кардинально нових судових прецедентів та викорінення неправосудних судових рішень. Зокрема представник Української Гельсінської спілки з прав людини **Михайло Тарахкало** зазначив, що їхня організація готова надавати будь-яку допомогу адвокатам, які здійснюють захист або представництво інтересів у так званих «стратегічних» справах – від консультування та обміну досвідом до фінансування і залучення експертів.

Другий день був присвячений питанням взаємодії адвокатів і центрів БВПД з Секретаріатом Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини.

Керівник відділу Секретаріату **Сергій Швець** ознайомив учасників з особливістю своєї роботи та тими повноваженнями, якими наділені він та його колеги з метою захисту прав затриманих, ув'язнених та засуджених. Оскільки представники омбудсмена мають право безперешкодного доступу до місць несвободи, ознайомлення зі службовою документацією, то цим самим вони можуть стати у нагоді адвокатам, які зіштовхнулися з грубим порушенням прав їхніх клієнтів

Досвідом співпраці у подібних випадках поділилась адвокат, директор Регіонального центру з надання БВПД у Херсонській області **Марина Єлисеєва**. Вона розповіла про декілька випадків, коли завдяки спільним зусиллям представника омбудсмена та центру з надання БВПД було виявлено ряд грубих порушень і навіть злочинних дій з боку працівників міліції, прокуратури, суддів. Зокрема, вдалося встановити факти катувань, фальсифікацій, недотримання процесуальних строків і т.д. Успішні приклади співпраці з Секретаріатом Уповноваженого навели і адвокати-тренери **Валерія Коломієць** та **Олексій Назаренко**.

Після обговорень учасники тренінгу мали змогу ознайомитись з матеріалами, зібраними адвокатами, центрами та представниками омбудсмена по конкретних справах, проаналізувати їх самостійно та виявити порушення.

Протягом двох днів навчання менеджери з якості змогли отримати величезний обсяг корисної та потрібної інформації.

[] Консультативна місія Європейського Союзу з реформування сектору цивільної безпеки в Україні ознайомилась із роботою системи БПД у 12 регіонах

Протягом серпня-жовтня 2015 року представники консультативної місії Європейського Союзу з реформування сектору цивільної безпеки в Україні (КМЄС) провели робочі зустрічі з командами центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги у Дніпропетровській, Харківській, Волинській, Одеській, Хмельницькій, Херсонській, Рівненській, Полтавській, Чернігівській, Івано-Франківській, Вінницькій і Запорізькій областях.

Робота Місії направлена на посилення реформ сектору цивільної безпеки, до якого входить система безоплатної правової допомоги. Саме тому представники КМЄС були зацікавлені в зустрічах з представниками регіональних та новоутворених місцевих центрів з надання БВПД. Першим містом, до якого з робочим візитом завітали європейські партнери, став Дніпропетровськ. Там вони провели дві зустрічі – **11 серпня** у Регіональному центрі з надання БВПД у Дніпропетровській області та **14 серпня** у Третьому дніпропетровському місцевому центрі з надання БВПД. Від КМЄС у заході взяли участь фахівець з питань регіонального співробітництва **Міхай Барбу**ту, фахівець відділу регіонального співробітництва **Хосе Антоніо Карраско Іглесіас**, старший радник з юридичних питань **Ріта Тамм**, керівник відділу аналітики **Йожеф Урсан**, асистент відділу регіонального співробітництва **Іванна Ільченко** та тимчасовий асистент відділу регіонального співробітництва **Євген Воробйов**. Із представниками місії розмовляли в.о. директора Регіонального центру **Ніна Тутова**, директор Третього місцевого

центру з надання БВПД **Андрій Прокопенко**, начальник відділу забезпечення якості правової допомоги та підвищення кваліфікації адвокатів **Антон Донецький**, начальник відділу фінансів, контактано-договірної роботи та бухгалтерського обліку **Тетяна Сіренко**, начальник Відділу організації надання безоплатної вторинної правової допомоги **Анжеліка Сочнева**, начальник відділу підтримки та розвитку інфраструктури **Олексій Тертишний**. Так, представників Місії поінформували про основні принципи та напрямки роботи центрів з надання БВПД, зокрема, щодо взаємодії з правоохоронними органами та судами. В свою чергу представники Місії поділились європейським досвідом роботи адвокатури, наголосивши, що в ЄС зазвичай кожен адвокат спеціалізується лише на одній галузі права, за якою і здійснює захист громадян. В Україні ж, на думку представників КМЄС, той факт, що кожен адвокат має змогу працювати в різних галузях права, покращує якість надання правової допомоги та розвиває адвокатуру в цілому. Друга зустріч у Дніпропетровську мала на меті ознайомити європейських партнерів з роботою місцевих центрів на прикладі Третього дніпропетровського центру з надання БВПД.

За результатами візиту КМЄС до Дніпропетровську її учасники відзначили, що хоча система БПД є новою для України, вона працює якісно та своєчасно забезпечує допомогу населенню в отриманні безкоштовного доступу до послуг адвокатів, що є одним з головних принципів права у всіх європейських країнах. А головне завдання, яке постає перед співробітниками системи БПД на сьогодні, - здобути більшу довіру населення до діяльності центрів з надання БВПД.

13 серпня відбулась зустріч представників Місії з керівництвом Регіонального центру з надання БВПД у Харківській області. Про систему БПД на Харківщині розповідала **Лариса Гайко**, заступник директора Регіонального центру. З боку КМЄС були присутні **Єва Спасовські**, фахівець відділу регіонального співробітництва КМЄС, експерт з верховенства права, **Ганна Стрілецька**, асистент Відділу регіонального співробітництва КМЄС та **Володимир Головатенк**

о, асистент Відділу регіонального співробітництва КМЄС. Під час обговорення представники Місії мали на меті виявити потреби Харківської області у сфері цивільної безпеки.

17 серпня представники КМЄС побували в Луцьку, де провели зустріч зі співробітниками Регіонального центру з надання БВПД та директорами місцевих

центрів у Волинській області. Європейську експертну групу представляли **Фелікс Гаутш**, **П'єтро Сардаро** та їх тимчасові регіональні асистенти **Сергій Рибченко** і **Тетяна Бочкарьова**. Під час бесіди **Фелікс Гаутш** повідомив, що метою візиту КМЄС є проведення поглибленого аналізу конкретних потреб кожної області у сфері цивільної безпеки. На підставі отриманих результатів роботи будуть розроблені рекомендації відповідним органам ЄС у Брюсселі з можливим переглядом мандату Місії задля кращого реагування на потреби і очікування українських партнерів.

Зустріч представників Місії з директором Регіонального центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги в Одеській області **Світланою Клішиною** також відбулась **17 серпня**. З боку КМЄС на ній були присутні **Маркус Ролофс** та **Марина Будник**. Основною темою для обговорення в Одесі стали питання реалізації права особи на безоплатний захист в межах кримінального провадження, а також при розгляді справ про адміністративне

правопорушення, та механізми забезпечення представництва інтересів суб'єктів права на БВПД в цивільних та адміністративних справах з боку місцевих центрів на Одещині.

10 вересня роботу системи БПД на Хмельниччині обговорювали представник Консультативної місії ЄС, фахівець відділу з питань регіонального співробітництва **Єва Спасовські**, тимчасовий асистент відділу з питань регіонального співробітництва **Ольга Ткач**, а також директор Регіонального центру з надання БВПД у Хмельницькій області **Наталія Стьопіна**, заступник директора **Олена Варфоломєєва**, директор Хмельницького місцевого центру **Григорій**

Гоцький, директор Кам'янець-Подільського місцевого центру **Максим Ільчишен**, в.о. директора Шепетівського місцевого центру **Володимир Бузиля**, в.о. директора Старокостянтинівського місцевого центру **Олександр Петлюка**.

Зустріч представників КМЄС та директора Регіонального центру у Херсонській області **Мариною Єлисеєвою** відбулась **16 вересня**. Директор центру розповіла європейським експертам – юрисконсульту місії **Риті Тамм**, раднику відділу з питань регіонального співробітництва **Хосе Антоніо Карраско**, тимчасовому асистенту відділу з питань регіонального співробітництва **Вірі Коваленко** та

раднику з питань верховенства права **Хуліану Таленс Ескарті** – про успіхи в діяльності центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги. Зокрема, **Марина Єлисеєва** розповіла про взаємодію центрів та органів адвокатського самоврядування, громадських об'єднань адвокатів, іншими державними установами в регіоні.

4 вересня в Регіональному центрі з надання безоплатної вторинної правової допомоги у Рівненській області відбулася зустріч керівного складу системи БПД Рівненщини з командою консультативної місії Європейського Союзу з реформування сектору цивільної безпеки в Україні. Участь у заході взяли директор Регіонального центру **Василь Овдіюк**, заступник директора **Сергій Ілляк**, директор Рівненського місцевого центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги **Алла Негрей**, фахівець

відділу з питань регіонального співробітництва КМЄС **Пекка Гюютіайнен**, фахівець відділу з регіональних питань КМЄС в Україні **Ахім Штауденмайєр**, радник зі стратегічних комунікацій КМЄС **Тійт Матсулевич**, фахівець відділу з питань регіонального співробітництва КМЄС **Фіона Колдвелл** та асистент з питань регіонального співробітництва КМЄС **Олександра Мазур**. Директор Регіонального центру розповів про діяльність системи БПД та її ролі у забезпеченні конституційних прав громадян, що мешкають в області. Особлива увага присутніх була зосереджена на питаннях забезпечення права на захист затриманих осіб, суб'єктів кримінального провадження та засуджених. Також учасників Місії поінформували про зусилля уряду України, спрямовані на забезпечення соціально незахищених верств населення кваліфікованою правовою допомогою державним коштом, у зв'язку з чим з 1 липня 2015 року було відкрито 100 місцевих центрів з надання БВПД.

9 вересня відбулася зустріч директора Регіонального центру з надання БВПД у Полтавській області **Олександра Черчатого** з радником з питань реформування судових та правоохоронних органів Консультативної місії Європейського Союзу з реформування сектору цивільної безпеки в Україні **П'єтро Сардаро** та асистентом відділу з питань регіонального співробітництва Консультативної місії Європейського Союзу **Володимиром Головатенком**. У ході зустрічі розглядалися питання діяльності Регіонального центру,

структури системи БПД, що функціонує в області, обговорювались наявні проблемні питання в

роботі та бачення напрямів їх вирішення. Особливу увагу представників КМЄС викликали питання забезпечення прав громадян та посилення зв'язків органів влади з громадськістю.

8 жовтня співробітник відділу регіонального співробітництва КМЄС **Хуліан Таленс**, старший асистент з питань регіонального співробітництва КМЄС **Ірина Григоренко** та асистент відділу регіонального співробітництва КМЄС **Віра Коваленко** із робочим візитом відвідали Регіональний центр з надання БВПД у Запорізькій області. Там представники місії мали розмову з директором Регіонального центру **Павлом Наливайком**, начальником відділу забезпечення якості правової допомоги та підвищення кваліфікації адвокатів **Олександром Гришиним**, начальником відділу організації надання безоплатної вторинної правової допомоги **Володимиром Антонцевим** та начальником відділу організаційної роботи, юридичного забезпечення діяльності та інформації **Тарасом Кириченком**.

Представників Місії цікавили питання взаємодії центру з органами державної влади та місцевого самоврядування, а також співпраці з громадськими об'єднаннями. На що **Павло Наливайко** повідомив присутнім, що з цими органами підтримується продуктивний взаємозв'язок не тільки Регіональним центром, але й місцевими центрами з надання БВПД задля налагодження надання не лише безоплатної вторинної, а й первинної правової допомоги

громадянам Запорізької області. Говорили й про законодавчі зміни, спрямовані на усунення соціальної несправедливості та забезпечення доступу до безоплатної правової допомоги більш широкому колу громадян (за ініціативи Уряду [запропоновано розширити можливості доступу до якісної правової допомоги](#) й для осіб, які лише претендують на отримання статусу учасника АТО, для вимушених переселенців та осіб, які претендують на отримання такого статусу, а також розширити критерій малозабезпеченості з одного до двох прожиткових мінімумів). Європейські експерти цікавились масштабами надання правової допомоги в області, економічними критеріями надання БВПД, гендерною політикою у системі, дотриманням прав та свобод людини під час обрання адвоката, захисту інтересів клієнта у випадках насильства у сім'ї тощо.

Друга зустріч із представниками КМЄС на чолі з головою Місії **Калманом Міжеєм** у Запоріжжі відбулася 28 жовтня. Від Консультативної місії Європейського союзу у зустрічі взяли участь: **Олена Валеїнте** – помічник голови місії, **Іванна Ільченко** – асистент з питань регіонального співробітництва КМЄС в Україні та Алесандро Чізілін – радник зі стратегічних комунікацій відділу з питань регіонального співробітництва. Від Регіонального центру: директор **Павло**

Наливайко, начальник відділу забезпечення якості правової допомоги та підвищення кваліфікації адвокатів **Олександр Гришин**, начальник відділу організації надання безоплатної вторинної правової допомоги **Володимир Антонцев** та начальник відділу організаційної роботи, юридичного забезпечення діяльності та інформації **Тарас Кириченко**. Окремим гостем і учасником зустрічі стала секретар Ради адвокатів Запорізької області **Олена Усова**. Учасники обговорили питання, які хвилюють адвокатську спільноту Запоріжжя:

- ✓ причини недотримання правоохоронними та судовими органами права людини на захист під час досудових кримінальних проваджень та їх судових розглядів;
- ✓ ігнорування органами прокуратури адвокатських запитів, на виконання яких за законом надається 5 днів, проте, як свідчить практика, адвокати отримують на них формальні відповіді або ж взагалі їх не отримують;
- ✓ випадки несвоєчасного інформування центрів про випадки затримання осіб органами подання інформації, що призводить до порушення чинного законодавства;
- ✓ забезпечення права на захист затриманих осіб-суб'єктів кримінального провадження та засуджених.

Під час зустрічі фахівці Регіонального центру та Ради адвокатів Запорізької області надали обґрунтовані відповіді на питання і висловили свої думки щодо вирішення їх у подальшому. Представники Консультативної місії ЄС висловили своє задоволення результатами зустрічі, відзначили, що за 2,5 роки впровадження в Україні Закону України «Про безоплатну правову допомогу» Координаційним, регіональними та місцевими центрами проведена величезна робота, і хоча система БВПД в Україні є порівняно новою, вона працює якісно та своєчасно забезпечує допомогу населенню в отриманні безкоштовного доступу до послуг адвокатів.

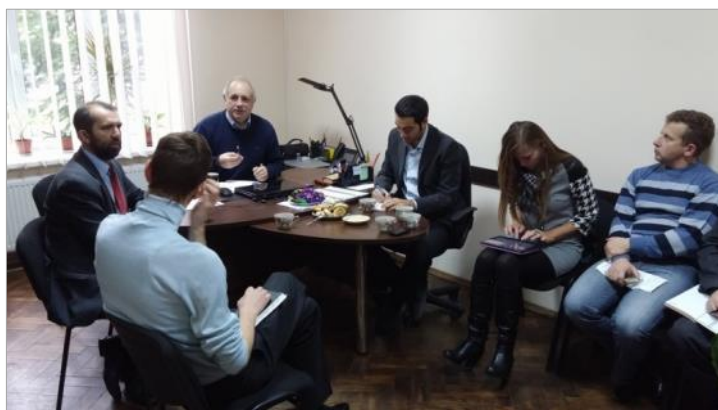
Роботу системи безоплатної правової допомоги на Чернігівщині обговорили **20 жовтня** під час зустрічі директора Регіонального центру з надання БВПД у Чернігівській області **Ірини Протченко** та директора Чернігівського місцевого центру з надання БВПД **Володимира Бобруйко** з представниками Місії **Пеккою Гюютіайнен**, **Євою Спасовскі**, **Ганною Стрілецькою** і **Володимиром Головатенком**. Учасники зустрічі обговорили питання організації, методів роботи та взаємодії Регіонального центру з органами внутрішніх справ, прикордонної служби, прокуратури, органами правосуддя та обласних представництв державних установ. Представники КМЕС в Україні ознайомилися з роботою центрів з надання БВПД у Чернігівській області та отримали інформацію щодо проблем, з якими зіштовхуються працівники системи.

Інша зустріч на Чернігівщині відбулася сьогодні, **28 жовтня**. Участь у ній взяли **Юг Мішель Фанту** - заступник голови місії, **Пекка Гюютіайнен**, **Станіслав Безовски** - фахівці відділу з питань регіонального співробітництва, **Єва Спасовскі**, **Пітер Вільсон** - радники з питань верховенства

права відділу з питань регіонального співробітництва, **Володимир Головатенко** – асистент відділу з питань регіонального співробітництва, **Ірина Протченко** – директор РЦ з надання БВПД у Чернігівській області та **Володимир Бобруйко** – директор Чернігівського місцевого центру з надання БВПД. Сьогодні були обговорені питання організації, методів роботи та взаємодії Регіонального центру з надання БВПД у Чернігівській області з органами внутрішніх справ, прикордонної служби, прокуратури, органами правосуддя та обласних представництв державних установ.

Плідно та цікаво пройшла подібна зустріч в Івано-Франківську, де **22 жовтня** радник з питань реформування судових та правоохоронних органів Консультативної місії Європейського Союзу з реформування сектору цивільної безпеки в Україні **П'єтро Сардаро** відвідав Регіональний центр з надання вторинної правової допомоги. У зустрічі взяли участь консультант місії **Сергій Рибченко** та представники системи БПД на Івано-Франківщині: директор Регіонального центру **Михайло Євчук**, його заступник **Володимир Ковальчук**, директори Коломийського, Калуського та Івано-Франківського місцевих центрів з надання БВПД.

П'єтро Сардаро зазначив: *«Основною метою нашої роботи є надання консультацій органам правопорядку України. Щоб надавати якісні поради, необхідно бути поінформованим про ситуацію на місцях. У нас працює відділ регіонального співробітництва, який з'ясовує ситуацію безпосередньо на місцях. Наразі працює ще три команди в різних регіонах України. За цей період ми зустрічалися з представниками УМВС, органів прокуратури, суддями. Це не перша моя зустріч з представниками системи БПД, я вже спілкувався з працівниками Регіональних центрів в Полтаві та Луцьку. Я знайомий із законодавчою базою, історією створення центрів вторинної правової допомоги і умовами їхньої діяльності».*

16 та 26 жовтня в Регіональному центрі з надання безоплатної вторинної правової допомоги у Вінницькій області відбулись робочі зустрічі представників центрів з надання БВПД з учасниками Місії КМЕС – Голова КМЕС **Кальман Міжей**, радник з питань реформування прокуратури та судочинства відділу регіонального співробітництва **Горіца Бальта**, асистенти відділу з питань регіонального співробітництва **Тетяна**

Бочкарьова і Михайло Доманич. Вони обговорили низку важливих питань щодо функціонування системи БПД в регіоні з директором Вінницького місцевого центру з надання БВПД **Ларисою Пікановською**, в.о. начальника відділу організації надання БВПД Регіонального центру **Сергієм Фроловим**, заступником начальника відділу забезпечення якості правової допомоги та підвищення кваліфікації адвокатів Регіонального центру **Олегом Турковим**. Зокрема, темою бесіди стали шляхи створення належних умов для якісної та ефективної роботи адвокатів системи БПД на Вінниччині.

Друга зустріч Місії та представників системи БПД Вінницької області пройшла в дещо зміненому складі учасників. Від КМЕС у ній взяли участь фахівець відділу з питань регіонального співробітництва **Фелікс Гаутш**, радник з питань реформування прокуратури та судочинства відділу регіонального співробітництва **Горіца Бальта**, асистенти відділу з питань регіонального співробітництва **Тетяна**

Бочкарьова і Михайло Доманич. Під час розмови з директором Регіонального центру з надання БВПД у Вінницькій області **Світлою Маліновською** європейські експерти цікавились питаннями порядку надходження інформації до Регіонального центру про затримання осіб, а також надходження ухвал та постанов органів досудового розслідування та суду. Серед інших тем, обговорених під час розмови, були, зокрема, питання співпраці з адвокатами, порядок проходження конкурсу адвокатів, що залучаються до системи БПД, та укладення контрактів із ними.

ДОВІДКОВО

Консультативна місія Європейського Союзу з реформування сектору цивільної безпеки в Україні була започаткована рік тому, в 2014 році, в рамках Спільної політики безпеки та оборони Європейського Союзу, у відповідь на звернення України. Початковий мандат місії триватиме протягом двох років. Місія є невійськовою громадською місією. Мета Консультативної Місії Європейського Союзу — посилити та підтримати реформи сектору цивільної безпеки України і таким чином зробити свій внесок у їх планування та реалізацію.

Консультативна Місія Європейського Союзу в Україні консулює та надає підтримку відповідним державним органам України в секторі цивільної безпеки в концептуальному плануванні та послідовній реалізації їхніх комплексних і цілісних зусиль у реформуванні правоохоронних органів (міліції, Прикордонної служби, Національної Гвардії та Служби безпеки) та органів системи верховенства права (судової системи та прокуратури), також в контексті наскрізних аспектів ефективного управління (боротьба з корупцією, права людини, реформа державного управління та стратегічні комунікації).

[] Щодо екстрених заходів з усунення наслідків бездіяльності у Регіональному центрі з надання БВПД у Харківській області

За результатами проведення позапланового внутрішнього аудиту ефективності діяльності Регіонального центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги у Харківській області (далі – Регіональний центр) виявлено значні недоліки в організації процесу прийняття і перевірки актів надання безоплатної вторинної правової допомоги, що призвело до накопичення в Регіональному центрі майже 2-х тисяч необроблених актів. У зв'язку із цим Координаційним центром з надання правової допомоги прийнято рішення про здійснення невідкладних заходів зусунення наслідків бездіяльності у Регіональному центрі.

З 19 жовтня 2015 по 30 жовтня 2015 року Координаційний центр з надання правової допомоги [проводив аудит ефективності Регіонального центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги у Харківській області](#).

Проведення цього позапланового аудиту [стало реакцією на низку звернень зі скаргами з боку адвокатів](#), які надають безоплатну вторинну правову допомогу. Так, за повідомленнями адвокатів, **окремі службові особи Регіонального центру з надання БВПД у Харківській області порушують їх права**, зокрема, неправомірно відмовляють у передбаченому умовами контракту відшкодуванні витрат адвокатів на пально-мастильні матеріали при користуванні ними власним автомобілем для надання БВПД у сільській місцевості, вимагають від адвокатів документи, не передбачені законодавством, для підтвердження розрахунків розміру оплати послуг, умисно необґрунтовано зволікають з проведенням оплати за актами про надання БВПД тощо.

Під час проведення позапланового внутрішнього аудиту ефективності діяльності Регіонального центру були **виявлені значні недоліки в організації процесу прийняття і перевірки актів надання безоплатної вторинної правової допомоги, що призвело до накопичення в Регіональному центрі значної кількості необроблених актів**. На даний момент аудиторською групою встановлено, що в Регіональному центрі необробленими залишаються понад 1 700 актів надання безоплатної вторинної правової допомоги, які були прийняті від місцевих центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги (далі – місцеві центри) у вересні та жовтні поточного року.

Однак, за повідомленням членів аудиторської групи, за результатами проведених інтерв'ю з працівниками Регіонального центру аудиторській групі стало відомо, що **фактична кількість необроблених актів набагато перевищує зазначену цифру за рахунок значної кількості необроблених актів, які були передані місцевими центрами до Регіонального центру в липні та серпні поточного року**.

Крім того, аудиторська група дійшла висновку щодо системності проблеми щодо затягування строків розгляду актів та, як наслідок, невчасного розрахунку з адвокатами за надання безоплатної вторинної правової допомоги, що підтвердилось під час інтерв'ювання адвокатів. Так, з 20 по 22 жовтня 2015 року було проведено 9 таких інтерв'ю. Додатково адвокати виявили

бажання провести 22 жовтня 2015 року колективну зустріч з аудиторською групою, на якій також були присутні працівники Регіонального центру.

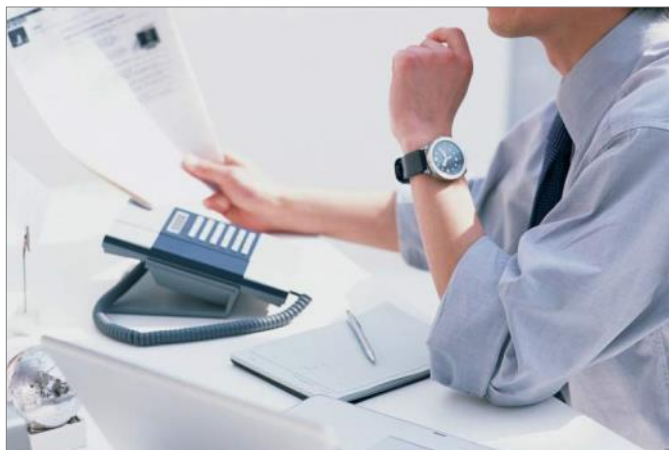
Під час зустрічі з адвокатами було обговорено актуальні проблеми їх взаємодії з Регіональним та місцевими центрами, зокрема, причини заборгованості з оплати за надану правову допомогу та відшкодування витрат, пов'язаних з наданням правової допомоги. За результатами обговорення проблемних питань **20 адвокатів**, які взяли участь у зазначеній зустрічі з аудиторською групою, **виступили з пропозицією звернутися через представників аудиторської групи до керівництва Координаційного центру з проханням створити робочу групу, яка**

протягом 1-го місяця централізовано в приміщенні Регіонального центру проведе опрацювання всіх переданих до Регіонального центру актів та надасть їх керівництву Регіонального центру у Харківській області для невідкладного забезпечення виплати заборгованості перед адвокатами за надану правову допомогу.

В цілому аудиторська група за результатами попередніх результатів дослідження, дійшла попереднього висновку про **незадовільний поточний стан справ у Регіональному центрі з надання БВПД у Харківській області**. Окрім ситуації із актами виявлено, зокрема, наступне:

- ✓ відсутність затверджених положень про структурні підрозділи Регіонального центру та посадових обов'язків працівників Регіонального центру, що призводить до відсутності закріпленого функціонального розподілу обов'язків між працівниками центру;
- ✓ відсутність будь-яких внутрішніх регламентів, які б регулювали процес прийняття і перевірки актів надання безоплатної вторинної правової допомоги, в тому числі ігнорування Методичних рекомендацій щодо прийняття і перевірки актів надання безоплатної вторинної правової допомоги, які були доведені до всіх регіональних та місцевих центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги листом Координаційного центру з надання правової допомоги від 02.10.2015 № 25-1979;
- ✓ відсутність координації та контролю з боку Регіонального центру діяльності підпорядкованих йому місцевих центрів в частині прийняття і перевірки актів надання безоплатної вторинної правової допомоги;
- ✓ наявність масових фактів затягування процесу оброблення звітів адвокатів з боку Регіонального центру;
- ✓ часта відсутність в Регіональному центрі єдиного працівника, на якого всупереч законодавству покладено обов'язок перевірки звітності адвокатів;
- ✓ та інші суттєві недоліки, які будуть відображені у звіті за результатами аудиту.

[Переглянути службову записку члена аудиторської групи, начальника відділу внутрішнього фінансового контролю Віталія Охріменка директорові Координаційного центру від 23.10.2015 з приводу попередніх результатів позапланового аудиту ефективності Регіонального центру](#)

У зв'язку із попередніми результатами позапланового внутрішнього аудиту ефективності діяльності Регіонального центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги у Харківській області та згаданої службової записки 2 листопада 2015 року наказом Координаційного центру №328-аг **затверджено невідкладні заходи з усунення наслідків бездіяльності у згаданому центрі щодо оплати послуг та відшкодування витрат адвокатів за надану безоплатну вторинну правову допомогу.** Зокрема, утворено робочу

групу для організації термінового опрацювання актів надання безоплатної вторинної правової допомоги у Регіональному центрі з надання безоплатної вторинної правової допомоги у Харківській області та доручено робочій групі провести комплекс заходів із їх опрацювання

[Ознайомитись із наказом Координаційного центру №328-аг від 02.11.2015](#)

Робоча група працювала у Регіональному центрі впродовж **3 – 11 листопада 2015 року у складі:**

- голови робочої групи, - **Кулькової О.Г.**, т.в.о. директора Регіонального центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги у Харківській області;
- членів робочої групи:
 - **Гайко Л.О.**, - заступника директора Регіонального центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги у Харківській області,
 - **Волубуєвої В.Г.**, - заступника директора Регіонального центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги у Сумській області,
 - **Бідюк С.В.**, - начальника відділу забезпечення якості правової допомоги та підвищення кваліфікації адвокатів Регіонального центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги у Рівненській області,
 - **Марамигіна П.В.**, - начальника відділу забезпечення якості правової допомоги та підвищення кваліфікації адвокатів Регіонального центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги у Закарпатській області,
 - **Пирковської О.В.**, - начальника відділу забезпечення якості правової допомоги та підвищення кваліфікації адвокатів Регіонального центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги у Чернігівській області.

Основним завданням робочої групи в рамках виконання наказу було усунення недоліків та налагодження конструктивної співпраці між адвокатами та працівниками регіонального та місцевого центрів з надання БВПД у Харківській області.

Робочою групою здійснено наступні заходи:

1. Складено реєстр актів надання безоплатної вторинної правової допомоги з відповідними додатками, поданих адвокатами, які надають безоплатну вторинну правову допомогу, та не опрацьованих Регіональним центром з надання безоплатної вторинної правової допомоги у Харківській області. Кількість таких актів становить **1824**.
2. У результаті опрацювання 1824 актів станом на 11.11.15 року: 1) **передано** т.в.о. директора Регіонального центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги у Харківській області **на затвердження 1614 актів на загальну суму 638163,46 грн.**; 2) після перевірки актів щодо уникнення можливої повторної сплати коштів **затверджено** т.в.о. директора Регіонального

центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги у Харківській області та передано на оплату 945 актів, на загальну суму 495698,37 грн, з яких оплачено 491 акт на загальну суму 312344,67 грн; 669 актів знаходяться у процесі затвердження для подальшої оплати. 3) 210 актів повернуто на доопрацювання адвокатам з причин відсутності документів, що підтверджують наведені в документах дані, невірності розрахунків, невідповідності вимогам, встановлених законодавством тощо.

До 20 листопада 2015 року планується затвердити та передати на оплату усі опрацьовані акти.

Крім того, у процесі роботи члени робочої групи спілкувалися із деякими адвокатами, в звітних документах яких були виявлені незначні помилки. За наслідками спілкування виявлені недоліки усунуті без повернення на доопрацювання адвокатам. На думку членів робочої групи, перевірка актів у місцевих центрах з надання БВПД у Харківській області відповідальними за цю ділянку роботи працівниками забезпечується на достатньому рівні. Разом з тим, у процесі опрацювання актів забезпечено додаткове підвищення кваліфікації цих працівників місцевих центрів.

[Переглянути звіт робочої групи](#)

Загалом у 2015 році, орієнтовного строку проведення одного внутрішнього аудиту та резерву робочого часу на проведення позапланових внутрішніх аудитів, до Плану проведення внутрішніх аудитів у 2015 році було включено шість Центрів:

- ✓ Регіональний центр з надання БВПД [у Дніпропетровській області](#);
- ✓ Регіональний центр з надання БВПД в Одеській області;
- ✓ Регіональний центр з надання БВПД допомоги Кіровоградській області;
- ✓ Регіональний центр з надання БВПД у Миколаївській області;
- ✓ Регіональний центр з надання БВПД у Черкаській області;
- ✓ Регіональний центр з надання БВПД у Запорізькій області.

План проведення внутрішніх аудитів [регіональних центрів БВПД](#) був розроблений на основі оцінки ризиків у їх діяльності. Ступінь «ризиковості» Центрів був розрахований на основі аналізу узагальнених статистичних даних за 2014 рік. Найвищі бали за ступенем «ризиковості» отримали центри у *Донецькій, Дніпропетровській, Полтавській, Одеській, Луганській, Кіровоградській, Миколаївській, Черкаській та Запорізькій областях*.

Однак, у зв'язку з об'єктивними обставинами, які склалися у Донецькій та Луганській областях через проведення антитерористичної операції, та зважаючи на те, що у Полтавській області в I кварталі 2015 року вже [був проведений позаплановий внутрішній аудит](#), вказані Центри не були включені до плану проведення внутрішніх аудитів.

[План проведення внутрішніх аудитів](#) в територіальних відділеннях Координаційного центру з надання правової допомоги на травень-грудень 2015 року було затверджено 5 травня 2015 року [наказом](#) Координаційного центру з надання правової допомоги № 102-аг.

[] Вийшли друком буклети «Що таке безоплатна вторинна правова допомога та як її отримати?»

[] ЧИ ЯКІСНО ПРАЦЮВАТИМЕ АДВОКАТ, НАДАНИЙ ДЕРЖАВОЮ?

Усі адвокати, які надають безоплатну вторинну правову допомогу, проходять конкурсний відбір та регулярне навчання і надають безоплатну вторинну правову допомогу відповідно до встановлених стандартів якості.

У разі, коли людина не задоволена послугами адвоката, вона має можливість звернутися зі скаргою до центру правової допомоги та/або кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури.

Якщо фант ненавального винонання адвокатом обов'язків підтвердиться, центр правової допомоги може прийняти рішення про його заміну, а кваліфікаційно-дисциплінарна комісія адвокатури – притягнути адвоката до дисциплінарної відповідальності.

[] У ЯКИХ ВИПАДКАХ МОЖЕ БУТИ ВІДМОВЛЕНО У НАДААННІ БЕЗОПЛАТНОЇ ВТОРИННОЇ ПРАВОВОЇ ДОПОМОГИ?

Відповідно до законодавства така правова допомога не надається, якщо:

- + особа, яка звернулася за допомогою, не підпадає під категорію осіб, які мають право на безоплатну вторинну правову допомогу;
- + особа подала неправдиві відомості або фальшиві документи з метою віднесення її до однієї з категорій осіб, які мають право на безоплатну вторинну правову допомогу;
- + вимоги особи про захист або відновлення прав особи є неправомірними;
- + проблема, з якою звернулася особа, носить неправовий характер;
- + законом не передбачено вирішення у судовому порядку проблеми, з якою звернулася особа;
- + проблема, з якою звернулася особа, стосується прав іншої особи за відсутності документів, які б надавали право звернення від її імені;
- + особою вже пройдено всі судові інстанції з метою вирішення цієї ж проблеми, але результат її не задовольняє.

ЩО ПОТРІБНО ДЛЯ ЗВЕРНЕННЯ ДО ЦЕНТРУ ПРАВОВОЇ ДОПОМОГИ?

1. Зателефонувати до найближчого центру правової допомоги або до операторів гарячої лінії безоплатної правової допомоги
2. Проконсультуватися з центром правової допомоги щодо права на правову допомогу за рахунок держави, часу візиту та необхідних документів, які треба взяти із собою для попередньої консультації
3. Скласти письмове звернення про надання безоплатної вторинної правової допомоги, завітавши до центру правової допомоги. За потреби звернення допоможе скласти співробітник центру
4. Подати документи разом зі зверненням для підтвердження приналежності до однієї з визначених законом категорій осіб, яка має право на отримання безоплатної вторинної правової допомоги

АДРЕСА НАЙБЛИЖЧОГО ЦЕНТРУ ПРАВОВОЇ ДОПОМОГИ:

ЩО ТАКЕ БЕЗОПЛАТНА ВТОРИННА ПРАВОВА ДОПОМОГА ТА ЯК ЇЇ ОТРИМАТИ?

За підтримки українсько-канадського проекту "Доступна та якісна правова допомога в Україні" видано інформаційний буклет [«Що таке безоплатна вторинна правова допомога та як її отримати?»](#) накладом у 150 тисяч примірників.

Буклети є результатом спільної роботи команд Координаційного центру з надання правової допомоги, Української фундації правової допомоги та проекту "Доступна та якісна правова допомога в Україні".

Вже найближчими днями тираж буде направлено до 125 регіональних та місцевих центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги, а вже центрами вони будуть розповсюджуватися серед населення регіонів.

NB! Цей буклет, а також уся друкована про безоплатну правову допомогу доступна для завантаження у розділі ["Прес-центр/Бібліотека"](#).

Поширюймо інформацію про безоплатну правову допомогу разом!

[] Безоплатна правова допомога в Україні: медіа дайджест

«Ген справедливості — програма для тих, хто потребує правової допомоги»: спеціальний проект на Громадського радіо, присвячений питанню безоплатної правової допомоги

«Ген справедливості» - спеціальна серія* програм на [Громадському радіо](#), яка присвячена різним питанням надання безоплатної правової допомоги в Україні та має на меті інформування суспільства щодо права на таку допомогу, важливих подій та ініціатив у сфері.

Що зроблено та має бути реалізовано з метою забезпечення права на БПД усіх, хто її потребує та

має право за законом? де отримати таку правову допомогу? представлення «кейсів» - живих прикладів успішних справ адвокатів системи та їх клієнтів... Чи може система БПД стати тим «геном справедливості», що своїм прикладом може змінити традиційно негативне ставлення українців до системи правосуддя в країні? У рамках серії програм, які виходять щосереді, їх ведуча **українська письменниця, адвокат та правозахисниця Лариса Денисенко** запрошує до розмови представників Міністерства юстиції України, Координаційного центру з надання правової допомоги, регіональних центрів БВПД, адвокатів, що надають таку допомогу та їхніх клієнтів, представників органів адвокатського самоврядування, громадських активістів, правозахисників та міжнародних експертів.

NB! Серія програм «Ген справедливості» про безоплатну правову допомогу реалізується за підтримки українсько-канадського проекту «Доступна та якісна правова допомога в Україні», впровадження якого заплановане на 2014 – 2018 роки і спрямоване в тому числі на підтримку системи БПД в частині підвищення рівня обізнаності населення щодо прав на отримання безоплатної правової допомоги.

ПРОЕКТ «ДОСТУПНА ТА ЯКІСНА ПРАВОВА ДОПОМОГА В УКРАЇНІ»

Foreign Affairs, Trade and Development Canada

Affaires étrangères, Commerce et Développement Canada

«Боєць має першочергове право отримати декілька земельних ділянок», — адвокат

Адвокат **Кирило Левтеров** пояснює, на які саме земельні ділянки мають право учасники бойових дій та члени сімей загиблих. Як і куди звертатися, щоб отримати ці ділянки? Які документи слід подавати? *«Перший рівень бюрократичної гри — це відсилення»*, — коментує підходи деяких

місцевих рад та їхніх представників адвокат. І надає рецепти прицільної боротьби із таким чиновницьким підходом.

«У більшості випадків питаннями щодо пільг займаються родичі бійців», — юристка

З **Ольгою Настіною**, керівницею Центру правової інформації та консультації (м. Біла Церква), про отримання статусу члена родини загиблого учасника бойових дій. Судову практику з цих питань, а також про те, які соціальні гарантії та пільги надає цей статус родинам загиблого. На які грошові виплати мають право члени родини загиблого.

«Пільги учасників бойових дій на житло є нереальними», — адвокат

Важлива розмова в рамках програми «Ген справедливості» на Громадське Радіо з адвокатом **Володимиром Малишевським**, учасником АТО, про соціальні пільги для учасників бойових дій. Які пільги лише на папері, яких навіть на папері немає, котрі є нереальними, а котрі застарілими та що із

цим всім робити.

«Служба в військовий період — обов'язкове рабство», — адвокат

Про те, в який спосіб має вручатися повістка. Про те, які справи стосовно дезертирства знаходяться в судовому обігу. Про те, чи існують політичні судові процеси та політичні мотиви у порушенні кримінальних справ, а також про те, чи приймає суд в якості аргумента позицію щодо того, що родичі

мобілізованого, можливо, знаходяться в лавах ДНР/ЛНР, як переконливий мотив для ухилення від мобілізації. З адвокатом **Сергієм Вилковим** розкриваємо питання дезертирства та ухилення від проходження військової служби.

«Нове поняття в термінології АТО — привид», — юристка

Які документи необхідно збирати. Скільки комісій допомагають у вирішенні цього питання. Як мають чинити командири. Які соціальні гарантії забезпечує цей статус - з Головою правління Громадської організації «Юридична сотня» **Лесею Василенко** у розмові про те, як отримується статус учасника/учасниці бойових дій.

«Сім ї загиблих в АТО не мають достатньо соціальних гарантій» — Антоніна Бондаренко

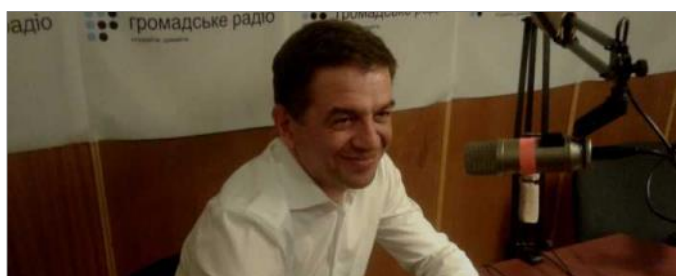

З якими проблемами звертаються бійці? Які справи вже виграні в судах? Які питання можна вирішити, якщо змінити один рядок у нормативному акті? Та багато інших відповідей на актуальні питання - у розмові з програмною директоркою «Української Фундації Правової Допомоги» **Антоніною**

Бондаренко.

«Заместитель не сможет ничего сделать, если Генеральный прокурор не является мотором реформы» — Гія Гецадзе

«Я думаю, что наши центры юридической помощи будут лицом Министерства юстиции» - заступник Міністра юстиції України **Гія Гецадзе**. Про інституційні реформи - реформу судової влади, прокуратури, категоричне несприйняття функції загального нагляду, як функції, що

забезпечує прокуратурі «бізнес»; про максимальне невтручання в роботу адвоката, реформу адвокатури та бачення щодо адвокатського самоврядування, ролі Міністерства юстиції в розвитку системи консультаційних послуг, а також в забезпеченні надання безоплатної правової допомоги.

«Я казав слідчим, що порушення прав затриманих буду сприймати як особисту образу», — Ігор Микитин

Психологічно-історична розвідка взаємин адвокатів, слідства та клієнтів Львівщини. Де саме кується слава адвокатів Регіонального центру, як адвокати Львівщини сприймають роботу центру.

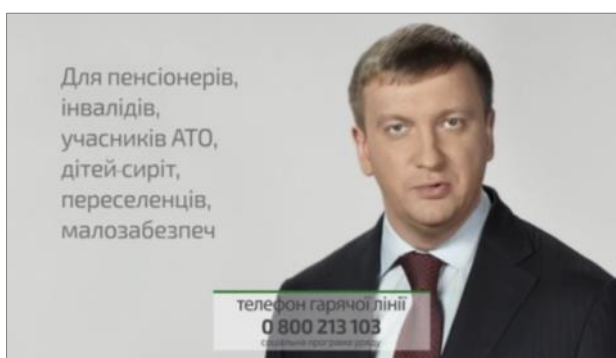
Історія про те, як адвокатка спромоглася

витагнути клієнта, котрий 10 років просидів в Слідчому ізоляторі, і через що «пересиджують» люди строки, призначені судами першої інстанції в розмові з **Ігорем Микитиним**, директором Регіонального центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги у Львівській області, та адвокаткою цього центру **Христиною Водопоійко**.

NB! Усі радіопередачі, що виходять в рамках проекту, кожна з яких можна прослухати на сайті Громадського радіо (розділ [«Ген справедливості»](#)), або ж на сайті Координаційного центру (у розділі [«Ген справедливості»](#)).

Соціальне відео щодо можливостей для громадян отримати безоплатну правову допомогу за рахунок держави

Упродовж вересня в ефірах загальнонаціональних українських телевізійних каналів а також обласних державних телерадіокомпаній пройшла трансляція соціального відео щодо можливостей для громадян отримати безоплатну правову допомогу за рахунок держави, відзнятого за участі Міністра юстиції України Павла Петренка.

Соціальне відео доступне до перегляду на офіційному [YouTube-каналі Координаційного](#)

[центру](#).

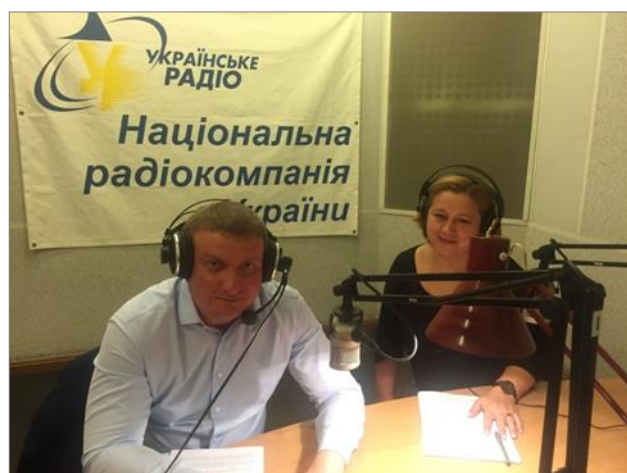

Цикл правопросвітницьких програм на «Українському радіо»

30 вересня 2015 року з метою забезпечення поінформованості громадян щодо реалізація права на отримання безоплатної вторинної правової допомоги на Першому каналі Українського радіо розпочався цикл програм «Твоє право». Програма виходить щосереди о 20:30 год. Кожного випуску ведучі програми разом із Міністром юстиції **Павлом Петренком** обговорюють актуальні питання, з якими українці найчастіше звертаються до центрів надання безоплатної правової допомоги.

Правові консультації Міністра юстиції підготовані фахівцями Координаційного центру з надання правової допомоги у співпраці із регіональними та місцевими центрами з надання БВПД за результатами аналізу типових звернень громадян до цих центрів.

Окрім того, на офіційному сайті Міністерства юстиції відкрито спеціальну [рубрику](#), де можна ознайомитися із правовими консультаціями щодо питань, з якими громадяни звертаються до центрів, та відповідями на них.

Безоплатна допомога адвоката. Обвинуваченого звільнили в залі суду

Різдвяні свята більшість українців зустрічають у родинному колі. А жителя Сміли Артема* в ці святкові дні затримали правоохоронці та обвинуватили в умисному вбивстві.

Нібито хлопець 8 січня 2015 року, у стані сп'яніння, на майданчику міського бару посварився з іншим чоловіком. Як пишуть у протоколах, «на ґрунті раптово виниклих неприязних відносин» сварка переросла у бійку. Під час якої Артем начебто умисно та цілеспрямовано наніс потерпілому кілька ударів по тулубу та один удар ножем в груди. Внаслідок поранень потерпілий помер.

Артема обвинуватили за ч.1 статті 115 Кримінального Кодексу України, і він міг отримати до 15 років позбавлення волі.

Адвокат Максим Геріх за дорученням [Регіонального центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги у Черкаській області](#) взявся захищати хлопця.

Ретельно проаналізувавши матеріали справи, захисник зумів переконати суд, що вина його клієнта в скоєнні злочину недоведена. Головним аргументом захисту стало те, що свідки насправді не бачили, хто поранив потерпілого. Також за висновком судово-медичної експертизи поранення нанесені плоским колюче-ріжучим предметом, можливо ножем. Однак знаряддя злочину не знайдене, і слідчі не зробили нічого, щоб його відшукати.

Обвинувачений Артем в судовому засіданні свою вину не визнав. А показання він надавав під час слідчого експерименту та допиту, уже в якості підозрюваного. Під тиском працівників міліції. Тому ці показання, на думку адвоката, є неправдивими.

Судовий розгляд здійснювався Смілянським міськрайонним судом Черкаської області. Оскільки як досудовим слідством, так і прокурором не надано доказів причетності обвинуваченого до скоєння умисного вбивства, суд визнав Артема невинуватим та виправдав його. Хлопця звільнили з-під варти у залі суду.

Цей вирок в апеляційному порядку не оскаржувався.

**Ім'я героя змінено з етичних міркувань*

Два роки захисту. Громадян Грузії звільнили у залі суду

Звільнення у залі суду домоглися для двох іноземних громадян адвокати [Регіонального центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги у місті Києві](#).

Захисники **Ігор Светлічний** та **Людмила Радіонова** два роки, під час яких тривало досудове розслідування та судовий розгляд, безперервно захищали обвинувачених. Увесь цей час громадяни Грузії знаходились у слідчому ізоляторі. Їх обвинувачували у розбії.

Особливістю цієї справи є надзвичайно великий термін досудового розслідування та судового розгляду - 2 роки 1 місяць і 2 дні - і це тільки першою інстанцією.

Два склади суду, троє обвинувачених, декілька перекладачів, п'ять прокурорів, свідки та потерпілі, більше ніж 25 судових засідань по цьому провадженню – це не повний перелік того, з чим довелося працювати адвокатам за ці 2 роки.

Але завдяки наполегливій роботі адвокатів **Ігоря Светлічного** та **Людмили Радіонової** двоє з трьох підсудних були негайно звільнені в залі суду після проголошення вироку Солом'янським районним судом м.Києва.

З перших днів затримання підзахисних у травні 2013 року – захисники почали збирати матеріали, які позитивно характеризують хлопців. Телефонували до родичів підзахисних в Грузію, використовували данні зі сторінок у соціальних мережах, роздрукували та долучили фотографії хлопців з їх дітьми та родинами. Також отримали довідки з роботи та позитивні характеристики підзахисних. В іншому випадку – кожному з підсудних було би призначено покарання у вигляді не менше ніж по 8 років позбавлення волі з конфіскацією майна, як це просив прокурор у судових дебатах.

Така активна позиція сторони захисту дозволила суду призначити їм покарання, яке дорівнює відбутому строку у слідчому ізоляторі.

Суд за клопотаннями адвокатів врахував щире каяття, роль кожного з підзахисних у інкримінованих їм подіях. До того ж обвинувачені повністю відшкодували шкоду. А адвокати допомогли сторонам досягти примирення, про що засвідчили заяви постраждалих.

Отже, громадяни Грузії отримали покарання нижче нижчої межі (із застосуванням ст.69 Кримінального Кодексу України). Вони вже знаходяться на волі як такі, що повністю відбули призначене їм судом покарання та розпочинають нове життя.

Юридичний прецедент на Харківщині: факт загибелі воїна в зоні АТО встановили через суд

Вперше у практиці судів Харківської області трапилася справа, за результатами якої встановлено факт участі та загибелі особи під час виконання бойового завдання в ході АТО. Примітним є те, що ця успішна справа стала №1 у практиці [Лозівського місцевого центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги](#).

Мешканець міста Лозова Харківської області Василь Григорович Потапенко* звернувся до місцевого центру з надання БВПД 14 липня 2015 року. До юристів 66-річного пенсіонера, інваліда II групи привела біда: в зоні АТО загинув його 39-річний син Вадим*.

Дізнавшись через інтернет, що в Лозівій можна отримати безоплатну правову консультацію, чоловік звернувся і попросив пояснити, як визнати за його сином статус загиблого, а за родиною Вадима — статус сім'ї загиблого в зоні антитерористичної операції.

Працівники центру роз'яснили, як скласти відповідну заяву до суду. Розповіли також, які документи слід надати центру: копії паспорту, реєстраційного номера облікової картки платника податків, пенсійного посвідчення та виписку з розпорядження про призначення пенсії, видану Управлінням Пенсійного Фонду України в Лозівському районі Харківської області. Ці папери допомогли юристам довести, що Василь Григорович належить саме до категорії людей, які за законом мають право на безоплатну вторинну допомогу*.

Адвокатом у справі центр призначив **Світлану Остапенко**, якій було видано доручення для надання безоплатної вторинної правової допомоги клієнту від 17.07.2015 року № 1. Нагадаємо, Лозівський центр було відкрито 1 липня 2015 року – саме цього дня в усіх регіонах України [розпочали роботу 100 місцевих центрів з надання БВПД](#).

Адвокат підготувала та подала до суду всі необхідні документи, при цьому в заяві зацікавленими особами нею було визначено Управління праці та соцзахисту населення Лозівської міськради Харківської області, Державна служба України у справах ветеранів війни та учасників АТО, Кабмін України, Антитерористичний центр при СБУ, Головне управління МВС України в Дніпропетровській області. Також в заяві адвокат зазначила підстави звільнення позивача від сплати судового збору – такою, зокрема, є інвалідність Василя Григоровича.

В результаті суд повністю задовольнив вимоги Василя Потапенка та визнав факт участі та загибелі його сина під час бойових дій в зоні АТО - в районі села Мар'їнка Донецької області, під час виконання бойового завдання. Від судового збору, згідно з законом***, пенсіонера також звільнили.

Таким чином, 16 вересня 2015 року Лозівським міськрайонним судом було ухвалено рішення у справі першого клієнта Лозівського місцевого центру з надання БВПД. Встановлено факт, який

має юридичне значення, а саме: факт участі та загибелі особи у бойових діях під час виконання бойового завдання в АТО на сході України.

До сьогодні подібні справи на розгляді в судах Харківської області не перебували. Завдяки адвокату Світлані Остапенко, її професійній участі у справі, створено прецедент.

**Імена змінено з етичних міркувань.*

****[Закону України «Про безоплатну правову допомогу»](#)**. Стаття 14. Суб'єкти права на безоплатну вторинну правову допомогу.

***** [Закон України «Про судовий збір»](#)**. Стаття 5, ч. 1, п.9.

Доброволець отримає грошову винагороду, яку обіцяла держава

Добровольцю Миколі Сичуку за період участі в АТО у складі добровольчого батальйону «Айдар» не виплатили грошову винагороду. Завдяки участі адвоката системи безоплатної правової допомоги Володимира Улибіна боєць отримав обіцяну державою винагороду.

Доброволець-«афганець» з села Бужанка Іванічівського району Волинської області не міг добитися виплати обіцяних коштів. У зону проведення АТО чоловік потрапив у червні 2014 року. Служив у батальйоні «Айдар», у другій штурмовій «афганській» роті, оскільки у 1982–1983 роках пан Микола проходив військову службу у Кабулі. Микола нагороджений орденом «За мужність» — за бій під Металістом.

За службу у зоні АТО «айдарівцям» обіцяли платити приблизно 5200 гривень на місяць. За рік, бо зі сходу пан Микола повернувся 17 червня цього року, набігла доволі вагома сума – майже 62,5 тисяч гривень. Але виплат він так і не отримав, бо у військовій частині бійця у списках не було.

52-річний Микола Сичук уже майже зневірився у можливості вирішення свого питання.

2 липня 2015 року він звернувся до [Володимир-Волинського місцевого центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги](#). Про діяльність центру та про те, що Микола має право на безоплатну вторинну правову допомогу, дізналася його дружина під час зустрічі директора Володимир-Волинського місцевого центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги (далі - Місцевий центр БВПД) з учасниками АТО та членами їх сімей, що проходила у Іванічівській райдержадміністрації 10 червня 2015 року.

Місцевим центром БВПД 6 липня призначено адвоката **Володимира Улибіна**, щоб він представляв інтереси Миколи Сичука в судах, інших державних органах, органах місцевого самоврядування, перед іншими особами.

Адвокат відразу підготував та направив до Волинського окружного адміністративного суду позовну заяву до військової частини Міністерства оборони України із вимогою нарахувати і

виплатити всі виплати грошового забезпечення для військовослужбовців, а також виплати, пов'язані з винагородою за участь в антитерористичній операції.

У процесі судового розгляду Ухвалою Волинського окружного адміністративного суду відповідачем залучили потрібний військовий комісаріат. Військовий комісаріат позов не визнав, оскільки військовослужбовець не був зарахований до списків військової частини, і просив у задоволенні позову відмовити. Але завдяки зібраним доказам, правильним та узгодженим позиціям адвоката Володимира Улибіна суд встановив, що позивач проходив військову службу у Збройних силах України та брав участь в антитерористичній операції.

28 вересня постановою Волинського окружного адміністративного суду позовні вимоги Миколи Сичука задоволені повністю.

[] Новини порталу «Правовий простір»

Щомісяця портал [«Правовий Простір»](#) ділиться низкою найбільш цікавих та актуальних матеріалів у форматі дайджестів.

У них зібрані історії звичайних українців, яким вдалося захистити свої права, вирішити проблему в громаді правовими шляхами, а також інші новини у сфері надання безоплатної правової допомоги.

Руйнування стереотипів про ромів. Внесок «Правового простору»

Рубрика «Посилення ромських громад» на порталі «Правовий Простір» - один з небагатьох українських інтернет-ресурсів, де можна знайти найбільш повну інформацію про життя ромських громад і захист прав цієї національної меншини.

Збір, акумуляція, обробка і публікація матеріалів для рубрики – результат співпраці редакції порталу з ромськими громадськими організаціями і Центрами правової інформації та консультацій всеукраїнської мережі ЦПІКів. «Правовий Простір» співпрацює з понад 20-ма ромськими громадськими організаціями України, які діють як в рамках мережі ЦПІКів, так і поза нею.

В рубриці можна виокремити 4 основні напрямки:

- ✓ Права ромів. Загалом всеукраїнська [мережа Центрів правової інформації та консультацій](#) налічує 43 ЦПІКи в різних містах України. Дев'ять із них працюють на базі ромських організацій. За зведеною статистикою Центрив, які ведуть письмову реєстрацію відвідувачів, протягом трьох років тут отримали консультації понад 5700 рома. Окрім статистики, Центри надають порталю інформацію про приклади позитивного розв'язання правових проблем – так народжуються історії успіху.
- ✓ Освіта. В цьому серйозному для ромської громади напрямку з «Правовим Простором» співпрацюють 6 Центрив для батьків, створених на базі ромських громадських організацій, що долучилися до проекту [«Поширення досвіду Центрив для батьків у ромських громадах»](#). Починаючи з грудня 2013 року, в Україні його реалізує Всеукраїнський фонд [«Крок за кроком»](#). Ще від двох громадських організацій портал отримує інформацію про досвід Центрив із підготовки ромських дітей до школи, створених за підтримки [Міжнародного фонду «Відродження»](#). Також із двома ромськими громадськими організаціями редакція сайту контактує з питань вищої освіти та правової освіченості молодих рома.
- ✓ Культура. Розвиток та популяризацію ромської культури як основний напрямок своєї роботи обрали 2 громадські організації, діяльність яких висвітлює портал.
- ✓ Соціально-медичне посередництво. Чимало матеріалів рубрики присвячені темі медіаторства. Загалом в Україні підготовлено 55 ромських посередників. З них 16 медіаторів працюють в рамках проекту Міжнародного фонду «Відродження», близько 40 – є членами інших організації, які не задіяні в проєкті, але виступають партнерами.

Окрім цього, в рубриці завжди є публікації про події з життя ромської громади та заходи стосовно захисту прав ромської національної меншини.

Аналітичні статі, представлені в рубриці, допоможуть навіть непідготованому читачеві легко зрозуміти на прикладі діяльності ЦПІКів, якими є основні правові проблеми ромів; чому є таким

занизьким рівень освіти серед рома; чому в умовах військового конфлікту в Україні саме роми, особливо переселенці, переживають подвійну дискримінацію; де і як в Україні можна вивчитися на спеціаліста-ромолога. Завдяки постійній комунікації з організаціями, рубрика постійно поповнюється і посідає на сьогодні друге місце на порталі щодо кількості публікацій: станом на 14 жовтня 2015 року таких - 297. Більше містить лише рубрика «Успішна практика» - тут зібрані 380 статей. До речі, у «Посиленні ромських громад» також зібрані історії успіху щодо захисту прав українських рома – і таких близько 20% від загальної кількості публікацій. Є серед них приклади допомоги різних масштабів. Приміром, одній конкретній родині правозахисники допомогли отримати паспорти, свідоцтва про народження чи документи на житло – і це кардинально змінило життя сімей. Водночас є й описи непересічних подій, які мають значення для всієї ромської громади, як то заснування першого в Україні ромського ОСББ чи Органу самоорганізації ромської громади.

Окрім цього, рубрика «Посилення ромських громад» є руйнівником стереотипів відносно ромів. В ній чимало матеріалів про багату історію та культуру рома, їхні традиції. Героями публікації є самі роми – дуже різні за походженням, рівнем освіти, родом діяльності. Приміром, тут ви познайомитеся з талановитими дорослими та малими музикантами та співаками з ансамблю «Лаутарі»; потомственою вокалісткою з Одеси Жужуною Дудучавою, яка роками збирає і зберігає фотолітопис своєї родини та ромів-земляків; про майстра-чоботаря з Закарпаття Золтана Папа, який не лише навчає молодих ромів ремеслу – щоб не байдикували і мали «в руках» професію, а й у невеличкому селі організував Центр з підготовки малюків до школи; з ромськими студентами та випускниками вузів, які успішно навчаються чи вже мають значні досягнення у кар'єрі.

Також хочеться згадати фільм «Ромська мрія», створений 2013 року Інформаційним Ресурсним Центром «Правовий Простір» спільно з Docudays UA. Це – дослідження українськими документалістами проблем ромів Закарпаття у форматі життєвих історій чотирьох успішних рома: вчителя Дениса, телеведучого та правозахисника Мирослава, танцівниці Діани та юристки Ренати, які є взірцями для своїх земляків.

Саме такі «живі» приклади дають реальну картину життя ромської громади, доводять, наскільки сильною в нашій країні є стигматизація стосовно рома, і, зрештою, допомагають руйнувати її та інтегрувати ромів в українське суспільство.

Автор: Олена Орлова, ІРЦ «Правовий Простір»

Допомога переселенцям на «Правовому просторі». Підбиваємо підсумки

Внаслідок окупації Криму в березні-травні 2014 року з півострова переїхало до материкової України більше 10 тисяч кримчан. А вже у червні до Харкова, Дніпропетровська, Одеси, Херсона та інших обласних центрів Сходу країни переїхали десятки тисяч мешканців Донбасу, які покинули свої домівки у зонах військових дій. За весь час з 2014 року внаслідок агресії Російської Федерації на території України з тимчасово окупованих територій переміщено близько [2,5 мільйонів осіб](#).

Мотиви у всіх вимушених переселенців різні, але труднощі майже однакові. На новому місці вони зіткнулися з такими проблемами, як пошук житла, необхідного одягу та продуктів харчування, медикаментів, роботи, влаштування дітей у садочки та школи. А далі «документальні» питання – відновлення документів, оформлення пенсій та соціальних допомог, компенсації за втрачене майно тощо.

На жаль, держава виявилась абсолютно неготовою до вирішення проблем своїх громадян. Чиновники, як це не дивно звучить, все ще «вчаться» працювати в екстремальних умовах з орієнтацією на потреби конкретної людини. Не переписувати папірці, а дивлячись в очі людині допомагати їй. Не завжди це виходить оперативно та й можливості держави на сьогодні, на жаль, обмежені.

З травня по червень 2014 року волонтери Херсонського обласного Фонду милосердя та здоров'я цілодобово чергували у пункті прийому переселенців на залізничному вокзалі в Херсоні й допомагали людям, які приїхали з Криму та сходу України, зорієнтуватися, що робити в першу чергу (де і як зареєструватися, оселитися, оформити необхідні документи).

Подібна ситуація склалася в усіх прикордонних областях. Юристи [Центрів правової інформації та консультацій](#) почали надавати безоплатну правову, а в деяких громадах і гуманітарну допомогу. Виникла гостра потреба налагодити комунікацію, збирати й поширювати інформацію про зроблене Центрами правової інформації та консультацій та іншими громадськими організаціями, що допомагають переселенцям. Тому в червні минулого року на «Правовому просторі» з'явилася рубрика [«Допомога вимушеним переселенцям»](#).

До сьогодні в ній збираються життєві історії внутрішньо переміщених осіб, консультації юристів, статті про різні форми допомоги та результати роботи громадських організацій, які надають підтримку переселенцям, у тому числі на сході нашої країни.

13 з 43 Центрів правової інформації та консультацій*, цілеспрямовано та системно надають безоплатну правову допомогу внутрішньо переміщеним особам.

За рік роботи на порталі в рубриці «Допомога вимушеним переселенцям» зібралось 173 публікації. Проаналізувавши їх зміст, можна виділити **4 основні типи**:

1. Статті про безпосередню допомогу вимушеним переселенцям, які опинились у кризовій ситуації. Пошук житла чи роботи, придбання квитків, забезпечення одягом та продуктами харчування – з такими зверненнями приходили до ЦПІКів вимушені

переселенці.

Як от, наприклад, [родині з Луганська допомогли знайти роботу і житло](#) фахівці Дворічанського Центру правової інформації та консультацій.

А юристи Херсонського обласного Фонду милосердя та здоров'я, активісти "Донбас SOS" та працівники МНС більше трьох днів [допомагали дістатися з Луганська до Херсона чоловікові з інвалідністю II групи по зору](#).

2. Справи, коли прості громадяни правовими методами захищають свої права, долають перепони системи завдяки безоплатній правовій допомозі юристів.

Робота Мережі Центрів правової інформації та консультацій полягає в наданні безоплатної правової допомоги громадянам. І це основний вид допомоги, яку отримували в Центрах вимушені переселенці. Всього 13 Центрів надали у 2014 році – 11 019 консультацій, а за 8 місяців 2015 року – 16 339 консультацій. Більшість із них надані вимушеним переселенцям. **Топ 10 питань, з якими звертаються внутрішньо переміщені особи до юристів:**

- 1) Оформлення пенсій;
- 2) Виплати адресної допомоги, соціальних гарантій та пільг;
- 3) Питання реєстрації переселенцем;
- 4) Питання цивільного права (спадкування, кредитні відносини та ін.);
- 5) Сімейного права (стягнення аліментів, реєстрація народження, смерті та інші акти цивільного стану);
- 6) Трудового права (звільнення з підприємств, які знаходяться на неконтрольованій території, стягнення заборгованості по заробітній платі);
- 7) Отримання компенсації за втрачене майно;
- 8) Питання влаштування дітей у дитячі садки, школи, студентів до вищих навчальних закладів;
- 9) Отримання медичної допомоги, ліків та інших видів медичних послуг;
- 10) Порядок в'їзду та виїзду на неконтрольовану територію.

Перелік цих питань не є вичерпним. Іноді життя ставить людину в такі ситуації, які не регулюються жодним нормативним актом. Але і тоді юристи Центрів допомагають вимушеним переселенцям знайти правовими методами вихід із складної життєвої ситуації.

Наприклад, на Харківщині вимушена переселенка виборола пенсію у чугуївських бюрократів. Для переоформлення пенсії Марія Іванівна ще в жовтні 2014 року звернулася до управління ПФУ в Чугуївському районі Харківської області за новим місцем проживання як внутрішньо переміщена особа. Надала всі документи. На вимогу чиновників жінка, навіть ризикуючи своїм життям і здоров'ям, перетнула купу блок-постів та поїхала до Ровеньків, де у місцевому відділенні ПФУ їй дали письмове підтвердження, що її заява про призначення пенсії за віком була зареєстрована в паперовому журналі. Але отримати заслужену пенсію так і не змогла, [поки за неї не вступилися юристи з Чугуївського Центру правової інформації та консультацій](#).

пенсії за віком була зареєстрована в паперовому журналі. Але отримати заслужену пенсію так і не змогла, [поки за неї не вступилися юристи з Чугуївського Центру правової інформації та консультацій](#).

Або інша історія. Переселенка з Макіївки звернулася за правовою допомогою в Чернігівський Центр правової інформації та консультацій з проханням оформити розлучення. Думала, що чоловік або лишився в ДНР або загинув. Лариса пробувала розшукати чоловіка, щоб розлучитись. Зверталася в міліцію, однак пошуки не дали результату. Жінка тяжко переживала ці події, їй довелося збирати гроші для оплати судового збору. [Із допомогою юристів, які підготували позов безоплатно, їй таки вдалося оформити розлучення.](#) Що цікаво пізніше вона випадково зустріла колишнього з іншою жінкою на березі моря.

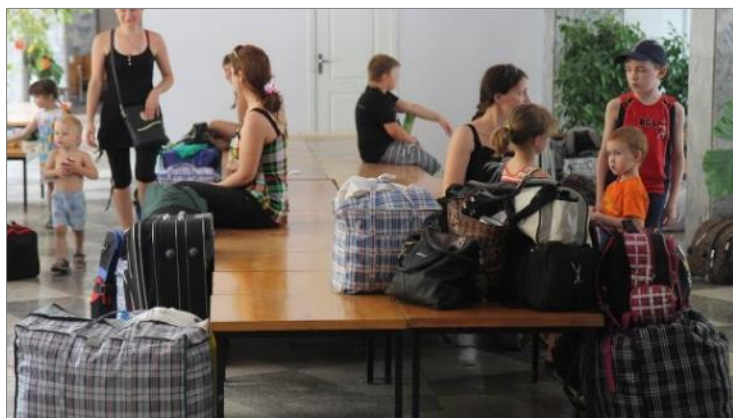
3. Правова допомога на лінії вогню. У прифронтовій зоні продовжує працювати Станично-Луганський Центр правової інформації та консультацій. Юристи допомагають людям, які вже не один місяць живуть під обстрілами.

Ось лише одна моторошна історія. Під час обстрілу селища Станиця Луганська, в будинок чоловіка влучив гарматний снаряд. Пострілом вбило дружину та ще трьох сусідів. Проте, отримати свідоцтва про смерть загиблих для їхніх родичів стало проблемою. Медики відмовилися їхати на місце трагедії, аби встановити причини смерті чотирьох людей і надати довідки. Родичі загиблих навіть пропонували власним транспортом довести лікарів до будинку - марно. Керівниця патологоанатомічного відділення Центральної райлікарні, не зглянувшись на жакливу ситуацію, категорично [відмовилася їхати і наполягала на доставці трупів до моргу.](#) Проблема вирішили тільки після втручання юристів Станично-Луганського Центру правової інформації та консультацій, які провели роз'яснювальну роботу з лікарями.

4. Статті про правову допомогу дискримінованим групам з числа ВПО. Вимушені переселенці неоднорідна група. Серед них є громадяни, які зазнають подвійної дискримінації у суспільстві. Наприклад, переселенці-рома, ВІЛ-позитивні переселенці. З такими групами працюють три Центри з Мережі.

Великого розголосу набула історія, що трапилась на Харківщині. У школу-інтернат, де розміщувалися вимушені переселенці в тому числі і 20 ромів, завітало троє міліціонерів у штатському. [Вимагали у ромів 2 тисячі гривень, погрожували відправити родину назад у зону АТО.](#) Налякані роми зібрали 600 грн., більше у них не було, й віддали міліціонерам. Та наступного дня, про інцидент стало відомо правозахисникам. Завдяки їх вчасному втручанням зловживання службовим повноваженням з боку міліції та дискримінація за національною ознакою покарані, а ромську родину захистили від свавілля.

Або інший випадок, коли хірург вимагав гроші за операцію ВІЛ-позитивному переселенцю. Не зважаючи на реальну загрозу життю пацієнта, лікар стверджував, що операція не потрібна. Натомість у приватній розмові з дружиною хірург напямку заявив: операція потрібна, але

ризикувати власним життям, оперуючи ВІЛ-позитивного, він погодиться лише за додаткову плату. Жінка у розпачі, адже її родина живе дуже скромно, і грошей на «подяку» лікарю не має. Водночас стан здоров'я хворого чоловіка з кожним днем погіршувався. [Тоді жінка звернулася за безоплатною правовою допомогою в Новоайдарський Центр правової інформації та консультацій.](#) Юристи допомогли їй скласти скаргу на медика і

чоловіка прооперували.

Значну частину матеріалів у рубриці «Допомога вимушеним переселенцям» складають роз'яснення та консультації юристів щодо змін у законодавстві, яке направлене на допомогу вимушеним переселенцям.

Також розміщується інформація про програми підтримки вимушених переселенців, які адмініструють та впроваджують громадські організації за підтримки міжнародних донорів. Наприклад, Громадська організація «ГОРЕНІЄ» впроваджує комплексну програму з підтримки переміщених осіб, які планують зайнятися власною справою.

Аналітичні статті та дослідження, представлені на порталі, допоможуть читачеві зрозуміти на прикладі діяльності ЦПків, наскільки в Україні забезпечується дотримання прав внутрішньо переміщених осіб. Наприклад, результати [громадського аудиту «Право на освіту внутрішньо переміщених осіб у Харківській області»](#), здійснене Чугуївською правозахисною групою.

Також рубрика постійно поповнюється публікаціями про події та заходи громадських організацій, які допомагають вимушеним переселенцям. Проводять з ними тренінги, майстер-класи, групи взаємодопомоги, курси, тощо. Так, [Слов'янський Центр правової інформації і консультацій](#) 6 і 7 травня цього року влаштував [макові майстер-класи](#) для студентів-переселенців, а Благодійний фонд «Асоль» організував безоплатні [курси англійської](#) для дітей-переселенців в Одесі.

Завдяки наполегливій роботі Центрів правової інформації та консультацій рубрика постійно оновлюється. Вже згадувалося, що станом на вересень у рубриці розміщено 173 матеріали. І це не остаточний результат. Зараз постають нові задачі - інтеграція вимушених переселенців у місцеві громади, подолання дискримінаційних проявів та стереотипів щодо них, успішні приклади переселенців, які змінюють своє життя та життя в громадах. Ці теми обов'язково висвітлюватимуться на порталі «Правовий простір».

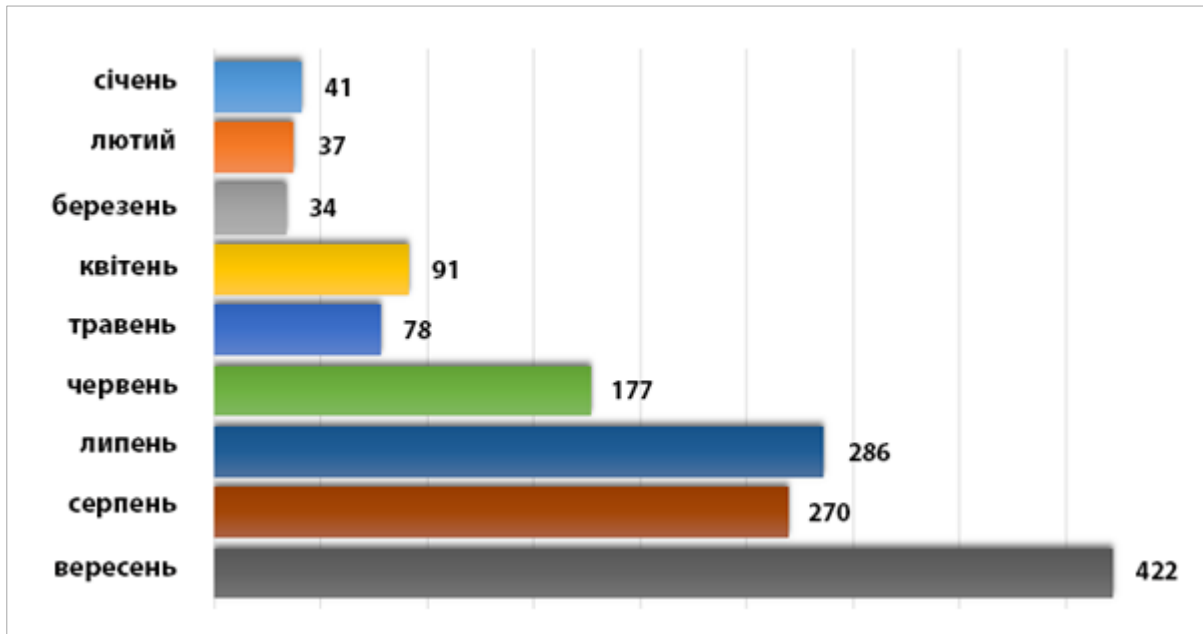
**Кількість Центрів правової інформації та консультацій вказана станом на вересень 2015 року*

Автор: Ольга Жукова, ІРЦ «Правовий Простір»

Безоплатні онлайн консультації на «Правовому просторі» б'ють рекорди

Отримання послуг через мережу Інтернет стає все більш популярним серед українців. І портал «Правовий простір» це доводить щодня. За 9 місяців цього року 1436 громадян отримали допомогу юристів через Інтернет-сервіси порталу.

Ми вже писали, що у 2014 році за онлайн консультацією юриста зверталися 30-50 людей щомісяця, кожного літнього місяця 2015 року - майже 300 осіб. А з осені кількість звернень громадян ще збільшилась: у вересні в чат звернулось 422 особи.

Діаграма. Динаміка звернень громадян у чат за 9 місяців 2015 року

Питання, які хвилюють громадян, різноманітні. Так само багато надходить запитів від військовослужбовців та членів їх родин. У вересні – 76 звернень (серпень - 63). Їх хвилюють питання мобілізації та звільнення з військової служби, грошового забезпечення та оформлення пільг учасникам бойових дій, збереження місця роботи та середнього заробітку. Так, нещодавно у чат звернулася дружина бійця. Її чоловікові три місяці не виплачували заробітну платню. Юрист порадив жінці офіційно скаржитись роботодавцю. І це подіяло – чоловікові виплатили заборгованість.

Професійність роботи юристів підтверджують слова вдячності, що надходять від користувачів сервісу. Ось лише один із відгук:

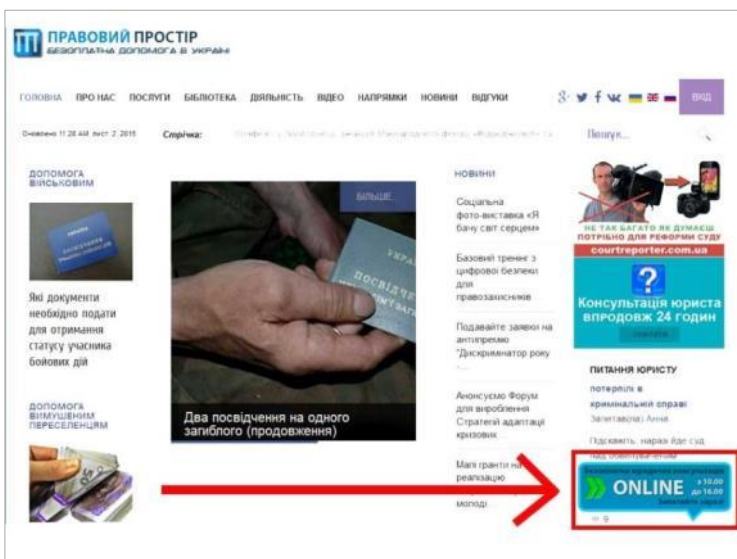
- Величезна Вам подяка, що Ви опинилися поруч у важку хвилину. Дуже кваліфіковано, доступно і, головне, безоплатно допомогли мені вирішити проблему. Ви робите дуже велику і благородну справу, допомагаючи простим людям, які думають що вони самотні у своїх бідах. Спасибі величезне Вам за те, що віднеслись до мене по-людськи, і виявили зацікавленість у досягненні результату. Я хочу Вам побажати удачі, успіхів і зростання в професійній діяльності! Побільше б нам в країні таких справжніх, професійних юристів! З повагою, мама військовослужбовця.

Також у вересні на третину зростає кількість звернень від вимушених переселенців. Це 41 звернення. Залишаються актуальними питання реєстрації переселенцем, виплати адресної допомоги та соціальних гарантій, пільг, питання сімейного права (стягнення аліментів, реєстрація народження, смерті) тощо.

Такий популярності чату «Правового простору» сприяє активна інформаційна робота юристів [Мережі Центрів правової інформації та консультацій](#). Зокрема, наприкінці жовтня юрист «Правового простору» Володимир Орловський та координаторка порталу Анна Мартинюк завітали у Скадовський районний Центр зайнятості та зустрілись із демобілізованими військовослужбовцями. Вони розповіли хлопцям про пільги, передбачені законодавством, [надали правові консультації](#). Анна Мартинюк розповіла про можливості консультування з

юристом через чат порталу «Правовий простір», адже питання до юриста можуть виникати і надалі. Тож можна відразу звернутись по допомогу.

- Під час кожної зустрічі я наголошую, потрібно звертатися за правовою допомогою до того, як проблема зайшла у глухий кут. Наприклад, до того, як підписали контракт про проходження військової служби чи кредитний договір. На жаль, часто люди несвідомо затягують із вирішенням питання, сподіваючись, що якимось воно буде. І тільки, коли ситуація стає критичною, звертаються за допомогою до спеціалістів. Звісно, багатьох зупиняє ціна питання. Але сервіси «Правового простору» якраз і дають можливість отримати правову допомогу безоплатно. Велика кількість звернень у чат, говорить про те, що поступово зростає правова культура українців. – коментує **Анна Мартинюк**.

Нагадаємо, що чат на «Правовому Просторі» діє з лютого минулого року за підтримки [Міжнародного Фонду «Відродження»](#). Цей сервіс доступний і на порталі, і в його мобільній версії – тобто, достатньо мати комп'ютер чи смартфон, Інтернет і, власне, потребу в безоплатній правовій допомозі.

Скористатися послугою дуже просто. П'ять днів на тиждень, з понеділка до п'ятниці включно, з 10.00 до 16.00 будь-хто може [увійти на портал](#) і поставити в чаті, віконечко якого знаходиться у правому нижньому куті головної сторінки порталу,

письмове запитання юристам [Мережі Центрів правової інформації та консультацій](#). Порада користувачеві: під час чату не закривати браузер, доки не отримаєте відповідь.

Приклади успішного захисту адвокатів системи БПД

[] Виправдувальні вироки у кримінальних провадженнях

Успіхи адвокатів Регіонального центру з надання БВПД у Волинській області

У провадженні Ковельського міськрайонного суду Волинської області знаходилось кримінальне провадження відносно Клієнта, обвинуваченого за ч. 2 ст. 121 КК України, захисником якого був адвокат **Володимир Саюк**. Органом досудового розслідування Клієнт обвинувачувався в тому, що він 11 грудня 2014 року, перебуваючи в стані алкогольного сп'яніння, знаходячись в одній з кімнат власного будинку в селі Ковельського району Волинської області, під час конфлікту з потерпілим, який раптово виник на ґрунті особистих неприязних відносин, усвідомлюючи значення і суспільно-небезпечний характер власних дій, керуючись метою заподіяння тілесних ушкоджень останньому, умисно повалив потерпілого на підлогу та наніс декілька ударів кулаком в обличчя і ліктем по тулубу потерпілого. У подальшому Клієнт наніс удар кулаком по тулубу, після чого повторно повалив потерпілого на підлогу і наніс ще декілька ударів кулаком та ліктем правої руки по обличчю та тулубу, чим заподіяв потерпілому тілесні ушкодження, які за ступенем тяжкості відносяться до категорії тяжких тілесних ушкоджень за ознакою небезпеки для життя та від яких потерпілий помер 13 грудня 2014. У ході судового розгляду, адвокатом Володимиром Саюком була обрана правильна правова позиція, узгоджена з клієнтом. Клієнт своєї вини не визнавав. Свою позицію захист обґрунтовував тим, що Клієнт, будучи від народження без обох ніг, дійсно, в ході конфлікту із потерпілим, знаходячись у своєму будинку, під час святкування дня народження родички та спільного розпивання спиртних напоїв 11.12.2014 наніс декілька ударів потерпілому в область голови, шиї, пізніше на підлозі - у верхню частину грудної клітки, а ударів в ділянку живота та сечового міхура не наносив. Під час нанесення ударів, потерпілий знаходився спиною до Клієнта. Адвокат Володимир Саюк разом із Клієнтом в судовому засіданні заявили, що слідчим в протоколі слідчого експерименту неправильно були відображені показання Клієнта в тому, що він наносив удари потерпілому в живіт та тулуб, оскільки це не відповідає фактичним діям Клієнта, які він показував під час цієї слідчої дії. Також адвокатом Володимиром Саюком було звернуто увагу суду на те, що після побиття клієнтом потерпілого, останній міг самостійно пересуватися, виходив із будинку, повертався до нього, після чого пішов додому. В ході допиту адвокатом Володимиром Саюком свідків, зокрема рідного брата потерпілого, останній повідомив, що йому відомо, що в цей же день потерпілого було побито біля магазину іншими особами, коли потерпілий разом із дружиною повертався додому. В ході проведеного захистом допиту свідків, в т.ч. неповнолітньої очевидиці, в судовому засіданні було встановлено, що Клієнт не наносив удари потерпілому в ділянку живота та тулуба, такі удари наносилися іншою особою, при цьому потерпілий під час нанесення ударів знаходився спиною до Клієнта, а останній відповідно позаду. Допитані адвокатом Володимиром Саюком в ході судового розгляду поняті, що залучалися під час слідчого експерименту, також підтвердили показання Клієнта та вказали на невідповідність даних внесених слідчим до відповідного протоколу тим діям, які фактично показував Клієнт. Адвокатом Володимиром Саюком було доведено, що в момент нанесення ударів потерпілому Клієнтом їх взаєморозташування обличчям одне до одного не було. Разом з тим, захистом було звернуто увагу суду на те, що згідно висновку експертизи трупа потерпілого, найбільш вірогідне взаєморозташування потерпілого та особи, яка спричинила йому тілесні ушкодження – було передньою поверхнею тіла, смерть настала через певний проміжок часу. Теж саме було підтверджено і висновками комплексної судово-медичної експертизи. Завдяки активній участі адвоката Володимира Саюка під час дослідження доказів по справі, протоколи слідчих експериментів, на які обвинувачення покликалися в обґрунтування вини Клієнта, не були взяті судом до уваги через наявність істотних суперечностей між їх змістом та фактичними діями клієнта, зафіксованими у фото- таблицях, а також через невідповідність вказаних протоколів змісту експертних висновків. Також, захист звернув увагу суду на те, що після побиття Клієнтом потерпілого, останній мав змогу самостійно пересуватися, слідством не встановлено місце перебування та маршрут потерпілого після того, як він, будучи побитим Клієнтом, пішов разом із дружиною додому, де він увесь цей час знаходився до ранку 13.12.2014, коли помер у своєму будинку. Про обставини, що відбувалися після залишення потерпілим помешкання Клієнта, дружина потерпілого в ході її допиту в судовому засіданні повідомляти відмовилась, покликаючись на ст.63 Конституції України. Доказами по справі було встановлено, що потерпілий помер через два дні після конфлікту з Клієнтом. Таким, чином завдяки своїй активній та професійній позиції, адвокату Володимиру Саюку вдалося переконати суд в тому, що висунуті проти його Клієнта обвинувачення у вчиненні ним злочину передбаченого ч.2 ст.121 КК України не ґрунтуються на належних та допустимих доказах, а вина Клієнта недоведена. Як наслідок, вироком Ковельського міськрайонного суду Волинської області від 26.08.2015

За ч.2 ст.121 КК
України

року Клієнта визнано невинуватим у скоєнні кримінального правопорушення, передбаченого ч.2 ст.121 КК України та виправдано його за недоведеністю вини у скоєнні даного злочину.

У провадженні Ківерцівського районного суду Волинської області знаходилося кримінальне провадження відносно Клієнта, обвинуваченого за ч. 1 ст.262, ч.1 ст.263, ч.2 ст.194 КК України., захисником якого був адвокат **Петро Розум**. Органом досудового розслідування встановлено, що Клієнт в серпні 2014 року на військовому полігоні знайшов автомат «Калашникова», набої до нього, п'ять корпусів гранат Ф-1 із запалами, взяв їх із собою і в лютому 2015 року перевіз їх до місця свого проживання, де незаконно зберігав у підвальному приміщенні житлового будинку без передбаченого законом дозволу. Надалі, в березні 2015 року Клієнт, знаходячись біля під'їзду житлового будинку, на ґрунті особистих неприязних відносин із потерпілим, що виникли через неоплату останнім виконаної Клієнтом роботи та наявність боргу Клієнта перед знайомим потерпілого, застосовуючи автомат «Калашникова», здійснив шість пострілів по автомобілю потерпілого, що призвело до пошкодження транспортного засобу та заподіяло потерпілому матеріальну шкоду. Окрім умисного пошкодження майна загальнонебезпечним способом (ч.2 ст.194 КК України) та незаконного поводження зі зброєю (ч.1 ст.263 КК України), Клієнта обвинувачено також у її незаконному привласненні (ч.1 ст.262 КК України). У ході судового розгляду адвокатом Петром Розумом була обрана стратегія захисту, узгоджена з Клієнтом, яка полягала у тому, що Клієнт не може бути визнаний винуватим у привласненні зброї та боєприпасів, а тому в цій частині обвинувачення за ч.1 ст.262 КК України його слід виправдати за відсутністю складу кримінального правопорушення. В обґрунтування своєї позиції, з якою погодився суд 1-ї інстанції, адвокат Петро Розум посилався на п.12 Постанови Пленуму Верховного Суду України № 3 від 26.04.2002 «Про судову практику в справах про викрадення та інше незаконне поводження зі зброєю, бойовими припасами, вибуховими речовинами, вибуховими пристроями чи радіоактивними матеріалами», відповідно до якого набуття вогнепальної зброї та боєприпасів в результаті привласнення знайденого, є незаконним придбанням і складає об'єктивну сторону злочину, передбаченого ч.1 ст.263 КК України. Як наслідок, вироком Ківерцівського районного суду Волинської області від 03.07.2015 року Клієнта було виправдано за ч. 1 ст.262 КК України у зв'язку із відсутністю в його діянні складу зазначеного кримінального правопорушення. Що стосується іншої частини обвинувачення, яке клієнт визнавав в повному об'ємі, завдяки зібраним адвокатом Петром Розумом доказам, які пом'якшують покарання, Клієнту було призначено мінімальне покарання, передбачене санкцією ч.2 ст.194 КК України та ч.1 ст.263 КК України.

За ч. 1 ст.262
КК України

Успіхи адвокатів Регіонального центру з надання БВПД у Вінницькій області

Підзахисний адвоката **Дмитра Григоришина** (який діяв за дорученням доручення №002-0001613 від 27.08.2015), обвинувачувався в тому, що він з Г. вчинив крадіжку дизельного пального у гр. Б, після чого викраденим розпорядився на власний розсуд, чим завдав потерпілому Б. матеріальної шкоди (кримінальне провадження внесене до ЄДРР 03.12.2014 р. за №12014020130000902 та 25.03.2014 р. за №12014020130000221). Дії П. були кваліфіковані як таємне викрадення чужого майна (крадіжка), кваліфікуючими ознаками якої є викрадення за попередньою змовою групою осіб та повторність. Відповідно до вироку суду стороною захисту доведено непричетність П. до злочину і наявність у нього алібі, яке підтверджено свідком. Адвокат Дмитро Григоришин довів, що визнання обвинуваченим П. вини під час досудового розслідування зумовлено страхом застосування насильства з боку правоохоронних органів та не може бути єдиною підставою для винесення обвинувального вироку по справі. У результаті суд виправдав П. і звільнив його з-під варти в залі суду.

За ч. 2 ст.185
КК України

Успіхи адвокатів Регіонального центру з надання БВПД у Донецькій області

Завдяки вдалій стратегії захисту клієнта, яку обрав адвокат **Володимир Кожушко**, що діяв за дорученням Регіонального центру з надання БВПД у Донецькій області, вдалося отримати виправдувальний вирок для обвинуваченого в скоєнні тяжкого злочину. Справу Клієнта, проти якого було порушено кримінальне провадження в місті Торез за ознаками частини 2 ст.309 (незаконне придбання, зберігання наркотичних засобів без мети збуту, карається позбавленням волі на строк від 2 до 5 років) та частини 2 ст.310 (незаконне зберігання та вирощування наркотичних засобів, карається позбавленням волі на строк від трьох до семи років) Кримінального Кодексу України, було направлено до Олександрівського районного суду, де вона розглядалась з 3 вересня 2015 року. У судовому засіданні адвокат, вступивши у справу, подав клопотання з проханням призначити конфіденційну зустріч зі своїм підзахисним для того, щоб обговорити деякі питання захисту. В ході побачення обвинуваченого та адвоката була вироблена стратегія захисту. Завдяки їй та своєчасним професійним діям адвоката, 9 вересня 2015 року Олександрівський міський районний суд Донецької області постановив вирок, згідно з яким, підзахисний Володимира Кожушка був виправданий через відсутність доказів скоєння злочинів, передбачених частиною 2 ст.309 та частиною 2 ст.310 Кримінального Кодексу України, за якими його звинувачували.

За ч. 2 ст.309,
ч.2 ст.310 КК
України

Успіхи адвокатів Регіонального центру з надання БВПД у Дніпропетровській області

За ч.2 п.п.6,12 У провадженні Тернівського районного суду міста Кривого Рогу знаходилося кримінальне провадження

**ст.115 КК
України**

№1/215/23/14 відносно обвинуваченого за ст.115 ч.2 п.п. 6,12, ст.187 ч.4, ст.185 ч.3, ст.309 ч.1 КК України, захисником якого за дорученням центру №004-0011582 від 27.06.2014 призначений Максим Кудлай. Розгляд проводився в порядку, передбаченим КПК України редакції 1960 року. Органом досудового розслідування клієнт обвинувачувався в тому, що 02.05.2011 року, діючи з корисливим мотивом та з метою заволодіння чужим майном, вступив у змову з іншим учасником подій та скоїв розбійний напад з проникненням в житло та вбивство двох осіб похилого віку. Протягом тривалого часу судового розгляду справи захисник, спираючись на досліджені судом докази, обґрунтовано мотивував безпідставність обвинувачення клієнта у вчиненні навмисного вбивства та розбійного нападу. Завдяки правильно обраній стратегії захисту сторона обвинувачення не змогла надати суду доказів, які б прямо вказували на клієнта, як на особу, яка вчинила зазначені особливо тяжкі злочини. Вироком Тернівського районного суду від 13.05.2015 клієнт виправданий за обвинуваченням у скоєнні злочину, передбаченому ст.115, ч.2 п.п.6,12. За іншими статтями обвинувачення визнаний винним та йому призначене покарання у вигляді позбавлення волі на строк 9 років. Захисником подано апеляцію щодо безпідставності обвинувачення клієнта за ст.187 ч.4 КК України.

Підзахисного адвоката **Олексія Горіна**, який у судовому порядку довів невинуватість свого клієнта, виправдано у вчиненні особливо тяжкого злочину. Адвокат Олексій Горін за дорученням Регіонального центру з надання БВПД у Дніпропетровській області № 004-0009166 від 07.03.2014 року здійснював захист від обвинувачення підзахисного, справа якого розглядалася у Саксаганському районному суді м. Кривого Рогу (ЄРДР №1201504075000968). Підзахисний обвинувачувався у скоєнні злочину, передбаченого ст. 115 ч.1 Кримінального кодексу України (умисне вбивство) – особливо тяжкий злочин, що передбачає покарання у вигляді позбавлення волі строком до 15 років. Поки тривав судовий розгляд, а це 28 засідань упродовж 2 років, підзахисний перебував під вартою. При цьому докази у справі зібрані з порушенням Кримінального процесуального кодексу, були суперечливими та недостатніми для доведення вини клієнта, що вдалося довести адвокату Горіну у суді. Принципова правова позиція колегії Саксаганського суду та активні дії адвоката, який зміг виявити недоліки слідства та довести невинуватість обвинуваченого, забезпечили законність прийняття рішення та справедливість у відношенні підзахисного. За недоведеністю вчинення обвинуваченим кримінального правопорушення вдалося досягти виправдувального вироку. Запобіжний захист у вигляді тримання під вартою був негайно припинений, а людину звільнили з-під варти в залі суду (Вирок Саксаганського районного суду м. Кривого Рогу від 19.08.2015). Оскарження стороною обвинувачення вироку суду першої інстанції розглядатиметься у Апеляційному суді Дніпропетровської області.

**За ч. 1 ст.115
КК України**

У провадженні Ленінського районного суду м. Дніпропетровська знаходилося кримінальне провадження № 205/6946/14-к відносно клієнта адвоката **Костянтина Тафінцева** за ч. 2 ст. 310 КК України, захисником якого він став за дорученням центру № 004-00166488 від 05.03.2015 р. Органом досудового розслідування клієнт обвинувачувався у тому, що він будучи раніше засудженим за злочини у сфері незаконного обігу наркотичних засобів, маючи умисел направлений на незаконне вирощування конопель з метою подальшого виготовлення та вживання, на території свого домоволодіння № 20-а по пров.Неманському в місті Дніпропетровську, засіяв коноплі, вирощував їх шляхом розпушування ґрунту та видалення бур'янів до 18.06.2014 р., тобто до моменту вилучення працівниками міліції під час санкціонованого обшуку вказаних рослин в кількості 85 кущів. У судових засіданнях захисник посилався на недоведеність вчинення клієнтом інкримінованого кримінального правопорушення, через відсутність будь-яких належних допустимих доказів того, що вилучені кущі конопель були посіяні, вирощені саме підсудним, а також просив визнати досліджені докази недопустимими, у зв'язку з істотними порушеннями норм процесуального права. тобто порядку їх отримання. Взавши до уваги аргументи адвоката Тафінцева, суд прийшов до висновку, що його клієнта необхідно визнати невинуватим у вчиненні інкримінованого йому кримінального правопорушення, та виправдати в зв'язку з недоведеністю вчинення кримінального правопорушення.

**За ч. 2 ст. 310
КК України****Успіхи адвокатів Регіонального центру з надання БВПД у Житомирській області**

Адвокат **Павло Миколайчук** у кримінальному провадженні №12013060190000730 за дорученням Центру № 006 -0000892 від 09.10.2013 року здійснював захист громадянина Л., який обвинувачувався у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч.2 ст. 307 КК України (санкція статті до 10 років позбавлення волі). Органами досудового слідства Л. обвинувачувався в тому, що будучи раніше судимим за дії, пов'язані з незаконним обігом наркотичних засобів, на шлях виправлення та перевиховування не став та, маючи судимості, які у встановленому законом порядку не зняті та не погашені, знову вчинив умисний злочин у сфері обігу наркотичних засобів. Так, у середині вересня 2013 року громадянин Л. придбав у невстановленої слідством особи метадон, обіг якого обмежено, з метою його збуту. В подальшому декілька разів збував залегенованим особам зазначений наркотичний засіб.

**За ч.2 ст. 307
КК України**

Завдяки наполегливій спільній роботі захисника та клієнта, адвокат домігся спростувати обвинувачення. Як наслідок 21 вересня 2015 року Брусилівським районним судом Житомирської області громадянина Л. було виправдано у скоєнні інкримінованого йому кримінального правопорушення. Так, у вироді суд зазначив, що надані докази обвинуваченням містять ряд порушень. Так, в обвинуваченні вказано, що Л. збув наркотичний засіб раніше, ніж його придбав. Органом досудового слідства, так і не була виконана ухвала колегії Судової палати у кримінальних справах Апеляційного суду Житомирської області, так як не вказана особа, якій обвинувачений збував наркотичні засоби. Що стосується залегенованої особи, то суд при дослідженні матеріалів справи, не знайшов жодного документу, який би свідчив про проведення даних слідчих дій у даному провадженні, окрім повідомлення про їх проведення. Крім того судом встановлено, що в діях органу досудового розслідування вбачаються ознаки провокації до вчинення злочину. Також суд *послався на рішення Європейського Суду з прав людини у справі Веселов та інші проти Росії від 02.10.2012р.*, рішення у справі *Баніков проти Росії від 04.11.2010р.*

За ч.1 ст. 115
КК України

Адвокат **Руслан Логінов** здійснював захист клієнта Р., який обвинувачувався у скоєнні злочину, передбаченого ч.1 ст.115 Кримінального кодексу України, а саме – умисне вбивство, яке карається позбавленням волі на строк від семи до п'ятнадцяти років. У ході розгляду справи, адвокат звернув увагу суду на те, що державним обвинувачем не надано суду жодного матеріального доказу, який би доводив вину обвинуваченого, а також те, що обвинувачення не може ґрунтуватись на доказах, одержаних незаконним шляхом, а також на припущеннях. Тому, завдяки професійній роботі адвоката Логінова, Корольовський районний суд, прийшов до обґрунтованого висновку, що пред'явлене громадянину Р, обвинувачення за ч.1 ст.115 КК України не знайшло свого підтвердження, та ухвалено виправдовуваний вирок.

Успіхи адвокатів Регіонального центру з надання БВПД у Запорізькій області

За ч.1 ст.185 КК
України

2 лютого 2015 року Регіональним Центром з надання безоплатної вторинної правової допомоги у Запорізькій області було видано доручення №008-0000357 адвокату **Ірині Панчук** для надання безоплатної правової допомоги громадянину «Т» (здійснення захисту, здійснення представництва інтересів особи у кримінальному провадженні, у якому підзахисного визнано потерпілим, та складання документів процесуального характеру) у межах процесуальних прав і обов'язків, визначених статтями 46,47 Кримінального процесуального кодексу України. «Т» було інкриміновано вчинення кримінального правопорушення відповідно ч.1 ст.185 КК України, а саме таємне викрадення чужого майна. В результаті чітко та правильно вибудованого захисту суд прийняв рішення визнати клієнта адвоката Ірини Панчук - громадянина «Т» невинуватим та виправдати за недоведеністю його вини у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч.1 ст. 185 КК України.

За ч.2 ст.194
КК України
та ч.2 ст. 15;
п.п. 5,7 ч.2
ст. 115 КК
України

Мешканця Веселівського району Запорізької області обвинувачували за кількома епізодами кримінального провадження, а саме:

- вчинення кримінального правопорушення, передбаченого ч.2 ст. 263 КК України (незаконне виготовлення холодної зброї без передбаченого законом дозволу);
- вчинення кримінального правопорушення, передбаченого ч.2 ст.194 КК України (умисне пошкодження чужого майна, вчиненого шляхом підпалу), та кримінального правопорушення, передбаченого ч.2 ст. 15; п.п. 5,7 ч.2 ст. 115 КК України (закінчений замах на умисне вбивство, тобто умисне протиправне заподіяння смерті іншій особі, вчинене способом, небезпечним для життя багатьох осіб, з хуліганських мотивів). При цьому, санкція статті ч.2 ст. 115 КК України передбачає покарання у вигляді позбавлення волі на строк від десяти до п'ятнадцяти років або довічне позбавлення волі. Запобіжний захід був обраний у вигляді тримання під вартою.

Регіональний центр з надання безоплатної вторинної правової допомоги у Запорізькій області для захисту чоловіка призначив адвоката **Олену Прусенко**.

Клієнт свою вину не визнавав, заперечуючи свою причетність до інкримінованих йому злочинів.

У ході судового слухання справи адвокатом Прусенко було доведено непричетність обвинувачуваного до вчинення умисного пошкодження чужого майна, вчиненого шляхом підпалу та закінчений замах на умисне вбивство. За зазначеними епізодами обвинувачення клієнта було визнано невинуватим, провадження відносно нього за цими статтями було закрито за недоведеністю. По епізоду обвинувачення в скоєнні злочину середньої тяжкості (незаконне виготовлення холодної зброї без передбаченого законом дозволу) чоловіка було визнано винуватим та призначено покарання у вигляді 1 року позбавлення волі.

За 24
епізодами ч.1
ст. 358 та ч.2
ст. 366 КК

9 липня 2015 року Приморським районним судом Запорізької області було розглянуто кримінальне провадження (справа № 1/326/2015) по обвинуваченню «Г» у вчиненні кримінальних правопорушень, передбачених ч.3 ст.212 КК України (санкція статті: штраф від 15-ти тис. до 25 тис. неоподаткованих мінімумів доходів громадян з позбавленням права обіймати певні посади чи займатись певною

України

діяльністю на строк до 3-х років з конфіскацією майна), ч.2 ст.366 КК України (санкція статті: позбавлення волі на строк від 2-х до 5-ти років з позбавленням права обіймати певні посади чи займатись певною діяльністю на строк до 3-х років зі штрафом від 250 до 700 неоподаткованих мінімумів доходів громадян), ч.1 ст. 358 КК України (штраф до 100 неоподаткованих мінімумів доходів громадян або арештом на строк до шести місяців, або обмеження волі на строк до двох років). Відповідно до обвинувального акту «Г» обвинувачувався у тому, що будучи приватним підприємцем, в період часу з червня 2009 року по грудень 2009 року виготовив підроблені накладні, які в подальшому використовував для ухиляння від сплати в бюджет відповідних податків. При цьому «Г» одночасно займав посаду директора ПП «НМ» та у своїй діяльності в ході виконання обов'язків директора, з метою ухиляння від сплати ПДВ та інших податків до державного бюджету, протягом часу починаючи з червня 2009 року по квітень 2011 року, виготовляв та використовував підроблені накладні, що призвело до недоутримання державним бюджетом податку приблизно на 11 млн грн. Захист в судовому провадженні здійснювала захисник **Елла Ліпаткіна** за дорученням № 008-0002254 від 22 червня 2015 року. Протягом всього судового розгляду захисником, за узгодженою з клієнтом позицією та тактикою захисту, був проведений великий обсяг роботи, направлений на спростування пред'явленого «Г» обвинувачення. Виключно завдяки наполегливій роботі захисника вироком суду «Г» був виправданий за ч.1 ст. 358, ч.2 ст. 366 КК України, а це 24 епізодів, за якими «Г» обвинувачувався. За ч.2 ст. 212 КК України «Г» був визнаний винуватим у вчиненні кримінального правопорушення та йому було призначено покарання у вигляді штрафу в розмірі 10 997 766,34 грн. з позбавленням права займати керівні посади на підприємствах усіх форм власності строком на три роки, з конфіскацією всього належного йому майна.

Успіхи адвокатів Регіонального центру з надання БВПД у м. Київ

За ч. 1 ст. 121
КК України

Адвокат **Віктор Губський** за дорученням від 20 грудня 2013 року №026-0004447 здійснював захист неповнолітнього клієнта, на стадії досудового розслідування та провадження у суді першої інстанції, якого обвинувачували у заподіянні потерпілому умисного тяжкого тілесного ушкодження, тобто у злочині, передбаченому ч. 1 ст. 121 КК України. Свою вину клієнт заперечував з самого початку кримінального провадження. В ході судового слідства адвокат звертав увагу суду на те, що докази, які сторона обвинувачення надала на підтвердження вини клієнта у злочині, є недопустимими та неналежними. Адвокатом було подано до суду письмовий виступ у судових дебатах, де проведено ретельний аналіз доказової бази, із зазначенням того, що жодний доказ не підтверджує винуватість клієнта, та зібраний з порушенням вимог КПК України. Вироком Шевченківського районного суду міста Києва від 17 липня 2015 року клієнта визнано невинуватим у пред'явленому обвинуваченні за ч.1 ст. 121 КК України та виправдано у зв'язку із недоведеністю винуватості у вчиненні кримінального правопорушення. Прокурор на оголошення вироку не з'явився.

За ч. 2 ст. 15, ч.
2 ст. 185 КК
України

Адвокат **Тамара Мальована** за дорученням №8228 від 09 вересня 2014 року здійснювала захист клієнта, 1988 року народження, на досудовому слідстві та в суді першої інстанції. Підзахисного було обвинувачено у закінченому замаху на крадіжку та висунуто обвинувачення за ч. 2 ст. 15, ч. 2 ст. 185 КК України (кримінальне провадження за ЄРДР № 12014100100009110). Обвинувачення полягало у тому, що, клієнт будучи на іспитовому строку (18 грудня 2013 року Шевченківським районним судом м. Києва його було засуджено за ч. 1 ст. 121 КК України до покарання у виді позбавлення волі на строк 5 років, звільненого на підставі ст. 75 КК України від відбування покарання з випробуванням з іспитовим строком на 3 роки) вчинив закінчений замах на повторне, таємне викрадення чужого майна (крадіжка) за попередньою змовою групою осіб. У справі заявлено цивільний позов на суму 4416 грн. 46 коп. Клієнт категорично заперечував свою винуватість у висунутому обвинуваченні під час судового слідства та зазначив, що на досудовому слідстві він себе обмовив та визнав вину, оскільки до нього застосовувалось фізичний та психологічний тиск. По факту обвинувачений разом зі своїм знайомим дійсно перебував в той час на Львівській площі та повертався до дому. Біля будинку, де сталася крадіжка, він побачив відрізаний кабель та працівників міліції, які його затримали, доставили до райвідділку, а згодом відпустили. Пізніше 04 вересня 2014 року його затримали працівники міліції та доставили до Шевченківського райвідділку у зв'язку з тим, що він нібито перебуває у розшуку. Під фізичним та психологічним тиском він підписав документи, які йому дали. Про те, що на нього чинився тиск, він повідомив тільки під час судового слідства, оскільки боявся, що його поб'ють. Суд при постановці вироку дійшов висновку, що сторона обвинувачення не довела поза розумним сумнівом те, що клієнт адвоката Мальованої 08 серпня 2014 року, діючи в групі з особою, матеріали відносно якої виділено в окреме провадження, заліз у колодязь та відрізав пилкою телефонний кабель. При цьому стороною обвинувачення не надано достовірних доказів стосовно перебування обвинуваченого на місці події саме з метою вчинення крадіжки телефонного кабелю. Сам факт перебування обвинуваченого на місці події та його затримання не є беззаперечним доказом його причетності до діянь, які йому інкриміновано.

Суд вирішив визнати невинуватим у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 2 ст. 15, ч. 2 ст. 185 КК України, та виправдати його у зв'язку з недоведеністю, що ним вчинено це кримінальне правопорушення. Цивільний позов суд залишив без задоволення.

Найголовніше – суд скасував запобіжний захід клієнту адвоката Мальованої у виді тримання під вартою та звільнив з-під варти у залі суду. Отже, клієнт перебував у Київському слідчому ізоляторі Державної пенітенціарної служби України управління в м. Києві та Київській області дев'ять місяців за злочин, якого не скоював.

У жовтні 2014 року був затриманий громадянин С., якому було повідомлено про підозру про вчинення ним кримінального правопорушення передбаченого ч. 1 ст. 121 КК України, зареєстроване в ЄДРДР за № 12014100030009822. Громадянин С. обвинувачувався в тому що 05.09.2014 року близько 21.00 перебуваючи в приміщенні квартири в м. Києві разом з іншими особами, де вони розпивали спиртні напої, в ході конфлікту який переріс у бійку наніс кухонним ножом тяжке тілесне ушкодження потерпілому, у вигляді проникаючого колото-різаного поранення грудної клітини з наскрізним пораненням середньої та верхньої долі легені. Регіональним центром з надання БВПД у м. Києві було видано доручення № 026-0008712 від 14.10.2014р. для здійснення захисту за призначення в Деснянському районному суді м. Києва адвокату **Сергію Сидоренку**.

**За ч. 1 ст. 121
КК України**

В ході судового розгляду стороною обвинувачення не було доведено винуватість громадянина С. в інкримінованому йому кримінальному правопорушенні. Стороні захисту вдалося спростувати твердження державного обвинувача про винуватість громадянина С., та переконати суд у його невинуватості, оскільки жодним свідком не був підтверджений факт нанесення тяжких тілесних ушкоджень потерпілому саме цією особою. Потерпілий ухилився від явки в судові засідання. Суд у вирокі серед іншого зазначив, що дослідивши та оцінивши докази, надані стороною обвинувачення в їх сукупності, він прийшов до висновку про те, що докази, для доведеності винуватості С. у вчиненні умисного тяжкого тілесного ушкодження стороною обвинувачення не надано. В ході судового розгляду стороною обвинувачення не було доведено належними та допустимими доказами те, що дане кримінальне правопорушення було вчинено обвинуваченим С. Адвокатом Сергієм Сидоренко під час судового розгляду було доведено що сторона обвинувачення не надала належних та допустимих доказів, відповідно до вимог ст.ст.85, 86 КПК України, та надано якісну правову допомогу в результаті якої було доведена невинуватість клієнта, та виправдано за ч. 1 ст. 121 Кримінального кодексу України. 20.05.2015 року Деснянським районним судом міста Києва.

Кримінальне провадження по обвинуваченню Т. О.Г., Б. Х.Ш., Г. Е.А. та Ш. М.І. у вчиненні кримінальних правопорушень, передбачених ч. 3 ст. 307, ч. 3 ст. 311 КК України, Т.К.М. за підозрою у вчиненні кримінальних правопорушень, передбачених ч.1 ст. 309, ч. 3 ст. 307, ч. 3 ст. 311 КК України, внесеному до Єдиного реєстру досудових розслідувань за № 1201410000000979 від 09.07.2014.

За версією обвинувачення Ш. М.І. погодившись на пропозицію Т.О.Г. та Г.Е.А. в складі організованої групи спільно з останньою як організатором, Т.К.М. та Б.Х.Ш. незаконно придбавали, виготовляли, зберігали, перевозили та пересилали з метою збуту та збували наркотичний засіб - «опій ацетильований» та придбавали, зберігали, перевозили та пересилали прекурсор «ангідрид оцтової кислоти» в період час часу з січня 2012 року до 24.04.2012 року.

**За ч. 3 ст. 307,
ч. 3 ст. 311 КК
України;
передбачених
ч. 3 ст. 307, ч. 3
ст. 311 КК
України**

Починаючи з 24.04.2012 року Т.О.Г., Т.К.М., Б.Х.Ш., Ш.М.І. та Г.Е.А були взяті під варту та перебували в слідчому ізоляторі. Починаючи з кінця 2014 року в зв'язку з тяжкими хворобами деяким обвинуваченим змінено запобіжний захід на домашній арешт, решта практично до винесення судом виправдувального вироку перебувала в слідчому ізоляторі.

У судовому засіданні обвинувачені винуватість у вчиненні інкримінованих їм злочинів не визнали повністю, заявляли, що злочину вони не вчиняли, збутом наркотичних засобів не займалися та в жодній злочинній організації участі не приймали, а кримінальне провадження було відносно них сфабриковане, а наркотичні засоби за адресою проживання кожного підкинули працівники міліції.

Стороною обвинувачення на підтвердження пред'явленого обвинувачення суду надано ряд процесуальних документів щодо проведення неодноразових оперативних закупівель, результатів проведених обшуків та допитані в судовому засіданні свідки.

Так при аналізі процесуальних дій таких, як оперативні закупівлі, стороною захисту надано суду суттєві зауваження щодо законності та повноти їх проведення, зокрема стороною захисту вказувалось на вибіркоче залучення понять, безпідставність застосування заходів безпеки до агента (закупника), порушення порядку вилучення наркотичних засобів, що було взято судом в основу виправдувального вироку.

Крім того свідки сторони обвинувачення в ході допиту давали різні за змістом та суперечливі між собою показання, що також не було залишено стороною захисту без уваги та було акцентовано увагу суду в

судових дебатах.

В зв'язку з вірним обранням стороною захисту правової позиції, узгоджених дій захисників, дотримання судом принципів змагальності сторін, сторона обвинувачення не спромоглась в передбачений законом спосіб надати суду належні та допустимі докази вини обвинувачених.

В результаті чого Святошинським районним судом м. Києва 28.09.2015 року постановлено виправдувальний вирок в частині пред'явленого обвинувачення Т. О.Г., Б. Х.Ш., Г. Е.А. та Ш. М.І. у вчиненні кримінальних правопорушень, передбачених ч. 3 ст. 307, ч. 3 ст. 311 КК України, Т.К.М. за підозрою у вчиненні кримінальних правопорушень, передбачених ч. 3 ст. 307, ч. 3 ст. 311 КК України.

Первинне обвинувачення за ст.307 ч.3 ККУ - 12років позбавлення волі; ст.311 ч.3 ККУ - 8 років позбавлення волі. Захист трьох осіб здійснювали в одній справі адвокати від Центру (доручення ЗЗП № 026-0007349 від 11.07.2014р. - адвокат **Роман Гайдай** Петрович, доручення ЗЗП № 026-0007321 від 09.07.2014р. - адвокат **Валерій Лавренов**, доручення ЗЗП № 026-0011367 від 04.04.2015 - адвокат **Олександр Мірошник**).

Успіхи адвокатів Регіонального центру з надання БВПД в Івано-Франківській області

Клієнт адвоката **Петра Сопківа** зберігав бойові припаси без передбаченого законом дозволу. Крім того, він обвинувачувався в тому, що 06 березня 2015 року в період з 09 до 10 год. в приміщенні належного йому житлового будинку №5 «б» по вул.Інформація 1, Богородчанського району Івано-Франківської області погрожував вбивством кредитному інспектору відділу безпеки кредитних операцій ПАТ КБ «ПриватБанк» ОСОБА_3 та керівнику напрямку ОСОБА_2 .Свою вину Клієнт не визнав і пояснив, що у позові ПАТ КБ «ПриватБанк» до нього про стягнення боргу за кредитним договором від 16 червня 2008 року відмовлено, однак і досі з банку надходять листи з вимогою погасити заборгованість. Відносно зберігання бойових припасів Клієнт пояснив, що до вересня 2012 року мав дозвіл на носіння та зберігання мисливської нарізної зброї. В зазначений час зброю здав, а патрони до неї залишились в сейфі. Оскільки там був безлад, то він не бачив, що залишились патрони. Тому не здав їх. Завдяки роботі адвоката суд дійшов висновку, що за ч.1 ст.129 КК Клієнта слід виправдати, оскільки не доведено, що в його діях є склад даного кримінального правопорушення. Адвокат Петро Сопків довів, що та за Клієнт діяв з метою захисту охоронюваного ст. 30 Конституції України права на недоторканість житла. Його дії були спровоковані неправомірною поведінкою ОСОБА_3 та ОСОБА_2, які без пред'явлення документів, що посвідчують особу, згоди власника, зайшли в житло до Клієнта в спосіб, не передбачений законом, намагалися спонукати ОСОБА_4 до виконання кредитних зобов'язань.

За ч. 1 ст. 129,
ч.1 ст.263 КК
України

Успіхи адвокатів Регіонального центру з надання БВПД у Київській області

Підзахисний адвоката **Алли Власової** (доручення центру № 666 від 07.04.2015 року, видане для захисту особи в кримінальному провадженні № 1-кп/369/93/15) обвинувачувався у вчиненні кримінального правопорушення передбаченого ч.2 ст.15 ч.1 ст.201 КК України (контрабанда, тобто переміщення через митний кордон України поза митним контролем або з приховуванням від митного контролю зброї та боєприпасів), ч.1 ст.263 КК України (носіння, зберігання, придбання, передача чи збут вогнепальної зброї (крім гладкоствольної мисливської), бойових припасів, вибухових речовин або вибухових пристроїв без передбаченого законом дозволу) - тяжкі злочини, що караються позбавленням волі на строк від трьох до семи років. Зокрема, у тому, що він незаконно придбав, переніс до свого помешкання та зберігав без передбаченого законом дозволу вогнепальну зброю, а саме: два пістолети, гвинтівку, рушницю, набої до них, ніж та частини бойової гранати. Крім того, підзахисний обвинувачувався в незаконному збуті пістолета Макарова невстановленому мешканцю Російської Федерації шляхом переміщення через державний кордон України поза митним контролем. Пістолет нібито було надіслано підзахисним поштою на ім'я провідника пасажирського поїзда Одеса-Москва. Проте злочин не було доведено до кінця, оскільки зброю було знайдено при огляді купе поїзда співробітниками СБУ. Крім того, особу було обвинувачено у продажу двох гранат за допомогою третіх осіб шляхом пересилки поштовим відправленням клієнту. Під час судового засідання обвинувачений вину визнав лише частково, а саме в частині придбання, носіння та зберігання вогнепальної зброї та боєприпасів, та пояснив, що займається колекціонуванням зброї, яку скупує в мережі інтернет. Суд визнав, що вина обвинуваченого у вчиненні злочину передбаченого ч.1 ст.263 КК доведена повністю. Щодо обвинувачення за ч.3 ст.15 ч.1 ст.201 суд завдяки роботі адвоката прийшов до переконання, що матеріали справи не підтверджують винуватість обвинуваченого. Долучені до матеріалів справи документи свідчили лише про факт виявлення вогнепальної зброї у купе поїзда. Будь-яких доказів, що вилучену під час огляду зброю провіднику передав підсудний суду надано не було. Крім того, суд вважає, що стороною обвинувачення не доведено причетність підсудного до факту купівлі-продажу двох бойових гранат. За таких обставин суд виключив вказаний епізод пред'явленого звинувачення за ч. 1 ст. 263 у зв'язку з його недоведеністю. Суд визнав Клієнта винним у вчиненні злочину, передбаченого ч. 1 ст. 263 КК України і призначив покарання у вигляді позбавлення волі на строк 5 років. На підставі ст. 75 КК України особу звільнено від відбування покарання з іспитивним строком 3 роки. Вирок Києво-Святошинського районного суду від 23.06.15

За ч.2 ст.15 ч.1
ст.201 КК
України;
виключення
епізоду
пред'явленого
звинувачення
за ч.1 ст.263 КК
України;
звільнення від
відбування
покарання з
іспитивним
строком

**За ч.2 ст.186 КК
України**

Раніше судима клієнтка адвоката **Володимира Працюка** (доручення центру № 803 від 23.04.2015 року) обвинувачувалася у вчиненні злочину, передбаченого ч.2 ст.186 КК України (грабіж, поєднаний з насильством, яке не є небезпечним для життя чи здоров'я потерпілого) — тяжкий злочин, що карається позбавленням волі на строк від чотирьох до шести років (№1201511018000006 за ЄДР). Зокрема, у тому, що вчинила грабіж, а саме: знаходячись вдома у потерпілої, з метою заволодіння її майном декілька разів ударила останню кулаком, відібрала в неї мобільний телефон та поклавши його до кишені своєї куртки зникла з місця події. Внаслідок ударів потерпіла отримала легкі тілесні ушкодження у вигляді синців та забоїв. Дії обвинуваченої на досудовому розслідуванні були кваліфіковані за ч.2 ст.186. Підзахисна адвоката Працюка свою вину не визнавала. В суді було доведено, що потерпіла, перебуваючи в стані алкогольного сп'яніння вчинила сварку та бійку з підзахисною. Крім того, потерпіла погрожувала підзахисній викликом міліції. Щоб цього уникнути підзахисна взяла телефон у потерпілої з наміром віддати, коли та заспокоїться. Під час судового розгляду справи, потерпіла неодноразово змінювала покази щодо обставин отримання нею тілесних ушкоджень (в одних показах зазначала, що тілесні ушкодження отримала від побиття, в інших — що ушкодження були нею отримані до візиту обвинуваченої) та зникнення мобільного телефону. Хоча прокурор наполягав, що перешкодження здійсненню потерпілою дзвінка до правоохоронних органів та наступне злочинне заволодіння мобільним телефоном слід кваліфікувати як грабіж, суд прийняв доводи захисту та не погодився з позицією прокурора, оскільки в діях обвинуваченої був відсутній корисливий мотив. Враховуючи, що доказів, які б беззаперечно доводили вину підсудної в ході судового розгляду стороною обвинувачення надано не було, суд визнав підзахисну невинуватою та виправдав за недоведеністю того, що вона вчинила інкриміноване правопорушення. Вирок Іванківського районного суду від 20.05.15.

**Виправдання
за трьома
епізодами за
ч.2 ст.307, ч.2
ст.317 КК
України**

Органами досудового слідства обвинуваченому клієнта адвоката **Михайла Божка** (доручення центру № 955 від 15.05.2015 року) пред'явлено звинувачення в ряді злочинів, передбачених ч.1 ст.309 (незаконне виробництво наркотичних засобів без мети збуту) - злочин середньої тяжкості, що карається позбавленням волі строком до 3-х років, ч.2 ст.310 КК (посів або вирощування конопель особою, яка раніше вчинила один із злочинів, передбачених статтями 307, 309, 311, 317 КК) — тяжкий злочин, що карається позбавленням волі на строк до 7-ми років, ч.2 ст.307 КК (незаконне виробництво, виготовлення, придбання, зберігання, перевезення, пересилання чи збут наркотичних засобів) — тяжкий злочин, що карається позбавленням волі на строк до 10-ти років з конфіскацією майна, ч.1 ст.317 КК (утримання місць для незаконного вживання наркотичних засобів) — злочин середньої тяжкості, що карається позбавленням волі на строк до 5-ти років, ч.2 ст.317 КК (утримання місць для незаконного вживання наркотичних засобів, вчинене повторно) — тяжкий злочин, що карається позбавленням волі на строк до восьми років з конфіскацією майна. Зокрема в тому, що він купив насіння рослин коноплі, здійснив їх незаконний посів та незаконно виростив без мети подальшого збуту. Крім того, в невідомий слідством час він незаконно придбав листя рослин коноплі та виготовив з нього наркотичний засіб — канабіс з метою збуту. Також підзахисному було пред'явлено обвинувачення в тому, що він нібито тричі здійснював безоплатний збут вказаного наркотичного засобу своїм знайомим та надавав їм приміщення для його вживання (№ 12015110220000186 за ЄДР).

На підтвердження обставин вчинення підзахисним трьох епізодів незаконного збуту наркотичного засобу суду були надані покази свідків, яких підзахисний нібито пригощав та разом з якими вживав згаданий наркотичний засіб. Під час судового засідання сторона захисту вказала суду на те, що зібрані докази в їх сукупності свідчать лише про вживання свідками та обвинуваченим речовини рослинного походження. Твердження сторони обвинувачення, що вказана речовина була канабісом суд розцінив як припущення, оскільки органом досудового слідства правову кваліфікацію дій обвинуваченого було здійснено виключно зі слів обвинуваченого та свідків, без дослідження інших доказів, що є порушенням вимог кримінального законодавства. Таким чином суд визнав недоведеним факт збуту підзахисним наркотичної речовини, а отже і факт надання підзахисним приміщення для її вживання. Своїм вирок суд засудив особу за ч.1 ст. 309 та за ч.2 ст.310 до 4-х років позбавлення волі, в той же час завдяки діям адвоката Клієнта було виправдано за трьома епізодами збуту наркотичної речовини та трьома епізодами надання приміщення для її вживання.

**За ч.2 ст.
289 КК
України**

Підзахисну особу адвоката **Юрія Медведя** (доручення центру № 242 від 11.02.15) органами досудового розслідування було обвинувачено за ч.3 ст. 185 КК (крадіжка, поєднана з проникненням у житло, інше приміщення чи сховище) — тяжкий злочин, що карається позбавленням волі строком до 6-ти років, та ч.2 ст.289 (незаконне заволодіння транспортним засобом, вчинене за попередньою змовою групою осіб) — тяжкий злочин, що карається позбавленням волі строком до 8-ми років (кримінальне провадження №12014110240001278 за ЄДР). Зокрема, в тому, що вона таємно, повторно, з проникненням до приміщення викрала товари з продуктового магазину. Крім того, підсудний обвинувачувався за ч. 2 ст. 289

КК України, що передбачає покарання до 8 років позбавлення волі з конфіскацією майна, в тому, що він умисно, повторно, за попередньою змовою незаконно заволодів транспортним засобом. За версією слідства підзахисний, разом з особою 2, через незамокнені дверцята проник до салону автомобіля і, намагаючись його завести, штовхаючи, покотив автомобіль. Через деякий час дані особи були помічені власником автомобіля і з місця пригоди втекли. Крім того, підзахисний був обвинувачений в тому, що разом з особою 2 незаконно заволодів транспортним засобом, щоб використати його для власного пересування. В суді підзахисний свою вину за ч.3 ст.185 визнав повністю, а за ч.2 ст.289 заперечив, вважаючи що він не причетний до скоєння даного злочину. Суд визнав, що дані протоколів про проведення слідчих експериментів спростовуються показами свідків. Дані протоколу пред'явлення до впізнання не є безспірним доказом, оскільки у ньому була позначка навпроти особи підсудного, що є порушенням вимог КПК. Сторона захисту вказала на те, що в перший автомобіль підсудний взагалі не сідав, а в іншому перебував як пасажир, не знаючи, що особа 2 заволоділа автомобілем незаконно. Суд погодився з доводами сторони захисту, що сам факт перебування неподалік місця скоєння злочину не може бути доказом причетності до скоєння цього злочину. Враховуючи це, суд прийшов до висновку, що підзахисний повинен бути виправданий за ч.2 ст. 289 за відсутністю доказів. Вироком Переяслав-Хмельницького міськрайонного суду від 29.07.15 особу було засуджено за ч.3 ст. 185 та призначено покарання у вигляді 3х років позбавлення волі.

Успіхи адвокатів Регіонального центру з надання БВПД у Кіровоградській області

За кількома епізодами передбаченим і ч. 2 ст. 307, а також ч.1 ст. 311, ч.1 ст. 321 КК України

Особі, обвинуваченій у вчиненні правопорушень передбачених ч.2 ст.307, ч.1 ст. 311, ч.1 ст. 321 КК України, дорученням центру № 268 від 19.02. 2014 року було призначено адвоката **Івана Петрова** (доручення центру № 268 від 19.02. 2014 року). За ч.2 ст. 307 КК України клієнт обвинувачувався у вчиненні декількох епізодів правопорушення. В ході судового розгляду, завдяки професійним діям захисника Петрова Один з епізодів ч. 2 ст. 307 КК України перекваліфікували на ч. 1 ст. 309 КК України. За іншими епізодами передбаченими ч. 2 ст. 307, а також ч.1 ст. 311, ч.1 ст. 321 КК України обвинуваченого було виправдано за недоведеністю його участі в скоєнні даних злочинів. Також в ході судового розгляду обвинуваченому було змінено запобіжний захід з тримання під вартою на особисте зобов'язання. Вироком суду клієнта було визнано винним за ч.1 ст. 309 КК України і призначено покарання у вигляді 5 місяців 4 днів арешту. Крім того суд постанови зарахувати в строк покарання 5 місяців 4 дні перебування під вартою та обмежитись відбутим покаранням. За ч. 2 ст. 307, ч.1 ст. 311, ч.1 ст. 321 КК України – виправдано за недоведеністю його участі в скоєнні даних злочинів. Виправдувальний вирок, зміна кваліфікації, зміна запобіжного заходу вироком Олександрійського міськрайонного суду Кіровоградської області у провадженні № 398/2340/14-к.

За ст.336 КК України

28 квітня 2015 року дорученням Регіонального центру було призначено адвоката **Тетяну Дем'яненко** (доручення центру № 773 від 28.04.2015 року) для здійснення захисту за призначенням обвинуваченого за вчинення кримінального правопорушення передбаченого ст. 336 КК України клієнта. Завдяки активній позиції захисника Дем'яненко, яка спиралась на презумпцію невинуватості, піддаючи сумніву та спростовуючи докази сторони обвинувачення, досягла виправдувального вироку для підзахисного. Так, вироком суду ухвалено її клієнта виправдати за не встановленням доказів для доведення винуватості в суді і вичерпної можливості їх отримати. Виправдувальний вирок Новгородківського районного суду Кіровоградської області.

Успіхи адвокатів Регіонального центру з надання БВПД у Львівській області

За ч.2 ст.15 ч.3 ст.185 КК України

Клієнт адвоката **Олега Сагатого** (доручення центру доручення №2028 від 17.09.2014 р.) обвинувачується у скоєнні злочину передбаченого ч.2 ст.15 ч.3 ст.185 КК України, а саме у тому що він спільно з Г.С.В. таємно намагались викрасти з території підприємства металеві вироби та конструкції. В ході судового слідства не встановлено фактичних та інших даних, котрі б підтвердили, що саме обвинувачені скоїли даний злочин, визнано недопустимими докази отримані з порушенням КПК України, крім того різняться покази свідків, об'єкт злочину не був належно описаний та збережений. Вироком Шевченківського районного суду м. Львова підзахисного адвоката Сагатого визнано невинуватим у пред'явленому обвинуваченні та виправдано в зв'язку з недоведеністю його вини (кримінальне провадження за ЄРДР №12014140090002340). Дата вироку Шевченківського районного суду м.Львова: 23.04.2015 року.

За ч.2 ст.187 КК України

Громадянин Г.Р.В., клієнт адвоката **Ростислава Каспріва** (доручення центру № 1721 від 23.10.2013), обвинувачувався у скоєнні злочину передбаченого ч.2 ст.187 КК України, а саме у тому що він перебуваючи в групі осіб із застосуванням фізичного насильства наніс удари потерпілому Д.М.М. та незаконно заволодів його мобільним телефоном. В ході судового слідства не встановлено фактичних та інших даних, котрі б підтвердили, що саме обвинувачений скоїв даний злочин. Встановлено застосування до обвинуваченого працівниками міліції психологічного насильства при складенні процесуальних документів, визнано недопустимими докази отримані з порушенням КПК України. Вироком

Трускавецького міського суду Львівської області від 18.06.2015 громадянина Г.Р.В. визнано невинуватим у пред'явленому обвинуваченні та виправдано.

Успіхи адвокатів Регіонального центру з надання БВПД у Миколаївській області

Адвокат **Володимир Керімов** за дорученням від 17.06.2013 № 014-0001481 у провадженні № 488/2019/13-к захищав клієнта, який обвинувачувався у вчиненні злочину, передбаченого ч.2 ст.15 ч. 2 ст. 185 К (закінчений замах на крадіжку) КК України, який карається арештом на строк від трьох до шести місяців або обмеженням волі на строк до п'яти років, або позбавленням волі на той самий строк.

Клієнт обвинувачувався у тому, що 13.03.2013 року, діючи повторно, з метою таємного викрадення чужого майна прибув до будинку по вул. Торговій в м. Миколаєві, де реалізуючи свій злочинний намір, підійшов до автомобіля «Volvo», який належав ПП «Імпорт-Сервіс-Юг», відкрив кришку паливного баку, звідки викрав дизельне пальне об'ємом 50 літрів на загальну суму 477,50 грн., наповнивши пластикові каністри, які взяв з собою. Однак, розпорядитися викраденим майном та довести злочинний намір до кінця підзахисний не зміг з причин, що не залежали від його волі, оскільки на місці скоєння злочину був затриманий працівниками ПП «Імпорт-Сервіс-Юг».

17.04.2013 року у домоволодінні обвинуваченого проведено обшук, під час якого останнім добровільно видано чотири пластикові каністри об'ємом 30 літрів – 3 шт., 20 літрів – 1шт., які визначено речовими доказами у кримінальному провадженні.

За ч.2 ст.15 ч. 2
ст. 185 КК
України

Адвокат звернув увагу суду на те, що протокол обшуку від 17.04.2013 року і постанова про визнання речовими доказами від 18.04.2013 року жодним чином не доводять вину обвинуваченого у вчиненні інкримінованого злочину. Вилучені під час обшуку каністри є предметом загального користування і їх має у своєму ужитку будь-який володар авто-, фототехніки. Крім того, підзахисний займається купівлею-продажем пального, тому знаходження за місцем його проживання вказаних ємностей є цілком логічним і не вказує на злочинну діяльність обвинуваченого.

Одночасно, наказ про проведення інвентаризації №5/13-К та акт інвентаризації від 13.03.2013 року доводять зникнення дизельного пального з автомобіля «Volvo» в кількості 50 літрів, але також не доводять вину обвинуваченого, оскільки не містять інформації про особу, що вчинила крадіжку, а лише вказують на факт відсутності певної кількості пального. При цьому акт № 5/13-К містить суттєві суперечності, які викликають обґрунтовані сумніви у його достовірності, а саме: з акту вбачається, що автомобіль «Volvo» не виїжджав з території підприємства, розташованого за адресою № 1, а з обвинувального акту вбачається, що інкримінований обвинуваченому злочин було вчинено за адресою №2. Адвокат наголосив на тому, що докази не узгоджені між собою і містять істотні суперечності щодо місця вчинення злочину, щодо рідини, яка знаходилась в каністрах під час огляду місця події, її кількості та взагалі щодо її наявності в зазначених ємностях. Тому вищезазначених доказів є вочевидь недостатньо для доведення винуватості клієнта, навіть у випадку відсутності в них вказаних суперечностей і неузгодженостей.

Заслухавши правову позицію адвоката, Корабельний районний суд м. Миколаєва 28.09.2015 року виправдав підзахисного за недоведеністю його вини у вчиненні злочину, передбаченого ч. 2 ст. 15 ч. 2 ст. 185 КК України.

Успіхи адвокатів Регіонального центру з надання БВПД в Одеській області

За ч. 2 ст. 307
КК України

Клієнту адвоката **Ольги Балашової** (доручення центру № 3774 від 14.08.2014) пред'явлено обвинувачення в незаконному зберіганні з метою збуту, а також в незаконному збуті особливо небезпечних наркотичних засобів, а також у повторному вчиненні аналогічних дій – ч. 2 ст. 307 ККУ (передбачено покарання у вигляді позбавлення волі на строк від шести до десяти років). Дослідивши матеріали проведених в даному кримінальному провадженні негласних слідчих дій, Суворовський районний суд м. Одеси визнав отримані в результаті їх проведення докази недопустимими, також суд визнав у якості недопустимих доказів висновки експертиз наркотичних засобів, оскільки експертизи проводилися з предметами, вилученими під час оперативних закупівель, що були здійсненні з порушенням закону та виправдав клієнта за відсутністю в його діях складу даного злочину. Кримінальне провадження № 11-кп/523/92/15.

За п. 2, 12 ч. 2
ст. 115 КК
України

Клієнту адвоката **Катерини Білянської** (доручення центру № 4844 від 18.11.2014) пред'явлено обвинувачення в тому, що він, за попередньою змовою з А., скоїли умисне вбивство малолітньої Т. шляхом удушення дротом, який знайшли там же – кримінальне правопорушення, передбачене п. 2, 12 ч. 2 ст. 115 ККУ, (передбачено покарання у вигляді позбавлення волі на строк від десяти до п'ятнадцяти років або довічним позбавленням волі). Судом присяжних Біляївського районного суду Одеської області, клієнта було виправдано та звільнено з-під варті в залі суду за недостатністю наданих доказів по справі. Кримінальне провадження № 11-кп/496/36/15.

За ч. 1 ст.
304 КК
України та

Адвокат **Денис Загарнюк** довів невинуватість свого підзахисного, якого обвинувачували у вчиненні тяжкого злочину.

На думку органів досудового слідства, обвинувачений вчинив злочини, передбачені ч. 3 ст. 185 (крадіжка,

ч. 3 ст. 185
КК України

поєднана з проникненням у житло, інше приміщення чи сховище, карається позбавленням волі на строк до 6 років), ст. 198 (придбання, отримання, зберігання чи збут майна, одержаного злочинним шляхом, карається позбавленням волі на строк до 3 років), ч. 1 ст. 304 КК України (втягнення неповнолітніх у злочинну діяльність, карається позбавленням волі до 7 років). Максимальна санкція за вчинення таких злочинів передбачає позбавлення волі на строк до 7 років.

Адвоката було залучено до участі у справі за дорученням №015-0003499 Регіонального центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги в Одеській області від 23.07.2015 року на стадії судового розгляду справи. Завдяки діям **Дениса Загарнюка**, суд виправдав обвинуваченого по пред'явленому йому обвинуваченню у вчиненні злочинів, передбачених ч. 1 ст. 304 КК України та ч. 3 ст. 185 КК України, у зв'язку з встановленням відсутності в його діянні складу злочину (п. 2 ч. 1 ст. 284 КПК України).

За вчинення злочину, передбаченого ст. 198 КК України, суд призначив покарання підзахисному із застосуванням ст. 75 КК України, звільнивши його від покарання у виді позбавлення волі з випробувальним строком (вирок Іллічівського міського суду Одеської області від 04.08.2015 року).

Успіхи адвокатів Регіонального центру з надання БВПД у Сумській області

Завдяки професійним діям адвоката **Вафи Гусейнової**, яка захищала свого клієнта у суді за дорученням Регіонального центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги у Сумській області № 018-0001021 від 21.11 2014 р., її підзахисного визнано невинуватим у вчиненні тяжкого злочину. Так, 30 вересня 2015 року Зарічним районним судом м. Суми розглянуто кримінальне провадження, в якому клієнта адвоката Гусейнової було обвинувачено у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 2 ст. 194 КК України (умисне знищення майна потерпілих, що вчинене шляхом підпалу і заподіяло майнову шкоду в особливо великих розмірах). Чоловіку загрожувало покарання у вигляді 10 років позбавлення волі. Суд взяв до уваги позицію і доводи захисника Вафи Гусейнової, яка переконала суд, що обвинувальний акт відносно підсудної пронизаний припущеннями, формальностями, в основу обвинувачення покладені твердження, що не свідчать про вину її клієнта, і жоден доказ, який був наданий прокурором, досліджений і проаналізований судом, не підтверджує його вини у вчиненні злочину. Результатом обраної стратегії захисту клієнта стало його виправдання через недоведення вини у вчиненні кримінального правопорушення та відмова суду у задоволенні цивільних позовів потерпілих про відшкодування матеріальної та моральної шкоди.

За ч. 2 ст. 194
КК України

Номер провадження: 1-кп/591/25/15.

Успіхи адвокатів Регіонального центру з надання БВПД у Тернопільській області

Клієнт адвоката **Василя Бойка** (доручення № 766 від 29 серпня 2014 року) обвинувачувався у тому, що в серпні 2013 року він, займаючи посаду начальника відділу технічно-експлуатаційного забезпечення ДП «Тернопільстандартметрологія», отримав від інженера цього ж підприємства Б. банківські картки ПАТ КБ «Надра» і АБ «Укргазбанк» для нарахування заробітної плати останньому та ПІН-коди до них, знаючи про те, що Б. не мав наміру працювати на підприємстві та одразу після призначення на посаду перестав виходити на роботу, у нього виник злочинний намір на заволодіння шляхом обману грошовими коштами ДП «Тернопільстандартметрологія». Реалізуючи свій злочинний намір, направлений на заволодіння чужим майном, В., будучи наближеною особою до керівництва ДП «Тернопільстандартметрологія», користуючись своїм авторитетом на підприємстві, дав незаконну вказівку начальнику випробувальної лабораторії, в якій на посаді інженера перебував Б., Р. вносити завідомо неправдиву інформацію щодо виходу на роботу Б. у щомісячній табелі обліку робочого часу працівників випробувальної лабораторії ДП «Тернопільстандартметрологія», на підставі яких Б. нараховувалася та виплачувалася заробітна плата. В подальшому, ввівши в оману у вищезазначений спосіб підприємство, В., перебуваючи в м. Тернополі, в період часу з жовтня 2013 року по березень 2014 року заволодів шляхом зняття із вищезазначених зарплатних карток з банкоматів та у відділеннях банків, грошовими коштами незаконно нарахованої заробітної плати в сумі 11362,95 грн. Таким чином, обвинувачений В., на думку сторони обвинувачення, вчинив злочин, передбачений ч.1 ст.190 КК України, а саме, заволодіння чужим майном шляхом обману (шахрайство). У результаті судового розгляду в суді першої інстанції В. визнано невинуватим у пред'явленому обвинуваченні за вчинення кримінального правопорушення передбаченого ч.1 ст.190 КК України та виправдано за відсутністю в його діянні складу кримінального правопорушення.

За ч.1 ст.190 КК
України

При цьому суд першої інстанції вказав, що із суб'єктивної сторони злочин, передбачений ч.1 ст.190 КК України, характеризується прямим умислом і корисливим мотивом, враховуючи встановлені судом обставини, В. виконував лише прохання Б. на зняття нарахованої останньому заробітної плати, та після зняття грошових коштів в повному обсязі повертав кошти Б., таким чином суд приходиться до переконання про відсутність в діях В. прямого умислу та корисливого мотиву на заволодіння чужим майном шляхом обману. Крім того, об'єктивна сторона інкримінованого злочину полягає у заволодінні майном або придбанні права на майно шляхом обману, згідно пред'явленого обвинувачення В. заволодів грошовими коштами ДП «Тернопільстандартметрологія», проте як встановлено судом, В. виконував лише прохання Б. на зняття нарахованої останньому заробітної плати, та після зняття грошових коштів в

повному обсязі повертав кошти Б., а тому об'єктивна сторона злочину в діях В. відсутня. Кримінальне провадження за ЄРДР № 12014210010000886 від 02.04.2014.

Успіхи адвокатів Регіонального центру з надання БВПД у Херсонській області

Влітку 2012 року у приватному житловому будинку у місті Херсоні був виявлений труп чоловіка із ознаками насильницької смерті. У березні 2013 року за підозрою у вчиненні вбивства був затриманий В. Слідчий Комсомольського РВ ХМУ УМВС України в Херсонській області виніс у кримінальному провадженні № 1201323002000164 постанову від 22.03.2015 про залучення для захисту В. захисника через обов'язковість його участі у справі та направив постанову до Херсонського обласного центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги. Для захисту В. центром був призначений адвокат **Олег Горішній**, про що видане доручення від 22.03.2013 № 0498.

В. обвинувачувався у вчиненні вбивства за обтяжуючих обставин (пп. 6, 12 ч. 2 ст. 115 Кримінального кодексу України), розбою (ч. 4 ст. 187 КК України), крадіжок (ч. 3 ст. 185 КК України) та незаконного заволодіння предметами, що знаходяться на могилі (ч. 2 ст. 297 КК України). Відповідальність за вчинення найтяжчого злочину передбачала санкцію у вигляді довічного позбавлення волі. На досудовому слідстві, за декілька днів до залучення захисника, В. дав показання про свою участь у вчиненні вбивства та взяв участь у слідчому експерименті. Крім того, на досудовому слідстві щодо участі В. у скоєнні злочину дав показання З., однак, згодом, у суді останній відмовився від раніше даних показань та відмовився від протоколів, які підписував, посилаючись на наявність фізичного тиску з боку органів досудового слідства. На судовому слідстві обвинувачений В. категорично заперечував свою вину по всім епізодам.

За пп. 6, 12 ч. 2 ст. 115, ч. 4 ст. 187, ч. 3 ст. 185, ч. 2 ст. 297 КК України

Адвокат, узгодивши правову позицію з підзахисним та детально ознайомившись з матеріалами кримінального провадження, звернув увагу на цілий ряд недоліків та порушень, допущених слідчими, про що заявив у судовому засіданні.

Розглядаючи справу, суд визнав недопустимим з посиланням на статті 86, 89 КПК України один із ключових доказів вчинення вбивства - протокол слідчого експерименту як доказ, отриманий внаслідок істотного порушення прав та свобод. В обґрунтування такої позиції суд зазначив, що слідчий експеримент в порушення ч. 5 ст. 240 КПК України був проведений без згоди володільця будинку та без ували слідчого судді. У порядку п. 1 ч. 2 ст. 87 КПК України суд визнав істотним порушення прав людини і основоположних свобод через здійснення процесуальної дії, яка потребує попереднього дозволу суду, без такого дозволу.

Аналізуючи докази сторони обвинувачення, суд дійшов висновку, що не надано ні доказів щодо розгляду матеріальної шкоди, ні доказів винуватості обвинуваченого В., ні доказів скоєння цих злочинів останнім за попередньою змовою з іншою особою.

У вирокі Комсомольського районного суду м. Херсона від 18.08.2015 зазначено, що стороною обвинувачення не надано належних, допустимих та достовірних доказів, які в сукупності надали суду підстави для визнання В. винуватим у скоєнні інкримінованих йому злочинів, а тому останній підлягає виправданню. Запобіжний захід у вигляді тримання під вартою скасовано, а В. звільнений у залі судового засідання.

Успіхи адвокатів Регіонального центру з надання БВПД у Харківській області

Органами досудового слідства клієнт Д. адвоката **Марини Старовойтової** (доручення центру №602 від 25.02.2014) обвинувачувався в тому, що він 20 вересня 2013 року повторно, знаходячись біля метро Маршала Жукова у м. Харкові шляхом продажу за 150 грн. збув О. паперовий згорток з подрібненою речовиною рослинного походження, яку О. після придбання одразу видав працівникам міліції, та яка згідно висновку експерта № 1629 від 21.09.2013 року є особливо небезпечним наркотичним засобом, обіг якого заборонено - канабіс, масою 6,1076 г. в перерахунку на суху речовину. Також Д. обвинувачувався в тому, що 20.09.2012 року в ході проведення його особистого обшуку в приміщенні Фрунзенського РВ ХМУ ГУМВС України у Харківській області при складанні протоколу затримання працівниками міліції було виявлено три паперових згортка з сухою подрібненою речовиною рослинного походження, яка згідно висновку експерта № 1630 від 21.09.2013 року є особливо небезпечним наркотичним засобом обіг якого заборонено - канабіс, масою 5,4335 грам, 6,3055грам та 5,5479 грам. в перерахунку на суху речовину, яку Д. виготовив та зберігав з метою збуту.

За одним із епізодів за ч.2 ст.307 КК України

Дії Д. було кваліфіковано за ч.2 ст.307 КК України (санкція – позбавлення волі від 6 до 10 років з конфіскацією майна)

В суді Д. визнав себе винуватим у вчиненні інкримінованого йому правопорушення.

В ході судового розгляду адвокату вдалося довести суду, що мінімальне покарання у вигляді шести років позбавлення волі, передбачене санкцією ч. 2 ст. 307 КК України, є надмірно суворим і в даному випадку не відповідає цілям, зазначеним законодавцем у нормах ст. 65 КК України. При таких даних, враховуючи наявність декількох обставин, що пом'якшують покарання та істотно знижують ступінь тяжкості вчиненого злочину, з урахуванням особи винного адвокат наполягала при призначенні основного покарання на застосуванні норми ст. 69 КК України та ст. 75 КК України.

Крім того, Д. обвинувачується в тому, що він 10.09.2013 року, знаходячись за місцем свого проживання шляхом продажу за 150 грн., збув С. подрібнену речовину рослинного походження, яку останній після придбання одразу видав працівникам міліції, та яка згідно висновку експерта № 1574 від 14.09.2013 року є особливо небезпечним наркотичним засобом, обіг якого заборонено - канабіс, масою 4.0275 г. в перерахунку на суху речовину.

Таким чином, дії Д. органами досудового слідства кваліфіковані за ч. 2 ст. 307 КК України, як незаконний збут особливо небезпечного наркотичного засобу та особою, яка раніше вчиняла злочин передбачений ст. 309 КК України.

Адвокат довела в суді, що пред'явлене обвинуваченому Д. обвинувачення за ч. 2 ст. 307 КК України за вищевказаним епізодом не доведене, через те, що докази за цим епізодом були отримані незаконним шляхом.

Вироком Фрунзенського районного суду м. Харкова від 23 лютого 2015 року Д. було визнано винним у скоєнні кримінального правопорушення (за епізодами 20 вересня 2013 року), передбаченого ч. 2 ст. 307 КК України, за вчинення якого призначено покарання з застосуванням ст. 69 КК України у вигляді 5 років позбавлення волі без конфіскації майна.

Відповідно до ст. 75 КК України Д. від відбування покарання було звільнено з випробувальним строком на 3 роки.

Д. було визнано невинуватим у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 2 ст. 307 КК України по епізоду незаконного придбання та зберігання з метою збуту, а також незаконний збут особливо небезпечного наркотичного засобу, вчинений особою, яка раніше вчинила злочин, передбачений ст. 309 КК України, від 10 вересня 2013 року та виправдано у зв'язку з недоведеністю вчинення ним вказаного кримінального правопорушення.

Провадження в ЄРДР № 12013220140001594.

Органами досудового слідства М. – клієнт адвоката **Сергія Майбороди** (доручення центру №3393 від 16.10.2014 року) – обвинувачувався в тому, що він за попередньою змовою з Ч. та О. скоїв низку крадіжок із дачних та приватних домоволодінь, а саме:

- в середині лютого 2014 року із домоволодіння С. шляхом зриву навісного замка на вхідних дверях за допомогою фрагмента металевої труби, яку знайшли на підвір'ї, проникли до будинку звідки скоїли крадіжку майна на загальну суму 1661 гривня;

- в двадцятих числах березня 2014 року близько 23 год. 00 хв. із дачного домоволодіння Б. шляхом пошкодження віконного скла та зриву навісного замка на вхідних дверях, проникли до вказаного будинку, звідки скоїли крадіжку майна на загальну суму 1002 грн. 00 коп.;

- в двадцятих числах березня 2014 року, близько 21 год. 00 хв. із домоволодіння Ж., через отвір в заборі потрапивши на підвір'я домоволодіння та знаходячись на його території, скоїли крадіжку майна на загальну суму 3070 грн. з господарських будівель домоволодіння, до яких потрапили шляхом вільного доступу.

- в двадцятих числах березня 2014 року, близько 22 год. 00 хв. із дачного домоволодіння У. шляхом пошкодження скла, проникли до вказаного нежилого дачного будинку, звідки скоїли крадіжку велосипеда марки «Україна» вартістю 714 грн. 00 коп. та 15 кг лому міді загальною вартістю 630 грн.

Органами досудового слідства дії М. було кваліфіковано за ч.3 ст.185 КК України (санкція – позбавлення волі від трьох до шести років)

В судовому засіданні М. свою вину та розмір суми спричинених матеріальних збитків потерпілій А. на загальну суму 1938 грн. 00 коп. не визнав, пояснив, що участі у викраденні речей, які належать потерпілій, не приймав. В цей момент він знаходився за місцем свого проживання на квартирі, яку вони винаймали разом з Ч. та О., куди останні і привезли викрадені речі.

Вироком судді Валківського районного суду Харківської області Степаненко Г.І. від 04 березня 2015 року М. було визнано винним в скоєнні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 3 ст. 185 КК України та призначено йому покарання - 3 роки позбавлення волі.

По епізоду викрадення майна в двадцятих числах 2014 року у потерпілої А. – обвинуваченого М. було виправдано.

За одним епізодом за ч.3 ст.185 КК України

Успіхи адвокатів Регіонального центру з надання БВПД у Хмельницькій області

За ч.2 ст.307 КК України

Органами досудового розслідування К.І.Є. – клієнту адвоката **Сергія Черевика** (доручення центру №022-0000415) – висунута підозра у вчиненні правопорушення за попередньою змовою з У.Є.О. за ст.307 ч.2 КК України. Адвокат вступив у справу в суді 1-ої інстанції. Ознайомившись із доказами у справі адвокат довів, що вони зібрані з істотними порушеннями вимог КПК України і не можуть бути належними і допустимими. Суд 1-ої інстанції погодився із доводами захисту і вироком від 11.08.2015 року К.І.Є. за ст.307 ч.2 КК України виправданій. Кримінальне провадження п №1-кп/671/28/2015

За ч.2 ст.186 КК
України

Адвокат **Олександр Андрієвський** (доручення №022-0000259 від 26.02.2015) та адвокат **Валерій Максимчук** (доручення №022-0000260 від 26.02.2015) у справі №1-кп/681/65/2014, провадження №681/1353/2014-к досягли виправдувального вироку для 2 осіб, яких захищали. Органами досудового розслідування П.Н.В.. висунута підозра у вчиненні правопорушення за попередньою змовою з С.С.В. та К.З.Я. за ч.2 ст.186 КК України. Адвокати вступили у справу з моменту затримання осіб на досудовому розслідуванні. Ознайомившись із доказами у справі адвокати довели, що "докази" винуватості підзахисних є виключно показання працівників міліції, яким нібито підзахисні зізнались у злочині. Суд 1 інстанції виніс 28.07.2015 року виправдувальний вирок відносно П.Н.В. та С.С.В..

Успіхи адвокатів Регіонального центру з надання БВПД у Черкаській області

За ч.1 ст.309 КК
України

На стадії досудового слідства громадянин Б.О.В. обвинувачувався в тому, що він в жовтні місяці 2014 року поблизу с.Сагунівка, Черкаського району, Черкаської області за раптово виниклим умислом, незаконно, усвідомлюючи суспільно-небезпечний характер своїх дій, придбав, зірвав декілька верхівок рослин дикорослої коноплі, після чого поклав їх до поліетиленового пакунку, а потім до пачки з-під цигарок «BOND» та в кишеню куртки і направився за місцем власного проживання. Цього ж дня був зупинений працівниками міліції, які під час його особистого огляду виявили та вилучили пачку з під-цигарок «BOND», в якій знаходився наркотичний засіб – канабіс. Дії Б.О.В. було кваліфіковано за ч.1 ст. 309 КК України (санкція статті передбачає максимальну міру покарання у вигляді позбавлення волі до 3 років).

Судовий розгляд справи здійснювався Черкаським районним судом Черкаської області. Захисник **Микола Літнік**, який діяв за дорученням Регіонального центру з надання БВПД у Черкаській області № 023-0001140 від 12.11.14, ретельно проаналізувавши матеріали справи, висновок експерта, під час розгляду справи зумів переконати суд, що вина Б.О.В. у скоєнні злочину, передбаченого ч.1 ст.309 КК України, не доведена, аргументуючи це тим, що в протоколі вилучення відсутні будь-які посилання на те, що дана речовина була в присутності понятих запакована та опечатана, що виключало б доступ сторонніх осіб до її вмісту. Також встановлено, що виявлена речовина залишалась у службовому кабінеті не в опечатаному вигляді коли поняті залишали місце події перебуваючи певний час у себе вдома. Крім цього, як вбачається з показів свідків, під час складання даного протоколу на прохання інспектора міліції одним із свідків застосовувалась відео зйомка проведеної дії, проте, у протоколі зазначений факт не відображений та даний відеозапис не долучений до матеріалів справи. Б.О.В. в судовому засіданні свою вину не визнав, пояснюючи суду, що він ніяких наркотичних засобів не вживає і при собі ніколи не зберігав. В день, коли його затримав дільничний інспектор перебував в стані сильного алкогольного сп'яніння і не пам'ятає що саме тоді відбувалося, вважає, що наркотичний засіб був йому підкинутий сторонніми особами. Оскільки, як досудовим слідством, так і прокурором не надано достатніх доказів причетності обвинуваченого до скоєння злочину передбаченого ч.1 ст. 309 КК України, суд прийшов до висновку, що Б.О.В. слід визнати невинуватим та виправдати його через відсутність в діянні складу кримінального правопорушення.

За ч.1 ст. 263
КК України

На стадії досудового слідства громадянин К.К.М. обвинувачувався в тому, що він на початку лютого 2015 року у вечірній час без передбаченого законом дозволу, придбав, а саме, знайшов у підвальному приміщенні будинку №17 в м. Черкаси паперовий згорток з 23-ма патронами до нарізної зброї, що є бойовими припасами, переніс їх до місця свого проживання. 19 лютого 2015 року обвинувачений, помістивши вказані патрони до пачки з-під сигарет, яку поклав до кишені куртки, вийшов з дому з метою перенесення патронів до підвального приміщення будинку № 17 та їх переховування. Після виходу на вулицю К.К.М. був затриманий працівниками міліції, які вилучили у нього сигаретну пачку з 23-ма патронами, які є боеприпасами до нарізної вогнепальної зброї.

Судовий розгляд здійснювався Придніпровським районним судом м. Черкаси. Захисник **Сергій Єременко**, який діяв за дорученням Регіонального центру з надання БВПД у Черкаській області № 023-0000896 від 07.07.2015, ретельно проаналізувавши матеріали справи, висновок експерта, під час розгляду справи зумів переконати суд, що вина К.К.М. у скоєнні злочину, передбаченого ч.1 ст.263 КК України, не доведена, аргументуючи це тим, що проведена експертиза мала ряд порушень: працівники міліції не вказали, в якій упаковці перебували предмети до огляду, чи не порушена цілісність цієї упаковки, а також в яку упаковку вони потім були повторно поміщені. Самі предмети перед направленням на експертизу піддавались сумнівним маніпуляціям особою, яка не є спеціалістом, а саме розбирались на складові частини. Після проведення експертизи цілісність експертної упаковки була порушена і в ній знайдені предмети, які експертом не досліджувались. Тому не можливо визнати такі висновки експертизи, як доказ винуватості підзахисного. Фактичні обставини злочину, які прокурор вважає встановленими, нічим не доведені. Показаннями свідка та в результаті слідчого експерименту встановлено, що обвинувачений не міг за вказаних обставин потрапити до вказаного приміщення, так як воно тривалий час було закрито. К.К.М. в судовому засіданні свою вину не визнав, пояснюючи суду, що він бойові патрони не придбав, не носив і не зберігав. Оскільки як досудовим слідством, так і прокурором не надано безспірних доказів причетності обвинуваченого до скоєння злочину передбаченого ч.1 ст. 263 КК України, суд прийшов до

висновку, що К.К.М. слід визнати невинуватим та виправдати його через відсутність в діянні складу кримінального правопорушення. Виправдувальний вирок Придніпровського районного суду м. Черкаси. Зазначений вирок в апеляційному порядку не оскаржувався. Провадження № 1-кп/711/175/15.

[] Зміна кваліфікації дій підозрюваного/обвинуваченого на таку, що передбачає менш тяжкий злочин або більш м'яке покарання, або зменшення об'єму обвинувачення

Успіхи адвокатів Регіонального центру з надання БВПД у Вінницькій області

Із ч. 2 ст. 186 –
на ч.1 ст. 186 КК
України

Відповідно до доручення № 002-0001598 від 18.09.14 р. по кримінальному провадженні, внесеному до ЄРДР за №12014020010004793 адвокат **Денис Безрученко** був направлений Регіональним центром з надання безоплатної вторинної правової допомоги у Вінницькій області для захисту С., який обвинувачувався у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч.2 ст.186 КК України, грабіж – відкрите викрадення чужого майна, кваліфікуючою ознакою якого є поєднане з погрозою застосування насильства, яке не є небезпечним для життя і здоров'я – максимальне покарання за яке передбачено до 6 років позбавлення волі А саме, С. обвинувачувався в тому, що відкрито з погрозою застосування насильства, яке не є небезпечним для життя і здоров'я потерпілих вихопив з рук у К. та К. мобільні телефони і зик з місці злочину. Адвокат Безрученко в ході судового слідства, при допиті обвинуваченого С., потерпілих К. і К. ставив запитання для з'ясування наявності з боку обвинуваченого С. погроз застосування насильства, яке не є небезпечними для життя і здоров'я потерпілих. В результаті, керуючись ст.ст. 338, 341 КПК України прокурор змінив обвинувачення на ч. 1 ст. 186 КК України, тобто грабіж, відкрите викрадення чужого майна, без зазначеної кваліфікуючої ознаки (з тяжкого злочину на злочин середньої тяжкості). Вироком Вінницького міського суду Вінницької області від 9.07.2015 С. визнано винним за ч. 1 ст. 186 КК України і призначено йому покарання у вигляді 1 року 6 місяців позбавлення волі.

Успіхи адвокатів Регіонального центру з надання БВПД у Дніпропетровській області

Із ч. 1 ст.115 –
на ч.2 ст. 121 КК
України

Адвокат **Надія Литвин** за дорученням від 26.02.2015р. № 004-0016381 здійснювала захист гр.Л., який підозрювався у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч.1 ст.115 КК України. Завдяки неупередженим доказам, які були пред'явлені адвокатом до СВ Заводського РВ Дніпродзержинського МУ та унеможливили вищевказану кваліфікацію, гр. Л. було змінено підозру, якою дії останнього були кваліфіковані вже за ч. 2 ст. 121 КК України. Вироком суду гр. Л. був визнаний винуватим у вчиненні даного злочину та йому призначене мінімальне покарання у вигляді семи років позбавлення волі.

Із ч. 2. ст. 307 –
на ч.2 ст. 309 КК
України та
призначення
мінімального
покарання

На виконання доручення Регіонального центру з надання безоплатної вторинної допомоги у Дніпропетровській області від 25.01.2014 року № 004-0008351 адвокат **Тетяна Матова** вступила до захисту обвинуваченого Б. за вчинення злочинів, передбачених ч.2 ст. 307, ч. 2 ст. 310 КК України № кримінального провадження 215/7818/13-к. У судовому засіданні гр. Б. своєї вини за пред'явленими йому обвинуваченнями не визнавав. Завдяки адвокату Матовій Т.В. та її тактиці захисту особи, було встановлено, що в діях гр. Б. не вбачається правопорушення, передбаченого ч. 2 ст. 307 КК України. Прокурор вимушений був змінити державне обвинувачення та інкримінував дії останнього за ч. 2 ст. 309 та ч. 2 ст. 310 КК України. В результаті суд застосував до гр. Б. мінімальне покарання, яке передбачено санкціями даних статей КК та звільнив від подальшого відбування покарання у зв'язку з тим, що гр. Б. вже відбув не менш ніж одну четверту призначеного судом покарання. Судочинство здійснювалось на підставі КПК 1960 року.

Із ч. 3 ст.212 –
на ч.1 ст. 212
КК України

Громадянка П. на досудовому слідстві підозрювалась у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 3 ст. 212 КК України (тяжкий злочин), кримінальне провадження, внесене до ЄРДР за № 32012040040000013. З моменту вступу адвоката **Надії Просяник** згідно доручення № 3912 від 11.07.2013 р. , було змінено правову кваліфікацію на ч. 1 ст. 212 КК України (злочин невеликої тяжкості) – на стадії провадження в суді першої інстанції за новим судовим розглядом після скасування вироку Індустріального районного суду м. Дніпропетровська . На стадії судового розгляду адвокат **Надія Просяник** Петрівна заявила клопотання про звільнення обвинуваченої від відповідальності в порядку ст. 49 КК України. В результаті - обвинувачена П. ухвалою суду звільнена від кримінальної відповідальності. Справа № 202/20634/13.

Із ч. 2 ст.115 –
на ч.2 ст. 121

Громадянин М. на досудовому слідстві підозрювався у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 2 ст. 115 КК України (посягання на життя, позбавлення волі від 10 до 15 років або

КК України

довічне позбавлення волі), йому було застосовано запобіжний захід - тримання під вартою. З моменту вступу адвоката **Євгена Кайноги**, згідно доручення № 004-0011743 від 09.07.2014р., завдяки його активній правовій позиції було змінено правову кваліфікацію на ч. 2 ст. 121 КК України (тяжкий злочин), якою передбачено позбавлення волі строком від 7 до 10 років. Кримінальне провадження, внесене до ЄРДР за № 12014040350001314 від 16.04.2014 року, справа № 183/4650/14-к.

Із ч. 1 ст.115 –
на ч.1 ст. 396
КК України

Адвокат **Максим Кудлай** з м. Жовті Води (Дніпропетровщина) захистив людину від позбавлення волі строком на 13 років, як того просила сторона обвинувачення, за вчинення особливо тяжкого злочину – умисного вбивства. Адвокат здійснював захист чоловіка на підставі доручення № 004-0010009 Регіонального центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги у Дніпропетровській області від 18.04.2014. Його клієнт обвинувачувався у скоєнні особливо тяжкого злочину (кримінальне провадження № 1/215/12/14), передбаченого ч.1 ст. 115 Кримінального кодексу України – умисне вбивство, що карається позбавленням волі на строк від 7 до 15 років. Сторона обвинувачення просила суд визначити міру покарання у вигляді 13 років позбавлення волі. На час розгляду справи апеляційним судом чоловік вже три роки перебував під вартою. Сторона обвинувачення спиралася лише свідчення співучасника злочину. В той час як сам клієнт не визнавав своєї провини від початку досудового слідства. Обвинувальний вирок, винесений Тернівським районним судом м. Кривого Рогу 24 квітня 2014 року, адвокат Максим Кудлай оскаржив, подавши апеляційну скаргу. Апеляційний суд Дніпропетровської області 7 травня 2015 року повернув справу на додаткове розслідування. Максим Кудлай зміг довести невинуватість свого підзахисного в інкримінованому йому умисному вбивстві. Так, було змінено кваліфікацію дій його клієнта - зі ст. 115 ч.1 Кримінального кодексу України на ст. 396 ч.1 КК України (приховування злочину), а запобіжний захід після трьох років тримання під вартою - змінено на домашній арешт. Наразі Жовтводським міським судом Дніпропетровської області розглядається справа щодо обвинувачення клієнта в заздалегідь не обіцяному приховуванні тяжкого або особливо тяжкого злочину, що передбачає або позбавлення волі на строк до 3 років, або арешт та обмеження волі.

Успіхи адвокатів Регіонального центру з надання БВПД у Житомирській області

Із ч. 1 ст. 115 –
на ст. 118 КК
України

Клієнт адвоката **Миколи Піки** (доручення центру №006-0000190 від 23 лютого 2014 року) обвинувачувалася у скоєнні особливо тяжкого злочину, передбаченого ч.1 ст.115 КК України (вбивство, карається у вигляді позбавлення волі строком від 7 до 15 років), а саме у тому що вона за місцем проживання в с.Рясне Ємільчинського району на ґрунті неприязних відносин з потерпілим, перебуваючи у стані алкогольного сп'яніння умисно завдала йому тяжкі тілесні ушкодження не сумісні з життям. Дослідивши усі матеріали досудового розслідування, мотиви вчинення злочину, адвокат заперечував відносно кваліфікації дій його клієнта за зазначеною вище статтею. В результаті, під час розгляду справи, обвинувачення змінило кваліфікацію дій підзахисної, кваліфікуючи їх за ст.118 КК України (умисне вбивство, вчинене при перевищенні меж необхідної оборони, а також у разі перевищення заходів, необхідних для затримання злочинця,-карається виправними роботами на строк до двох років або обмеженням волі на строк до трьох років, або позбавленням волі на строк до двох років). Номер кримінального провадження за ЄРДР 12013060160000481. Орган, який виніс постанову: Ємільчинський районний суд Житомирської області.

Із ч.2 ст. 264 –
на ч.1 ст. 364 КК
України та
закриття
провадження у
справі в зв'язку
із закінченням
строків
давності

Підзахисного адвоката **Євгена Грішина** обвинувачували у вчиненні злочину передбаченого ч. 2 ст. 264 КК України (зловживання владою або службовим становищем, тобто умисне, з корисливих мотивів чи в інших особистих інтересах або в інтересах третіх осіб, використання службовою особою влади чи службового становища всупереч інтересам служби, якщо воно заподіяло істотну шкоду охоронюваним законом правам та інтересам окремих громадян або державним чи громадським інтересам, або інтересам юридичних осіб, якщо вони спричинили тяжкі наслідки, караються позбавленням волі на строк від п'яти до восьми років з позбавленням права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до трьох років).

Адвокат **Євген Грішин**, який діяв згідно доручення №006-0000134 від 27 лютого 2013 року, довів, що в діях підзахисного відсутній склад злочину передбачений вищезазначеною нормою.

Прокуратурою було змінено обвинувачення і дії клієнта перекваліфіковані за ч.1 ст.364 КК України (зловживання владою або службовим становищем, тобто умисне, з корисливих мотивів чи в інших особистих інтересах або в інтересах третіх осіб, використання службовою особою влади чи службового становища всупереч інтересам служби, якщо воно заподіяло істотну шкоду охоронюваним законом правам та інтересам окремих громадян або державним чи громадським інтересам, або інтересам юридичних осіб карається виправними роботами на строк до двох років, або арештом на строк до шести місяців, або обмеженням волі на строк до трьох років, із

позбавленням права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до трьох років).

Також адвокатом було заявлено клопотання про закриття провадження у справі в зв'язку із закінченням строків давності. Державний обвинувач не заперечував проти постановлення 27 липня 2015 року Богунським районним судом м. Житомира ухвали про закриття кримінальної справи.

Підзахисний адвоката **Наталії Нагорної** (№006-0000923 від 23 вересня 2014 року), яка здійснювала захист громадянина, який обвинувачувався у скоєнні кримінальних правопорушень, передбачених ч.2 ст.15, ч. 1 ст. 115 КК України (замах на умисне вбивство) – особливо тяжкий злочин, покарання за який передбачено у виді позбавлення волі на строк від 7 до 15 років та ч.1 ст.309 КК України (незаконне виробництво, виготовлення, придбання, зберігання, перевезення чи пересилання наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів без мети збуту — караються обмеженням волі на строк до трьох років або позбавленням волі на той самий строк).

У результаті правильно обраної тактики захисту, 19 серпня 2015 року суд першої інстанції вирішив, що обвинувачення не знайшло свого підтвердження та дії обвинуваченого необхідно кваліфікувати як нанесення тяжких тілесних ушкоджень. В результаті вироком Червоноармійського районного суду дії обвинуваченого кваліфіковані за ч.1 ст. 121 КК (умисне тяжке тілесне ушкодження, небезпечне для життя в момент заподіяння, чи таке, що спричинило втрату будь-якого органа або його функцій, психічну хворобу або інший розлад здоров'я, поєднаний зі стійкою втратою працездатності не менш як на одну третину, або переривання вагітності чи непоправне знівечення обличчя, — карається позбавленням волі на строк від п'яти до восьми років) та ч.1 ст.309 КК України. У відповідності до ст.70 КК України за сукупністю злочинів шляхом поглинання менш суворого покарання більш суворою визначено підзахисному остаточне покарання у виді п'яти років позбавлення волі. Номер кримінального провадження:12014060310000278. Орган, який виніс вирок: Червоноармійський районний суд Житомирської області.

Із ч.2 ст.15, ч. 1 ст. 115 – на ч.1 ст. 121 КК України

Адвокату **Людмилі Петрушиній** було видано доручення для здійснення захисту особи Ш., яка вважається затриманою та/або стосовно якої обрано запобіжний захід у вигляді тримання під вартою. Клієнт Ш., відповідно до обвинувального вироку, вчинив злочин, передбачений ч.2 ст.186 Кримінального кодексу України, за який передбачено покарання у вигляді позбавлення волі на строк від 4 до 6 років. Завдяки високому професіоналізму адвоката, Корольовським районним судом м.Житомира, дії Ш., було перекваліфіковано з ч.2 ст.186 ККУ, на ч.1 ст.125 ККУ, - умисне легке тілесне ушкодження, яке карається штрафом до 50 неоподаткованих мінімумів доходів громадян або громадськими роботами на строк до 200 годин, або виправними роботами на строк до одного року. Так, вироком Корольовського районного суду м.Житомира, від 03 липня 2015 року, громадянина Ш., було визнано винним у вчиненні злочину, передбаченого ч.1 ст.125 ККУ, та призначено покарання у вигляді 200 годин громадських робіт.

Із ч.2 ст.186 – на ч.1 ст. 125 КК України

Успіхи адвокатів Регіонального центру з надання БВПД у Закарпатській області

Адвокат **Наталія Дубчак** надавала правову допомогу обвинуваченому згідно доручення центру від 15.08.2014 р. № 1163. Первинно підзахисний підозрювався, згідно обвинувального акту від 14.10.2014 р. у кримінальному провадженні № 12014070160001213 внесеному в ЄРДР 14.08.2014 р., у вчиненні тяжких злочинів, склад яких передбачений ч.1 ст.14, ч.3 ст. 185 КК України (Готування до крадіжки, поєднаної з проникненням у житло, інше приміщення чи сховище або що завдала значної шкоди потерпілому, - карається позбавленням волі на строк не більше трьох років, з врахуванням вимог статті 68 КК України) та ч.2 ст.186 КК України (Грабіж, поєднаний з насильством, яке не є небезпечним для життя чи здоров'я потерпілого, або з погрозою застосування такого насильства, або вчинений повторно, або за попередньою змовою групою осіб, - карається позбавленням волі на строк від чотирьох до шести років). В ході розгляду справи в суді, згідно обвинувального акту від 25.08.2015 р., прокурором, в порядку передбаченому ст.ст. 338, 341 КПК України, було змінено обвинувачення, раніше пред'явлене підзахисному та пред'явлено нове обвинувачення за ч.1 ст.14, ч.3 ст.185 КК України (Готування до крадіжки, поєднаної з проникненням у житло, інше приміщення чи сховище або що завдала значної шкоди потерпілому, - карається позбавленням волі на строк не більше трьох років, з врахуванням вимог статті 68 КК України) та ч.2 ст.125 КК України (Умисне легке тілесне ушкодження, що спричинило короточасний розлад здоров'я або незначну втрату працездатності, - карається обмеженням волі на строк до двох років). Ухвалою Тячівського районного суду Закарпатської області від 22.09.2015 р. в справі № 307/3817/14-к провадження № 1-кп/307/79/15 кримінальне провадження відносно обвинуваченого за ч. 2 ст. 125 КК України було закрито у зв'язку з відмовою потерпілого від обвинувачення. Вироком Тячівського районного суду Закарпатської області від 23.09.2015 р. в справі № 307/3817/14-к провадження № 1-кп/307/79/15

Із ч.2 ст. 186 – на ч.2 ст. 125 КК України

обвинувачений був визнаний винним у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 1 ст. 14, ч. 3 ст. 185 КК України з призначенням покарання із застосуванням ст. 69 КК України (Призначення більш м'якого покарання, ніж передбачено законом) – 1 рік 1 місяць і 8 днів позбавлення волі з зарахуванням у строк відбуття покарання час тримання під вартою з 14.08.2014 р. Міру запобіжного заходу щодо засудженого до набрання вироком законної сили змінено з тримання під вартою на підписку про невиїзд із звільненням з під варті в залі суду.

Із ч.4 ст.296 –
на ч.2 ст. 296 КК
України

Підзахисний адвоката **Артура Діовші** (доручення центру від 15.06.2015 р. № 1018) підозрювався, згідно повідомлення про підозру від 21.03.2015 р., у вчиненні злочину, склад якого передбачений ч. 4 ст. 296 КК України (Хуліганство, тобто грубе порушення громадського порядку з мотивів явної неповаги до суспільства, що супроводжується особливою зухвалістю чи винятковим цинізмом, вчинене із застосуванням вогнепальної або холодної зброї чи іншого предмета, спеціально пристосованого або заздалегідь заготовленого для нанесення тілесних ушкоджень, - караються позбавленням волі на строк від трьох до семи років). Після вступу адвоката в справу, в ході досудового провадження, обвинуваченням було здійснено повідомлення про зміну раніше повідомленої підозри у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 2 ст. 296 КК України (Хуліганство, тобто грубе порушення громадського порядку з мотивів явної неповаги до суспільства, що супроводжується особливою зухвалістю чи винятковим цинізмом, вчинені групою осіб, - караються обмеженням волі на строк до п'яти років або позбавленням волі на строк до чотирьох років) і остаточно пред'явлене таке обвинувачення, що підтверджується обвинувальним актом від 19.06.2015 р. у кримінальному провадженні, внесеному 20.04.2015 р. до ЄРДР за № 12015070060000308.

Із ч. 1 ст. 186, ч.
2 ст. 186 – на ч.
1 ст. 190, ч. 2 ст.
190 КК України

Адвокат **Ольга Чубірка**, яка діяла згідно доручення центру від 15.05.2014 р. № 683, - надала безоплатну правову допомогу підзахисному у рамках кримінального провадження внесеного до ЄРДР за № 12014070040001197 від 28.04.2014 р та від 17.06.2014 р. Підзахисний первинно обвинувачувався у вчиненні злочинів, передбачених ч. 1 ст. 186, ч. 2 ст. 186 КК України (ч. 1 ст. 186 - Відкрите викрадення чужого майна (грабіж) - карається позбавленням волі на строк до чотирьох років; ч. 2 ст. 186 - грабіж, поєднаний з насильством, яке не є небезпечним для життя чи здоров'я потерпілого, або з погрозою застосування такого насильства, або вчинений повторно, або за попередньою змовою групою осіб, - карається позбавленням волі на строк від чотирьох до шести років). У ході розгляду справи в суді першої інстанції, в порядку передбаченому ст.ст. 338, 341 КПК України, прокурор змінив обвинувачення і пред'явив нове обвинувачення, згідно обвинувального акту від 08.06.2015 р., за ч. 1 ст. 190, ч. 2 ст. 190 КК України (ч. 1 ст. 190 - Заволодіння чужим майном або придбання права на майно шляхом обману чи зловживання довірою (шахрайство) - карається обмеженням волі на строк до трьох років; ч. 2 ст. 190 - Шахрайство, вчинене повторно, або за попередньою змовою групою осіб, або таке, що завдало значної шкоди потерпілому, - карається позбавленням волі на строк до трьох років). Вироком Мукачівського міськрайонного суду Закарпатської області від 18.06.2015 р. в справі № 303/3630/14-к 1-кп/303/18/15 підзахисного було визнано винним за ч. 1 ст. 190, ч. 2 ст. 190 КК України та засуджено до позбавлення волі строком на 1 рік і 4 місяці.

Інформація щодо подання стороною обвинувачення апеляційної скарги – відсутня.

Із ч. 3 ст. 368 –
на ч. 1 ст. 190
КК України

Підзахисний адвоката **Івана Бочкора** обвинувачувався, згідно матеріалів кримінального провадження (внесено в ЄРДР за № 12013070080000752 від 23.03.2013 р.) за ч. 3 ст. 368 КК України/в редакції Закону України № 3702-VI від 07.04.2011 р./ (Одержання хабара у великому розмірі або службовою особою, яка займає відповідальне становище, або за попередньою змовою групою осіб, або повторно, або поєднане з вимаганням хабара, - карається позбавленням волі на строк від п'яти до десяти років з позбавленням права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до трьох років та з конфіскацією майна), ч. 1 ст. 366 КК України /в редакції Закону України № 3702-VI від 07.04.2011 р./ (Службове підроблення - Складання, видача службовою особою завідомо неправдивих офіційних документів, внесення до офіційних документів завідомо неправдивих відомостей, інше підроблення офіційних документів - караються обмеженням волі на строк до трьох років, з позбавленням права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до трьох років).

Вироком Виноградівського районного суду Закарпатської області від 03.07.2015 р. в справі № 299/294/15 дії підзахисного було перекваліфіковано з ч. 3 ст. 368 КК України на ч. 1 ст. 190 КК України (Заволодіння чужим майном або придбання права на майно шляхом обману чи зловживання довірою (шахрайство) - карається обмеженням волі на строк до трьох років) з підстав

не встановлення в судовому засіданні об'єктивних обставин, які б свідчили про наявність кримінального правопорушення, передбаченого ч. 3 ст. 368 КК України. Підзахисного було визнано винним у вчиненні злочинів, передбачених ч. 1 ст. 190 КК України, ч. 3 ст. 366 КК України та призначено остаточно покарання у вигляді обмеження волі строком на 3 роки з позбавленням права займати посади, пов'язані з владними повноваженнями строком на 1 рік. На підставі ст. 75 КК України підзахисного звільнено від відбування призначеного основного покарання, якщо він протягом 2 років не вчинить новий злочин. Стороною обвинувачення подано апеляційну скаргу на вирок суду, - інформація про наслідки розгляду скарги на даний час відсутня.

Успіхи адвокатів Регіонального центру з надання БВПД у Запорізькій області

Адвокатом **Віталієм Вальком** доведена відсутність суспільної небезпеки вчиненого злочину. У січні 2014 року органами внутрішніх справ Жовтневого району було порушено кримінальне провадження відносно "У" за ознаками злочину, передбаченого ч.3 ст. 296 КК України, а саме – хуліганство, грубе порушення громадського порядку з мотивів явної неповаги до суспільства, що супроводжується особливою зухвалістю чи винятковим цинізмом, поєднане з опором представнику влади, представникові громадськості та іншим громадянам, які припиняли хуліганські дії. Санкція статті передбачає покарання у вигляді позбавлення волі на строк від двох до п'яти років. Вказане кримінальне провадження після закінчення досудового розслідування було направлено до Шевченківського районного суду м. Запоріжжя для розгляду по суті.

Громадянин "У" обвинувачувався у тому, що в період часу з 29.01.2014, маючи умисел на грубе порушення громадського порядку з мотивів явної неповаги до суспільства, що супроводжується особливою зухвалістю, ігноруючи суспільні норми моралі, знаходячись у приміщенні магазину "Супутник" у м. Запоріжжі, перебуваючи у стані алкогольного сп'яніння, провокував конфлікти, висловлювався нецензурною лайкою, погрожував фізичною розправою працівникам магазину та відвідувачам.

Захист "У" від пред'явленого обвинувачення у судовому засіданні здійснював адвокат Валько Віталій Сергійович на підставі доручення, виданого Центром з надання безоплатної вторинної правової допомоги від 03.06.2014р. № 2077.

Із ч.3 ст.296 –
на ч.1 ст. 296 КК
України

З моменту вступу у справу адвоката Валько., адвокатом були проведені всі необхідні дії щодо зміни кваліфікації дій обвинуваченого з метою встановлення істини по справі та призначення законного та справедливого покарання, а саме:

- адвокатом було аргументовано свою позицію з посиланням на Постанову Пленуму Верховного суду України від 22.12.2006 р. "Про судову практику у справах про хуліганство", а саме: було зазначено що органами досудового слідства було невірно кваліфіковано дії обвинуваченого, такі як опір представнику влади, під яким слід розуміти активну протидію особи, котра вчиняє хуліганство (відштовхування, завдання побоїв, спричинення тілесних ушкоджень). Такий опір охоплюється ч.3 ст. 296 КК України як кваліфікуюча ознака передбаченого нею злочину, а тому не потребує додаткової кваліфікації за ст. 342 КК України.

В судовому засіданні адвокатом було доведено, що кваліфікація дій обвинуваченого за ч.3 ст.296 КК України та наявність у його діях такої кваліфікуючої ознаки, як опір представнику влади, представникам громадськості та іншим громадянам щодо припинення ними хуліганських дій не знайшли свого доказового підтвердження.

З урахуванням встановлених під час судового слідства та перевірених доказів обставин, суд перекваліфікував дії обвинуваченого на ст. 296 ч.1 КК України, що підтвердило невірну кваліфікацію дій обвинуваченого органами досудового слідства. За результатами судового розгляду обвинуваченого було засуджено до двох років обмеження волі, але в зв'язку з доведенням адвокатом відсутності суспільної небезпеки вчиненого злочину було застосовано ст. 75 КК України та призначено покарання з іспитовим строком. Кримінальне провадження за ч.3 ст.296 КК України, ЄРДР № 336/1656/14-к

Успіхи адвокатів Регіонального центру з надання БВПД у Київській області

Підзахисний адвоката **Ігоря Журбенка** (доручення центру № 667 від 07.04.2015) під час подій Революції Гідності на барикадах, які були біля його дому, познайомився із чоловіком А., який запропонував йому заробити грошей розвантаженням фур. Підзахисний на пропозицію погодився. Коли машина під'їхала до чийогось домоволодіння, прибулі особи вдягли маски і рукавички (підзахисний при цьому залишився з відкритим обличчям) і перелізли через паркан. Погрожуючи зброєю охороні маєтку, вони почали виносити і вантажити в машину різні речі. Тоді підзахисний зрозумів злочинний характер дій зазначених осіб, проте з міркувань хибного товариства не зміг відмовитись від виконання вказівок, які йому надавались. В результаті злочинних дій даних осіб потерпілим було нанесено матеріальну шкоду в особливо великому розмірі — більше 1 200 000 гривень. Дії підзахисного були кваліфіковані на досудовому розслідуванні як розбій, спрямований на

Із ч.4 ст.187 –
на ч.1 ст. 187 КК
України

заволодіння майном у особливо великих розмірах вчинений організованою групою, за що передбачене покарання до 15 років позбавлення волі з конфіскацією майна (ч.4 ст.187 КК України). Проте в судовому засіданні було доведено, що підзахисний наймався виконувати вантажні роботи і згоди на вчинення розбійного нападу не давав, умислу на проникнення у приміщення у нього не було і умисел щодо заволодіння майном у особливо великих розмірах стороною обвинувачення не доведений. Обставинами, що пом'якшують покарання обвинуваченого є щире каяття, фактичне визнання своєї вини, оскільки обвинувачений не заперечував своєї присутності на території пограбованого домогосподарства, проте мета його приїзду не співпадала з метою осіб, які його привезли. Розглянувши доводи захисту, суд засудив підзахисного за ч.1 ст.187 до 4 років позбавлення волі і відповідно до ст. 75 КК України звільнив підзахисного від відбування покарання із випробуваним строком 2 роки. Вирок Іванківського районного суду від 15.06.15.

Підзахисна особа адвоката **Ігоря Неживка** (доручення центру № 1082 від 01.06.2015) обвинувачена у вчиненні кримінального правопорушення передбаченого ч.3 ст.185 (крадіжка, поєднана з проникненням у житло, інше приміщення чи сховище) — тяжкий злочин, що карається позбавленням волі строком до 6-ти років. Досягнення — зміна кваліфікації дій обвинуваченого на таку, що передбачає менш тяжкий злочин. Органи досудового слідства обвинувачували неповнолітнього підзахисного в тому, що він за попередньою змовою, переслідуючи мету умисного викрадення чужого майна та привласнення його з корисливих мотивів, нібито проник до складського приміщення та викрав з нього мотопомпу вартістю 5 000 гривень. Дані дії органи досудового слідства кваліфікували як злочин, передбачений ч.3 ст.185 КК України — крадіжка, поєднана з проникненням у сховище — злочин, за який встановлено покарання від 3-х до 6-ти років позбавлення волі. Допитаний в судовому засіданні підзахисний свою вину у пред'явленому обвинуваченні не визнав і пояснив, що того дня пішов до потерпілого з метою отримати гроші за виконану роботу. Оскільки останнього не було, підзахисний вирішив забрати мотопомпу, яка знаходилася на вулиці, з наміром повернути її власнику, коли той з ним розрахається. Через деякий час підзахисний вирішив повернути мотопомпу, але коли він відвозив помпу власнику його затримала міліція. У суді сторона захисту вказала що протокол огляду місця події не можна вважати допустимим доказом, оскільки огляд місця події проводився без санкції суду і за відсутності власника. Також не можна вважати допустимим доказом протокол проведення слідчого експерименту, оскільки обвинувачений в своїх поясненнях показав, що слідчі наказали йому стати біля складського приміщення і вказувати на нього рукою, а тоді сфотографували, ніби підзахисний вчинив крадіжку саме з цього приміщення. Заслухавши аргументи сторони захисту суд вирішив перекваліфікувати обвинувачення з ч.3 ст. 185 (тяжкий злочин) на ч.2 ст. 185 (злочин середньої тяжкості), оскільки доказів, що підзахисний вчинив крадіжку саме з приміщення стороною обвинувачення надано не було. Своім вироком від 20 серпня 2015 р. Тетіївський районний суд призначив особі покарання у вигляді позбавлення волі на 2 роки і в силу ст. 75 КК звільнив підзахисного від відбування покарання з випробуваним строком 1 рік. Кримінальне провадження № 1201511030000175 за ЄРДР.

Із ч.3 ст.185 –
на ч.2 ст. 185 КК
України

Успіхи адвокатів Регіонального центру з надання БВПД у Кіровоградській області

Адвоката **Олексія Новікова** дорученням центру № 452 від 17.03.2015 року було призначено для захисту клієнта, обвинуваченого у вчиненні кримінального правопорушення передбаченого ч.3 ст. 185 КК України. Завдяки професійним діям захисника Новікова в ході судового розгляду суд дійшов висновку, що в діях обвинуваченого відсутня така кваліфікуюча ознака, як «проникнення у житло», тому обвинувачення має бути перекваліфіковане з ч.3 ст.185 на ч.2 ст. 185 КК України. Вироком суду клієнта адвоката Новікова було визнано винуватим у вчиненні кримінального правопорушення передбачено ч.2 ст. 185 КК України та призначено покарання у вигляді 4 місяців арешту. Вирок Знамянського міськрайонного суду Кіровоградської області.

Із ч.3 ст.185 –
на ч.2 ст. 185 КК
України

Успіхи адвокатів Регіонального центру з надання БВПД у Львівській області

Громадянин К.В.М. – клієнт адвоката **Андрія Курільця** (доручення центру №90 від 18.01.2015 р.) – обвинувачувався у скоєнні злочину передбаченого ч.3 ст.15 ч.3 ст.185 КК України, а саме у тому що він спільно з невстановленою особою з метою таємного викрадення чужого майна шляхом розбиття шибки проник до приміщення літньої кухні громадян Ч.М.С. та Ч.В.Й. Вироком Мостиського районного суду Львівської області громадянина К.В.М. засуджено за ч.3 ст.15 ч.3 ст.185 КК України на три роки позбавлення волі. В ході апеляційного судового слідства, відповідно до вимог ст.65 КК України та з врахуванням всіх обставин справи, дії К.В.М. перекваліфіковано з ч.3 ст.15 ч.3 ст.185 КК України на ч.1 ст.162 КК України. Ухвалою Апеляційного суду Львівської області громадянина К.В.М. засуджено за ч.1 ст.162 КК України та призначено покарання на один рік шість місяців обмеження волі. (Кримінальне провадження №12015140230000024 від 18.01.2015 року). Дата ухвали

Із ч.3 ст.15 ч.3
ст.185 – на ч.1
ст.162 КК
України

Апеляційного суду Львівської області: 02.06.2015 року

Успіхи адвокатів Регіонального центру з надання БВПД у Рівненській областіІз ч.2 ст.15 ч.3
ст.185 – на ч.2
ст.15 ч.2 ст.185
КК України

У кримінальному провадженні №12015180180000355 адвокату **Володимир Баранчуку** видано доручення №017-0000650 від 29.07.2015 для здійснення захисту за призначенням особи, яка підозрювалася у вчиненні тяжкого кримінального правопорушення, передбаченого ч.2 ст.15 за ч.3 ст.185 КК України, санкція якої передбачає покарання у вигляді позбавлення волі строком від 3 до 6 років. Завдячуючи наполегливій роботі адвоката, який звернув увагу органу досудового розслідування на відсутності в діях підзахисного кваліфікуючої ознаки крадіжки «з проникненням в житло, інше приміщення», кваліфікація дій підозрюваного була змінена на таку, що передбачає менш тяжке покарання, саме із ч.2 ст.15 ч.3 ст.185 на ч.2 ст.15 ч.2 ст.185 КК (санкція статті передбачає максимальне покарання у вигляді позбавлення волі до 5 років). 31.07.2015 року слідчим СВ Рівненського МВ УМВС України в Рівненській області складений обвинувальний акт за ч.2 ст.15 ч.2 ст.185 КК України, який направлено для розгляду до місцевого суду.

Успіхи адвокатів Регіонального центру з надання БВПД у Сумській областіІз ч.1 ст.115 –
на ст. 118 КК
України

Клієнту адвоката **Андрія Гулакова** пред'явлено обвинувачення за ч.1 ст. 115 КК України. Під час судового розгляду сторона обвинувачення змінила обвинувачення на ст.118 КК України. Вироком особу визнано винною і засуджено до 1 року 6 місяців позбавлення волі. Максимальне покарання передбачене за попередньою кваліфікацією -до 15 років позбавлення волі. Після погодження правової позиції між обвинуваченою особою та захисником **Андрієм Гулаковим** (доручення центру № 18-0000641 від 26.05.2015), обвинувачений винним себе в умисному вбивстві не визнав, вказав, що він лише захищався. Позиція захисту знайшла своє підтвердження в судовому засіданні і особу було засуджено за ст. 118 КК України. Справа № 577/3809/15-к провадження 1-кп/577/309/15р. ЄРДР № 1215200130000306 від 24.05.2015.

Успіхи адвокатів Регіонального центру з надання БВПД у Тернопільській областіІз ч. 3 ст. 185 –на
ч. 1 ст.185 КК
України

Клієнт адвоката **Валентина Шевчука Б.** (доручення центру № 759 від 11 липня 2015 року) обвинувачувався у тому, що 17 червня 2015 року під час розпивання спиртних напоїв у нього виник злочинний умисел, спрямований на таємне викрадення птиці з курника, який перебуває на господарстві З., що знаходиться у Тернопільському районі, з метою їх продажу(обміну) на алкогольні напої. Своїми умисними діями Б., які виразились в таємному викраденні чужого майна (крадіжці), поєднаному з проникненням у приміщення, вчинив кримінальне правопорушення , передбачене ч.3 ст.185 КК України , спричинив матеріальну шкоду З.В ході досудового слідства адвокатом Шевчуком доведено, що підозрюваний Б. прийшов до господарства З., при цьому не проникав в приміщення курника, а вчинив крадіжку майна потерпілого - птицю, шляхом вільного доступу до подвір'я. Внаслідок цього, слідчими органами змінено правову кваліфікацію дій підозрюваного Б. Дії Б. переоцінено з ч. 3 ст. 185 КК України на ч. 1 ст.185 КК України - таємне викрадення чужого майна, злочин середньої тяжкості, за який передбачено максимальне покарання у вигляді позбавлення волі на строк до трьох років. Кримінальне провадження за ЄРДР № 12015210180000300.

Успіхи адвокатів Регіонального центру з надання БВПД у Харківській областіІз ч. 2 ст. 15, ч.1
ст. 115 – на ч. 1
ст. 121 КК
України

Органами досудового слідства М. – клієнт адвоката **Олени Головіної** (доручення центру №440 від 06.05.2015 року) – обвинувачувався в тому, що він 05.02.2015 року, перебуваючи в стані алкогольного сп'яніння, прийшов додому, де у нього, виник конфлікт з його вітчимою О. В ході даного конфлікту, на ґрунті особистих неприязних відносин М. взяв у праву руку ніж і навмисно наніс один удар ножем в грудну клітину з лівої сторони, спричинивши потерпілому О. колотозрізане поранення, що проникає до грудної порожнини зліва з ушкодженням легені, що за ступенем тяжкості є тяжким тілесним ушкодженням за критерієм безпеки для життя. Після чого пішов до своєї кімнати. Дії М. було кваліфіковано за ч. 2 ст. 15, ч.1 ст. 115 КК України (санкція – позбавлення волі на строк від 7 до 15 років).

У судовому засіданні М. свою вину визнавав частково. Незважаючи на те, що органом досудового розслідування М. обвинувачувався у вчиненні закінченого замаху на вбивство, адвокат переконала суд в тому, що доказів того, що у М. виник злочинний умисел, спрямований саме на умисне протиправне заподіяння смерті потерпілому О. - стороною обвинувачення не надано. Таким чином, суд дійшов висновку про необхідність переоцінки дій М. з ч. 2 ст. 15, ч.1 ст. 115 КК України на ч. 1 ст. 121 КК України, як умисне тяжке тілесне ушкодження, небезпечне для життя в момент заподіяння (санкція – позбавлення волі на строк від 5 до 8 років). Вироком Червонозаводського районного суду м.Харкова (суддя – Шелест І.М.) від 25.05.2015 року М. було визнано винним у скоєнні злочину передбаченого ч. 1 ст. 121 КК України і призначено йому покарання у вигляді 5 років позбавлення волі. Провадження в ЄРДР № 12015220060000265 .

Успіхи адвокатів Регіонального центру з надання БВПД у Черкаській області**Із ч.1 ст.115 – на ч.1 ст. 119 КК України**

Громадянка П.Т.А. – клієнта адвоката **Олександра Божка** (доручення центру № 023-0000741 від 02.06.15) – на стадії досудового розслідування обвинувачувалася у тому, що перебуваючи в стані алкогольного сп'яніння та знаходячись в житловому будинку за місцем свого проживання, під час сімейної сварки із своїм чоловіком, на ґрунті неприязних відносин, з метою вбивства останнього, нанесла йому тілесні ушкодження у вигляді проникаючого поранення грудної клітини, в результаті чого чоловік помер на місці події. Кваліфікація діяння: ч.1 ст.115 КК України (санкція статті передбачає максимальну міру покарання у вигляді позбавлення волі до 15 років). У зв'язку з наявністю причинного зв'язку між отриманими тілесними ушкодженнями і смертю, дії П.Т.А. було кваліфіковано за ч.1 ст.115 КК України. Ознайомившись в порядку ст. 221 КПК України з матеріалами досудового розслідування, адвокат **Олександр Божко**, який діяв за дорученням Регіонального центру з надання БВПД у Черкаській області, подав клопотання про перекваліфікацію дій підзахисної, мотивуючи це тим, що повідомлена підозра є необґрунтованою, оскільки доказів, якими б підтверджували вину П.Т.А. у вчиненні саме умисного вбивства її чоловіка відсутні. Завдяки професійній наполегливості адвоката дії П.Т.А. до завершення досудового розслідування було перекваліфіковано на ч.1 ст. 119 КК України (вбивство через необережність). Санкція статті передбачає обмеження волі на строк від трьох до п'яти років або позбавлення волі на той самий строк. Провадження за ЄДР № 12015250260000235.

Успіхи адвокатів Регіонального центру з надання БВПД у Чернівецькій області**Із ч.2 ст.289 – на ч.1 ст. 289 КК України**

Регіональним центром з надання безоплатної вторинної правової допомоги у Чернівецькій області для здійснення захисту особи, яка була затримана за підозрою у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 2 ст. 289 КК України, було видано доручення № 024-0000370 від 22 липня 2015 року адвокату **Олександру Саламановичу** у кримінальному провадженні № 12015260020000341 (ЄДР). Санкцією ч. 2 ст. 289 КК України за вчинення кримінального правопорушення передбачено покарання у вигляді позбавлення волі на строк від п'яти до восьми років. Завдяки роботі адвоката та обраній ним правовій позиції дії підзахисного було перекваліфіковано та обвинувачення змінено на ч. 1 ст. 289 КК України. Санкція ч. 1 ст. 289 КК України передбачає покарання у вигляді штрафу від однієї тисячі до однієї тисячі двохсот неоподаткованих мінімумів доходів громадян або обмеження волі на строк на строк від трьох до п'яти років, або позбавлення волі на той самий строк. Першотравневий районний суд м. Чернівці, розглянувши у відкритому судовому засіданні провадження № 1-кп/725/186/15, ухвалив вирок, яким призначив мінімальний строк покарання за наявності судимості три роки позбавлення волі. Отже завдяки успішному захисту відбулася зміна кваліфікації злочину з тяжкого на злочин середньої тяжкості та призначення меншого строку покарання.

Із ч.3 ст.289 – на ч.2 ст. 289 КК України

Підзахисний адвоката **Тетяни Гніденко** (доручення № 123 від 13.03.2015 року) обвинувачувався у скоєнні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 3 ст. 289 КК України, а саме незаконне заволодіння транспортним засобом поєднане з насильством, небезпечним для життя чи здоров'я, за вчинення якого передбачено покарання у вигляді позбавлення волі на строк від десяти до п'ятнадцяти років з конфіскацією майна, про що 29.07.2015 року було повідомлено підозру. Завдяки роботі адвоката прокурором змінено кваліфікацію злочину та змінено обвинувачення та 31.07.2015 року було складено обвинувальний акт, у якому зазначено, що підзахисний обвинувачується у скоєнні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 2 ст. 289 КК України, а саме незаконне заволодіння транспортним засобом, вчинене за попередньою змовою групою осіб, поєднане з насильством, що не є небезпечним для життя або здоров'я потерпілого, або з погрозою застосування такого насильства, вчинене з проникненням у приміщення. Отже, дії підзахисного було перекваліфіковано із особливо тяжкого злочину на тяжкий злочин. Номер к/п за ЄДР № 12015260110000030 від 20.01.2015 року.

Із ч.4 ст.187 – на ч.3 ст. 187 КК України

Підзахисний адвоката **Ірини Лутсу** (доручення № 61 від 03.02.2014 року) обвинувачувався та був засуджений судом першої інстанції за скоєння кримінального правопорушення, передбаченого ч. 4 ст. 187 КК України до 8 років позбавлення волі з конфіскацією майна. Завдяки роботі адвоката, було перекваліфіковано обвинувачення та відповідно 30.06.2015 року апеляційним судом Чернівецької області винесено ухвалу, за якою підзахисного засуджено за ч. 3 ст. 186 КК із застосуванням ст. 69 КК України до 3 років позбавлення волі. Отже, дії підзахисного було перекваліфіковано із особливо тяжкого злочину на тяжкий злочин. Номер к/п 12013270050001181 за ЄДР від 24.12.2013 року.

Із ч.3 ст.185 – на ст. 198 КК

Підзахисний адвоката **Сніжани Попової-Завгородньої** (доручення центру № 14 від 12.01.2015 року)

України

обвинувачувався у скоєнні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 3 ст. 185 КК України, про що 05.03.2015 року було складено обвинувальний акт. Завдяки роботі адвоката прокурор змінив обвинувачення після призначення справи до розгляду у суді. Так, 19.05.2015 року було складено новий обвинувальний акт, у якому зазначено, що підзахисний обвинувачується у скоєнні кримінального правопорушення, передбаченого ст. 198 КК України, а саме заздалегіть не обціане придбання, зберігання, збут майна, завідомо одержаного злочинним шляхом. Отже, дії підзахисного було перекваліфіковано із тяжкого злочину на злочин середньої тяжкості. Номер к/п за ЄДРП 12015260020000096 від 12.01.2015 року.

[] Зміна/скасування/залишення в силі судових рішень на користь клієнтів судами апеляційної та касаційної інстанцій

Успіхи адвокатів Регіонального центру з надання БВПД у Волинській області

Зміна вироку суду 1-ої інстанції в частині призначеного покарання клієнту

15.01.2015 року адвокату **Ігорю Ошуркевичу** було видано доручення за №49 для здійснення захисту за призначенням у кримінальному провадженні, внесеному до ЄДРП за №12014030050000827 від 23.10.2014 щодо Клієнта обвинуваченої за ознаками ч. 1 ст.307, ч.2 ст.307 КК України.

Максимальна міра покарання за скоєні діяння, згідно норм Кримінального кодексу України - позбавлення волі на строк десять років з конфіскацією майна.

За наслідками судового розгляду вказаного провадження, Клієнта вироком Нововолинського міського суду від 27.05.2015 було визнано винуватим у вчиненні інкримінованих злочинів та засуджено до чотирьох років шести місяців позбавлення волі з конфіскацією усього належного їй на праві особистої власності майна.

Не погоджуючись із зазначеним вироком суду 1-ї інстанції, адвокатом Ігорем Ошуркевичем в інтересах Клієнта було подано апеляційну скаргу з мотивів суворості покарання. Одночасно апеляційна скарга була подана і прокурором з мотивів м'якості призначеного покарання, вказував на необхідність призначення Клієнту 6 років позбавлення волі з конфіскацією майна.

За наслідками апеляційного розгляду даного провадження, ухвалою Апеляційного суду Волинської області від 30.07.2015, апеляційну скаргу прокурора залишено без задоволення, а апеляційну скаргу адвоката Ігора Ошуркевича задоволено повністю. Як наслідок, вирок суду 1-ї інстанції змінено, Клієнта засуджено до чотирьох років шести місяців без конфіскації майна та із застосуванням ст.75 КК України звільнено від відбування призначеного покарання з випробуванням з іспитовим строком на 3 роки.

Успіхи адвокатів Регіонального центру з надання БВПД в Івано-Франківській області

Скасування вироку суду 1-ої інстанції судом касаційної інстанції та призначення нового судового розгляду

Суд першої інстанції засудив Клієнта у 2014 році до 12 років позбавлення волі по ч. 1 ст. 115 КК України. Захисник **Ірина Вань** добилася того, що крайньою ухвалою Апеляційний суд чітко зазначив неприпустимість та незаконність вимоги суду І-ої інстанції про надання матеріалів досудового розслідування до початку судового слухання.

12 серпня 2014 року колегія судової палати з розгляду кримінальних справ Апеляційного суду Івано-Франківської області винесла ухвалу, якою апеляційну скаргу захисника задовольнила частково. Вирок Городенківського районного суду від 20 червня 2014 року відносно клієнта Ірини Вань змінено, призначене обвинуваченому судом покарання за 1 ч. ст.115 КК України до 9 (дев'яти) років позбавлення волі. У решті вирок суду першої інстанції залишити без зміни. На дану ухвалу Апеляційного суду Івано-Франківської області захисником Вань І.Р. подана касаційна скарга. У касаційній скарзі захисник, посилаючись на неправильне застосування закону України про кримінальну відповідальність, порушив питання про скасування судових рішень щодо першої та другої інстанцій та закриття кримінального провадження. Зазначила, що підзахисний діяв в стані необхідної оборони, тому його дії могли містити склад злочину, передбаченого ст. 118 КК України, також місцевий суд не взяв до уваги, що поведінка засудженого була спровокована протиправною поведінкою потерпілих, а апеляційний суд усупереч вимогам ст. 404 КПК України не допитав заявленого захистом свідка. Колегія суддів дійшла висновку, що скарга підлягає частковому задоволенню. 04 серпня 2015 року колегія суддів судової палати у кримінальних справах Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ винесла ухвалу, якою Касаційну скаргу захисника задовольнила частково. Ухвалу Апеляційного суду Івано-Франківської області від 12 серпня 2014 року скасовано і призначено новий розгляд у суді апеляційної інстанції. 02 вересня 2015 року колегією суддів судової палати з розгляду кримінальних справ Апеляційного суду Івано-Франківської області винесено ухвалу. В мотивувальній частині ухвали апеляційний суд зазначив, що доводи апеляційної скарги захисника частині того, що усупереч вимогам цього закону, суд першої інстанції зобов'язав прокурора надати матеріали кримінального провадження,

тобто всі матеріали досудового розслідування, чим порушив принцип змагальності сторін, що відповідно до ст. 22 КПК України, передбачає самостійне обстоювання стороною обвинувачення і стороною захисту їхніх правових позицій, прав, свобод і законних інтересів засобами, передбаченими КПК. Заздалегідь отримання та вивчення матеріалів досудового розслідування - кримінального провадження №12014090000000072, судом першої інстанції до початку судового розгляду, так само як і наявність їх у судді до початку судового розгляду, ставить сторони у неоднакове становище, та порушує один із найважливіших принципів судочинства - неупередженість та безсторонність суду щодо всіх учасників процесу у наданні ними доказів, для надання їм судом належної правової оцінки за правилами ч. 1 ст. 94 цього Кодексу, та забезпечення прийняття законного і неупередженого рішення. Таким чином, судом першої інстанції були допущені істотні порушення вимог кримінального процесуального закону, які в силу ч. 1 ст. 370 КПК України перешкодили суду першої інстанції всебічно розглянути справу і постановити законне судові рішення. На підставі викладеного Вирок Городенківського районного суду Івано-Франківської області від 20 червня 2014 року у кримінальному провадженні, внесеному до Єдиного реєстру досудових розслідувань за №12014090000000072 від 04.03.2014 року, за обвинуваченням клієнту Ірини Вань у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч.1 ст.115 КК України, - скасовано і призначено новий розгляд в суді першої інстанції.

Успіхи адвокатів Регіонального центру з надання БВПД у Запорізькій області

У 2013 році Якимівським районним судом Запорізької області колегією суддів було розглянуто кримінальне провадження відносно О, який обвинувачувався у вчиненні злочинів, передбачених ч. 4 ст. 187, ч.3 ст. 15, п.п. 6, 12 ч. 2 ст. 115 КК України (своїми умисними діями вчинив напад з метою заволодіння чужим майном, поєднаний з насильством, небезпечним для життя і здоров'я особи, яка зазнала нападу (розбій), вчиненого за попередньою змовою з групою осіб, спрямований на заволодіння майном в особливо великих розмірах, в процесі якого скоїв незакінчений замах на умисне протиправне заподіяння смерті іншій людині (вбивство) з корисливих мотивів, вчинене за попередньою змовою групою осіб). Обвинувачений О свою вину в здійсненні злочинів не визнавав, однак судом було визнано його винним у вчиненні інкримінованих йому злочинів та призначено покарання у вигляді 10 років позбавлення волі з конфіскацією всього особисто належного майна. Був обраний запобіжний захід у вигляді тримання під вартою.

Адвокат **Наталія Калмикова** за погодженням з обвинуваченим "О" подала апеляційну скаргу на зазначений вирок. Адвокат, обґрунтовуючи свої доводи, вказував, що в матеріалах провадження відсутні будь-які докази причетності "О" до вчинення інкримінованих йому злочинів. За наслідками розгляду апеляційної скарги вирок суду першої інстанції був скасований, та справу направлено до суду першої інстанції на новий судовий розгляд. Під час нового розгляду завдяки переконливій аргументації і професіональним діям захисника Калмикової Н.В. О було змінено правову кваліфікацію дій обвинуваченого з особливої тяжкості на таку, що передбачає відповідальність за злочин невеликої тяжкості (хуліганство), а також змінено запобіжний захід з тримання під вартою на грошову заставу. Складне кримінальне провадження тривало протягом трьох років. Вироком Мелітопольського міськрайонного суду Запорізької області О призначено покарання у вигляді трьох років 8 місяців 16 днів обмеження волі. Враховуючи знаходження О протягом двох років під вартою, суд своїм вироком зарахував час знаходження обвинуваченого під вартою до строку відбування покарання та звільнив О у залі суду.

Успіхи адвокатів Регіонального центру з надання БВПД у м. Київ

Адвокат **Олександр Євсутін** домогся скасування у Вищому спеціалізованому суді України з розгляду цивільних і кримінальних справ вироку з призначенням покарання у вигляді вищої міри запобіжного заходу - довічним позбавленням волі.

Так, адвокат Олександр Євсутін за дорученням 026-0011639 від 24 квітня 2015 р. здійснював захист клієнта, 21 вересня 1981 року народження, громадянина України, судимого: 16.04.2002 року за ч. 1 ст. 115 КК України до покарання у виді позбавлення волі строком на 10 років; 01.02.2011 року за ч.ч. 1, 2 ст. 185 КК України до покарання у виді позбавлення волі строком на 5 років, звільненого від відбування покарання з випробуванням на підставі ст. 75 КК України з встановленням іспитового строку 3 роки, на стадії касаційного розгляду справи. Справа розглядалася за касаційною скаргою засудженого на вирок Каховського міськрайонного суду Херсонської області від 13 листопада 2012 року та ухвалу Апеляційного суду Херсонської області від 13 серпня 2013 року щодо нього. Справу за ч. 2 ст. 115 КК України (вбивство при обтяжуючих обставинах) відносно жителя Херсонщини. Адвокат почав захист на стадії касаційної інстанції, коли суд першої інстанції ще в 2010 році встановив вину обвинуваченого і призначив вищу міру покарання, а суд апеляційної інстанції залишив вирок у силі. Так, вироком Каховського міськрайонного суду Херсонської області від 13 листопада 2012 року засуджено за п.п. 2, 4, 13 ч. 2 ст. 115 КК України до покарання у виді довічного

Зміна вироку суду 1-ої інстанції в частині правової кваліфікації правопорушення; звільнення від відбування покарання

Часткове задоволення касаційної скарги засудженого, скасування рішення суду апеляційної інстанції і направлення справи на новий апеляційний розгляд

позбавлення волі. На підставі ст. 71 КК України клієнту остаточно визначено покарання у виді довічного позбавлення волі. Ухвалою Апеляційного суду Херсонської області від 13 серпня 2013 року вирок залишено без зміни. Його було визнано винуватим у тому, що він будучи судимим за вчинення умисного вбивства, 24 червня 2011 року приблизно о 18 годині у стані алкогольного сп'яніння, в приміщенні будинку №39, розташованому по вулиці Спеціалістів, с. Дмитровка, Кахавського району Херсонської області, з метою позбавлення життя малолітньої дитини із особливою жорстокістю, завдав множинні удари ніжкою від столу, руками та ногами в область голови, тулубу та кінцівок малолітнього Р.Р., які спричинили потерпілому особливі страждання, після чого виніс неприємного потерпілого на подвір'я вказаного будинку і, за допомогою шнурка від кросівка, повісив на воротах, обв'язавши шнурок по його шиї. Внаслідок отриманих тілесних ушкоджень малолітній потерпілий Р.Р. помер 25 червня 2011 року в реанімаційному відділенні Каховської ЦРЛ Херсонської області. У касаційній скарзі засуджений посилаючись на істотні порушення судами першої та апеляційної інстанцій вимог кримінально-процесуального законодавства під час розгляду справи, просить скасувати судові рішення, а справу направити на додаткове розслідування. Обґрунтовуючи касаційну скаргу засуджений вказує на те, що місцевий суд постановив необґрунтований вирок без дослідження усіх доказів на підтвердження його винуватості, зокрема не допитав усіх свідків. Також засуджений наголошує на тому, що апеляційний суд формально розглянув справу щодо нього, без проведення судового слідства, та ведення протоколу судового засідання. Крім того, обвинувачений зазначає про розгляд справи в апеляційному суді незаконним складом суду. Після ознайомлення з матеріалами справи адвокат встановив, що показання засудженого про свою невинність у вбивстві малолітнього хлопчика дійсно підтверджуються і не спростовуються зібраними по справі обставинами. Більше того, у справі відсутні прямі докази його вини, які не можуть бути піддані сумніву, а зібрані докази мають ознаки фальсифікації. А саме, встановлено порушення права підсудного на захист, оскільки він був позбавлений можливості допитати свідків А., Б. та В., які не були допитаними в судовому засіданні; підсудний стверджував про фальсифікацію даних щодо обставин справи у протоколах їх допитів на досудовому слідстві, а такі їх показання оголошувались у судовому засіданні і наведені у вирок, як докази. Твердив засуджений також і про необ'єктивність висновку судово-імунологічної експертизи, оскільки не було дослідженим питання про наявність на ніжці стола його (засудженого) слідів. У висновку судово-дактилоскопічної експертизи відсутні дані про особу, якій належать відбитки на внутрішній поверхні стін будинку, де було вчинено злочин, а виявлені відбитки йому не належать. На одному кросівку та шнурку, на яких виявлено сліди крові, що могла належати потерпілому, жодних належних йому (клієнту адвоката Євсутіна) слідів не виявлено. Допущена фальсифікація протоколу виїмки одягу від 25 червня 2011 року, оскільки саму виїмку проведено 24 червня 2011 року, і вилучено було не шорти, а брюки (про що свідчать дані протоколу його затримання), а самі шорти, які він подарував братові Б., йому принесли пізніше, й саме по ним було проведено експертизу. Засуджений давав показання про незаконні заходи на досудовому слідстві, зазначаючи, що після того, як він відмовився підписати протокол виїмки, працівники правоохоронних органів погрожували йому, тому він був вимушений частково визнати вину. На дебатах в судовому засіданні адвокат навів вказані факти порушення законодавства та домігся від колегії суддів прийняти їх при ухваленні рішення за результатами касаційного розгляду справи. Прокурор вважав судові рішення законними та обґрунтованими, проти задоволення касації заперечував. Проте, колегія ВССУ встановила, що апеляційний суд у своїй ухвалі не навів суті доводів зазначених в доповненнях до апеляції, ретельно їх не перевірів, не дав вичерпної відповіді на них, а лише обмежився переліком доказів без будь-якої оцінки хоча б одного з них, фактично вдавшись до дублювання змісту вироку в ухвалі. ВССУ зазначив, що залишаючи апеляцію засудженого без задоволення, апеляційний суд не навів в ухвалі переконливих підстав прийняття такого рішення, формально розглянувши апеляцію клієнта адвоката Євсутіна. ВССУ Касаційну скаргу засудженого задовольнив частково, скасував рішення суду апеляційної інстанції і направив її на новий апеляційний розгляд. При новому розгляді кримінальної справи в апеляційному порядку суд має ретельно перевірити зібрані у справі докази, дати їм, та висновкам суду першої інстанції належну оцінку, ухваливши, при необхідності, рішення про проведення судового слідства, перевірити всі доводи апеляції з доповненнями та касаційної скарги клієнта адвоката Євсутіна, і з урахуванням усіх обставин справи прийняти належне рішення і викласти його у відповідному процесуальному документі з дотриманням усіх вимог кримінально-процесуального закону. Справа розглядатиметься в Апеляційному суді Херсонської області.

**Закриття
кримінального**

Адвокат **Євген Шкаленко** за дорученням від 26 червня 2013 року № 2269 здійснював захист громадянина Г., в суді першої інстанції по обвинуваченню в кримінальних правопорушеннях за ч.1

**провадження
апеляційним
судом за ч.2
ст.187 КК
України**

та ч.2 ст.187КК України. Так, громадянин Г., обвинувачувався в тому, що переслідуючи злочинну мету, заволодіння чужим майном потерпілої шляхом розбійного нападу із застосуванням зброї вимагав грошові кошти у потерпілої. Того ж дня, побачивши іншу потерпілу та переслідуючи злочинну мету заволодіння майном потерпілої, шляхом вчинення відносно неї розбійного нападу із застосуванням зброї. 0 лютого 2014 року Шевченківським районним судом м. Києва Г., був визнаний винним у вчиненні злочину, передбаченого ч. 1 ст. 187 КК України та призначено покарання у вигляді 5 років позбавлення волі. За ч. 2 ст. 187 КК України було призначено покарання у вигляді позбавлення волі на строк 7 років. На підставі ч.1 ст. 70 КК України за сукупністю злочинів, шляхом поглинання більш суворим покаранням менш суворого, остаточне покарання визначено у вигляді 7 років позбавлення волі із конфіскацією майна. Ухвалою Апеляційного суду м. Києва вирок Шевченківського районного суду м. Києва залишено без змін, а апеляцію засудженого та захисника без задоволення. 25 грудня 2014 року ВССУ скасував рішення Апеляційного суду м. Києва та призначив новий розгляд в суді апеляційної інстанції, оскільки апеляційні скарги засудженого та його захисника були розглянуті формально, а не по суті, зі змісту ухвали апеляційного суду неможливо зрозуміти, на підставі яких доказів вирок визнано законним та обґрунтованим, звівши їх до переліку доказів, фактично дублюючи зміст вироку в ухвалі, не розкриваючи суті цих доказів і не проаналізувавши їх. 16 липня 2015 року Апеляційний суд м. Києва апеляційну скаргу прокурора залишив без задоволення. Апеляційні скарги захисника та обвинуваченого Г., задовольнив частково. Вирок Шевченківського районного суду м. Києва скасовано, кримінальне провадження за ч.1 ст. 187, ч.2 ст. 187 КК України закрито у зв'язку з не встановленням достатніх доказів для доведення винуватості Г., в суді і вичерпання можливості їх отримання. Встановлено порушення ст.. 290 КПК України (відкриття матеріалів з порушенням), 228 КПК України (впізнання з порушенням), ч.4 ст. 97 КПК України (показання з чужих слів без погодження сторони захисту визнати їх доказами, та не відкриття їх стороні захисту), ч.2 ст. 9 КПК України (не перевірили алібі обвинуваченого хоча сторона захисту на цьому наполягала в суді), порушення ст. 278 КПК України(порушення строків вручення підозри та порушення права на захист, оскільки захисник був відсутній під час вручення підозри) Обвинуваченого звільнено з-під варті в залі суду. (перебував під вартою з 19 березня 2013 року). Кримінальне провадження за ЄРДР № 12013110100004928 від 20 березня 2013 року.

Успіхи адвокатів Регіонального центру з надання БВПД у Миколаївській області

Адвокати **Іван Капінос** та **Владислав Чернетченко** за дорученнями від 26.12.2013№ 014-0003699 та від 13.02.2014 №014-0000310 у провадженні №11-кп/784/8/15 захищали клієнта та клієнтку відповідно, які обвинувачувались у вчиненні злочинів, передбачених ч.3 ст.15 ч. 3 ст. 185 (замах на крадіжку, поєднану з проникненням у інше приміщення), п.12 ч. 2 ст. 115 (умисне вбивство, вчинене за попередньою змовою групою осіб) КК України. Санкція найбільш тяжкого злочину, а саме умисного вбивства, передбачає покарання у вигляді позбавлення волі на строк від десяти до п'ятнадцяти років або довічне позбавлення волі.

Вироком Ленінського районного суду м. Миколаєва від 15.09.2014 року клієнтів визнано винними у вчиненні вказаних кримінальних правопорушень та призначено остаточне покарання у вигляді позбавлення волі строком на 13 років та 6 місяців.

Адвокатами подано апеляційні скарги на вирок Ленінського районного суду м. Миколаєва від 15.09.2014 року.

Клієнти обвинувачувались у тому, що в період часу з 20.12.2013 по 21.12.2013 року, перебуваючи в лісосмузі «Дубки», що розташована в м. Миколаєві, діючи за попередньою змовою, під час раптово виниклих неприязних стосунків з потерпілим, вчинили умисне вбивство останнього. Після вбивства, з метою приховання вчиненого злочину, підзахисна разом з іншим співучасником злочину підпалили труп потерпілого та втекли з місця вчинення злочину. 25.12.2013 року у домоволодінні обвинувачених проведено обшук, під час якого вилучено джинсові брюки за результатами експертизи на яких встановлено наявність плям крові потерпілого. Адвокати звернули увагу суду на те, що протокол обшуку містить лише перелік вилучених речей, проте в ньому немає жодного посилання на виявлення на них будь-яких слідів злочину, у тому числі плям бурого кольору.

Відповідно до висновку експерта, яким було встановлено походження крові на джинсових брюках від потерпілого, зразок для дослідження (флакон з-під пеніциліну) надійшов до експертної установи в упакованому вигляді. При цьому, доступ до вмісту упаковки був можливий без пошкодження такої упаковки. Ця обставина, на думку сторони захисту, свідчила про можливість доступу сторонніх осіб до флакону з-під пеніциліну. Обставину можливості доступу до флакону з-під пеніциліну без пошкодження упаковки підтвердив у суді апеляційної інстанції експерт під час допиту. Адвокати довели суду, що утворення капель крові на брюках клієнтки виникло внаслідок штучного створення доказів, шляхом нанесення їх на поверхню брюк шприцом після їх вилучення

**Закриття
кримінального
провадження
судом
апеляційної
інстанції**

під час обшуку.

Апеляційним судом прийнято до уваги правову позицію сторони захисту та визнано недопустимим доказом джинсові брюки. Крім того, адвокатам вдалось довести суду, що до підсудних застосовувались недозволені методи досудового слідства, які виразились у незаконному затриманні, фізичному та психічному тиску.

У зв'язку з цим, судом визнано недопустимими докази, отриманими в період з 25.12.2013 до 26.12.2013 року, оскільки вони були здобуті внаслідок істотного порушення прав та свобод людини. 23.06.2015 року ухвалою Апеляційного суду Миколаївської області кримінальне провадження у відношенні підзахисних в частині обвинувачення за п. 12 ч.2 ст. 115 КК України закрито на підставі п. 3 ч. 1 ст. 284 КПК України через невстановлення достатніх доказів для доведення їх винуватості в суді та вичерпаність можливості їх отримання. Цією ж ухвалою вирок I-ої інстанції залишено в силі в частині засудження клієнтів за вчинення кримінального правопорушення, передбаченого ст.15, ч.3 ст. 185 КК України, та залишено покарання у вигляді 3-х років позбавлення волі. У зв'язку з тим, що клієнти 1 рік і 6 місяців знаходилися під вартою у даному кримінальному провадженню, строк знаходження підзахисних під вартою було зараховано у строк відбування покарання.

Успіхи адвокатів Регіонального центру з надання БВПД в Одеській області

Направлення справи на новий судовий розгляд рішення суду 1-ої інстанції

Клієнт адвоката **Євгена Дідича** був засуджений Приморським районним судом м. Одеси за вчинення кримінальних правопорушень, передбачених ч. 2 ст. 190 КК України (шахрайство) та ч. 4 ст. 358 КК України (підроблення документів чи їх використання), до позбавлення волі на строк 1 рік 6 місяців. При перегляді справи в апеляційному порядку обвинуваченому Регіональним центром з надання безоплатної вторинної правової допомоги 11 березня 2015 року за дорученням № 015-0001125 було призначено захисника Дідича. За результатами розгляду справи та встановлення порушень кримінального процесуального законодавства, Апеляційний суд Одеської області направив справу на новий розгляд до суду першої інстанції. Адвокат наголошував на відсутності в діях свого підзахисного ознак кримінального правопорушення, передбаченого ч. 4 ст. 358 КК України, внаслідок чого прокурор змінив обвинувачення, погодившись із викладеною позицією адвоката. В частині обвинувачення за ч. 2 ст. 190 КК України, обвинуваченим було визнано свою вину та укладено угоду про примирення з потерпілим. Вироком Приморського районного суду м. Одеси від 22.06.2015 року, вказана угода затверджена та до обвинуваченого застосована найменша міра покарання, встановлена ч. 2 ст. 190 КК України, - штраф у сумі 850 гривень.

Успіхи адвокатів Регіонального центру з надання БВПД у Полтавській області

Пом'якшення покарання судом апеляційної інстанції

Вироком Автозаводського районного суду м. Кременчука Полтавської області від 25 березня 2015 року Л. засуджений за: - ч.1ст.187 КК України до покарання у виді позбавлення волі на строк 3 роки; - ч.2 ст.186 КК України до покарання у виді позбавлення волі на строк 4 роки. На підставі ч.1 ст.70 КК України за сукупністю злочинів шляхом поглинання менш суворого покарання біль суворим, призначено Л. остаточне покарання у вигляді позбавлення волі на строк 4 роки. На підставі ч.4 ст.70 КК України остаточне призначено покарання у вигляді 4 років позбавлення волі, а вирок Автозаводського районного суду м. Кременчука від 13.10.2014 року, яким він засуджений за ч.1ст.185 КК України на 1 рік позбавлення волі і на підставі ст..ст.75, 104 КК України від відбування покарання звільнений з іспитовим строком на 1 рік визначено, виконувати самостійно.

В апеляційній сказі адвокат **Олексій Коротченко** просив вирок змінити, призначити Л. остаточне покарання у вигляді позбавлення волі на строк 4 роки і на підставі ст..75 КК України звільнити Л. від відбування покарання з випробуванням, встановивши іспитовий строк тривалістю 2 роки. В обґрунтування своїх вимог захисник Коротченко О.П. вказував, що суд при призначенні покарання Л. не в достатній мірі врахував те, що останній є неповнолітнім та напівсиротою, у вчиненому щиро розкався, має захоплення та друзів не пов'язаних зі злочинною діяльністю та які позитивно на нього впливають.

- Зміст підозри: Л. обвинувачується за те, що він 27 вересня 2014 року відкрито із застосуванням насильства, яке є небезпечним для життя і здоров'я потерпілого Б., що виразились в нанесенні одного удару кулаком правої руки в область лівої щелепи, шляхом ривка заводив мобільним телефоном вартістю 1530грн.

7 жовтня 2014 року повторно, шляхом ривка заводив мобільним телефоном вартістю 1080грн.

8 жовтня 2014 року повторно вчинив напад на К. із застосуванням насильства небезпечного для життя, що виразились у нанесенні двох ударів рукою в область обличчя, чим спричинив останньому легкі тілесні ушкодження, та заводив мобільним телефоном вартістю 2380грн.

Ухвалою апеляційного суду Полтавської області від 13 серпня 2015 року апеляційна скарга Коротченка О.П. в інтересах обвинуваченого Л. задоволена.

Вирок Автозаводського районного суду м.Кременчука Полтавської області від 25 березня 2015 року щодо Л. змінено – остаточне призначено покарання Л. чотири роки; на підставі ст..ст. 75, 104 КК

України Л. звільнено від відбування покарання з випробуванням з іспитивим строком.

Успіхи адвокатів Регіонального центру з надання БВПД у Тернопільській області

Залишення в силі виправдувального вироку суду 1-ої інстанції

Клієнт адвоката **Марії Карпи** (доручення центру № 964 від 31.10.2014) Р. обвинувачувався у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч.2 ст.307 КК України - незаконне придбання, зберігання з метою збуту, а також незаконний збут наркотичного засобу, вчинений повторно, особою, яка раніше вчинила злочин, передбачений ст.309 КК України. (тяжкий злочин, за який передбачено максимальне покарання у вигляді позбавлення волі на строк до десяти років з конфіскацією майна. Вироком Тернопільського міськрайонного суду від 28 квітня 2015 року Р. було виправдано за ч. 2 ст. 307 КК України у зв'язку з відсутністю в його діях складу злочину. Не погоджуючись з вирок суду першої інстанції стороною обвинувачення було подано апеляційну скаргу, в якій обґрунтовувалось незаконність судового рішення. Зокрема, прокурором вказувалось на те, що суд вийшов за межі наданих КПК України повноважень, надавши оцінку об'єктивності підстав для заведення оперативно-розшукової справи, проведення оперативно-розшукових заходів, внесення відомостей про початок досудового розслідування та підозри особи у вчиненні злочину. Вказує на те, що при проведенні оперативних заходів була відсутня провокація на вчинення Р. злочину із сторони правоохоронних органів, а вони були проведені з метою фіксації його протиправної діяльності. Відхиляючи апеляційну скаргу та залишаючи в силі вирок суду першої інстанції апеляційний суд вказав наступне. Оцінюючи підставу для проведення оперативно-розшукових заходів суд взяв до уваги те, що у протоколі за результатами проведення оперативно-розшукового заходу –аудіо, -відео контролю особи, згідно якого відібрано матеріали, які можуть бути використані як приводи і підстави для початку досудового розслідування, вказані недостовірні дані, оскільки зміст розмови між особами, який міститься на диску, що є додатком до протоколу, котрі зафіксовані на даному відеозаписі розмови зрозуміти практично неможливо та немає сцени де б хтось комусь передавав гроші чи паперові згортки. З огляду на це, такий протокол є, в силу ст. 87 КПК України, недопустимим доказом, а тому не міг використовуватися під час прийняття інших процесуальних рішень. Не зважаючи на це, прокурором була винесена постанова про проведення контролю за вчиненням Р. злочину у формі оперативної закупки, проведення якої доручено начальнику Тернопільського РВ та слідчому Тернопільського РВ. Апеляційний суд вказав, що такий порядок, який встановили органи досудового розслідування всупереч вимогам процесуального закону і з яким погодився прокурор, є лише свідченням штучного зростання злочинності у сфері незаконного обігу наркотичних засобів у державі та «успішної боротьби» з нею. Також, суд апеляційної інстанції вказав на порушення при проведенні самої негласної слідчої дії контролю за вчиненням злочину у формі оперативної закупівлі. Так, суд відмітив, що вказана негласна слідча дія, в порушення вимог ст. 41 КПК України, проведена не тими особами, котрим її доручив прокурор, а заступником начальника БНОН УМВС України у Тернопільській області та двома іншими співробітниками цього підрозділу. Стороною обвинувачення не надано суду будь-яких фінансових документів, що підтверджують законність походження грошей, які були використані для проведення оперативних закупівель. З посиланням на практику ЄСПЛ, суд апеляційної інстанції відзначено, що під час здійснення оперативних заходів органи досудового розслідування не виявляли необхідної пасивності, отже - відносно обвинуваченого була здійснена провокація правоохоронних органів, оскільки суду не надано жодних доказів, які б свідчили про те, що обвинуваченим було вчинено злочин без втручання з боку правоохоронних органів. Також судом відзначено, що особа, яка діяла за вказівками правоохоронних органів і яка безпосередньо здійснювала закупку наркотичних засобів за гроші, отримані від працівників правоохоронного органу, в кожному наступному разі впливала на суб'єкта злочину, схилиючи його до його вчинення. Інформації про оскарження вказаної ухвали апеляційного суду в касаційному порядку на даний момент немає.

Залишення в силі виправдувального вироку суду 1-ої інстанції

Клієнт адвоката **Ганни Чапаєвої** (доручення центру № 347 від 06.04.2015 року) Р. обвинувачувався у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч.2 ст. 307 КК України - незаконне придбання, зберігання з метою збуту, а також незаконний збут наркотичного засобу, вчинений повторно, особою, яка раніше вчинила злочин, передбачений ст.309 КК України (тяжкий злочин, за який передбачено максимальне покарання у вигляді позбавлення волі на строк до десяти років з конфіскацією майна). Вироком Тернопільського міськрайонного суду від 28 квітня 2015 року Р. було виправдано за ч. 2 ст. 307 КК України у зв'язку з відсутністю в його діях складу злочину. Не погоджуючись з вирок суду першої інстанції стороною обвинувачення було подано апеляційну скаргу, в якій обґрунтовувалось незаконність судового рішення. Зокрема, прокурором

вказувалось на те, що суд вийшов за межі наданих КПК України повноважень, надавши оцінку об'єктивності підстав для заведення оперативно-розшукової справи, проведення оперативно-розшукових заходів, внесення відомостей про початок досудового розслідування та підозри особи у вчиненні злочину. Вказує на те, що при проведенні оперативних заходів була відсутня провокація на вчинення Р. злочину із сторони правоохоронних органів, а вони були проведені з метою фіксації його протиправної діяльності.

Відхиляючи апеляційну скаргу та залишаючи в силі вирок суду першої інстанції апеляційний суд вказав наступне. Оцінюючи підставу для проведення оперативно-розшукових заходів суд взяв до уваги те, що у протоколі за результатами проведення оперативно розшукового заходу – аудіо, – відео контролю особи, згідно якого відібрано матеріали, які можуть бути використані як приводи і підстави для початку досудового розслідування, вказані недостовірні дані, оскільки зміст розмови між особами, який міститься на диску, що є додатком до протоколу, котрі зафіксовані на даному відеозаписі розмови зрозуміти практично неможливо та немає сцени де б хтось комусь передавав гроші чи паперові згортки. З огляду на це, такий протокол є, в силу ст. 87 КПК України, недопустимим доказом, а тому не міг використовуватися під час прийняття інших процесуальних рішень. Не зважаючи на це, прокурором була винесена постанова про проведення контролю за вчиненням Р. злочину у формі оперативної закупки, проведення якої доручено начальнику Тернопільського РВ та слідчому Тернопільського РВ. Апеляційний суд вказав, що такий порядок, який встановили органи досудового розслідування всупереч вимогам процесуального закону і з яким погодився прокурор, є лише свідченням штучного зростання злочинності у сфері незаконного обігу наркотичних засобів у державі та «успішної боротьби» з нею. Також, суд апеляційної інстанції вказав на порушення при проведенні самої негласної слідчої дії контролю за вчиненням злочину у формі оперативної закупівлі. Так, суд відмітив, що вказана негласна слідча дія, в порушення вимог ст. 41 КПК України, проведена не тими особами, котрим її доручив прокурор, а заступником начальника БНОН УМВС України у Тернопільській області та двома іншими співробітниками цього підрозділу. Стороною обвинувачення не надано суду будь-яких фінансових документів, що підтверджують законність походження грошей, які були використані для проведення оперативних закупівель. **З посиланням на практику ЄСПЛ**, суд апеляційної інстанції відзначено, що під час здійснення оперативних заходів органи досудового розслідування не виявляли необхідної пасивності, отже - відносно обвинуваченого була здійснена провокація правоохоронних органів, оскільки суду не надано жодних доказів, які б свідчили про те, що обвинуваченим було б вчинено злочин без втручання з боку правоохоронних органів. Також судом відзначено, що особа, яка діяла за вказівками правоохоронних органів і яка безпосередньо здійснювала закупку наркотичних засобів за гроші, отримані від працівників правоохоронного органу, в кожному наступному разі впливала на суб'єкта злочину, схилиючи його до його вчинення. Кримінальне провадження № 12015210010000765 від 26 березня 2015 року.

Успіхи адвокатів Регіонального центру з надання БВПД у Хмельницькій області

Зміна вироку суду 1-ої інстанції в частині міри покарання та звільнено з-під варті в залі суду

В суді 1-ої інстанції 30.03.2015 року С.С.А. засуджено за ст.ст.190 ч.2, 198, 70 на 1 р. 6 міс позбавлення волі. Відбуття покарання визначено з 27.01.2015 року. Адвокат **Олександр Гіппіус** (доручення №022-0000631 від 25.06.2014) не погодився із таким покаранням підзахисного, оскільки, на його думку, суд 1 інстанції формально віднісся до оцінки пом'якшуючих обставин і наявності у підзахисного хвороби. Адвокат підготував і подав апеляцію, у якій вказав, що за обставин справи доцільніше призначити покарання у виді штрафу. В апеляційній інстанції адвокат довів свою позицію, викладену у скарзі. Ухвалою апеляційного суду від 02 червня 2015 року вирок суду 1 інстанції змінено. Визначено покарання С.С.А. за ч.2 ст.190 КК України - 1000 грн. штрафу, за ст.198 КК України - 4 міс. арешту, за ст.70 ч.1 КК України остаточно визначено 4 міс. арешту і звільнено засудженого з-під варті негайно як такого, що відбув покарання.

Закриття кримінального провадження судом апеляційної інстанції

Органами досудового розслідування М.А.П. висунуте обвинувачення (провадження №11-кп/792/412/2015) за ст.307 ч.2 КК України (Незаконне виробництво, виготовлення, придбання, зберігання, перевезення, пересилання чи збут наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів). Адвокат **В'ячеслав Хворостовський** (за дорученням №022-0000627 від 25.06.2014) вступив у справу на стадії досудового розслідування. За вироком суду 1 інстанції М.А.П. засудили на 6 років п/в з к/м.. Також його взяли під варту в залі суду. Непогодившись із вироком адвокат разом із підзахисним подали апеляцію. В апеляційній інстанції проведено судове слідство. Вміло оперуючи наявними доказами та процесуальними документами адвокат спромігся закриттю кримінальної справи відносно М.А.П. на підставі п.3 ч.1 ст.284 КПК України. Ухвала від 10.07.2015 р.

Успіхи адвокатів Регіонального центру з надання БВПД у Херсонській області

Залишення в 15.04.2015 на адресу Регіонального центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги у

силі
виправдувально
го вироку суду 1-
ої інстанції

Херсонській області надійшла ухвала Голопристанського районного суду про призначення захисника обвинуваченому Я., оскільки той перебуває на обліку у лікаря-невропатолога, а також не має коштів для оплати послуг захисника. У день надходження ухвали Центр видав доручення № 021-0000646 адвокату **Денису Блонському** для здійснення захисту за призначенням.

Я. звинувачувався у тому, що разом зі своїм сином здійснив незаконну порубку п'яти акацій у лісосмузі. Слідчим були вилучені речові докази – бензопила та автомобіль з причепом. Санкція ч. 1 ст. 246 Кримінального кодексу України передбачає в якості покарання в тому числі позбавлення волі на строк до 3-х років, а сам злочин за тяжкістю є злочином середньої тяжкості. Ознайомившись з матеріалами провадження, адвокат звернув увагу на те, що протокол огляду місця події, в ході якого були вилучені речові докази, не був внесений до реєстру матеріалів. Також у справі не призначалась експертиза щодо встановлення розміру збитків в результаті незаконної порубки.

У судовому засіданні обвинувачені свою вину визнали. Однак, адвокат звернув увагу на те, що інші докази фактично відсутні через недбалість слідчого і прокурора, а визнання вини не може бути покладено в основу обвинувального вироку. Суд погодився з доводами захисника і виніс виправдувальний вирок щодо Я. та його сина. З текстом вироку можна ознайомитись [за цим посиланням](#). Прокурором була подана апеляційна скарга, в якій порушувалося питання про скасування вироку щодо виправданих осіб з одночасним призначенням нового розгляду в суді першої інстанції. Колегія суддів Апеляційного суду Херсонської області встановила, що під час судового розгляду стороною обвинувачення не було надано належних, допустимих і достатніх доказів, які б свідчили про те, що обвинувачені своїми діями заподіяли істотну шкоду і тим самим вчинили злочин, передбачений ст. 246 КК України.

В ухвалі апеляційного суду зазначено, що суд правильно визнав, що обвинувачення у вчиненні зазначеного злочину не може ґрунтуватися лише на показаннях обвинувачених про визнання ними своєї вини, оскільки вони не підтверджуються сукупністю доказів, які зібрано у кримінальному провадженні, і жоден доказ не має наперед встановленої сили, що передбачено положеннями ст. 94 КПК України при оцінці доказів. Тому, проаналізувавши дослідженні докази в їх сукупності, суд першої інстанції обґрунтовано дійшов висновку про недоведеність винуватості осіб у вчиненні злочину, передбаченого ст. 246 КК України.

Апеляційним судом виправдувальний вирок був залишений без змін, про що 08.07.2015 винесено ухвалу. З текстом вироку можна ознайомитись [за цим посиланням](#).

Успіхи адвокатів Регіонального центру з надання БВПД у Черкаській області

Згідно з вироком Ватутінського міського суду Черкаської області від 26 листопада 2014 року обвинувачений С.О.І. в ніч на 01.04.2014, перебуваючи в стані алкогольного сп'яніння та знаходячись в будинковолодінні громадянки Р.К.О. умисно, з корисливою метою, скориставшись тим, що Р.К.О. спала, таємно викрав: гроші, комп'ютер, одяг, взуття та інші речі які належали потерпілій, чим завдав їй значної матеріальної шкоди. Він же, продовжуючи свій злочинний умисел, перебуваючи на подвір'ї будинковолодіння Р.К.О., незаконно заволодів транспортним засобом потерпілої – автомобілем. Кваліфікація діяння: ч.4 ст.185 КК України (санкція статті передбачає максимальну міру покарання у вигляді позбавлення волі до 8 років), ч.2 ст.289 КК України (санкція статті передбачає максимальну міру покарання у вигляді позбавлення волі до 8 років). Суд визнав винним С.О.І. у вчиненні кримінальних правопорушень та призначив покарання за ч.4 ст.185 КК України у вигляді позбавлення волі строком на 6 років, за ч.2 ст.289 КК України у вигляді позбавлення волі строком на 5 років з конфіскацією ½ частини майна, яке є його особистою власністю.

Не погоджуючись з вироком суду першої інстанції адвокатом **Людмилою Гриценко** (доручення центру № 023-0001225 від 04.09.2015) була подана апеляційна скарга, в якій обвинувачений просив скасувати вирок у зв'язку з неповнотою судового розгляду та невідповідністю висновків суду фактичним обставинам кримінального провадження.

В судовому засіданні захисник заявила, що під час досудового слідства працівниками РВ УМВС в Черкаській області до її підзахисного застосовувались недозволені методи слідства та він незаконно утримувався в РВ УМВС в Черкаській області. Зазначені обставини ні на досудовому слідстві, ні в суді першої інстанції, належним чином з внесенням даних до ЄРДР перевірені не були. В результаті проведеної роботи захисника, взявши до уваги його аргументи, колегія суддів апеляційного суду дійшла висновку, що в даному провадженні таким порушенням, яке перешкодило суду ухвалити законне та обґрунтоване рішення, є порушення права С.О.І. на захист, а саме, не внесенні інформації до ЄРДР за заявою останнього щодо застосування до нього працівниками правоохоронних органів недозволених методів слідства та незаконне його утримання в РВ УМВС України в Черкаській області, а також затягування досудового розслідування у вказаному провадженні.

Скасування
вироку суду 1-ої
інстанції на
користь клієнта;
призначення
нового судового
розгляду

Апеляційну скаргу обвинуваченого суд задовольнив повністю. Вирок Ватутінського міського суду Черкаської області від 26 листопада 2014 року скасували, а по матеріалах кримінального провадження за звинуваченням С.О.І. у вчиненні кримінальних правопорушень за ч.4 ст.185 КК України та ч.2 ст.289 КК України призначили новий судовий розгляд в суді першої інстанції.

Успіхи адвокатів Регіонального центру з надання БВПД у Чернігівській області

Звільнення судом апеляційної інстанції обвинуваченого від відбування призначеного судом першої інстанції покарання зі встановленням іспитового строку

В рамках кримінального провадження № 12015270140000013 адвокату **Григорію Марченку** було видано доручення для здійснення захисту за призначенням від 20.02.2015 року № 219/15. Клієнт адвоката обвинувачувався у вчиненні кримінальних правопорушень, передбачених ч. 2 ст. 307 (п/в від 6 до 10 років з конфіскацією майна), ч. 1 ст. 309, ч. 1 ст. 317 КК України. Відповідно до вироку Сосницького районного суду Чернігівської області від 27.04.2015 року підзахисного адвоката Марченка Г.М. було визнано винним в інкримінованих кримінальних правопорушеннях та призначено покарання у виді 4 років позбавлення волі з конфіскацією належного йому майна. Не погоджуючись з вироком суду першої інстанції, адвокат звернувся до апеляційного суду з апеляційною скаргою, в якій просив призначити його клієнту покарання не пов'язане з позбавленням волі, звільнити від відбування покарання зі встановленням іспитового строку. Адвокат акцентував увагу на засудженні обвинуваченим своїх дій, його щирому каятті у вчиненому, міцності соціальних зв'язків, сімейному стані, позитивній характеристиці та молодому віці. За вказаних підстав, колегія суддів, проаналізувавши обставини кримінального провадження, дійшла висновку про те, що виправлення обвинуваченого можливе без ізоляції його від суспільства. Відповідно до ухвали апеляційного суду Чернігівської області від 24.06.2015 року підзахисного адвоката Марченка звільнено від призначеного судом першої інстанції покарання на підставі ст. 75 КК України зі встановленням іспитового строку в 3 (три) роки. Міру запобіжного запобіжного заходу у вигляді взяття під варту скасовано, звільнено клієнта з-під варту в залі суду.

Зміна вироку суду 1-ої інстанції в частині зменшення покарання

В рамках кримінального провадження № 12014270220000351 адвокату **Валерію Кулішу** було видано доручення для здійснення захисту за призначенням від 13.01.2015 року № 25/15. Клієнт адвоката обвинувачувався у вчиненні кримінальних правопорушень, передбачених ч. 2 ст. 307 (п/в від 6 до 10 років з конфіскацією майна), ч. 2 ст. 309, ст. 395 КК України. Відповідно до вироку Ріпкинського районного суду Чернігівської області від 12.05.2015 року підзахисного адвоката **Валерія Куліша** було визнано винним в інкримінованих кримінальних правопорушеннях та призначено покарання у виді 6 років 3 місяців позбавлення волі з конфіскацією належного йому майна. Не погоджуючись з вироком суду першої інстанції, адвокат звернувся до апеляційного суду з апеляційною скаргою, в якій просив пом'якшити покарання його клієнту. Адвокат акцентував увагу на другорядності ролі підзахисного під час вчинення кримінальних правопорушень, пом'якшуючих покарання обставинах та готовності його клієнта стати на шлях виправлення, працевлаштуватись. За вказаних підстав, колегія суддів дійшла висновку про те, що враховуючи позитивні характеристики обвинуваченого, обставини кримінального провадження, можна застосувати ч. 1 ст. 69 КК України. Відповідно до ухвали апеляційного суду Чернігівської області від 06.07.2015 року вирок суду першої інстанції змінено, покарання пом'якшено. Підзахисного адвоката Куліша було визнано винним в інкримінованих кримінальних правопорушеннях та призначено покарання із застосуванням ч. 1 ст. 69 КК України у виді 4 років позбавлення волі з конфіскацією належного йому майна.

[] Позитивна практика у галузі застосування заходів забезпечення кримінального провадження

Успіхи адвокатів Регіонального центру з надання БВПД у Волинській області

Суд задовольнив клопотання захисника про направлення справи на додаткове розслідування

09.01.2014 адвокату **Ользі Юнчик** видано доручення №16 для здійснення захисту особи за призначенням у кримінальній справі №167/776/14-к за ч.1 ст.125 КК України. Максимальна міра покарання за скоєне діяння, згідно норм Кримінального кодексу України – виправні роботи на строк до 1 (одного) року. Постановою Рожищенського районного суду Волинської області від 03.07.2015 кримінальну справу про обвинувачення Клієнта за ч.1 ст.125 КК України, яка розглядалася за правилами КПК України 1960 року, направлено прокурору Ківерцівського району для організації проведення додаткового розслідування із вказівками суду. У судовому засіданні захисник Ольга Юнчик заявила клопотання про повернення справи на додаткове розслідування. Своє клопотання мотивувала тим, що на підставі ґрунтовного аналізу наявних у справі доказів та висновків судово-медичних експертиз виявилась неповнота слідства, яка полягає у не встановленні медичних працівників, які проводили огляд потерпілого в районних

лікарнях та наявності істотних суперечностей у висновках проведених судово-медичних експертиз, які по своїй суті та заключеннях відрізняються. Також адвокатом вказувалось на те, що обставини, які мають істотне значення для вирішення питання про винуватість Клієнта належним чином не з'ясовані та залишилися нез'ясованими причини істотних суперечностей у доказах. На підтвердження зазначених суперечностей у доказах, адвокат Ольга Юнчик вказувала на те, що в ході розгляду справи мав місце факт перекваліфікації прокурором дій її підзахисного з ч.1 ст.122 на ч.1 ст.125 КК України. Вирішуючи заявлене адвокатом Ольгою Юнчик клопотання, заслухавши думку прокурора, який вказане клопотання вважав підставним, суд прийшов до висновку про необхідність його задоволення з підстав у ньому зазначених. Погоджуючись із аргументами адвоката Ольги Юнчик, суд вважав, що органами досудового слідства під час розслідування даної кримінальної справи не вжито всіх передбачених законом заходів для всебічного, повного та об'єктивного дослідження обставин справи, що являє собою порушення вимог ст.22 КПК України. Суд, обґрунтовуючи свою постанову, також зазначив, що наявні істотні суперечності у справі, про які вказувала адвокат Ольга Юнчик, не можливо усунути в судовому засіданні, тому ця кримінальна справа підлягає поверненню на додаткове розслідування. За наслідками даного судового розгляду судом були дані вказівки органам досудового розслідування щодо допиту медичних працівників, проведення повторної комісійної експертизи по встановленню тяжкості тілесних ушкоджень потерпілого та інших слідчих дій для встановлення фактичних обставин даної справи. Зазначена постанова суду в апеляційному порядку не оскаржувалася.

Успіхи адвокатів Регіонального центру з надання БВПД у Дніпропетровській області

Участь адвоката запобігла необґрунтованому оголошенню підозри Адвоката **Ніні Косенко** було викликано до Інгулецького РВ КМУ УМВС України в Дніпропетровській області (доручення № 004-0015461 від 16/01/2015) з метою повідомлення про підозру М. у скоєні злочину групою осіб за ч.3 ст.187 КК України. Однак, адвокат не знайшла підстав для того, щоб вважати М. співучасником у даному злочині і, здійснюючи представництво інтересів свідка, переконала прокурора, що немає підстав для оголошення підозри її клієнтові.

Успіхи адвокатів Регіонального центру з надання БВПД у Сумській області

Подання інспектора С-Будського підрозділу Шосткинського МВ КВІ УДПтСУ в Сумській області про направлення засудженого для відбування покарання примусово було задоволено стосовно клієнта адвоката **Олега Страшка**. Адвокатом подано апеляційну скаргу (доручення центру № 018-000348 від 25 березня 2015 року) разом з заявою про відновлення строків апеляційного оскарження. 26.08.2015 року строки апеляційного оскарження поновлено. 09.06.2015 року скасовано та призначено новий розгляд в суді першої інстанції подання інспектора. В зазначений час адвокат системи БВПД Страшок О.В. прибув у судові засідання для розгляду подання про направлення засудженого для відбуття примусового покарання. Судове засідання було відкладено по причині неявки Підзахисного, який був оголошений в розшук. Апеляційну скаргу захисник мотивував тим, що участь у судовому засіданні захисника було визнана обов'язковою, а захисника не викликали, що призвело до істотного порушення кримінально-процесуального законодавства. 26.08.2015 року ухвалою апеляційного суду було винесено рішення про задоволення апеляційної скарги і скасовано ухвалу першої інстанції з поверненням справи на новий судовий розгляд. В зазначений час Страшок О.В. прибув у судові засідання для розгляду подання про направлення засудженого для відбуття примусового покарання. Судове засідання було відкладено по причині неявки Підзахисного, який був оголошений в розшук. 17 липня 2015 року на адресу адвоката надійшло повідомлення від Апеляційного суду Сумської області про розгляд апеляції Підзахисного на ухвалу С-Будського суду про задоволення подання, без участі захисника. Проаналізувавши дані матеріали адвокатам було подано клопотання про відновлення строків апеляційного оскарження та підготування апеляційної скарги на зазначену ухвалу. 09.06.2015р. ухвалою Апеляційного суду клопотання захисника було задоволено. В подальшому апеляційну скаргу захисник мотивував тим, що участь у судовому засіданні захисника було визнана обов'язковою, а захисника не викликали, що призвело до істотного порушення кримінально-процесуального законодавства. 26.08.2015 року ухвалою апеляційного суду було винесено рішення про задоволення апеляційної скарги і скасовано ухвалу першої інстанції з поверненням справи на новий судовий розгляд. Доручення № 018-000348 від 25 березня 2015 року. Кримінальне провадження: 586/17/15к.

Задоволення клопотання про відновлення строків апеляційного оскарження

[] **Успішна практика на стадії виконання рішення суду**

Успіхи адвокатів Регіонального центру з надання БВПД у Рівненській області

Задоволення клопотання На підставі наказу Центру від 08.06.2015 № 35 адвокату **Світлані Яремі** було видано доручення для надання безоплатної вторинної правової допомоги особі, засудженій до покарання у вигляді

адвоката про
відстрочку вироку
суду

позбавлення волі або обмеження волі №017-0000474 від 08.06.2015 року, а саме складення документів процесуального характеру – клопотання про відстрочку виконання вироку. На виконання вказаного доручення, адвокат на підставі зібраних даних про особу засудженої, підготувала до місцевого суду клопотання про відстрочку виконання вироку Рівненського міського суду від 22.04.2015 року, згідно якого клієнтку засуджено за ч.2 ст.185 КК України до 3-х років 1-го місяця обмеження волі. Завдяки професійним діям адвоката, ухвалою Рівненського міського суду від 11.08.2015 року (справа №569/5156/15-к) клопотання адвоката задоволено та відстрочено виконання вироку суду відносно засудженої на один рік до 23.05.2016 року. В обґрунтування прийнятого рішення, суд послався на зібрані адвокатом документи про особу засудженої, з яких були встановлені об'єктивні обставини, що перешкоджають відбуванню покарання за вироком суду (необхідність догляду за важко хворими дітьми та їх матеріальне утримання).

[] Звільнення від покарання/відбування покарання/кримінальної відповідальності

Успіхи адвокатів Регіонального центру з надання БВПД у Закарпатській області

За ч.1 ст.185 КК
України

Адвокат **Сергій Бушко** надавав правову допомогу неповнолітній обвинуваченій згідно доручення центру від 10.03.2015р.№ 386. Підзахисна обвинувачувалася у вчиненні кримінального правопорушення, внесеному до ЄДР за № 12015070060000 від 03.02.2015 р., передбаченому ч.1 ст.185 КК України (Таємне викрадення чужого майна (крадіжка) – карається позбавленням волі на строк до трьох років.) у співучасті з однією особою. Вироком Берегівського районного суду Закарпатської області від 17.09.2015р.в справі № 297/1750/15–к обвинувачена була визнана винною у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч.1 ст.185 КК України з призначенням покарання із застосуванням ст.69 КК України (Призначення більш м'якого покарання, ніж передбачено законом) у виді громадських робіт строком 60 годин, на підставі ст.105 КК України звільнено від призначеного покарання із застосуванням примусових заходів виховного характеру з передачею під нагляд матері строком на 1 рік.

Успіхи адвокатів Регіонального центру з надання БВПД у Львівській області

Звільнення від
відбування
покарання за ч.1 ст.
263 КК України з
випробуванням

Клієнтка адвоката **Івана Канарєєва**, який діяв за дорученням №1833 від 28.07.2015 року, обвинувачувалась у скоєнні злочину (кримінальне провадження № 12015140340000325), передбаченого ч.1 ст. 263 ККУ, а саме, в тому, що знайшла та в подальшому незаконно зберігала автомат Калашникова (АК-74;) №2578491 калібру 5,45мм, 1983 року випуску, який є бойовою вогнепальною нарізною зброєю, 17 патронів до нього калібру 5, 45 мм та два патрони до гвинтівок Мосіна, СВТ, СВД калібру 7, 62 мм.

Між прокурором прокуратури Турківського району Львівської області та підсудною укладено угоду про визнання винуватості. Суд затвердив угоду про визнання винуватості і 26.08.2015 року засудив клієнтку до 3-х років позбавлення волі. На підставі ст.75 ККУ громадянку засуджена була звільнено від відбування призначеного покарання з річним іспитовим строком.

Успіхи адвокатів Регіонального центру з надання БВПД у Миколаївській області

Звільнення від
відбування
покарання з
випробуванням

Адвокат **Володимир Руденко** за дорученням № 014-0001157 від 19.05.2015 року у справі № 477/1122/15-к захищав раніше не судимого клієнта, який обвинувачувався у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 3 ст. 185 (крадіжка) КК України, санкція якого передбачає покарання у вигляді позбавлення волі на строк від трьох до шести років.

Клієнт обвинувачувався у тому, що 25.02.2015 року за попередньою змовою з іншими співучасниками злочину проник на територію домоволодіння через огорожу та, впевнившись, що їх протиправні дії ніким не помічені, розбили скло метало-пластикових дверей на балконі другого поверху і проникли до житлового будинку, звідки таємно викрали майно, спричинивши потерпілому матеріальну шкоду на загальну суму 15614 грн. Викрадене майно завантажили в автомобіль «Опель Вектра», покинули місце вчинення кримінального правопорушення та розпорядились викраденим на власний розсуд.

Адвокатом було правильно обрано позицію захисту, надано докази, які позитивно характеризують обвинуваченого.

10.07.2015 року вироком Жовтневого районного суду Миколаївської області підзахисного було визнано винним у скоєнні кримінального правопорушення, призначено покарання у вигляді 3 років позбавлення волі та звільнено від відбування покарання на підставі ст. 75 КК України з призначенням покарання з випробувальним строком на 2 роки.

Звільнення від

Клієнтка адвоката **Галини Гержової** звинувачувалась (кримінальне провадження

відбування
покарання з
випробуванням

№12015160500003364) у вчиненні злочину, передбаченого ч. 2 ст. 186 КК України (карається позбавленням волі на строк до 6 років), а саме, відкритому викраденні чужого майна (грабіж), поєднаному із насильством, яке не є небезпечним для життя чи здоров'я потерпілого. Під час досудового розслідування та розгляду справи Приморським районним судом м. Одеси до клієнтки було застосовано запобіжний захід у вигляді тримання під вартою. Обвинувачена свою вину у вчиненні зазначеного злочину визнала, щиро розкаялась та частково відшкодувала потерпілій завданий збиток. Завдяки захисту адвоката **Галини Гержової** суд призначив обвинувачуваній покарання у вигляді 4 років позбавлення, що є мінімальною санкцією за вчинення такого злочину, та звільнив її від відбування покарання з випробуванням згідно ст. 75 КК України. Жінку було звільнено з-під варти у залі суду після проголошення вироку.

Вот єто хороший
результат

Успіхи адвокатів Регіонального центру з надання БВПД у Черкаській області

Клієнт адвоката **Олексія Левицького** обвинувачувався за статтями: ч.1 ст. 309 КК України (незаконне виробництво, виготовлення, придбання, зберігання, перевезення чи пересилання наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів без мети збуту), санкція статті передбачає максимальну міру покарання у вигляді позбавлення волі до 3 років; ч.2 ст. 307 КК України (незаконне виробництво, виготовлення, придбання, зберігання, перевезення, пересилання чи збут наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів), санкція статті передбачає максимальну міру покарання у вигляді позбавлення волі до 10 років з конфіскацією майна; ч.1 ст. 313 КК України (викрадення, привласнення, вимагання обладнання, призначеного для виготовлення наркотичних засобів, психотропних речовин та їх аналогів, чи заволодіння ним шляхом шахрайства або зловживання службовим становищем та інші незаконні дії з таким обладнанням), санкція статті передбачає максимальну міру покарання у вигляді обмеження волі до 3 років; ч.1 ст. 317 КК України (організація або утримання місць для незаконного вживання, виробництва чи виготовлення наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів), санкція статті передбачає максимальну міру покарання у вигляді позбавлення волі до 5 років.

Звільнення від
відбування
покарання з
випробуванням

Адвокат **Олексій Левицький**, який діяв відповідно до доручення Регіонального центру з надання БВПД у Черкаській області № 023-0000368 від 17.03.2015 року, вступив у справу на стадії досудового розслідування та приймав участь в розгляді справи в суді. Його клієнт в лютому місяці 2015 року за своїм місцем проживання незаконно виготовив та зберігав психотропну речовину без мети збуту. Він же, в своїй квартирі незаконно зберігав обладнання, призначене для виготовлення психотропних речовин, а саме спеціальний пристрій, який складається зі скляного флакону, гумової трубки та скляної трубки. Продовжуючи свої злочинні дії, в той же день надав приміщення своєї квартири, для незаконного вживання психотропних речовин громадянину Ш.Р.М. та Р.М.Ю. Він же, будучи особою, яка раніше вчинила злочин, передбачений ч.1 ст. 309 КК України та ч.1 ст. 317 КК України, перебуваючи в приміщенні своєї квартири, незаконно, умисно збув психотропну речовину об'єкту обмежено – метамфетамін (Провадження № 1201525004000496). Судовий розгляд справи здійснювався Соснівським районним судом м. Черкаси. Захисник **Олексій Левицький**, завдяки своєму професійному досвіду, зумів переконати суд суворо не карати підзахисного, попередньо пояснивши суду, що його клієнт на утриманні має матір-інваліда похилого віку, за місцем проживання характеризується позитивно, щиро кається, вину визнає. Суд всебічно дослідивши матеріали справи, взявши до уваги доводи адвоката та його виважену правову позицію, призначив підсудному покарання:

- за ч.1 ст. 309 КК України у виді 1 року обмеження волі (мінімальний розмір покарання);
- за ч.1 ст. 313 КК України у виді 1 року обмеження волі (мінімальний розмір покарання);
- за ч.1 ст. 317 КК України у виді 3 років позбавлення волі (мінімальний розмір покарання);
- за ч.2 ст. 307 КК України, із застосуванням ст. 69 КК України, у виді 5 року позбавлення волі.

На підставі ст.75 КК України звільнив клієнта від відбування покарання з випробуванням, встановивши йому іспитовий строк, терміном 3 роки.

Зазначений вирок в апеляційному порядку не оскаржувався.

Успіхи адвокатів Регіонального центру з надання БВПД у Чернівецькій області

Звільнення від
відбування
покарання з
випробуванням

Регіональний центр з надання ПВПД у Чернівецькій області 01.07.2015 видав доручення № 024-000318 адвокату **Валерію Ісочку** для здійснення захисту за призначенням (кримінальне провадження № 12014260220000136). Особа обвинувачувалася у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 1 ст. 408 КК України (дезертирство), за яке передбачено покарання у вигляді від 2 до 5 років позбавлення волі. Першотравневий районний суд міста Чернівці, розглянувши у відкритому судовому засіданні кримінальне провадження № 1-кп/725/162/15, призначив покарання у вигляді двох років позбавлення волі та на підставі статті 75 КК України звільнив обвинуваченого від відбування покарання та обраний запобіжний захід у вигляді застави скасував. Отже, завдяки успішній роботі адвоката, клієнту не тільки було призначено

мінімальний строк покарання, а й звільнено від його відбування.

Звільнення від відбування покарання з випробуванням

Підзахисний адвоката **Василя Бугая**, що діяв відповідно доручення № 185 від 16.04.2015 року, обвинувачувався у скоєнні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 2 ст. 191 КК України, а саме привласнення, розтрата або заволодіння чужим майном шляхом зловживання службовою особою своїм службовим становищем, за вчинення якого передбачене максимальне покарання у вигляді позбавлення волі до 5 років. 20.07.2015 року було винесено вирок Заставнівського районного суду Чернівецької області, яким підзахисного засуджено до 1 року позбавлення волі, а на підставі ст. 75 КПК України звільнено від відбуття покарання з іспитивним строком 1 рік.

Звільнення від відбування покарання з випробуванням

Підзахисний адвоката **Василя Сивака** обвинувачувався у скоєнні кримінальних правопорушень (всього 6 епізодів), передбачених ч. 3 ст. 185 КК України (крадіжка, поєднана з проникненням у житло, інше приміщення чи сховище або що завдала значної шкоди потерпілому, карається позбавленням волі на строк від 3 до 6 років.). 22 травня 2015 року Сокирянський районний суд виніс вирок, яким призначив покарання із застосуванням ст. 69 КК, у вигляді 1 року позбавлення волі. Крім цього суд застосував ст. 75 КК і звільнив підзахисного від відбуття покарання з випробувальним строком 1 рік. Отже, завдяки роботі адвоката, особу було звільнено від відбування покарання.

[] Закриття кримінального провадження

Успіхи адвокатів Регіонального центру з надання БВПД у Вінницькій області

За п. 6 ч. 2 ст. 115 КК України

Адвокат **Володимир Кіцула** здійснював захист підозрюваного згідно виданого доручення №002-0000735 від 26.04.15 р. Його клієнт підозрювався в тому що разом з Г. спричинив Б. тілесні ушкодження, від яких останній помер, і викрав з його квартири гроші (кримінальне провадження внесене до ЄРДР за №1201502000000167 від 23.04.2015 р. за п. 6 ч. 2 ст. 115 КК України – умисне вбивство з корисливих мотивів). Приймаючи участь у досудовому розслідуванні, адвокат Володимир Кіцула звернув увагу слідчого на спростуванні Г. участі його підзахисного та на відсутність будь-яких інших доказів його вини, в тому числі вина С. не доведена проведеними по справі експертизами. У зв'язку з чим кримінальне провадження відносно клієнта адвоката Кіцули було закрито.

Успіхи адвокатів Регіонального центру з надання БВПД у Житомирській області

За ч.1 ст. 185 КК України

За дорученням від 20 березня 2015 за № 006-0000256 у кримінальному провадженні №12014060250000087 до захисту клієнта було залучено адвоката **Віктора Ющенка**. Його клієнт обвинувачувався у вчиненні злочину, передбаченого ч.1 ст. 185 КК України (таємне викрадення чужого майна (крадіжка), що карається штрафом до п'ятдесяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або виправними роботами на строк до двох років, або позбавленням волі на строк до трьох років). В ході досудового слідства, завдяки активній правовій позиції адвоката, було встановлено, що клієнт інкримінованого йому злочину не вчиняв. Постановою слідчого Овруцького РВ УМВС у Житомирській області від 07.09.2015р. кримінальне провадження проти клієнта було закрито в зв'язку з відсутністю в його діях ознак складу кримінального правопорушення.

Успіхи адвокатів Регіонального центру з надання БВПД у Закарпатській області

За ч.3 ст. 185 КК України

Адвокат **Юрій Русин** захищав підзахисного на підставі доручення центру № 1319 від 28.10.2013 року. Його клієнт підозрювався у вчиненні злочину, передбаченого за ч. 3 ст. 185 КК України (крадіжка, поєднана з проникненням у житло, інше приміщення чи сховище або що завдала значної шкоди потерпілому, карається позбавленням волі на строк від трьох до шести років). За наслідками розгляду кримінального провадження, внесеного до ЄРДР за № 12013070150000750 від 18.05.2013 року, слідчим Свалявського РВ (з обслуговування Свалявського та Воловецького районів) 24.07.2015 р. винесено постанову про закриття кримінального провадження на підставі п. 2 ч. 1 ст. 284 КПК України в зв'язку з встановленням відсутності в діянні складу кримінального правопорушення.

Участь адвоката попередила оголошення про підозру клієнту за ч.3 ст. 185 КК України

Згідно постанови органу досудового розслідування про доручення призначити захисника від 06.06.2015 р., в рамках досудового розслідування, внесеного до ЄРДР за № 12015070030000523 від 12.02.2015 р., за ознаками кримінального правопорушення, передбаченого ч. 3 ст. 185 КК України (Крадіжка, поєднана з проникненням у житло, інше приміщення чи сховище або що завдала значної шкоди потерпілому, - карається позбавленням волі на строк від трьох до шести років) слідство доручило центру з надання БВПД призначити захисника за призначенням для здійснення захисту прав та інтересів неповнолітнього та зобов'язало забезпечити прибуття адвоката до органу досудового розслідування для здійснення повідомлення про підозру неповнолітньому підзахисному у вчиненні 2 кримінальних правопорушень, передбачених ч. 3 ст. 185 КК України.

Після вступу адвоката **Юрія Руцака** (доручення центру № 937 від 06.06.2015 року) у справу, проведення конфіденційного побачення з підзахисним, органом досудового розслідування не було оголошено підозру підзахисному, позаяк відсутні достатні докази для притягнення останнього до кримінальної відповідальності у вказаному кримінальному провадженні. В подальшому надання правової допомоги підзахисному було припинено за рішенням центру, позаяк підзахисний не був затриманий і йому не було повідомлено про підозру у вчиненні будь-якого кримінального правопорушення.

Успіхи адвокатів Регіонального центру з надання БВПД у Миколаївській області

Адвокат **Володимир Деміда**, який діяв за дорученням № 014-0001025 від 28.05.2015 року у справі № 1-кп/487/425/14, захищав клієнта, який обвинувачувався у вчиненні кримінальних правопорушень, передбачених ч.2 ст. 263 (незаконне поводження зі зброєю, бойовими припасами або вибуховими речовинами) та ч. 1 ст. 296 (хуліганство) КК України. Санкція найбільш тяжкого злочину, а саме незаконного поводження зі зброєю, бойовими припасами або вибуховими речовинами карається караються штрафом до п'ятдесяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або громадськими роботами на строк від ста двадцяти до двохсот сорока годин або арештом на строк від трьох до шести місяців, або обмеженням волі на строк від двох до п'яти років, або позбавленням волі на строк до трьох років. Клієнт обвинувачувався у тому, що 29.04.2014 року приблизно з 10.00 до 12.00 знаходився в парку «Ліски», де відбувалось будівництво об'єкту, вчиняв хуліганські дії, направлені на порушення громадського порядку по відношенню до робітників, які працювали на цьому будівництві. Крім того, органом досудового розслідування інкримінувалось підзахисному те, що під час огляду місця події у нього був виявлений та вилучений предмет, схожий на кастет, який йому належить. Згідно з актом судово-психіатричної експертизи від 03.07.2014 № 303 підзахисний страждав на час вчинення кримінальних правопорушень і страждає по теперішній час стійким психічним розладом – гострим поліморфним розладом з симптомами шизофренії. В період часу, що відноситься до інкримінованих йому кримінальних правопорушень, він не міг усвідомлювати свої дії та керувати ними. Прокуратурою Заводського району м. Миколаєва направлено до Заводського районного суду м. Миколаєва клопотання про застосування до підзахисного примусових заходів медичного характеру, а саме - госпіталізації в психіатричний заклад зі звичайним наглядом.

За ст.ст. 263,
296 КК України

Під час судового розгляду адвокатом було надано висновок судово-психіатричної експертизи від 01.04.2015 № 144, в якій зазначено, що підзахисний пройшов стаціонарне лікування в період з 02.06.2014 по 20.06.2014 року в умовах психіатричного відділення, а потім з 04.07.2014 по 16.09.2014 року - в умовах відділення денного стаціонару Миколаївської обласної психіатричної лікарні №1. В подальшому підзахисний знаходився під наглядом дільничного лікаря-психіатра, котрий відмітив стан ремісії без психопатичних розладів. При дослідженні експертом відзначено адекватність емоцій, достатній інтелект, збереженість критичних здібностей без психопатичних розладів. Адвокатом було доведено, що підзахисний не представляє соціальної загрози для оточуючих, не потребує застосування до нього заходів медичного характеру оскільки що в теперішній час у нього відсутні психічні розлади. Захисник Володимир Деміда звернув увагу суду на те, що події, які інкримінуються його підзахисному, мали місце 29.04.2014 року, в той час, як огляд місця події згідно з протоколом здійснювався 28.04.2014 року, що не узгоджується із встановленими судом обставинами та відомостями про факт вчинення підзахисним злочину, а вилучення самого предмету злочину – кастету відбулось за його відсутності. У зв'язку з цим, судом визнано недопустимими доказами протокол огляду місця події, на який посилається сторона обвинувачення, та висновок експерта від 06.05.2014 № 84 щодо результатів дослідження кастету, вилученого відповідно до вищезазначеного протоколу огляду місця події. 02.06.2015 року ухвалою Заводського районного суду м. Миколаєва в застосуванні примусових заходів медичного характеру відносно підзахисного, підозрюваного у вчиненні злочину, передбаченого ч.2 ст. 263 КК України, відмовлено та закрито провадження по справі у зв'язку із недоведеністю вчинення особою суспільно небезпечного діяння. Також судом закрито кримінальне провадження щодо застосування примусових заходів медичного характеру відносно підзахисного за злочин, передбачений ч. 1 ст. 296 КК України.

Успіхи адвокатів Регіонального центру з надання БВПД у Полтавській області

Закриття
кримінальної
справи за ч.2
ст. 125 КК
України

Адвокат **Микола Михайлик** за дорученням № 0160002066 від 08.07.2015 року здійснював захист неповнолітнього, обвинуваченого за ч.2 ст.125 КК України (Умисне легке тілесне ушкодження, що спричинило короткочасний розлад здоров'я або незначну втрату працездатності, карається громадськими роботами на строк від ста п'ятдесяти до двохсот сорока годин або виправними роботами на строк до одного року, або арештом на строк до шести місяців, або обмеженням волі на строк до двох років), у кримінальному провадженні, внесеному до ЄРДР за № 12015170330000364 від 08.07.2015р. 10.07.2015 року адвокатом було подано клопотання про закриття кримінального провадження. Клопотання було обґрунтовано тим, що неповнолітній Ч. наносив удари потерпілому

в стані необхідної оборони, захищаючи К. від реального нападу та щоб усунути реальну загрозу життю та здоров'ю останнього. Таким чином дії неповнолітнього Ч. підпадають під ознаки ч.1ст.36 КК України, в якій зазначено, що необхідною обороною визнаються дії, вчинені з метою захисту охоронюваних законом прав та інтересів особи, яка захищається, або іншої особи. Завдяки зусиллям адвоката, його обґрунтованого клопотання, Старший слідчий СВ Хорольського РВ УМВС України в Полтавській області виніс постанову про закриття кримінального провадження.

Закриття кримінального провадження за ч.ч. 2, 3 ст. 185 КК України

Адвокат **Ігор Кисіль** за дорученням № 016-0000731 від 24.03.2015р. здійснював захист обвинуваченого у кримінальних провадженнях, внесених до ЄДР за: № 12015170190000052 за фактом таємного викрадення чужого майна (крадіжки) вчиненого повторно, за ознаками ч.3 ст.185 КК України; № 12015170190000085 за фактом викрадення чужого майна (крадіжки), поєднаної з проникненням у житло, вчиненої повторно за ознаками ч.3ст.185 КК України; № 12015170190000165 за фактами викрадення чужого майна (крадіжки), вчиненої повторно, за ознаками ч.2 ст.185 КК України. Адвокат звернувся до Кобеляцького районного суду Полтавської області з клопотанням про визнання доказів недопустимими, оскільки вважав що Висновок товарознавчої експертизи підписаний невстановленою особою «оцінювачем», відомості до якого в реєстрі атестованих експертів Міністерства юстиції України відсутні. Також, під час розгляду справи, адвокат заявляв інші клопотання. В результаті потерпіла відмовилась від підтримання обвинувачення. Кобеляцький районний суд Полтавської області постановив ухвалу від 17.07.2015року про закриття кримінальних проваджень по обвинуваченню клієнта у вчиненні кримінальних правопорушень, передбачених ч.3ст.185, ч.2 ст.185 КК України в зв'язку з тим, що потерпіла (колишня цивільна дружина) відмовилась від обвинувачення.

Успіхи адвокатів Регіонального центру з надання БВПД у Харківській області

Закриття кримінального провадження в зв'язку з відсутністю ознак складу злочину

Органами досудового слідства дії клієнта адвоката **Олександра Шадріна** (Доручення № 2607 від 12.08.2014 року) було кваліфіковано за ч.2 ст.296 та ч.2 ст.109 КК України (санкція - позбавлення волі на до 4 років та позбавлення волі на строк до 3 років відповідно). В ході проведення досудового слідства було встановлено, що клієнт 12.08.2014 року розклеювала в громадських місцях, де знаходилось в той час велика кількість людей, листівки з образливими написами російською мовою на адресу Президента, чим виразила зневагу до існуючих правил та норм поведінки в суспільстві та протиставлення себе органам державної влади. Крім того, під час досудового розслідування встановлено, що клієнт зберігала у себе дома листівки із зображеннями Президента та з образливими написами, змістом яких є засудження його політики відносно подій, які на даний час відбуваються на сході України, стікери та листівки з різними написами та закликами. Завдяки роботі адвоката, слідство дійшло висновку, що в матеріалах, вилучених за місцем мешкання клієнта, не міститься закликів до насильницької зміни чи повалення конституційного ладу або до захоплення державної влади. З урахуванням викладеного прокурор відділу нагляду за додержанням законів органами СБУ, державної митної служби та державної прикордонної служби України прокуратури Харківської області молодший радник юстиції **Максюк О.Л.** постановою від 20.08.2015 року закриття кримінального провадження в частині вчинення клієнтом кримінального правопорушення, передбаченого ч.2 ст.109 КК України у зв'язку із відсутністю в діянні клієнта складу кримінального правопорушення.

Успіхи адвокатів Регіонального центру з надання БВПД у Хмельницькій області

Закриття кримінального провадження в зв'язку з відсутністю ознак складу злочину

Органами досудового розслідування Ш.В.М. підозрювався у вчиненні правопорушення, передбаченого ст.310 ч.1 КК України (незаконний посів або вирощування снотворного маку чи конопель). Після вступу у справу адвокат **Петро Довгаль**, який діяв за дорученням №022-0000876, довів, що інкриміноване правопорушення за обставин справи підзахисний вчинити не міг, оскільки був відсутній за місцем події злочину. Після перевірки версії підозрюваного була винесена постанова про закриття кримінального провадження відносно Ш.В.М. за відсутністю складу кримінального правопорушення.

[] Призначення більш м'якого покарання, ніж передбачено законом

Успіхи адвокатів Регіонального центру з надання БВПД у Волинській області

За ч.1 ст. 286, ч.2 ст.289, ст.395 КК України

На виконання доручення Регіонального центру з надання безоплатної вторинної допомоги у Волинській області від 24.06.2015 року № 000-0000847 адвокат **Володимир Улибін** вступив до захисту підозрюваного за ч.1 ст. 286 КК України (порушення правил безпеки дорожнього руху або експлуатації транспорту особою, яка керує транспортним засобом, що спричинило потерпілому

середньої тяжкості тілесне ушкодження - карається обмеженням волі на строк до трьох років, з позбавленням права керувати транспортними засобами на строк до трьох років або без такого), ч.2 ст.289 КК України (незаконне заволодіння транспортним засобом повторно або за попередньою змовою групою осіб, або поєднані з насильством, що не є небезпечним для життя чи здоров'я потерпілого, або з погрозою застосування такого насильства, або вчинені з проникненням у приміщення чи інше сховище, або якщо вони завдали значної матеріальної шкоди - караються позбавленням волі на строк від п'яти до восьми років з конфіскацією майна або без такої), ст.395 КК України (порушення правил адміністративного нагляду караються арештом на строк до шести місяців), № кримінального провадження 12015030050000189. Клієнт підозрювався у тому, що вчинив протиправне заволодіння транспортним засобом та керуючи ним скоїв дорожньо-транспортну пригоду, в результаті чого пасажир автомобіля отримав тілесні ушкодження середнього ступеня тяжкості. Також обвинуваченим було порушено встановлений відносно нього адміністративний нагляд терміном на 1 рік. У судовому засіданні клієнт адвоката Володимира Улибіна свою вину за пред'явленими йому обвинуваченнями визнав повністю. Завдяки тому, що адвокат довів ряд пом'якшуючих обставин та зібрав докази, що позитивно характеризують особу клієнта, обвинуваченому було призначено більш м'яке покарання, ніж передбачено законом. Вирок Нововолинського міського суду від 19.08.2015 року №165/1874/15-к.

За ч. 3 ст. 149
КК України

Адвокат **Ольга Руденко-Сукач** здійснювала захист клієнта відповідно доручення за №429 для здійснення захисту особи за призначенням у кримінальному провадженні, внесеному до ЄДР за №1201503000000108 від 23.03.2015 за ч. 3 ст.149 КК України. Максимальна міра покарання за скоєні діяння, згідно норм Кримінального кодексу України - позбавлення волі на строк п'ятнадцять років з конфіскацією майна. За наслідками судового розгляду вказаного провадження, завдяки роботі адвоката та надання нею доказів, які вказують на зниження суспільної небезпеки діяння, обираючи міру покарання раніше судимій Клієнтці за вчинене особливо тяжке кримінальне правопорушення, суд застосував ст. 69 КК України. Вироком Луцького міськрайонного суду від 17.09.2015 року Клієнтці призначено покарання нижче від найнижчої межі у вигляді 5 років позбавлення волі без конфіскації майна

Успіхи адвокатів Регіонального центру з надання БВПД у Дніпропетровській області

У провадженні Амур-Нижньодніпровського районного суду м. Дніпропетровська знаходилось кримінальне провадження відносно неповнолітньої особи (17 років), обвинуваченої за ч. 1 ст. 121 КК України (санкція статті передбачає позбавлення волі строком від 5 до 8 років), захисником якого за дорученням центру № 004-0015094 від 20.12.2014 був адвокат **Олександр Батуєв**. Незважаючи на те, що раніше обвинувачений вже двічі був підданий примусовим заходам виховного характеру, у судовому засіданні захисник просив суд призначити найменше покарання із врахуванням пом'якшуючих обставин та позитивних характеристик обвинуваченого, а також практику ЄСПЛ. Зокрема стаття 1 Конвенції про права дитини, від 20 листопада 1989 року, підписана та ратифікована Україною, виходить з того, що дитиною є кожна людська істота до досягнення 18 річного віку. Відповідно до статті 3 цієї ж Конвенції, в усіх діях щодо дітей, незалежно від того, здійснюються вони державними чи приватними установами <...> судами <...> першочергова увага приділяється якнайкращому забезпеченню інтересів дитини. Стаття 37 Конвенції передбачає, що держави-учасниці забезпечують, щоб жодна дитина не була позбавлена волі незаконним чином, тюремне ув'язнення дитини здійснюється згідно з законом та використовуються лише як крайній захід, і протягом якомога більш короткого в Європейській Суд з прав людини, керуючись вказаними принципами, висловлюючи свою позицію з даного питання, вважає, що дитина (неповнолітній) може бути позбавлена волі тільки дійсно у виняткових випадках, виходячи як з конкретних обставин справи, так і даних щодо особи обвинуваченого. Взявши до уваги аргументи адвоката, місцевий суд призначив покарання із застосуванням ст. 69 КК України у вигляді 4 років позбавлення волі, який колегія апеляційного суду, задовільнивши апеляцію адвоката, зменшила до 2-х років позбавлення волі.

За ч. 1 ст. 121
КК України

Успіхи адвокатів Регіонального центру з надання БВПД у Київській області

Підзахисна особа обвинувачена у вчиненні кримінального правопорушення (№1-кп/367/88/2015), передбаченого ч.2 ст.15, ч.2.ст.307 КК України (збут наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів у місцях, що призначені для проведення навчальних, спортивних і культурних заходів, та в інших місцях масового перебування громадян, або збут чи передача цих речовин у місця позбавлення волі) - тяжкий злочин, що карається позбавленням волі на строк від шести до десяти років. Захист клієнта здійснював адвокат **Юрій Березуцький**, який діяв за дорученням №688 від 08.04.2015 рок. В результаті роботи адвоката судом призначено більш м'яке покарання ніж передбачено законом (стаття 69 Кримінального Кодексу) та звільнено клієнта від відбування

За ч.2 ст. 307 КК
України

покарання. Свою вину підзахисна повністю визнала. Дії особи були кваліфіковані судом за ч.2 ст.15, ч.2 ст.307 КК України. Обставинами, що пом'якшують покарання, що були встановлені судом — це щире каяття, активне сприяння розкриттю злочину, вчинення злочину внаслідок побоювань погіршення умов відбування покарання її чоловіка. Обставин, що обтяжують покарання суд не виявив. Суд також врахував те, що підзахисна особа характеризується за місцем проживання позитивно, має на утриманні хвору малолітню дитину. Таким чином судом було визнано дану особу винуватою у вчиненні інкримінованого злочину та призначено покарання із застосуванням ст.69 у вигляді 5-ти років позбавлення волі без конфіскації майна. На підставі ст.75 КК особу було звільнено від відбування покарання з випробуванням, і призначено іспитовий строк тривалістю 3 роки. Вирок Ірпінського міського суду від 18.05.15

Успіхи адвокатів Регіонального центру з надання БВПД у Львівській області

За ч.3 ст.297 КК
України

Громадянка М.О.Я., клієнтка адвоката **Софії Семко** (доручення №2864 від 25.12.2014 р.), судима в березні 2015 року, обвинувачувалась у скоєнні злочину передбаченого ч.3 ст.297 КК України, а саме у тому що вона зайшовши на територію Куликівського кладовища з корисливих мотивів, порушуючи загальноприйняті моральні принципи та релігійні традиції, незаконно заволоділа вазонами живих квітів, які знаходились на могилі. В ході судового слідства адвокатом наведений ряд пом'якшуючих обставин, які істотно знижують ступінь тяжкості. Вироком Жовківського районного суду Львівської області від 24.07.2015 року громадянку М.О.Я. визнано винною за ч.3 ст.297 КК України і призначено їй покарання з застосуванням ст.69 КК України у вигляді одного року позбавлення волі. Кримінальне провадження №12014140240001027 від 28.09.2014 р. Дата вироку Жовківського районного суду Львівської області: 24.07.2015 року.

Успіхи адвокатів Регіонального центру з надання БВПД у Луганській області

За ч.1 ст. 306, ч.
2 ст. 307, ч. 3 ст.
311, ч. 2 ст. 315
КК України

26.11.2014 року адвокату **Ларисі Стародубцевій** було видане доручення № 012-0002663 для здійснення захисту за призначенням особи, обвинуваченої у скоєнні кримінальних правопорушень, передбачених: ч. 1 ст. 306 КК України, що кваліфікується як використання доходів (коштів і майна), здобутих від незаконного обігу наркотичних засобів з метою продовження незаконного обігу наркотичних засобів, санкція статті передбачає позбавлення волі на строк від семи до дванадцяти років із конфіскацією майна, кримінальне правопорушення відноситься до категорії особливо тяжких; ч. 2 ст. 307 КК України, що кваліфікується як незаконне виробництво, виготовлення, придбання, зберігання, перевезення чи пересилання з метою збуту, а також незаконний збут наркотичних засобів, вчинені повторно, або особою, яка раніше вчинила один із злочинів, передбачених статтями 308-310, 312, 314, 315, 317 цього Кодексу, санкція статті передбачає позбавлення волі на строк від шести до десяти років із конфіскацією майна, кримінальне правопорушення відноситься до категорії особливо тяжких; ч. 3 ст. 311 КК України, що кваліфікується як незаконне виробництво, виготовлення, придбання, зберігання, перевезення чи пересилання наркотичних засобів чи психотропних речовин, вчинене в особливо великих розмірах, санкція статті передбачає позбавлення волі на строк від п'яти до восьми років із конфіскацією майна, кримінальне правопорушення відноситься до категорії тяжких; ч. 2 ст. 315 КК України, що кваліфікується як схилення певної особи до вживання наркотичних засобів, вчинені повторно, або особою, яка раніше вчинила один із злочинів, передбачених статтями 308-310, 312, 314, 315, 317 цього Кодексу, санкція статті передбачає позбавлення волі на строк від п'яти до дванадцяти років, кримінальне правопорушення відноситься до категорії особливо тяжких. Справа № 415/1602/14-к, провадження № 1-КП/415/261/14. Дослідивши матеріали справи, захисник, завдяки правильній позиції захисту, звернув увагу суду на наявність низки обставин, що значно пом'якшують покарання — повне визнання вини, щире каяття, активне сприяння розслідуванню, тяжке захворювання, наявність на утриманні хворої матері похилого віку. Лисичанський міський суд Луганської області погодився з позицією захисника, й ухвалив вирок від 22.01.2015, яким призначив Особі покарання нижче від найнижчої межі, передбаченої санкцією вказаної статті, а саме — 3 роки 1 місяць позбавлення волі.

Призначення
покарання не
пов'язаного із
позбавленням
волі

12.06.2015 адвокату **Андрію Євсюкову** було видане доручення № 012-0186815 для здійснення захисту за призначенням Особи, обвинуваченої у скоєнні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 3 ст. 185 КК України, що кваліфікується як таємне викрадення чужого майна (крадіжка), поєднана з проникненням у житло, санкція статті передбачає позбавлення волі на строк від трьох до шести років, кримінальне правопорушення відноситься до категорії тяжких. Кримінальне провадження № 12015130590000149 від 24.05.2015. Дослідивши матеріали справи, захисник звернув увагу суду на наявність вагомих обставин, що значно пом'якшує покарання — щире каяття. 28.04.2015 Троїцький районний суд Луганської області погодився з позицією захисника, й ухвалив вирок, яким призначив Особі покарання, що не пов'язане з позбавленням волі.

Призначення
покарання не
пов'язаного із
позбавленням
волі

09.11.2014 адвокату **Анастасії Александровій** було видане доручення № 012-0002551 для здійснення захисту за призначенням Особи, обвинуваченої у скоєнні кримінального правопорушення, передбаченого ч.2 ст. 260 КК України, що кваліфікується як створення не передбачених законом збройних формувань або участь у їх діяльності, санкція статті передбачає позбавлення волі на строк від трьох до восьми років, кримінальне правопорушення відноситься до категорії тяжких. Кримінальне правопорушення зареєстроване в ЄРДР за № 12014130370002503 від 20.08.2014. Запобіжний захід, обраний відносно Особи – тримання під вартою. Дослідивши матеріали справи та зайнявши активну позицію, захисник звернув увагу суду на наявність низки обставин, що значно пом'якшують покарання – повне визнання вини, щире каяття та сприяння розслідуванню, відсутність тяжких наслідків, належна характеристика. 28.04.2015 Сєверодонецький міський суд Луганської області погодився з позицією захисника, й ухвалив відповідний вирок, яким призначив Особі покарання, що не пов'язане з позбавленням волі, скасувавши запобіжний захід - тримання під вартою та негайно звільнивши Особу з-під варти в залі суду.

Призначення
покарання не
пов'язаного із
позбавленням
волі

16.01.2015 адвокатам **Кирилу Шурхно** та **Марині Шепель** і було видані доручення №№ 012-0007415, 012-0007315 для здійснення захисту за призначенням неповнолітніх Осіб, обвинувачених у скоєнні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 3 ст. 185 КК України, що кваліфікується як таємне викрадення чужого майна (крадіжка), поєднана з проникненням у житло, санкція статті передбачає позбавлення волі на строк від трьох до шести років, кримінальне правопорушення відноситься до категорії тяжких. Кримінальне правопорушення зареєстроване в ЄРДР за № 12014130330001648 від 20.12.2014. Дослідивши матеріали справи, захисники звернули увагу суду на наявність низки обставин, що значно пом'якшують покарання – повне відшкодування заподіяної шкоди, належні характеристики, неповнолітній вік підзахисних, повне визнання вини. Так, 05.02.2015 Рубіжанський міський суд Луганської області погодився з позицією захисників, й ухвалив вирок, яким призначив Особам покарання, що не пов'язане з позбавленням волі.

Призначення
покарання не
пов'язаного із
позбавленням
волі

14.04.2015 адвокату **Інні Полтавець** було видане доручення № 012-0081815 для здійснення захисту за призначенням неповнолітньої Особи, обвинуваченої у скоєнні кримінального правопорушення, передбаченого ч.1 ст. 263 КК України, що кваліфікується як носіння, зберігання, придбання, передача чи збут бойових припасів, вибухових речовин або вибухових пристроїв без передбаченого законом дозволу, санкція статті передбачає позбавлення волі на строк від трьох до семи років, кримінальне правопорушення відноситься до категорії тяжких. Кримінальне провадження № 1201510460000143 від 19.02.2015 Захисникові, попри те, що кримінальне правопорушення відноситься до категорії тяжких, вдалося укласти угоду про визнання винуватості, за якою узгоджена сторонами міра покарання не була пов'язана з позбавленням волі. 23.04.2015 Кременський районний суд Луганської області затвердив дану угоду, й ухвалив відповідний вирок, яким призначив Особі покарання, що не пов'язане з позбавленням волі.

Призначення
покарання не
пов'язаного із
позбавленням
волі

23.03.2015 адвокату **Тетяні Кузнецовій** було видане доручення № 012-0038815 для здійснення захисту за призначенням Особи, обвинуваченої у скоєнні кримінального правопорушення, передбаченого ч.1 ст. 263 КК України, що кваліфікується як носіння, зберігання, придбання, передача чи збут бойових припасів, вибухових речовин або вибухових пристроїв без передбаченого законом дозволу, санкція статті передбачає позбавлення волі на строк від трьох до семи років, кримінальне правопорушення відноситься до категорії тяжких. Кримінальне провадження № 12015130550000150 від 24.02.2015. Захисникові, попри те, що кримінальне правопорушення відноситься до категорії тяжких, вдалося укласти угоду про визнання винуватості, за якою узгоджена сторонами міра покарання не була пов'язана з позбавленням волі. 23.04.2015 Сватівський районний суд Луганської області затвердив дану угоду, й ухвалив відповідний вирок, яким призначив Особі покарання, що не пов'язане з позбавленням волі.

Призначення
покарання не
пов'язаного із
позбавленням
волі

17.03.2015 адвокату **Віталію Воронку** було видане доручення № 012-0052215 для здійснення захисту за призначенням Особи, обвинуваченої у скоєнні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 3 ст. 185 КК України, що кваліфікується як таємне викрадення чужого майна (крадіжка), поєднана з проникненням у житло, санкція статті передбачає позбавлення волі на строк від трьох до шести років, кримінальне правопорушення відноситься до категорії тяжких. Справа № 428/1755/15-к. Дослідивши матеріали справи, захисник звернув увагу суду на наявність вагомої обставини, що значно пом'якшує покарання – щире каяття. 02.04.2015 Сєверодонецький міський суд Луганської області погодився з позицією захисника, й ухвалив вирок, яким призначив Особі покарання, що не пов'язане з позбавленням волі.

Успіхи адвокатів Регіонального центру з надання БВПД у Миколаївській області**За ч. 3 ст. 185
КК України**

Адвокат **Тамара Вороненко** за дорученням від 17.06.2015 № 014-0001441 у справі № 469/676/15-к захищала клієнта, який обвинувачувався у вчиненні злочину, передбаченого ч. 3 ст. 185 (крадіжка) КК України, санкція якої передбачає покарання у вигляді позбавлення волі на строк від трьох до шести років. Під час судового розгляду адвокатом було правильно обрано правову позицію захисту, надано докази, які позитивно характеризують обвинуваченого. 30.07.2015 року за результатами промови захисника на судових дебатах вироком Березанського районного суду Миколаївської області підзахисному призначено покарання з застосуванням ст. 69 КК України у виді громадських робіт строком на тридцять годин, що є більш м'яким видом основного покарання, не зазначеного в санкції ч. 3 ст. 185 (крадіжка) КК України.

Успіхи адвокатів Регіонального центру з надання БВПД у Рівненській області**За ч.2 ст.307 КК
України**

Адвокат **Ігор Богельський** за дорученням від 25.09.2014 року №017-0000544 у кримінальному провадженні №12014180110000051 здійснював захист клієнта який обвинувачувався у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч.2 ст.307 КК України (незаконному виготовленні, зберіганні, пересиланні з метою збуту, а також збуті особливо небезпечного наркотичного засобу), санкція якої передбачає покарання у вигляді позбавлення волі строком від 6 до 10 років. Завдяки правильній позиції адвоката **Богельського** та з огляду на наявність декількох обставин, які були визнані пом'якшувачими покарання, – вироком Дубровицького районного суду Рівненської області від 08.05.2015 року обвинуваченому призначено покарання із застосуванням ст.69 КК України, нижче від найнижчої межі у виді позбавлення волі строком на 5 років та на підставі ст.75 КК України звільнено від відбування покарання з випробуванням з іспитовим строком 3 роки. В обґрунтування застосування вимог ст.69 та ст.75 КК України, суд посилаючись на **практику ЄСПЛ – рішення у справі «Тейсксейра де Кастро проти Португалії»**, прийшов до висновку, що епізоди збуту наркотичних речовин, які вчинялися лише за участю негласного агента органів внутрішніх справ, є такими, що не мають суспільної небезпеки, так як тяжких наслідків не наступило, шкоди нікому не спричинено, та визнав цю обставину такою, що пом'якшує покарання. Призначення покарання більш м'якого, ніж передбачено законом.

**За ч. 3 ст. 185
КК України**

У рамках кримінального провадження № 12015180060000212 адвокату **Марії Оніщук** було видано доручення для здійснення захисту за призначенням № 017-0000332 від 26.04.2015 року. Адвокат здійснювала захист клієнта, який обвинувачувався у вчиненні тяжкого кримінального правопорушення, передбаченого ч. 3 ст. 185 КК України (санкція статті передбачає від 3 до 6 років позбавлення волі). Враховуючи щире каяття підзахисного, сприяння у розкритті злочину, позитивну характеристику по місцю проживання, надану суду захисником, – вироком Березнівського районного суду Рівненської області від 03.08.2015, обвинуваченому призначено покарання із застосуванням ст.69 КК України, більш м'яке, не зазначене у санкції ч.3 ст. 185 КК України, а саме у виді штрафу у розмірі наближеному до мінімального, визначеного ст.53 КК – в сумі 1275 грн. Призначення покарання більш м'якого, ніж передбачено законом.

**За ч.2 ст.187 КК
України
законом**

Адвокат **Володимир Остапенко** за дорученням від 16.02.2015 №017-0000111 здійснював захист неповнолітнього у кримінальному провадженні №564/204/15-к, який обвинувачувався у вчиненні тяжкого кримінального правопорушення, передбаченого ч.2 ст.187 КК України (розбійному нападі, вчиненому за попередньою змовою групою осіб), санкція якої передбачає покарання у вигляді позбавлення волі строком від 7 до 10 років з конфіскацією майна. Завдяки правильній позиції адвоката та з огляду на наявність декількох обставин, які були визнані пом'якшувачими покарання (щирого каяття, сприяння у розкритті злочину, вчинення злочину неповнолітнім вперше), – вироком Костопільського районного суду Рівненської області від 09.07.2015 року неповнолітньому призначено покарання із застосуванням ст.69 КК України, нижче від найнижчої межі у виді позбавлення волі строком на 3 роки без конфіскації майна та звільнено від відбування покарання з випробуванням з іспитовим строком 2 роки на підставі ст.75, ст.104 КК України. Призначення покарання більш м'якого, ніж передбачено законом.

Успіхи адвокатів Регіонального центру з надання БВПД у Сумській області**За ч.1. ст. 121
КК України**

Адвокату **Раїсі Овчинниковій** було видано доручення №018-0000232 від 02.03.2015 року на надання безоплатної правової допомог громадянину С.,1945 року народження, який обвинувачувався за скоєння злочину, передбаченого ст. 121 ч.1 КК України, яким передбачено покарання у вигляді позбавлення волі від 5 до 8 років. Обвинувачений С. наніс близько 9 ударів молотком по голові сусіду. Потерпілий тривалий час перебував на стаціонарному лікуванні, а тілесні ушкодження спричинені йому, згідно висновку судмедекспертизи є тяжкими. Завдяки кропіткій роботі адвоката по вивченню обставин справи, емоційного стану обвинувачуваного під час скоєння злочинного

діяння, характеристик та епізодів обвинувачення, аргументованому відстоюванню інтересів клієнта в суді був винесений вирок із застосуванням ст. 69,75 КК України у вигляді 5 років позбавлення волі умовно з випробуванням.

Успіхи адвокатів Регіонального центру з надання БВПД у Чернігівській області

В рамках кримінального провадження № 12015270010003401 адвокату **Павлу Бондаренку** було видано доручення для здійснення захисту за призначенням від 26.06.2015 року № 804/15. Адвокат був залучений для здійснення захисту клієнта, який обвинувачувався у вчиненні кримінальних правопорушень, передбачених ч. 1 ст. 309, ч. 2 ст. 307, ч. 1 ст. 315 та ч. 1 ст. 317 КК України, а саме незаконне виготовлення та зберігання з метою збуту та незаконний збут психотропної речовини, а також незаконне виготовлення та зберігання без мети збуту психотропної речовини, схилення до вживання психотропної речовини, надання місця для незаконного вживання психотропної речовини. Не оспорюючи правильності кваліфікації дій підзахисного, під час розгляду справи у суді першої інстанції, адвокат відмітив ряд обставин, що суттєво пом'якшували відповідальність клієнта: його поведінку на слідстві і в суді, яка сприяла розкриттю злочину, стан його здоров'я, його молодий вік, щире каяття в скоєному, його характеристику, яка є позитивною, те, що він раніше не судимий, до адміністративної відповідальності не притягувався, сімейний та матеріальний стан, також стан здоров'я його батьків. Дослідивши обставини кримінального провадження, суд визнав виключними та такими, що істотно знижують ступінь тяжкості вчиненого злочину ряд обставин, на яких акцентував увагу адвокат, що є підставою для призначення покарання нижче від найнижчої межі, передбаченої санкцією ч.2 ст.307 КК України, із застосуванням ст.69 КК України та повинно бути призначене без ізоляції від суспільства, та не застосування додаткової міри покарання у вигляді конфіскації майна.

За ч. 2 ст. 307
КК України;
звільнення від
відбування
покарання з
випробуванням

Відповідно до вироку Новозаводського районного суду міста Чернігова від 03.09.2015 року підзахисного адвоката **Павла Бондаренка** визнано винним у вчиненні кримінальних правопорушень, передбачених ч. 1 ст. 309, ч. 2 ст. 307, ч. 1 ст. 315 та ч. 1 ст. 317 КК України та призначено покарання за ч. 2 ст. 307 КК України із застосуванням ст. 69 КК України у виді 4 (чотири) роки позбавлення волі, за ч. 1 ст. 309 КК України у виді 1 (один) рік позбавлення волі, за ч. 1 ст. 315 КК України у виді 2 (двох) років позбавлення волі, за ч. 1 ст. 317 КК України у виді 3 (три) років позбавлення волі. Остаточне покарання обвинуваченому на підставі ч. 1 ст. 70 КК України визначено у вигляді 4 (чотирьох) років позбавлення волі. На підставі ст. 75 КК України обвинуваченого звільнено від відбування покарання з випробуванням зі встановленням іспитового строку 3 (три) роки.

В рамках кримінального провадження № 12015270010001018 адвокату **Роману Єрашову** було видано доручення для здійснення захисту за призначенням від 23.07.2015 року № 940/15. Клієнт адвоката обвинувачувався у вчиненні кримінальних правопорушень, передбачених ч. 1 ст. 185 (1 епізод), ч. 2 ст. 185 (10 епізодів), ч. 2 ст. 186 (1 епізод), ч. 2 ст. 190 (1 епізод), ч. 2 ст. 307 (2 епізоди) КК України. Завдяки правильно обраній позиції захисту та своєчасності професійних дій адвоката, відповідно до ухвали Новозаводського районного суду міста Чернігова від 03.08.2015 року в суді першої інстанції відбулося закриття кримінального провадження стосовно обвинувачення клієнта у вчиненні кримінальних правопорушень, передбачених ч. 1 ст. 185 (1 епізод), ч. 2 ст. 185 (9 епізодів), ч. 2 ст. 186 (1 епізод) КК України. У ході розгляду матеріалів кримінального провадження адвокат також відмітив ряд обставин, що суттєво пом'якшували відповідальність клієнта: його характеристику, яка є позитивною, те, що він раніше до адміністративної відповідальності не притягувався, стан його здоров'я, його молодий вік, відношення обвинуваченого до вчинених злочинів, також стан здоров'я його батьків. Дослідивши обставини кримінального провадження, суд визнав виключними та такими, що істотно знижують ступінь тяжкості вчиненого злочину ряд обставин, на яких акцентував увагу адвокат, що є підставою для призначення покарання нижче від найнижчої межі, передбаченої санкцією ч.2 ст.307 КК України, із застосуванням ст.69 КК України.

За ч. 2 ст. 307
КК України

Відповідно до вироку Новозаводського районного суду Чернігівської області від 16.09.2015 року підзахисного адвоката **Романа Єрашова** визнано винним у вчиненні інкримінованих йому кримінальних правопорушень та призначено покарання за ч. 2 ст. 185 КК України у виді 2 (двох) років позбавлення волі, за ч. 2 ст. 190 КК України у виді 2 (двох) років позбавлення волі, за ч. 2 ст. 307 КК України із застосуванням ст. 69 КК України у виді 4 (чотирьох) років позбавлення волі з конфіскацією майна. Остаточне покарання обвинуваченому на підставі ч. 1 ст. 70 КК України визначено у вигляді 4 (чотирьох) років позбавлення волі з конфіскацією особистого майна.

За ч.2 ст. 307 КК
України

В рамках кримінального провадження № 1201527008000121 адвокату **Євгену Фасті** було видано доручення для здійснення захисту за призначенням від 16.04.2015 року № 462/15. Адвокат був залучений для здійснення захисту клієнта, який обвинувачувався у вчиненні кримінальних правопорушень, передбачених ч. 2 ст. 307 та ч. 2 ст. 309 КК України, а саме незаконне придбання, перевезення, зберігання з метою збуту та незаконний збут психотропної речовини, вчинене повторно, а також незаконне придбання, перевезення, зберігання без мети збуту психотропної речовини. Не оспорюючи правильності кваліфікації дій підзахисного, під час розгляду справи у суді першої інстанції адвокат, акцентуючи увагу на характеризуючих даних клієнта, обставинах, що пом'якшують покарання, наполягав на призначенні покарання підзахисному з урахуванням положень ст. 69 КК України та звільненні його від відбування покарання зі встановленням іспитового строку. Із врахуванням обставин, які пом'якшують покарання, щирого розкаяння обвинуваченого у вчиненому, активного сприяння розкриттю злочину та позитивних характеристик за місцем навчання, роботи і проживання, суд прийшов до висновку про необхідність призначення обвинувачуваному покарання по ч. 2 ст. 307 КК України із застосуванням ст. 69 КК України та можливому його виправленні без ізоляції від суспільства, остаточно звільнивши від відбування покарання зі встановленням іспитового строку та додаткових обмежень на підставі ст.ст. 75-76 КК України.

Відповідно до вироку Бобровицького районного суду Чернігівської області від 08.09.2015 року підзахисного адвоката **Євгена Фасті** визнано винним у вчиненні кримінальних правопорушень, передбачених ч.2 ст. 307 та ч. 2 ст. 309 КК України та призначено покарання за ч. 2 ст. 307 КК України із застосуванням ст. 69 КК України у виді 4 (чотири) роки позбавлення волі, за ч. 2 ст. 309 КК України у виді 3 (три) роки позбавлення волі. Остаточне покарання обвинуваченому на підставі ч. 1 ст. 70 КК України визначено у вигляді 4 (чотири) роки позбавлення волі. На підставі ст. 75 КК України обвинуваченого звільнено від відбування покарання з випробуванням зі встановленням іспитового строку 3 (три) роки.

За ч.2 ст. 289 КК
України

В рамках кримінального провадження № 12014270150000345 адвокату **Андрію Шираю** було видано доручення для здійснення захисту за призначенням від 20.12.2014 року № 1345/14. Підзахисний адвокат підозрювався у вчиненні кримінальних правопорушень, передбачених ч. 1 ст. 289 та ч. 2 ст. 289 КК України (п/в від 5 до 8 років із конфіскацією майна або без такої), а саме незаконне заволодіння транспортним засобом та незаконне заволодіння транспортним засобом, вчинене повторно за попередньою змовою групою осіб. В судовому засіданні з розгляду матеріалів кримінального провадження адвокат вказав на ряд пом'якшуючих вини його клієнта обставин та вважав, що його клієнту можливо призначити покарання із застосуванням ч. 1 ст. 69 КК України нижче від найнижчої межі, на підставі ст. 75 КК України звільнити його від відбування покарання з випробуванням. Відповідно до вироку Корюківського районного суду Чернігівської області від 14.07.2015 року підзахисному адвоката призначено покарання нижче від найнижчої межі, з урахуванням положень ст. 69 КК України, та звільнено від відбування покарання зі встановленням іспитового строку на підставі ст. 75 КК України (призначено покарання у виді 4 (чотирьох) років 3 (трьох) місяців позбавлення волі без конфіскації майна, звільнено від відбування покарання з випробуванням зі встановленням іспитового строку 2 (два) роки).

[] **Успіхи адвокатів у справах цивільного та адміністративного процесів****Успіхи адвокатів на Волині****Володимир-Волинський місцевий центр з надання БВПД**

Адвокат **Володимир Улибін**, діючи за дорученням Володимир-Волинського місцевого центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги від 09.07.2015, представляв інтереси клієнта, якому за період участі в АТО у складі добровольчого батальйону не було виплачено грошову винагороду.

Добровольець-«афганець» з села Бужанка Іваничівського району Волинської області не міг добитися виплати обіцяних державою коштів. У зону проведення АТО чоловік потрапив у червні 2014 року. Служив у батальйоні «Айдар», у другій штурмовій «афганській» роті (у 1982–1983 роках пан Микола служив у Кабулі), нагороджений орденом «За мужність» — за бій під Металістом. За службу у зоні АТО «айдарівцям» обіцяли платити приблизно 5200 гривень на місяць. За рік (бо зі сходу пан Микола повернувся 17 червня цього року) набігла доволі вагома сума — майже 62,5 тисяч гривень, але виплат так і не отримав, бо у військовій частині бійця у списках не було. 52-річний Микола Сичук уже майже зневірився у можливості вирішення свого питання.

2 липня 2015 року він звернувся до Володимир-Волинського місцевого центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги. Військовослужбовцю призначено адвоката Володимира Улибіна а та видано доручення для здійснення представництва інтересів в судах, інших державних органах, органах місцевого самоврядування, перед іншими особами. Адвокатом було підготовлено та направлено до Волинського окружного адміністративного суду позовну заяву до військової частини Міністерства оборони України із вимогою нарахувати і виплатити всі виплати грошового забезпечення для військовослужбовців, а також виплати, пов'язані з винагородою за участь в антитерористичній операції. Адвокатом було здійснено всі передбачені законодавством процесуальні дії щодо підготовки та подачі адміністративного позову до суду до військової частини. У процесі судового розгляду Ухвалою Волинського окружного адміністративного суду відповідачем було залучено потрібний військовий комісаріат. Військовий комісаріат позов не визнав, оскільки військовослужбовець не був зарахований до списків військової частини, і просив у задоволенні позову відмовити. Але завдяки зібраним доказам, правильним та узгодженим позиціям адвоката **Володимира Улибіна** судом встановлено, що позивач проходив військову службу в Збройних силах України та брав участь в антитерористичній операції. Постановою Волинського окружного адміністративного суду у справі №803/2041/15 від 28.09.2015 позовні вимоги клієнта задоволені в повному обсязі.

Луцький місцевий центр з надання БВПД

13 липня 2015 року, до Луцького місцевого центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги звернулася лучанка, з проханням надати їй правову допомогу у стягненні з Л.С. матеріальної та моральної шкоди у зв'язку з заподіянням їй тілесних ушкоджень у вигляді забоїв передпліччя, перелому кістки правої кисті.

При ознайомленні з деталями обставин побиття заявниці, місцевим центром було встановлено, що за вказаним фактом зареєстроване кримінальне провадження за ознаками складу кримінального правопорушення, передбаченого ч. 1 ст. 122 КК України, досудове слідство у якому вже завершено, і саме провадження з обвинувальним актом скероване до суду. Підготовче судове засідання у вказаному провадженні повинне було відбутись 16.07.2015 року, тобто через 3 дні після звернення до Луцького місцевого центру з НБВПД. Враховуючи, що у відповідності до ч. 1 ст. 128 КПК України особа, якій кримінальним правопорушенням завдано майнової та/або моральної шкоди, має право під час кримінального провадження лише до початку судового розгляду пред'явити цивільний позов до підозрюваного, обвинуваченого, щоб його було розглянуто судом разом із обвинувальним актом, працівниками Луцького місцевого центру було оперативно розглянуто звернення Короткої К.П., прийнято рішення про надання вказаній громадянці безоплатної вторинної правової допомоги, оформлено усі документи та 15.07.2015 року призначено адвоката **Юлію Лащук**.

Даним адвокатом було професійно та в короткий строк підготовлено відповідний цивільний позов у кримінальному провадженні, який подано до початку судового розгляду. 10.08.2015 за результатами вказаного судового розгляду, вироком Луцького міськрайонного суду Л.С. засуджено за скоєний щодо клієнтки адвоката Юлії Лащук злочин. Цивільний позов останньої задоволено та стягнуто на її користь 517 (п'ятсот сімнадцять) грн. 27 (двадцять сім) коп. спричиненої матеріальної шкоди та 1000 (одну тисячу) грн. моральної шкоди. Таким чином, адвокатом Юлією Лащук, за дорученням місцевого центру, забезпечено надання безоплатної вторинної правової допомоги Короткій К.П., яка її потребувала та не мала можливості забезпечити її отримання своїми силами.

Інформацію, щодо вироку суду по даній справі можна переглянути в єдиному реєстрі судових рішень, за [посиланням](#).

1 липня 2015 року, в перший день роботи Луцького місцевого центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги звернулася лучанка, з обуренням щодо несправедливого розгляду правоохоронними органами її справи.

Лучанка повідомила, що 20 квітня цього року серед білого дня, переходячи дорогу на пішохідному переході навпроти ТЦ «Там-Там» в м. Луцьк на дозволений сигнал світлофора її збив автомобіль. В ході даної ДТП потерпіла втратила свідомість, після чого лікувалась стаціонарно та амбулаторно тривалий час. І наслідки аварії даються взнаки і сьогодні, що проявляється в сильних головних болях та запамороченні свідомості.

Ознайомившись із документами, працівниками Луцького місцевого центру встановлено, що кримінальне провадження за вказаним ДТП було закрито, а Тамару притягнуто до адміністративної відповідальності за ст. 124 КУпАП та накладено адміністративне стягнення у виді штрафу. Це при тому, що у кримінальному провадженні навіть не було встановлено ступень тяжкості отриманих останньою тілесних ушкоджень з врахуванням її подальшого амбулаторного лікування, та не було проведено автотехнічної експертизи. Луцьким місцевим центром невідкладно прийнято рішення про надання вказаній громадянці безоплатної вторинної правової допомоги, оформлено усі документи та призначено адвоката **Віталія Жуковського**. 09.07.2015 року при розгляді в апеляційному суді скарги на постанову про притягнення Тамари до відповідальності за порушення ПДР, адвокатом Жуковським доведено незаконність притягнення останньої до відповідальності, і, як наслідок, таку постанову суду першої інстанції скасовано.

21 липня 2015 року, до Луцького місцевого центру звернулася група людей, що торгували квітами у центрі міста, проте представники органів місцевого самоврядування зобов'язали їх припинити торгівлю та притягнули до відповідальності шляхом накладення адміністративного стягнення за ст. 152 КУпАП. Серед тих, хто звернувся була й Клавдія Тимофіївна. 27.07.2015 р. їй одразу було призначено адвоката **Олександра Соломко**. Завдяки професійності працівників центру та адвоката Соломко, було скасовано Постанову адміністративної комісії при виконавчому комітеті Маяківської сільської ради від 27.07.2015 року № 4 про накладення адміністративного стягнення за ст. 152 КУпАП на громадянку Клавдію

Тимофіївну, а справу про адміністративне правопорушення відносно неї закрити. Незаконне накладення штрафу у розмірі 340 грн. було скасоване.

Успіхи адвокатів Донецької області

Маріупольський місцевий центр з надання БВПД

Жителька с. Хотутове (Новоазовський район Донецької області) звернулася до суду з позовом до Управління соціального захисту населення Орджонікідзевського району Донецької області та Маріупольської міської ради, в якому просила скасувати рішення УСЗН та Маріупольської міськради щодо відмови у видачі їй довідки про взяття на облік особи, яка переміщується з тимчасово окупованої території України або району проведення АТО, та щодо зобов'язання відповідача видати таку довідку. Зі своєю проблемою клієнтка звернулася до Маріупольського місцевого центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги, для представництва її інтересів у суді доручення було видане адвокату **Катерині Гайтан**. Річ у тім, що у зв'язку із фактичною окупацією незаконними збройними формуваннями її населеного пункту – села Хомутово – вона була змушена переїхати до Маріуполя, де ще 21 липня звернулася до УСЗН. Однак у видачі довідки їй відмовили на підставі того, що УСЗН такі довідки видає згідно затвердженого постановою КМУ від 01.10.2014 № 509 Порядку «Про облік осіб, які переміщуються з тимчасово окупованої території України, району проведення антитерористичної операції чи населеного пункту, розташованого на лінії зіткнення». На момент звернення клієнтки до УСЗН останнє керувалося розпорядженням КМУ від 07.11.2014 №1085 «Про перелік населених пунктів, на території яких органи державної влади тимчасово не здійснюють або здійснюють не в повному обсязі свої повноваження», і відповідно до якого с. Хомутово Новоазовського району Донецької області не входило до переліку, затвердженого згаданим розпорядженням.

Суд постановив, що відповідач, керуючись згаданими нормативно-правовими актами, діяв правомірно, тому підстав для задоволення позову в частині скасування оскаржуваного рішення – немає. Однак завдяки роботі адвоката Маріупольського місцевого центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги Катерині Гайтан, її заявленим клопотанням, суд зобов'язав УСЗН видати клієнтці центру довідку про взяття на облік особи, яка переміщується з тимчасово окупованої території України або району проведення антитерористичної операції з 21 липня 2014 року, тобто з дати звернення клієнтки. Суд встановив, що факт тимчасової окупації, порушення прав людини та не функціонування органів державної влади на території с. Хомутово, підтверджується Постановою ВРУ № 252 від 17.03.2015 «Про визначення окремих районів, міст, селищ і сіл Донецької та Луганської областей, в яких запроваджується особливий порядок місцевого самоврядування». Згідно лінії розмежування, яка була визначена згаданою постановою, цей населений пункт знаходиться на тимчасово окупованій території.

«Я дуже задоволена роботою свого представника, вона дуже хороший фахівець. Висловлюю подяку Маріупольському місцевому центру за те, що так швидко відреагували на мою заяву і надали правову допомогу. Статус тимчасового переселенця допоможе мені отримати державні пільги та соціальні послуги, а також компенсувати витрати на проживання. Судове рішення вважаю справедливим», - відзначила переселенка.

Успіхи адвокатів Запорізької області

Бердянський місцевий центр з надання БВПД

Малозабезпеченій громадянці скасували заборгованість – цивільна справа із практики адвоката **Дем'яна Амельченка**. Так, 08.09.2015р. до Бердянського МЦ звернулася гр. «Ш» з проханням допомоги їй у вирішанні питання, щодо скасування судового наказу від 21.08.2015 по справі № 310/6695/15-ц. Після підтвердження статусу «малозабезпеченої особи» та надання до центру необхідних документів гр. «Ш» згідно з дорученням № 66 від 10.09.2015 року було призначено адвоката Дем'яна Амельченка. 21.08.2015р адвокатом була подана заява про скасування судового наказу від 25.10.2015 р. Бердянський міськрайонний суд Запорізької області ухвалив скасувати судовий наказ по справі №310/6695/15-ц, виданий 21.08.2015 року за заявою про видачу судового наказу комунального підприємства «Бердянськекотранс» про стягнення з гр. «Ш» заборгованості за надання послуг з вивезення побутових відходів в сумі 1139,53грн. та судового збору в розмірі 121,80грн.

Адвокат **Олександр Панченко** довів відсутність складу правопорушення по адміністративній справі підприємця-інваліда III групи. Так, гр. «М» - фізична особа - підприємець, який є інвалідом III групи 30 червня 2015 року звернувся до Бердянського МЦ з надання безоплатної вторинної правової допомоги з приводу того, що працівниками Бердянського МВ ГУМВС України в Запорізькій області було складено два адміністративних протоколи за правопорушення, передбачене ч.1 ст.164 КУпАП. Як вбачалось з протоколів про адміністративне правопорушення від 10.07.2015р. та 23.07.2015 року гр. «М» займався прокатом велосипедів за грошову винагороду без дозвільних на те документів по вул. Горького в м. Бердянську, чим скоїв адміністративне правопорушення, передбачене ч.1 ст.164 КУпАП. Після підтвердження статусу інваліда III групи та надання до центру необхідних документів, гр. «М» згідно доручення № 24 від 31.07.2015 року було призначено адвоката Панченко О.П. Під час судового розгляду адвокатом Панченко було пред'явлено суду свідоцтво про державну реєстрацію фізичної особи-підприємця серії ВО2 № 779825, паспорт прив'язки, виданий 20.07.2015 року начальником управління містобудування та архітектури, головним архітектором міста виконавчого комітету Бердянської міської ради. Завдяки наполегливій роботі адвоката та успішній побудованій стратегії захисту, суд постановив закрити провадження у справі про адміністративне правопорушення про притягнення

гр. «М» до адміністративної відповідальності за скоєння адміністративного правопорушення, передбаченого ч. 1. ст. 164 КУпАП, на підставі п.1 ст. 247 КУпАП в зв'язку із відсутністю складу адміністративного правопорушення.

Успіхи адвокатів Києва

Перший київський місцевий центр з надання БВПД

10.07.2015 на підставі доручення Першого київського місцевого центру з надання БВПД призначено адвоката **Богдана Моїсеєнка** для надання безоплатної вторинної правової допомоги клієнтці, яка звернулася до центру, побачивши інформаційний сюжет про відкриття місцевих центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги на телебаченні. Її проблема стосувалася наступного:

З 2007 року у провадженні Дніпровського районного суду м. Києва перебувала справа за позовом Валентини про визнання заповіту недійсним. Заповіт стосувався питання квартири, зокрема її 1/3 частини, яку її матір заповіла невістці. Клієнтка оскаржила цей заповіт. Вона стверджувала, що спочатку цей заповіт був складений на її сина (рідного онука заповідачки), а потім несподівано переписаний на невістку. При цьому, як стверджувала клієнтка, зміна заповіту на користь невістки відбувся під психологічним тиском на заповідачку – її матір, так як заповідач – бабуся, на момент складення заповіту перебувала у поважному віці, що дозволяє припустити, що вона не розуміє значення своїх дій. До того ж заповідач страждала на хвороби, серед яких глухота та церебросклероз, при якому хворий позбавлений можливості діяти розсудливо, не розуміє значення та наслідки своїх дій. Судові спори у цій справі тривали майже 8 років. У справі неодноразово змінювались позовні вимоги, призначалась та була проведена експертиза, результат якої не підтверджував вимог позивача. Протягом тривалого розгляду назбиралось 5 томів матеріалів справи. У зв'язку з цим сторона відповідача та позивача перебували у складних особистих стосунках. Після того, як адвокат вступив у справу 02.09.2015 суд нарешті перейшов до розгляду справи по суті. Під час 2-х годинного судового засідання адвокату вдалося заспокоїти сторони, не допустивши загострення пристрастей, викласти усі аргументи на користь своєї клієнтки. Відповідачі визнали позов: визнано заповіт недійсним та визнано за клієнткою адвоката Богдана Моїсеєнка право власності на спірну 1/3 частини квартири.

Успіхи адвокатів Київщини

Білоцерківський місцевий центр з надання БВПД

Особа звернулася за захистом своїх трудових прав - поновлення на роботі через незаконне звільнення (ст. 253 КЗпП). Категорія - особа, яка перебуває під юрисдикцією України, середньомісячний сукупний дохід її сім'ї нижчий суми прожиткового мінімуму (п. 1 ч. 1 ст. 14 ЗУ "Про безоплатну правову допомогу") Звернувся за рекомендацією іншої особи. До Білоцерківського місцевого центру звернулася особа, яка потребувала правової допомоги у вирішенні трудового спору - незаконне звільнення з місця роботи. Не погоджуючись із звільненням, особа виявила бажання звернутися до суду з позовом про поновлення на роботі. Заробітна плата особи є основним доходом сім'ї, за відсутності якої не можливо забезпечити двох непрацездатних членів родини. Білоцерківським місцевим центром прийнято рішення про надання БВПД. Адвокатом **Софією Шаповаловою** (доручення центру № 15 від 16.07.2015) було подано позовну заяву до Білоцерківського міськрайонного суду. Позовна заява була мотивована тим, що звільнення відбулося з порушеннями вимог трудового законодавства (ст. 40 КЗпП). Судом вирішено задовольнити позов: поновити особу на роботі та стягнути середній заробіток на користь клієнта за час вимушеного прогулу.

Успіхи адвокатів Одещини

Другий одеський місцевий центр з надання БВПД

Адвокат **Ірина Казарян**, що надавала безоплатну правову допомогу за дорученням Другого одеського місцевого центру з надання БВПД, допомогла жінці відстояти її майнові інтереси, та вирішити питання із затопленням квартири в досудовому порядку. Людмила стала першим клієнтом Другого одеського місцевого центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги, звернувшись до нього 1 липня 2015 року. Потреба у захисті її прав виникла через затоплення її квартири сусідами та, як наслідок, пошкодження житла і нанесення матеріальної шкоди. Винуватці затоплення відмовлялись від відшкодування жінці матеріальних збитків, понесених у зв'язку із цим.

За рішенням центру клієнтці було призначено адвоката Ірину Казарян для складення та подання від її імені позовної заяви до суду та представництва її інтересів в суді в рамках виданого Центром доручення № 1. Однак, завдяки зусиллям адвоката, спірне питання жінки було вирішено в досудовому порядку. Так, нанесені сусідами пошкодження житла були добровільно усунені шляхом проведення ремонту квартири. Її майнові права на відшкодування збитків відновлено. У зв'язку з чим клієнтка прийняла рішення не звертатись до суду та надала до центру лист, в якому висловила вдячність за надану їй кваліфіковану правову допомогу як адвокату Ірині Казарян, так і працівникам Другого одеського місцевого центру з надання БВПД.

Адвокат **Світлана Берлюта**, яка співпрацює з Другим одеським місцевим центром з надання безоплатної вторинної правової допомоги, представляючи інтереси своєї клієнтки, домоглася задоволення скарги заявника у суді. 8 липня 2015 року до Другого одеського місцевого центру з надання БВПД звернулася клієнтка за отриманням правової допомоги, що полягала в поновленні її прав як потерпілої від дорожньо-транспортної пригоди. При спілкуванні особи з працівником центру стало відомо, що кримінальне провадження по факту вчинення кримінального злочину, внаслідок якого постраждала клієнтка, було закрито. На її думку, рішення слідчого про закриття кримінального провадження було

прийнято неправомірно. 17 липня Другим одеським місцевим центром з надання БВПД прийнято рішення призначити клієнтці адвоката Світлану Берлюту, яка почала представляти інтереси клієнтки згідно доручення центру № 09.

Свою роботу Світлана Берлюта розпочала з того, підготувала клієнтці скаргу на постанову слідчого ВР ДТП СУ ГУМВС України в Одеській області про закриття кримінального провадження з обґрунтуванням необхідності поновлення пропущених строків на оскарження. 19 серпня 2015 року Київським районним судом м. Одеси було розглянуто вказану скаргу, за наслідками чого винесено ухвалу про поновлення строку на оскарження, задоволення скарги клієнтки та скасування постанови про закриття кримінального провадження. Суд при винесенні вказаного рішення врахував ті обставини, що клієнтці на стадії досудового розслідування не було роз'яснено її права на правову допомогу і не ознайомлено з матеріалами провадження, зокрема, з висновками експертних досліджень. Крім того, судом було встановлено, що не було проведено слідчі дії за участю її та водія з участю захисника. Також, суд звернув увагу, що під час досудового слідства необхідно вирішити питання про проведення слідчих дій з участю заявника з урахуванням його права на захист, а також вирішення питання щодо проведення вказаних заявником слідчих дій. Отже, суд прийшов до висновку, що рішення про закриття провадження було передчасним, тобто не відповідає вимогам Кримінального процесуального кодексу України. За результатами надання адвокатом безоплатної вторинної правової допомоги судом прийнято рішення поновити клієнтці строк на оскарження, скасувати постанову слідчого про закриття кримінального провадження для проведення досудового розслідування та інших слідчих дій, необхідних для правильного і повного встановлення обставин кримінального провадження. Ухвала суду направлена для виконання до ВР ДТП СУ ГУМВС України в Одеській області.

Адвокат **Георгій Григорук**, представляючи інтереси свого клієнта у Приморському районному суді м. Одеси, домігся скасування постанови слідчого про закриття кримінального провадження, на відкритті якого наполягав позивач. 6 серпня 2015 року до Другого одеського місцевого центру з надання БВПД звернувся клієнт (інвалід II групи) з письмовими зверненнями про надання безоплатної вторинної правової допомоги, що полягала в поновленні його прав, пов'язаних з незаконним похованням іншої особи на ділянці, де розташовані могили його батьків. У своїх зверненнях чоловік просив надати правову допомогу для звернення до слідчого судді зі скаргою на дії слідчого одного з районних відділів ОМУ ГУМВС України в Одеській області, а також звернення до суду з позовом про приведення місця поховання в попередній стан. Так, зі слів клієнта, у 2013 році йому стало відомо про те, що шляхом використання підробленої заяви від імені його брата на огороженій ділянці кладовища, де розташовані могили батьків клієнта, було здійснено незаконне поховання іншої особи за незаконною згодою відповідної юридичної особи. Чоловік звернувся із відповідною заявою до правоохоронних органів про вчинення злочину, передбаченого ст. 358 ч. 3 Кримінального кодексу України (Використання завідомо підробленого документа). Натомість 4 грудня 2013 року слідчим СВ Приморського РВ ОМУ ГУМВС України в Одеській області було винесено постанову про закриття кримінального провадження. На думку клієнта, вказане рішення слідчого про закриття кримінального провадження було прийнято неправомірно через не проведення жодної експертизи, не проведення допитів жодної особи, у тому числі і клієнта, та не проведення інших процесуальних дій. Рішення слідчого клієнтом не оскаржувалось у зв'язку з відсутністю правової обізнаності. 6 серпня 2015 року, в день надходження письмових звернень від клієнта, місцевим центром було прийнято рішення призначити йому адвоката Георгія Григорука. Адвокат отримав два відповідних доручення на представництво інтересів клієнта, зокрема, з питання оскарження дій слідчого у кримінальному провадженні — доручення № 16, та з питань подання позовної заяви в рамках цивільного провадження — доручення № 17. У межах отриманого доручення № 16 адвокат Григорук підготував клієнтові скаргу на постанову слідчого про закриття кримінального провадження з обґрунтуванням необхідності поновлення пропущених строків на оскарження. 23 вересня 2015 року Приморським районним судом м. Одеси було розглянуто вказану скаргу, внаслідок чого винесено відповідну ухвалу. Суд прийшов до висновку, що рішення про закриття провадження було незаконним і необґрунтованим у зв'язку з порушенням слідчим положень Кримінального процесуального кодексу України під час проведення досудового розслідування. За результатами надання адвокатом безоплатної вторинної правової допомоги 22 вересня 2015 року Приморським районним судом м. Одеси прийнято рішення поновити клієнту строк на оскарження, скасувати постанову слідчого про закриття кримінального провадження. Таким чином, за результатами роботи адвоката правоохоронними органами має бути продовжено проведення досудового розслідування за заявою клієнта про вчинення кримінального правопорушення, передбаченого ст. 358 ч. 3 Кримінального кодексу України. У рамках виданого Центром доручення № 17 адвокат **Георгій Григорук** продовжує співпрацю із клієнтом: було підготовлено та подано до Приморського районного суду м. Одеси позовну заяву до відповідної комунальної установи. За підготуванням адвокатом позовом судом відкрито відповідне провадження. Розгляд вказаної цивільної справи триває.

Успіхи адвокатів Харківщини

Лозівський місцевий центр з надання БВПД

16 вересня 2015 року Лозівським міськрайонним судом ухвалено рішення у справі першого клієнта Лозівського місцевого центру з надання БВПД (Харківщина). Встановлено факт, який має юридичне значення, а саме: факт участі та загибелі особи у бойових діях під час виконання бойового завдання в ході антитерористичної операції на сході України. До сьогодні подібні справи на розгляді в судах Харківської області не перебували. Завдяки адвокату **Світлані Остапенко**, її професійній участі у справі, створено прецедент.

14.07.2015 року до Лозівського місцевого центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги звернувся громадянин Потапенко Василь Григорович*, 1949 р.н., пенсіонер, інвалід 2-ї групи, який проживає у м. Лозова, Харківської області. Про існування центру йому стало відомо із веб-сайту Координаційного центру з надання безоплатної правової допомоги. До Лозівського місцевого центру Василя Григоровича привела біда – загибель сина. Зокрема, він звернувся за роз'ясненням щодо порядку визнання за його сином, 1976 року народження, статусу загиблого в зоні антитерористичної операції, а за сім'єю сина — статусу сім'ї загиблого в зоні антитерористичної операції. Після отримання роз'яснення від працівника центру, Василь Григорович 14.07.2015 року подав звернення про надання безоплатної вторинної правової допомоги, що передбачає складення заяви про визнання за його сином, статусу загиблого в зоні проведення АТО, а за сім'єю сина — статусу сім'ї загиблого в зоні антитерористичної операції. Також він надав центру копії паспорту, реєстраційного номера облікової картки платника податків, пенсійного посвідчення та виписку з розпорядження про призначення пенсії, видану Управлінням Пенсійного Фонду України в Лозівському районі Харківської області. Перевіривши належність Василя Григоровича до відповідної категорії суб'єктів, яким надається безоплатна вторинна правова допомога відповідно до статті 14 Закону України «Про безоплатну правову допомогу», центром призначено адвоката — **Світлану Остапенко**, якій було видано доручення для надання безоплатної вторинної правової допомоги клієнту від 17.07.2015 року № 1. Адвокатом було здійснено всі передбачені законодавством процесуальні дії щодо підготовки та подачі до суду заяви про встановлення фактів, що мають юридичне значення, при цьому в заяві заінтересованими особами нею було визначено Управління праці та соціального захисту населення Лозівської міської ради Харківської області, Державна служба України у справах ветеранів війни та учасників АТО, Кабінет Міністрів України, Антитерористичний центр при СБУ, Головне управління МВС України в Дніпропетровській області; також в заяві нею було зазначено підстави звільнення позивача від сплати судового збору. 16.09.2015 року Лозівським міськрайонним судом Харківської області винесено рішення (справа № 629/3495/15-ц, номер провадження 2-о/629/112/15) про задоволення вимог Потапенка Василя Григоровича* у повному обсязі та визнано факти участі та загибелі його сина під час бойових дій у районі с.Мар'їнка Донецької області, тобто в зоні проведення антитерористичної операції під час виконання бойового завдання. Згідно п.9 ч.1 ст. 5 Закону України «Про судовий збір» позивач звільнений від сплати судового збору.

*Ім'я, прізвище та по батькові змінено

НАШІ АДВОКАТИ

Адвокати системи безоплатної правової допомоги, чії приклади успішного захисту наведено у даному випуску інформаційного дайджесту

Вінницька область

Безрученко

Денис Павлович

Тел.моб.: (067) 430 83 08

Григоришин

Дмитро Валерійович

Тел.моб.: (067) 281 44 46

Волинська область

Улибін

Володимир Володимирович

E-mail: ulubin@mail.ru

Тел.моб.: (068)037 6636

Жуковський

Віталій Валентинович

Тел.моб.: (099)175 34 95

Волинська область

Юнчик

Ольга Михайлівна

E-mail: olga_lutsk@ukr.net

Тел.моб.: (050) 5006308

Руденко-Сукач

Ольга Ростиславівна

E-mail: olusic@ukr.net

Тел.моб.: (050) 665 01 82

Кудлай

Максим Олексійович

E-mail: maxadvokat@i.ua

Тел.моб.: (097) 017 77 01

Литвин

Надія Олександрівна

Тел.моб.: (095) 739 13 99

Дніпропетровська область

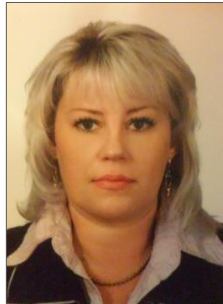

Батуєв

Олександр Валерійович

E-mail: 123678@list.ru

Тел.моб.: (098) 240 5602

Косенко

Ніна Михайлівна

E-mail: nino4ka.78@mail.ru

Тел.моб.: (097) 458 49 58

Матова

Тетяна Володимирівна

E-mail: matova_t@i.ua

Тел.моб.: (097) 050 96 98

Горін Олексій

Олександрович

Тел.моб.: (067) 887 07 68

Дніпропетровська область

Тафінцев

Костянтин Вячеславович

Тел.моб.: (063) 798 30 81;

(096) 292 94 90

Просьяник

Надія Петрівна

E-mail: kutakov1949@mail.ru

Тел.моб.: (067) 607 73 47

Кожушко

Володимир Григорович

Тел.моб.: (050)241 1116

Гайтан

Катерина Олександрівна

Тел.моб.: (050) 623 3187

Житомирська область

Грішин

Євген Олексійович

E-mail: eugen_grishin@mail.ru

Тел.моб.: (097) 352 50 50

Нагорна

Наталія Іванівна

E-mail: n.i.nagorna@ukr.net

Тел.моб.: (067) 663 40 09

Логінов

Руслан Миколайович

E-mail: Rusel2011@ukr.net

Тел.моб.: (096) 3259158

Петрушина

Людмила Анатоліївна

E-mail: Ludmila777777@mail.ru

Тел.моб.: (067) 411-20-99

Закарпатська область

Дубчак
Наталія Сергіївна
Тел.моб.: (097) 318 88 71

Бушко
Сергій Михайлович
Тел.моб.: (050) 611 3109

Діовші
Артур Яношович
E-mail: adiovshi@mail.ru
Тел.моб.: (066) 128 89 52

Чубірка
Ольга Іванівна
E-mail: olyachub7@yandex.ua
Тел.моб.: (099) 640 64 34

Закарпатська область

Бочкор
Іван Васильович
E-mail: ibochkor@gmail.com
Тел.моб.: (095) 925 23 36

Русин
Юрій Ілліч
E-mail: rusin_yura82@ukr.net
Тел.моб.: (050) 551 39 90

Руцзак
Юрій Васильович
Тел.моб.: (050) 762 24 00

Прусенко
Олена Василівна
E-mail: elena.prusenko@yandex.ru
Тел.моб.: (097) 511 30 07

Запорізька область

Запорізька область

Калмикова
Наталія Володимирівна
E-mail: advokatessa.knv@yandex.ua
Тел.моб.: (067) 755 14 09

Ліпаткіна
Елла Володимирівна
E-mail: ella.lipatkina@rambler.ru
Тел.моб.: (050)28 26 239

Валько
Віталій Сергійович
Тел.моб.: (067) 951 44 24

Панчук
Ірина Миколаївна
E-mail: peachy.71@mail.ru
Тел.моб.: (066) 900 25 53

Запорізька область

Івано-Франківська область

Панченко

Олександр Петрович
E-mail: bnm_mail.ru
Тел.моб.: (050) 160 29 48

Амельченко

Дем'ян Дем'янович
E-mail: amid82@i.ua
Тел.моб.: (066) 361 74 66

Вань

Ірина Радиславівна
E-mail: raduslavivna@ukr.net
Тел.моб.: (098) 920 26 50

Сопків

Петро Васильович
E-mail: az1201@ukr.net
Тел.моб.: (050) 528 12 35

Київ

Губський
Віктор Георгійович
E-mail: v_gubskij@ukr.net

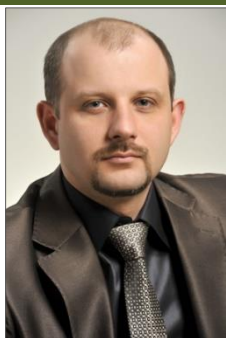
Гайдай
Роман Петрович
E-mail: gaydayr@ukr.net
Тел.моб.: (067) 422 23 40

Лавренов
Валерій Львович
E-mail: advokatlavrenov@meta.ua
Тел.моб.: (067) 264 86 86

Мірошник
Олександр Миколайович
E-mail: amiroschnik@gmail.com
Тел.моб.: (050) 384 39 71

м. Київ

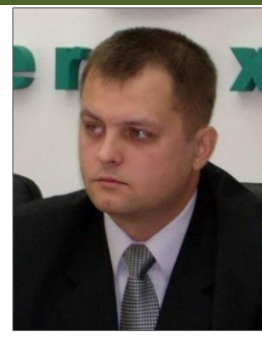
Євсутін
Олександр Миколайович
E-mail: donadvocat@gmail.com
Моб.тел.: (050) 477 63 83

Шкаленко
Євген Васильович
E-mail: shkalik@bigmir.net
Тел.моб. (063) 954 11 15

Мальована
Тамара Іванівна
E-mail: tamara_buhayets@ukr.net
Тел.моб.: (050) 643 07 71

Сидоренко
Сергій Олексійович
E-mail: npz@ukr.net
Тел.моб. (067) 440 22 40

Київ

Моїсеєнко
Богдан Ігорович
E-mail: dan.advokat@gmail.com
Тел.моб.: (050) 722 81 41

Власова
Алла Миколаївна
E-mail: vlalla_58@ukr.net
Тел.моб.: (099) 638 02 11

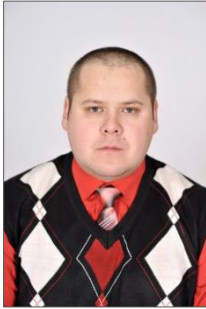
Працюк
Володимир Леонідович
E-mail: pracjuk@ukr.net
Тел.моб.: (067) 595 33 84

Березуцький
Юрій Володимирович
E-mail: berezutskiyuriy@ukr.net
Тел.моб.: (096) 940 59 59

Київська область

Київська область

Божок
Михайло Іванович
 E-mail: miwanyabozhok@ya.ru
 Тел.моб.: (063) 723 40 09

Кіровоградська область

Петров
Іван Миколайович
 E-mail: petrovin@mail.ua
 Тел.моб.: (067) 893 46 14

Дем'яненко
Тетяна Олександрівна
 E-mail: tetjana60@i.ua
 Тел.моб.: (096) 459 56 61

Новіков
Олексій Миколайович
 E-mail: nan@ukr.net
 Тел.моб.: (097) 439 50 81

Луганська область

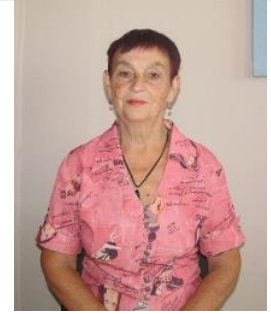
Гаврилюк
Роман Анатолійович
 E-mail: gra_sm@mail.ru
 Тел.моб.: (095) 342 54 87

Александрова
Анастасія Євгенівна
 E-mail: uaprotector@gmail.com
 Тел.моб.: (050) 254 22 99

Шурхно
Кирил Анатолійович
 E-mail: lawyershurhno@mail.ru
 Тел.моб.: (099) 300 45 73

Кузнєцова
Тетяна Андріївна
 E-mail: kuzmax1983@rambler.ru
 Тел.моб.: (095) 424 76 62

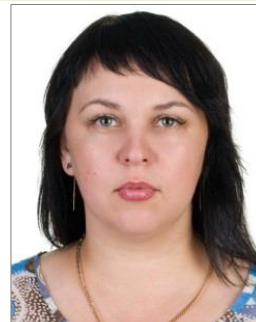
Луганська область

Євсюков
Андрій Анатолійович
 E-mail: evsukov1964@mail.ru
 Тел.моб.: (095) 577 07 57

Стародубцева
Лариса Олексіївна
 E-mail: Lug_star@ukr.net
 Тел.моб.: (050) 606 09 59

Полтавець
Інна Миколаївна
 E-mail: advokat-inna@yandex.ua
 Тел.моб.: (099) 291 71 19

Воронко
Віталій Васильович
 E-mail: advokatvuv@ukr.net
 Тел.моб.: (066) 621 28 27

Львівська область

Миколаївська область

Семко
Вікторія Валеріївна
Тел.моб.: (097) 376 18 35

Керімов
Володимир Гейдарович
E-mail: Kerim-69@i.ua
Тел.моб.: (063) 769 87 69

Руденко
Володимир
Миколайович
E-mail:
v.rudenko2015@ukr.net
Тел.моб.: (063) 287 86 38

Деміда
Володимир Володимирович
E-mail: vd_emida@mail.ua
Тел.моб.: (067) 763 3768

Миколаївська область**Одеська область**

Вороненко
Тамара Миколаївна
E-mail: advokat_brz@ukr.net
Тел.моб.: (050) 174 84 61

Капінос
Іван Іванович
E-mail: kapi_nos@ukr.net
Тел.моб.: (050) 785 85 28

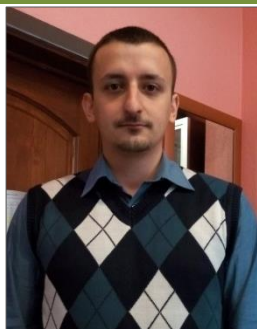
Чернетченко
Владислав Вікторович
E-mail:
advokat.nik7@gmail.com
Тел.моб.: (063) 104 47 28

Казарян
Ірина Сергіївна
E-mail:
kozanostra1985@mail.ru
Тел.моб.: (097) 701 64 50

Одеська область

Гержова
Галина Григорівна
E-mail: galinagerjova@ukr.net
Тел.моб.: (067) 923 42 33

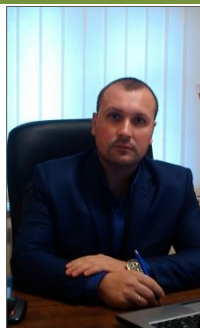
Григорук
Георгій Петрович
E-mail: evangelion_@ukr.net
Тел.моб.: (097) 960 55 21

Дідич
Євгеній Володимирович
E-mail:
didych@mitras.pro
Тел.моб.: (067) 927 89 01

Берлюта
Світлана Дмитріївна
E-mail: berliuta@mitras.pro
Тел.моб.: (067) 485 77 54

Одеська область**Полтавська область**

Загарнюк
Денис Анатолійович
E-mail: zaharniuk@mitras.pro
Тел.моб.: (097) 669 47 60

Михайлик
Микола Семенович
Тел.моб.: (095) 8419263

Кисіль
Ігор Борисович
E-mail:
advocate.igorkisil@gmail.com
Тел.моб.: (050) 260 76 77

Коротченко
Олексій Петрович
E-mail: STERH-L@YANDEX.RU
Тел.моб.: (063) 640 86 40

Рівненська область

Богельський
Ігор Володимирович
E-mail: bogelskiy@mail.ru
Тел.моб.: (097) 785 64 46

Оніщук
Марія Адамівна
E-mail: masha.onishuk@mail.ru
Тел.моб.: (068) 336 42 56

Ярема
Світлана Василівна
E-mail: svitlana.yarema@ukr.net
Тел.моб.: (067) 974 99 88

Остапенко
Володимир Сергійович
E-mail: smozeee@mail.ru
Тел.моб.: (050) 689 03 84

Сумська область

Гусейнова
Вафа Гамзатівна
Тел.моб.: (095) 346 54 05

Страшок
Олег Володимирович
E-mail: advokat_strashok@ukr.net
Тел.моб.: (066) 775 66 31

Карпа
Марія Михайлівна
E-mail: marjakarpa@rambler.ru
Тел.моб.: (050) 529 01 89

Шевчук
Валентин Олексійович
E-mail: shevchuvv@meta.ua
Тел.моб.: (067) 981 05 84

Тернопільська область

Бойко
Василь Романович
E-mail: bojko_vasil@mail.ru
Тел.моб.: (067) 843 84 72

Чапаєва
Ганна Миколаївна
E-mail: anna_sadova@ukr.net
Тел.моб.: (098) 476 99 54

Майборода
Сергій Сергійович
E-mail: maiboroda.ss76@mail.ru
Тел.моб.: (050) 520 39 09

Шадрін
Олександр Сергійович
E-mail: shadrin_a_s@mail.ru
Тел.моб.: (067) 792 17 56

Харківська область

Харківська область

Старовойтова
Марина Володимирівна
E-mail: mar_star@bk.ru
Тел.моб.: (097) 929 72 25

Головіна
Олена Сергіївна
E-mail: golovinalena.08@mail.ru
Тел.моб.: (067) 570 06 83

Остапенко
Світлана Юріївна
Тел.моб.: (095) 388 25 99

Горішній
Олег Олександрович
Тел.моб.: (095) 455 00 08

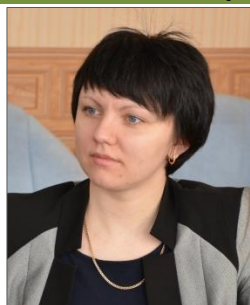
Херсонська область

Блонський
Денис Миколайович
E-mail:
blonskiy_denis@mail.ru
Тел.моб.: (067) 556 54 96

Андрієвський
Олександр Антонович
E-mail: andrievski@i.ua
Тел.моб.: (097) 355 97 96

Гриценко
Людмила
Олександрівна
Тел.моб.: (067) 218 37 23

Божко
Олександр Андрійович
Тел.моб.: (097) 465 17 57

Черкаська область

Ліннік
Микола Сергійович
Тел.моб.: (093) 078 41 05

Еременко
Сергій Григорович
Тел.моб.: (067) 263 85 58

Левицький
Олексій Валерійович
Тел.моб.: (063) 859 88 86

Бугай
Василь Дмитрович
Тел.моб.: (095) 880 57 45

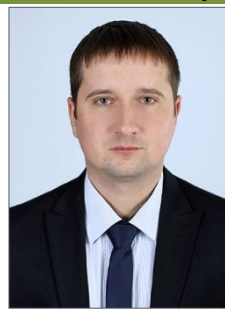
Чернівецька область

Лутсу
Ірина Василівна
Тел.моб.: (050) 855 25 70

Попова-Завгородня
Сніжана Григорівна
E-mail:
spopovazavgorodnyaya@mail.ru

Ерашов
Роман Вікторович
E-mail:
erashov_84@mail.ru

Куліш
Валерій Григорович
E-mail: kulesh_valeri@mail.ru
Тел.моб.: (050) 313-49-90

Чернігівська область

Тел.моб.: (050) 665 91 00

Тел.моб.: (093) 584 65 66

Чернігівська область

Волинська область

Фаста

Євген Матвійович
Тел.моб.: (067) 406 03 25

Ширай

Андрій Анатолійович
E-mail: shiray-andrey@mail.ru
Тел.моб.: (093) 735 57 61

Саюк

Володимир Васильович
E-mail: vita.sheremeta.86@mail.ru
Тел.моб.: (066) 123 04 99

Лащук

Юлія Валеріївна
E-mail: Yulia_holodzion@i.ua
Тел.моб.: (099) 507 53 91

Соломко

Олександр Іванович
Тел.моб.: (099) 728 03 11

Розум

Петро Петрович
Тел.моб.: (050) 193 77 91

Житомирська область

Київська область

Миколайчук

Павло Валерійович
Тел.моб.: (097) 931 7054

Піка

Микола Михайлович
E-mail: pika.56@mail.ru
Тел.моб.: (097) 214 32 20

Ющенко

Віктор Володимирович
Тел.моб.: (098) 440 84 00

Медвідь

Юрій Віталійович
E-mail: imiedvid@mail.ru
Тел.моб.: (097) 691 13 44

Київська область

Львівська область

Неживок

Ігор Вікторович
E-mail: nezhivok@bk.ru
Тел.моб.: (066) 380 59 38

Журбенко

Ігор Анатолійович
Тел.моб.: (067) 243 49 69

Каспрів

Ростислав Ігорович
Тел.моб.: (067) 943 77 44

Сагатий

Олег Олегович
Тел.моб.: (067) 740 63 77

Львівська область

Рівненська область

Сумська область

Курілець

Андрій Іванович
Тел.моб.: (067) 673 65 19

Канареєв

Іван Олегович
E-mail: kanareev@i.ua
Тел.моб.: (066) 768 29 10Баранчук Володимир
МиколайовичE-mail: advokatbaranchuk@gmail.com
Тел.моб.: (097) 901 71 35

Гулаков

Андрій Іванович
E-mail: [00002199061313@facebook.com](https://www.facebook.com/00002199061313)
Тел.моб.: (050) 932 04 37

Сумська область

Хмельницька область

Овчинникова

Раїса Олексіївна
Тел.моб.: (097) 128 85 03

Хворостовський

В'ячеслав Олексійович
Тел.моб.: (067) 859 90 05

Гіппіус

Олександр Борисович
E-mail: advokat-gippius@ukr.net
Тел.моб.: (067) 275 99 26

Довгаль

Петро Степанович
E-mail: petr.dovgal@mail.ru
Тел.моб.: (067) 601 65 68

Хмельницька область

Чернівецька область

Черевик Сергій
СтаніславовичE-mail: 251078@ukr.net
Тел.моб.: (067) 391 14 84Ісопчук Валерій Володимирович
Тел.моб.: (050) 777 93 82

Сивак

Василь Володимирович
Тел.моб.: (067) 684 64 57

Гніденко

Тетяна Зіновіївна
E-mail: tgnidenko@rambler.ru
Тел.моб.: (050) 844 33 84

Чернігівська область

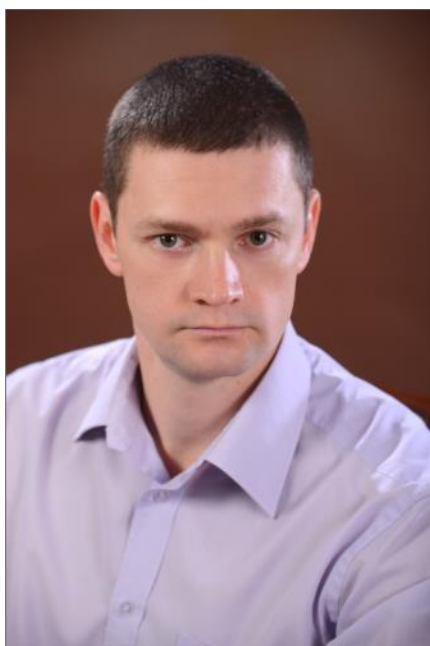
Бондаренко Павло Вікторович
E-mail: bondarenkopavlel@ukr.net
Тел.моб.: (093) 144 93 92

Кращі практики адвокатської діяльності та менеджменту

[] Адвокатська практика надання БВПД

Запропонований суброзділ дайджесту – огляд вибраних прикладів адвокатських ініціатив, які можуть бути корисними у роботі колег-адвокатів у відповідних ситуаціях.

Апеляційна скарга адвоката щодо зміни рішення суду 1-ої інстанції та стосовно звільнення клієнта у залі суду

Адвокат **Микола Таранов**

Ухвалою Апеляційного суду Вінницької області від 22.09.2015 р. Апеляційну скаргу адвоката **Миколи Таранова** (який співпрацює із **Регіональним центром з надання БВПД у Вінницькій області** та діяв за доручення центру №002-0000961 від 08.06.2014) було задоволено частково, визнано його підзахисного винним у вчиненні кримінального правопорушення передбаченого ч.1. ст. 396 КК України (номер кримінального провадження ЄРДР 12014020000000129) та призначено йому покарання у виді 2 (двох) років обмеження волі.

Запобіжний захід щодо його клієнта у вигляді тримання під вартою скасовано, та звільнено з під варти у залі суду. Апеляційна скарга адвоката Таранова мотивована тим, що суд першої інстанції при призначенні покарання обвинуваченому у виді двох років шести місяців позбавлення волі не врахував того, що він повністю визнав свою вину та активно сприяв розкриттю злочину. Також безпідставно суд першої інстанції взяв до уваги доказ, який стосується судимості його клієнта за ч.1 ст.185 КК України, так як відповідно до ч.1 ст.88 КПК України докази, які стосуються судимостей обвинуваченого або вчинення ним інших правопорушень, що не є предметом цього

кримінального провадження, є недопустимими на підтвердження винуватості обвинуваченого у вчиненні кримінального правопорушення. При цьому адвокат послався на Постанову пленуму ВСУ «Про практику призначення судами кримінального покарання» №7 від 24.10.2003 р. та КПК України на ч.3.ст.403, ч.2 ст.409 КПК.

Рішенням Апеляційного суду Вінницької області запобіжний захід щодо підзахисного адвоката Таранова у вигляді тримання під вартою скасовано, та його звільнено з-під варти у залі суду.

NB! Із текстами апеляційної скарги та зміни до апеляційної скарги адвоката Миколи Таранова на протиправні дії працівників Білоцерківського МВ ГУ МВС України в Київській області можна ознайомитись у **Додатках 1 та 2.**

Апеляційна скарга щодо закриття провадження за недостатністю доказів

Відповідно доручення **Регіонального центру з надання БВПД у Вінницькій області** № 002-00001781 від 10.10.14 р. по кримінальному провадженні, внесеному до ЄРДР за №12014020240000142, адвокат **Володимир Кіцула** був призначений для захисту І., яка обвинувачувалась за ст. 309 ч. 1 КК та за ст. 307 ч. 2 КК України, максимальне покарання за які передбачено до 10 років позбавлення волі з конфіскацією майна. А саме, І обвинувачувалась в тому, що вона незаконно придбала і зберігала для власного вживання особливо небезпечний наркотичний засіб – макову соломку, яка була виявлена і вилучена за місцем її проживання 11.04.2014 р.. Крім того вона збула за місцем свого проживання особливо небезпечний наркотичний засіб - концентрат з макової соломки і опій ацетильований. Свою вину І. за ст. 307 ч. 2 (збут наркотичних засобів) не визнавала, посилаючись на те, що була провокація з боку працівників міліції. Адвокат Кіцула В.І. звертав увагу суду першої інстанції, що в даному випадку мало місце підбурювання з боку працівників міліції до скоєння злочину, тому надані обвинуваченням докази є

недопустимі.

Однак, вироком Немирівського районного суду Вінницької області від 16.03.2015 р. І. була засуджена за ст. 309 ч. 1 КК України до 2 р. позбавлення волі та за ст. 307 ч. 2 КК України до 6 років позбавлення волі з конфіскацією майна. На підставі ст. 70 КК України за сукупністю злочинів остаточно І. призначено покарання у виді 6 років позбавлення волі з конфіскацією майна.

За апеляційною скаргою адвоката Кіцули В.І. ухвалою апеляційного суду Вінницької області від 01.07.2015 р. цей вирок скасовано в частині засудження І. за ст. 307 ч.2 КК України до 6 років позбавлення волі з конфіскацією майна і провадження в цій частині закрито за недостатністю доказів. І. засуджено за ст. 309 ч.1 КК України до 2 років позбавлення волі.

Апеляційна скарга адвоката Кіцули В.І. мотивована тим, що засудження І. за ч.2 ст. 307 КК України є безпідставним, так як дії П. та працівників міліції носили явно провокаційний характер, а так званий контроль за вчиненням злочину, був проведений з грубим порушенням кримінально-процесуального закону, що дає підстави суду визнати його недопустимим доказом. При цьому адвокат послався на ст.ст. 246, 252, 271 КПК України, які регламентують негласні слідчі дії та проведення контролю за вчиненням злочину, а також на ст. 373 ч. 3 та ст. 62 Конституції України про те, що обвинувачення не може ґрунтуватись на припущеннях, та доказах добутих незаконним шляхом. Крім того, адвокат навів практику Європейського суду у справах «Ванян проти Російської Федерації» та «Худобін проти Російської Федерації» та інші, з яких слідує, що за умови відсутності у справі даних про те, що особа займалася збутом наркотичних засобів іншим особам, крім легендованої, є достатні підстави підозрювати, що мала місце провокація. Докази, отриманні шляхом провокації не можуть бути використані у судочинстві, оскільки це є порушення п. 1 ст. 6 Європейської Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод через порушення принципу справедливості.

Наведені положення Конвенції та практика Європейського суду, що відповідно до ст. 17 Закону України від 23 лютого 2006 року № 3477-IV «Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини» застосовуються при розгляді справ як джерело права.

NB! *Із шаблоном апеляційної скарги адвоката Володимира Кіцули можна ознайомитись у Додатку 3.*

Практика реагування на порушення прав затриманих представниками правоохоронних органів – визнання незаконності затримання

Відповідно до доручення №002-0001523 від 11.08.2015 у кримінальному провадженні внесеному до ЄРДР №12015020120000634 адвокатом **Юрієм Мангером (Регіональний центр з надання БВПД у Вінницькій області)** було подано скаргу на незаконне затримання слідчим Гайсинського РВ УМВС України у Вінницькій області. Ухвалою слідчого судді Гайсинського районного суду Вінницької області від 13.08.2015 р. скарга адвоката Мангера була задоволена, зобов'язано начальника ІТТ Гайсинського РВ УМВС України у Вінницькій області звільнити позбавленого свободи його клієнта **як затриманого без належних правових підстав**. Скарга адвоката Мангера мотивована тим, що підставою затримання зазначено «Орієнтування начальника Гайсинського РВ УМВС», що суперечить ст. 208 КПК України, фактичний час затримання не співпадає з часом зазначеним в протоколі затримання, що є порушенням ст. 209 КПК України. При цьому адвокат послався на п. 4 ст. 5 Європейської конвенції про захист прав людини і основоположних свобод та на ст. ст. 29, 55 Конституції України

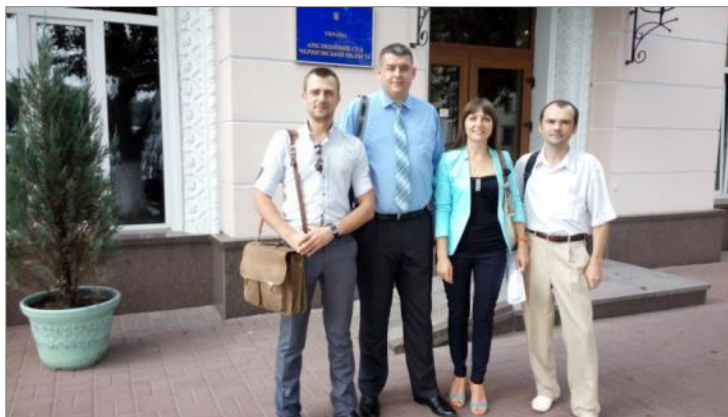
NB! *Із скаргою адвоката Юрія Мангера можна ознайомитись у Додатку 4.*

Адвокат **Юрій Мангер**

Відновлення прав громадян через здійснення адвокатами захисту Pro Vobis

У рамках налагодженої співпраці та з метою отримання консультації стосовно відновлення порушених прав громадян до **Регіонального центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги у Чернігівській області** звернувся представник громадської правозахисної організації «MART». Так, було встановлено, що допомоги у відновленні своїх порушених прав потребує сім'я, яка проживає у Ічнянському районі Чернігівської області, у домогосподарстві якої, 06.08.2015 року під час здійснення обшуку працівниками правоохоронних органів, було вилучено дрова, понад ту кількість, яку було вказано в ухвалі суду про надання дозволу на здійснення обшуку.

Зліва направо: адвокати **Михайло Дворніченко**, **Микола Росомаха**, юристи **Олеся Пирковська** та **Дмитро Шумар** біля Апеляційного суду Чернігівської області

Реалізуючи своє право на правосуддя та з метою повернення тимчасово вилученого майна, яке не було вказано в ухвалі суду, громадянин С. звернувся до суду. Однак, відповідно до ухвали слідчого судді Ічнянського районного суду Чернігівської області від 19.08.2015 року, у відкритті провадження було відмовлено, а скаргу повернуто громадянину С. без розгляду. Суддя пояснював своє рішення тим, що дії або бездіяльність слідчого не можуть бути оскаржені на досудовому слідстві, але, при цьому, суддя не прийняв до уваги, що саме така бездіяльність слідчого може бути і була оскаржена згідно ч. 1 ст. 303 КПК України. У зв'язку з тим, що вперше за наданням безкоштовної правової допомоги громадянин С. безпосередньо звернувся до ГО «MART», було вирішено, що його представництво у судових засіданнях «Pro vobis» будуть здійснювати адвокати Центру. В рамках налагодженої співпраці між громадською правозахисною організацією «MART» та Регіональним центром з надання безоплатної вторинної правової допомоги у Чернігівській області з метою відновлення порушених прав громадян представництво громадянина С. у судовому засіданні апеляційного суду Чернігівської області 04 вересня 2015 року здійснював «Pro vobis» адвокат **Микола Росомаха**. Відповідно до ухвали апеляційного суду Чернігівської області від 04 вересня 2015 року колегія суддів скасувала оскаржувану ухвалу слідчого судді Ічнянського районного суду Чернігівської області від 19 серпня 2015 року, а скаргу громадянина С. направила на новий розгляд до суду першої інстанції. Адвокат **Андрій Руднік** 28 вересня 2015 року здійснив представництво громадянина С. у Ічнянському районному суді Чернігівської області. У судовому засіданні Ічнянського районного суду Чернігівської області 28 вересня 2015 року адвокат Андрій Руднік підтримав подану його підзахисним скаргу на бездіяльність слідчого згідно з ч. 1 ст. 303 КПК України, акцентуючи увагу суду на незаконних діях органів досудового розслідування під час проведення обшуку в домогосподарстві громадянина С. Прокурор та слідчий у судовому засіданні заперечували проти задоволення поданої скарги. Вислухавши доводи сторін та дослідивши матеріали кримінального провадження, суд дійшов висновку щодо обґрунтованості скарги та наявності підстав для її задоволення. Відповідно до ухвали слідчого судді Ічнянського районного суду Чернігівської області від 28 вересня 2015 року скаргу громадянина С. задоволено в повному обсязі, тимчасово вилучене майно, яке було вилучено понад норму під час здійснення обшуку у домогосподарстві сім'ї, повернуто.

Адвокат **Сергій Гробок**, який надає безоплатну вторинну правову допомогу та співпрацює із **Регіональним центром з надання БВПД у Чернігівській області**, допоміг сім'ї переселенки із Луганщини відшкодувати матеріальну шкоду, завдану внаслідок ДТП.

У травні 2015 року до Регіонального центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги у Чернігівській області звернулася жінка, інвалід 2-ої групи, з проханням надати адвоката за рахунок держави. Минулого року її сім'я переїхала з Луганська до Чернігова через окупацію обласного центру незаконними терористичними формуваннями та загрозою у зв'язку із цим життю її близьких. Незадоволю після того її чоловік, який є інвалідом I-ої групи, втрапив у ДТП, по факту чого було порушене

кримінальне провадження. На нього було складено протокол про відповідне правопорушення як на винуватця ДТП. Однак чоловік себе таким не вважав. Саме із цією проблемою жінка прийшла до центру у травні 2015 року. Втім, тоді вона не могла отримати БВПД, так як надання такої в цивільних та адміністративних справах згідно чинного законодавства розпочалося із 1 липня 2015 року.

6 липня 2015 року жінка повторно звернулася за допомогою – уже до щойно відкритого Чернігівського місцевого центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги – з проханням в отриманні безоплатної вторинної правової допомоги в інтересах її чоловіка. При спілкуванні з'ясувалось, що її чоловік не є суб'єктом права на БВПД, оскільки розмір його пенсії по інвалідності перевищує два прожиткових мінімуми для непрацездатних осіб.

Адвокат **Сергій Гробок**

Адвокат Сергій Гробок, який співпрацює із Регіональним центром з надання БВПД у Чернігівській області, погодився допомогти сім'ї переселенки Pro Bono. Зокрема, вивчивши усі обставини ДТП, він підготував кілька клопотань, унаслідок чого проведено дві додаткові експертизи. За результатами експертиз винуватими визнано обидві сторони та відповідне кримінальне провадження було закрито. Адвокатом також підготовано позов проти страхової компанії стосовно розміру відшкодування матеріальної шкоди, завданої його клієнту внаслідок цього ДТП. Однак питання вирішилось у досудовому порядку – страхова компанія прийняла рішення про відшкодування матеріальної шкоди у розмірі 100%.

Шаблони адвокатських клопотань, розроблені адвокатами системи БПД, для використання колегам

Адвокат **Регіонального центру з надання БВПД у Харківській області** **Олександр Шадрін** підготував шаблон клопотання до суду про усунення порушення прав людини у випадку, якщо під час судового засідання обвинувачений знаходиться у спецзасобі – наручниках; обґрунтувавши клопотання порушенням ст.3 Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод.

NB! Переглянути шаблон клопотання можна у **Додатку 5**.

Адвокат **Олександр Шадрін**

Адвокат **Регіонального центру з надання БВПД у м. Київ** **Леонід Шалімов** підготував алгоритм дій слідчого за вимогами Кримінального процесуального кодексу 2012 року.

Алгоритм складений таким чином, що дає нам змогу спостерігати за діями слідчого в часовому форматі, покроково. Такий алгоритм допоможе може бути корисним колегам-адвокатам для контролю за законністю дій слідчого та можливості подальшого реагування у формі скарг.

Адвокат **Леонід Шалімов**

NB! Переглянути алгоритм можна у **Додатку 6**.

NB! Цей, а також інші шаблони/документи/методичні рекомендації для адвокатів, підготовані іншими адвокатами, можна знайти у групі в соціальній мережі Facebook «Книжарня» за адресою:

<https://www.facebook.com/groups/491278290921834/>

Адвокат Ірина Кузіна

Адвокат **Регіонального центру з надання БВПД у Харківській області** Ірина Кузіна підготувала для можливого використання та удосконалення колегами-адвокатами Шаблон адвокатського запиту про витребування відомостей та копій документів. Шаблон підготовано з обґрунтуванням такого запиту нормами чинного Кримінального процесуального законодавства, Конституції України та Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність».

NB! Переглянути шаблон адвокатського запиту можна у **Додатку 7**.

[] Корисні практики в роботі центрів БВПД

У даному суброзділі дайджесту – збірка прикладів корисних практик з управління та забезпечення роботи центрів БВПД, доведення їх до відома інших центрів БВПД у різних регіонах з метою можливого запровадження аналогічних практик. У поточному випуску дайджесту пропонуємо ознайомитися із наступними прикладами таких практик.

Практика центрів БВПД щодо поширення інформації про безоплатну правову допомогу серед громадян, проведення відповідної роз'яснювальної роботи

Запоріжжя

З метою інформування широкого кола громадян, щодо їх роботи місцевих центрів, їх місцезнаходження у кожному регіоні, а також порядку отримання безоплатної правової допомоги та суб'єктів права на таку, усіма місцевими та регіональними центрами з надання БВПД спільно з територіальними управліннями юстиції впродовж вересня та жовтня 2015 року пройшли вуличні інформування громадян. Під час цих заходів працівники центрів та територіальних управлінь юстиції інформували громадян на вулицях міст, містечок та сіл (зокрема, у найбільш залюднених місцях, у відділеннях пошти, на зупинках громадського транспорту, вокзалу, ринках та гуртожитка тощо) щодо права на БПД, а також роздавали відповідну інформаційну продукцію.

Рівненщина

Тернопільщина

Кіровоградщина

Дніпропетровщина

Одещина

Херсонщина

Вінницина

Волинь

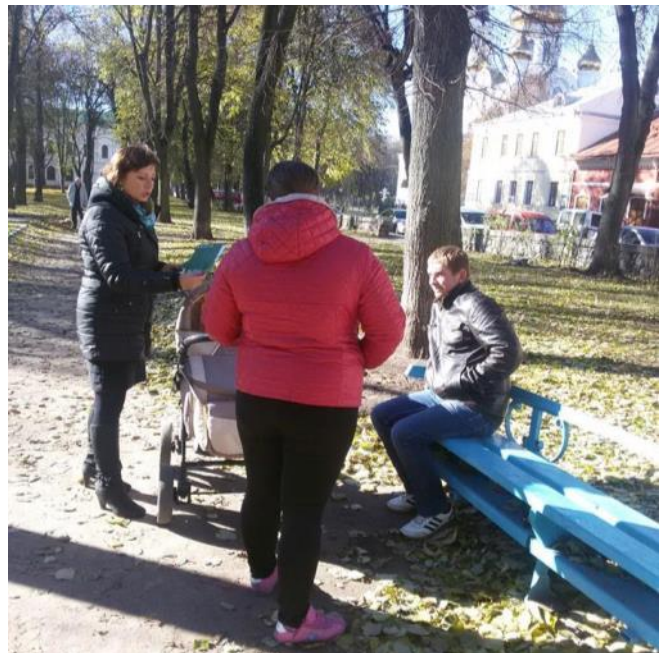
м.Київ

Хмельничина

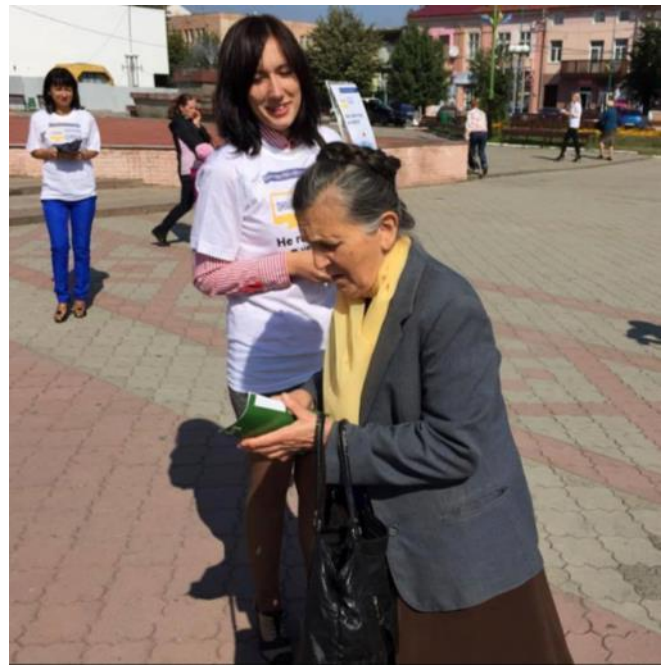
Закарпаття

Житомирщина

Донеччина

Івано-Франківщина

NB! Заохочуємо центри продовжувати практику вуличного інформування й у подальшому.

Практика підготовки інформаційних матеріалів та методичних рекомендацій центрами з надання БВПД

Ковельським місцевим центром з надання БВПД розроблено Методичні рекомендації для органів місцевого самоврядування щодо організації надання безоплатної первинної правової допомоги в громадах.

При підготовці Методичних рекомендацій використано матеріали Інформаційно-практичного посібника "Організація надання безоплатної первинної правової допомоги у громадах"

NB! Із Методичними рекомендаціями можна ознайомитись у **Додатку 8**.

За ініціативи низки місцевих центрів з надання БВПД у багатьох регіонах проведено роботу з підготовки інформаційних буклетів та інших видів інформаційної продукції стосовно безоплатної вторинної правової допомоги в Україні (порядку надання, суб'єктів права на неї тощо) та безпосередньою контактною інформацією про центри у містах України.

NB! Заохочуємо місцеві та регіональні центри продовжувати практику підготовки

інформаційних буклетів й у майбутньому. Наголошуємо на необхідності при підготовці таких матеріалів дотримуватись вимог [LogoBook «Безоплатна правова допомога»](#), що знаходиться у відкритому доступі на сайті Координаційного центру з надання правової допомоги.

[] Європейська практика правового захисту*

**Розділ підготовлено у співпраці із Українською Гельсінською спілкою з прав людини*

Олена Сапожнікова, адвокат, юрист Фонду стратегічних справ Української Гельсінської спілки з прав людини, редактор та аналітик сайту precedent.in.ua

Чи є перемогою в справі рішення Європейського суду з прав людини?

Так, що ж робити після отримання рішення Європейського суду з прав людини (далі – Європейського суду)? Продовжувати відстоювання своїх прав за національною процедурою, чи зупинитися після отримання від держави справедливої фінансової сатисфакції в очікуванні, що вона самостійно якось змінить законодавство, поліпшить систему в цілому, а потім покращення прийде і у конкретну справу? У ході роздумів над цими питаннями заявник або адвокат, чи представник в його інтересах, можуть зіткнутися з дилемою, яку можна ніколи і не розв'язати. Або заплутатися у суперечливих положеннях чинного законодавства, «махнувши рукою» та очікувати коли запанує нарешті порядок в державі, зокрема, запрацює належним чином виконавче провадження. Як варіант, можна спробувати відштовхуватися від судової практики Європейського суду та національних судів, створюючи нові українські прецеденти та змінювати крапля за краплею таким чином правову систему із середини адвокатськими руками задля недопущення ламання усього грубими руками революційних ідей одного дня.

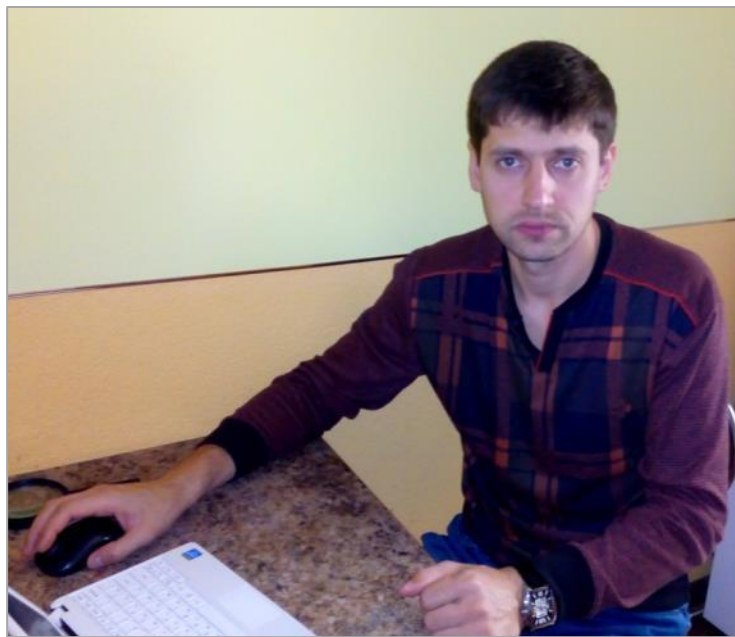

Адвокат *Олена Сапожнікова*

Наприклад, з-поміж інших можна відзначити такі рішення Європейського суду, що мають продовження своєї історії в національних судах, та якими можна послуговуватись як прецедентами у відстоюванні своїх прав та свобод:

[«Нечипорук та Йонкало проти України», № 42310/04, 21.04.2011 р.](#) У цій справі Європейський суд визнав порушення статті 3 Конвенції (матеріальний та процесуальний аспекти) щодо першого заявника, Нечипорука І.М., а саме **катування його працівниками міліції в ході**

розслідування кримінальної справи за його обвинуваченням та неефективне розслідування владою даного факту. Також було встановлено Європейським судом порушення положень статті 5 §§ 1, 2, 3, 4 та 5 щодо першого заявника, а саме свавільне тримання його під вартою в деякі зазначені ним періоди; неповідомлення про причини затримання; тривале недоставлення його до суду задля перевірки правомірності затримання та утримання в місцях несвободи, під час якого його катували; залежність розгляду питання про тримання під вартою від графіку судових засідань з розгляду кримінальної справи за обвинуваченням заявника; відсутність законодавчо визначеної можливості просити в подальшому відшкодування за незаконне затримання. Європейським судом було встановлено в тому числі порушення статті 6 §§ 1 і 3 (с) Конвенції щодо використання національними судами зізнань заявника у вчиненні злочинів, отриманих в ході його катувань працівниками міліції, про що він згодом заявляв під час судового розгляду; порушення права заявника на доступ до адвоката під час перших допитів працівниками міліції. Як результат, після тривалого національного судового розгляду на основі рішення Європейського суду, [3 червня 2013 року Хмельницький](#)

Заявник Нечипорук І.М

[міськрайонний суд виніс виправдувальний вирок](#) щодо заявника та звільнив його з-під варти в залі суду, апеляційна інстанція 29 листопад 2013 року та касаційна інстанція 29 липня 2014 року залишила рішення суду першої інстанції без змін. До речі заява про злочин щодо заявника з боку міліціонерів уже три роки знаходиться на перевірці в органах прокуратури, на думку Нечипорука І.М., «затягування відбувається спеціально, так як працівники прокуратури повинні винести рішення щодо незаконних дій своїх колег, що є фактично неможливим».

Заявник Тарасов О.Г.
під час несення служби в зоні проведення АТО

«[Тарасов проти України](#)», [№ 17416/03, 31.10.2013 р.](#) Європейський суд визнав порушення статті 3 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод (далі – Конвенція) щодо катувань заявника працівниками міліції в ході розслідування кримінальної справи за його обвинуваченням, а також порушення

процесуального аспекту статті 3 Конвенції щодо відсутності ефективного розслідування владою

вищеназваних катувань. Було також встановлено Європейським судом порушення статті 6 § 1 Конвенції щодо використання національними судами зізнань заявника у вчиненні злочинів, отриманих в ході його катувань працівниками міліції, про що він згодом заявляв під час судового розгляду; неможливість взяття участі заявника в судовому розгляді в певний період в порушення положень статті 6 § 3 (с) Конвенції, порушення права заявника на юридичне представництво. Варто відзначити, що заявник на основі даного рішення Європейського суду подав заяву на перегляд його справи. У результаті чого [Вищий спеціалізований суд з розгляду цивільних і кримінальних справ відкрив провадження 20 червня 2014 року](#), а незабаром, [13 листопада 2014 року, даним судом було винесено ухвалу, якою скасовано обвинувальний вирок у справі](#) та усі матеріали направлено на новий судовий розгляд до Краматорського міського суду Донецької області. В ході судового розгляду справу було направлено 18 травня 2015 року на досудове розслідування до місцевої міліції, яка триває до нині, за словами Тарасова О.Г., *«зі значними порушеннями закону»*.

[«Чопенко проти України», № 17735/06, 15.01.2015 р.](#) У даній справі Європейський суд визнав порушення статті 6 § 1 і 3 (с) Конвенції у зв'язку з обмеженням права заявника на доступ до адвоката під час першого допиту працівниками міліції та використання судами зізнавальних показів заявника як основних для його засудження, а також у зв'язку з відмовою у задоволенні

Верховним Судом України клопотання заявника про його безпосередню участь під час касаційного розгляду. Нещодавно, [6 липня 2015 року, Верховним Судом України обвинувальний вирок відносно заявника було скасовано](#) та справу направлено на новий розгляд до суду першої інстанції.

Так, *«чи є перемогою рішення Європейського суду?»*, - таке питання можна поставити не лише щодо рішень Європейського суду, а загалом до

всіх судових рішень. Існування необхідності вирішення питань мирним способом, а саме в ході справедливого судового розгляду, є показником беззаперечного гуманного розвитку людства, що не хоче продовжувати топити світ у крові один одного, сліпо знищуючи все навкруги, а шукає консенсусу у співжитті мільярдів різних характерів та шляхи виходу із складних випадків. Тому звісно, можна назвати судові рішення перемогою в контексті цивілізованого вирішення питання, але чи є це перемогою в сенсі отриманням бажаного результату?

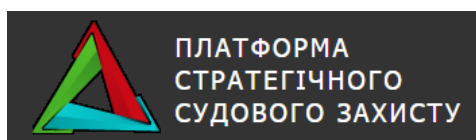
Головною цінністю в змагальному процесі сторін є те, що **остаточне судові рішення є обов'язковим до виконання і таким чином відбувається реалізація думок, що з'явилися, коли виникла спірна або конфліктна ситуація.** У такому розрізі складно назвати в Україні успіхом отримання судового рішення в справі, адже **значна їх кількість, на жаль, не виконується.** Можна шукати виправдання у зміні політичних сил, війні, будь-чому, але це не змінює реальності – судові рішення часто не виконуються, в той час як життєві долі ламаються, зневіра до судової системи просочується на десятиліття в кров.

А щодо рішень Європейського суду, то тут теж вимальовується неоднозначна відповідь, так як після багаторічного очікування чарівного вирішення всіх існуючих проблем одним махом, отримуємо фактично відправну точку, з якої знову потрібно рухатися національними судовими коридорами, що є плутаними та не завжди освітленими принципом справедливості, тобто з'являється необхідність знову боротися та вкотре долати всі бюрократичні процедури, намагатися довіряти тим, хто не один раз уже обманув, доводити свою правоту попри те, що вона нікому спершу не потрібна. І не всі обирають цей шлях.

Варто відзначити, що значний відсоток складають рішення Європейського суду щодо несправедливості судового розгляду в українських кримінальних провадженнях. Тому в таких справах заявники та їх рідні в більшості випадків після здолання національних механізмів правового захисту, дивляться роками на Європейський суд як на інстанцію, що нарешті все поставить на свої місця і запанує абсолютна справедливість. Держава ж у відповідь пропонує не безмовне виконання думок Європейського суду, а очікує на активні дії з боку заявників та пропонує можливість змінити ситуацію в ході тривалих національних судових розглядів, що можливо навіть не встановлять такої очікуваної заявниками істини, затягнувши можливо у вир нових порушень закону представниками влади.

Нині існує єдиний законний механізм і ним варто все ж користуватися. Зокрема, в кримінальних справах однією з причин до перегляду Верховним Судом України, передбаченої [п. 4 статті 445 Кримінального процесуального кодексу](#) України (далі – КПК України), є встановлення міжнародною судовою установою, юрисдикція якої визнана Україною, порушення Україною міжнародних зобов'язань при вирішенні справи судом. Однак це можливо за умови, що особа буде подавати до Верховного Суду України заяву про перегляд судового рішення у певний строк, а саме протягом трьох місяців з дня, коли особі, на користь якої ухвалено рішення міжнародною судовою установою, юрисдикція якої визнана Україною, стало або мало стати відомо про набуття цим рішенням статусу остаточного ([ч. 3 статті 447 КПК України](#)). Окрім особи, на користь якої ухвалено рішення міжнародною судовою установою, юрисдикція якої визнана Україною, таку заяву про перегляд рішення може подати також її захисник, законний представник чи представник юридичної особи. Варто відзначити, що відбуття покарання або смерть засудженого не є перешкодою для перегляду справи в інтересах його реабілітації.

На жаль, є ряд рішень Європейського суду, які не мають свого продовження на національному рівні, а залишаються відкритими питаннями до держави Україна, це так звані [«полонені правосуддя»](#). Проект «Полонені правосуддя» запущено Українською Гельсінською Спілкою з прав людини майже рік тому на сайті precedent.in.ua задля привернення уваги громадськості та влади до історій п'яти осіб, що отримали позитивні рішення Європейського суду, але досі їх справи не вирішені на національному рівні.

ПЛАТФОРМА
СТРАТЕГІЧНОГО
СУДОВОГО ЗАХИСТУ

NB! На сайті precedent.in.ua можна ознайомитися з іншими матеріалами з наведеної вище тематики: [«Кожен може змусити державу виконувати рішення Європейського суду з прав людини»](#), [«Плоди отруйного дерева»](#) тощо.

Завідомо незаконне затримання, привід, арешт або тримання під вартою в світлі права на свободу та національної судової практики

Право на свободу є одним із основних в демократичному суспільстві. Однак це право не є обіцянкою мати абсолютну свободу, ні, воно обмежене рядом обставин задля убезпечення від акумулювання вседозволеності та забезпечення мирного співіснування різних індивідуумів. Зокрема, людина може бути позбавлена державою свободи шляхом затримання працівниками правоохоронних органів, але це повинно відбуватися у встановленому законом порядку, відповідати національним та міжнародним принципам. У разі такої невідповідності національне законодавство передбачає порушникам юридичну відповідальність.

Право на свободу в правових нормах

По-перше, право на свободу передбачено [Конституцією України в статті 29](#): «Кожна людина має

право на свободу та особисту недоторканність. Ніхто не може бути заарештований або триматися під вартою інакше як за вмотивованим рішенням суду і тільки на підставах та в порядку, встановлених законом...».

По-друге, [стаття 5 пункт Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод](#) (далі - Конвенція) передбачає: «Кожен має право на свободу та особисту недоторканність...». Однак варто

відзначити, що в цій статті зазначено: «нікого не може бути позбавлено свободи, крім таких випадків і відповідно до процедури, встановленої законом: ... с) законний арешт або затримання особи, здійснене з метою допровадження її до компетентного судового органу за наявності обґрунтованої підозри у вчиненні нею правопорушення або якщо обґрунтовано вважається необхідним запобігти вчиненню нею правопорушення чи її втечі після його вчинення...».

По-третє, кримінальне законодавство містить ряд статей, що передбачають покарання за порушення права на свободу: стаття 364 (зловживання владою або службовим становищем), стаття 365 (перевищення влади або службових повноважень працівником правоохоронного органу), стаття 367 (службова недбалість), стаття 371 (завідомо незаконне затримання, привід, арешт або тримання під вартою) Кримінального кодексу України (далі - ККУ). Однак навіть якщо наявне очевидне завідомо незаконне затримання, привід, арешт або тримання під вартою, практичні працівники не застосовують у більшості випадків статтю 371 ККУ, а послуговуються іншими названими вище статтями у зв'язку із відсутністю роз'яснень її застосування та усталеної практики, якою можна оперувати.

Склад кримінального правопорушення, передбаченого статтею 371 Кримінального кодексу України: завідомо незаконне затримання, привід, арешт або тримання під вартою

Стаття 371 ККУ розміщена в розділі «Злочини проти правосуддя» та передбачає: «частина 1: *Завідомо незаконне затримання або незаконний привід - караються позбавленням права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до п'яти років або обмеженням волі на строк до трьох років*; частина 2: *Завідомо незаконні домашній арешт або тримання під вартою - карається обмеженням волі на строк від трьох до п'яти років або позбавленням волі на той самий строк*; частина 3: *Дії, передбачені частинами першою або другою цієї статті, якщо вони спричинили тяжкі наслідки або були вчинені з корисливих мотивів чи в інших особистих інтересах, - караються позбавленням волі на строк від п'яти до десяти років з позбавленням права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до трьох років*».

Склад даного правопорушення у іншій редакції містився і в Кримінальному кодексі України 1960 року за назвою «Завідомо незаконний арешт, затримання або привід» та звучав таким чином: «частина 1: *Завідомо незаконний арешт — карається позбавленням волі на строк до одного року*. Частина 2: *Завідомо незаконне затримання або незаконний привід — карається виправними роботами на строк до одного року*». Таким чином санкція раніше була більш суворою, а склад правопорушення не включав в себе завідомо незаконне тримання під вартою. Якщо говорити про склад кримінального правопорушення, передбаченого статтею 371 ККУ, то обов'язковими є чотири складові: 1) спеціальний суб'єкт, а саме службова особа органу дізнання, слідчий, прокурор, а у випадку завідомо незаконного тримання під вартою - також начальник місця попереднього ув'язнення. Судді за дії, передбачені ст. 371, несуть відповідальність за ст. 375, а інші службові особи - за ст. ст. 365 або 424 ККУ; 2) основний безпосередній об'єкт - правосуддя в частині забезпечення законного затримання, приводу, арешту або тримання під вартою, а також конституційне право людини на свободу і особисту недоторканність. Додатковим факультативним об'єктом можуть виступати честь та гідність особи, життя і здоров'я, майнові блага; 3) суб'єктивна сторона – вина у формі прямого умислу; 4) з об'єктивної сторони злочин може проявлятися у незаконному. а) затриманні, б) приводі (ч. 1 ст. 371); в) арешті; г) триманні під вартою (ч. 2 ст. 371). Кваліфікуючими ознаками (ч. 3 ст. 371) визначено: 1) *спричинення тяжких наслідків*; 2) *вчинення з корисливих мотивів чи в інших особистих інтересах*.

Поняття тяжких наслідків є оціночним. Їх визначення здійснюється судом у кожному конкретному випадку залежно від обставин справи. Такими наслідками можуть визнаватися: *самогубство особи чи замах на нього, тяжке захворювання, позбавлення життя підозрюваного чи обвинуваченого іншими затриманими або ув'язненими тощо*.

Національна судова практика щодо застосування статті 371 Кримінального кодексу України

У справах, коли національними судами було застосовано статтю 371 ККУ, з-поміж іншого можна відмітити єдину спільну рису, а саме суб'єктом складу кримінального правопорушення тут є працівник правоохоронного органу під час виконання своїх службових повноважень. Зокрема, станом на 2 листопада 2015 року в Єдиному державному реєстрі судових рішень розміщено 10 вироків з обвинуваченням за статтею 371 ККУ:

1. У справі [№ 605/422/13-к](#) у кримінальному провадженні № 42013210000000047, внесеному в Єдиний реєстр досудових розслідувань 23 квітня 2013 року, Підгаєцький районний суд Тернопільської області 9 липня 2013 року виніс обвинувальний вирок щодо слідчого слідчого відділу Підгаєцького РУ МВС України у Тернопільській області і призначив покарання за вчинення кримінального правопорушення, передбаченого статтею 371 ККУ, у вигляді позбавлення займати посаду слідчого в органах внутрішніх справ строком на два роки. Зокрема, слідчий 28 березня 2013 року о 16.25 затримав неповнолітню особу в якості підозрюваного у вчиненні злочину, передбаченого ст. 186 ч. 1 ККУ, а саме слідчий не направив негайно прокуророві протокол затримання неповнолітньої особи, а наступного дня звернувся до прокурора за погодженням клопотання про обрання слідчим суддею щодо затриманого запобіжного заходу у вигляді взяття під варту.
2. У справі [№ 755/7224/13-к](#), кримінальне провадження № 1-кп/755/193/13, Дніпровський районний суд м. Києва 7 червня 2013 року виніс обвинувальний вирок щодо оперуповноваженого відділу по боротьбі з незаконним обігом наркотиків Дніпровського РУ ГУМВС України у м. Києві і призначив покарання у вигляді одного року обмеження волі за вчинення кримінального правопорушення, передбаченого статтею 371 ККУ. Особу було засуджено також за статтею 365 ККУ. Зокрема, оперуповноважений 26 вересня 2012 року о 15.30 без документального оформлення затримання доставив на автомобілі особу до відділку міліції з метою схилення останньої до дачі зізнавальних показів. У відділку міліції оперуповноважений відібрав у затриманого пояснення, в яких зазначив іншу адресу та обставини затримання, а саме що у нього за участі понятих було вилучено з кишені куртки паперовий згорток з мілкоподрібленою речовиною зеленого кольору рослинного походження, після чого затриманого відвезли за запропонованою оперуповноваженим адресою та склали там протокол огляду місця події. Таким чином, оперуповноважений склав та видав завідомо неправдивий рапорт про затримання особи, а також надав даний рапорт для порушення кримінальної справи.
3. У справі [№ 116/6632/13-к](#), кримінальне провадження № 1/116/7/14, Сімферопольський районний суд Автономної Республіки Крим 28 січня 2014 року виніс обвинувальний вирок щодо оперуповноваженого відділу по боротьбі з незаконним обігом наркотичних засобів Керченського МУ ГУ МВС України у АР Крим та призначив покарання у вигляді 3 років 9 місяців та позбавлення спеціального звання «старший лейтенант», у сукупності, за вчинення кримінальних правопорушень, передбачених статтею 307 ч. 3 та статтею 28 ч. 3, статтею 364 ч. 3 та статтею 28 ч. 3, а також статтею 371 ККУ. Оперуповноважений була засуджена за вчинення ряду злочинів як співучасник у організованій групі разом із іншими працівниками правоохоронних органів. Зокрема, обвинувачена у складі даної організованої групи незаконно затримала двох осіб.

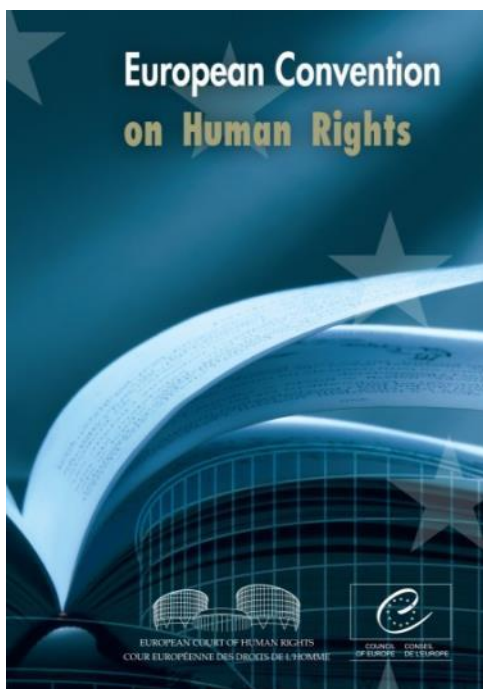

4. У справі [№ 301/2178/13-к](#), кримінальне провадження № 1-кп/301/3/14, Іршавський районний суд Закарпатської області виніс обвинувальний вирок щодо оперуповноваженого сектору кримінального розшуку Іршавського РВ УМВС України у Закарпатській області, що був на час вчинення кримінального правопорушення у складі оперативно-слідчої групи, та призначив за вчинення кримінального правопорушення, передбаченого статтею 371 ККУ, покарання у вигляді позбавлення права обіймати посади, пов'язані із виконанням функцій представника влади на строк два роки. Особу було засуджено і за іншими складами кримінальних правопорушень. Зокрема, 21 січня 2013 року о 6.45 ранку оперуповноважений разом із іншим працівником правоохоронних органів, виїхавши за викликом заступника начальника автостанцію щодо пошкодження скла каси автостанції, з'ясували, що було розбите скло вартістю у 200 грн., а також, що діяння не містило ознак кримінального правопорушення, встановили особу правопорушника та, застосувавши до нього фізичну силу, доставили автомобілем у відділок міліції, де утримували деякий час у коридорі, поки його не звільнив начальник даного відділку.
5. У справі [№ 592/2136/14-к](#), кримінальне провадження № 12013200010000159, відомості по якому 20.08.2013 року були внесені до Єдиного реєстру досудових розслідувань, Ковпаківський районний суд м. Суми 10 серпня 2015 року виніс обвинувальний вирок щодо помічника оперуповноваженого оперативно-пошукового відділу управління карного розшуку УМВС України в Сумській області та призначив покарання у вигляді штрафу в розмірі 1500 неоподаткованих мінімумів доходів громадян, що становило 25 500 гривень, з позбавленням права обіймати посади в правоохоронних органах строком на три роки та з позбавленням спеціального звання «старший лейтенант». Особу було засуджено і за іншими складами кримінальних правопорушень. Зокрема, помічник оперуповноваженого разом із іншими працівниками правоохоронних органів незаконно затримав особу та обмежив її в праві на вільне пересування протягом тривалого часу.
6. У справі [№ 1-797/11](#), кримінальне провадження 11/190/11/14, Апеляційний суд Автономної Республіки Крим 20 лютого 2014 року виніс обвинувальний вирок щодо начальника сектора по боротьбі з незаконним обігом наркотиків лінійного відділу на станції Сімферополь УМВС на Придніпровській залізниці МВС України та призначив покарання за вчинення кримінального правопорушення, передбаченого статтею 371 ч. 2 ККУ, у вигляді трьох років позбавлення волі. Особу було засуджено і за іншими складами кримінальних правопорушень. Зокрема, начальник сектора разом із іншими працівниками правоохоронного органу тривалий час за попередньою змовою групою осіб вчиняли ряд кримінальних правопорушень, в тому числі й незаконне затримання, незаконний арешт та тримання під вартою.
7. У справі [№ 297/1228/13-к](#), кримінальне провадження внесене до Єдиного реєстру досудових розслідувань за №42013070060000001 від 16.01.2013 року, Берегівський районний суд Закарпатської області 3 квітня 2014 року виніс обвинувальний вирок щодо слідчого Берегівського СВ Берегівського РВ УМВС України в Закарпатській області та за вчинення кримінального правопорушення, передбаченого статтею 371 ч. 1 ККУ, призначив покарання у вигляді двох років обмеження волі. Особу було засуджено і за іншими складами кримінальних правопорушень. Зокрема, 13 січня 2013 року о 17.45 до відділку міліції надійшло повідомлення про те, що певна особа самовільно забрала у своєї матері за місцем

проживання гаманець із 2000 доларів США та декілька кредитних карток. На місце події виїхала слідчо-оперативна група. Всупереч волі затриманої слідчий доставив її автомобілем до відділку міліції, де незаконно утримував з 20.30 до 22.30, під психічним тиском змушуючи її зізнатися у вчиненні злочину, не оформивши жодного процесуального документу та не провівши ніякої слідчої дії, після чого відпустив її додому.

8. У справі [№ 0312/3108/2012](#), кримінальне провадження №1/165/37/13, Нововолинський міський суд Волинської області 22 жовтня 2013 року виніс обвинувальний вирок щодо старшого дільничного інспектора міліції Володимир-Волинського МВ УМВС України у Волинській області та призначив покарання за вчинення кримінального правопорушення, передбаченого статтею 371 ч. 3, у вигляді позбавлення волі строком на п'ять років. Особу було засуджено і за іншими складами кримінальних правопорушень. Зокрема, старший дільничний інспектор разом із іншими особами домовлялись про інсценування затримання певних осіб під час збуту останніми наркотичного засобу, а саме повідомляли цим осіб, що їх затримано, та вимагали від них кошти за непритягнення до кримінальної відповідальності.
9. У справі [№ 1-373/11](#), Подільський районний суд м. Києва 29 січня 2014 року виніс обвинувальний вирок щодо старшого оперуповноваженого сектора карного розшуку Суворівського районного відділу Херсонського міського управління УМВС України в Херсонській області та призначив покарання за вчинення кримінального правопорушення, передбаченого статтею 371 ККУ, покарання у вигляді двох років обмеження волі, але звільнено від кримінальної відповідальності у зв'язку із закінченням строків давності. Особу було засуджено також за статтею 365 ч. 2 ККУ. Зокрема, 20 жовтня 2010 року о 12.00 в інституті інноваційних технологій та змісту освіти МОН України старший уповноважений разом із іншим працівником правоохоронного органу пред'явили особі до ознайомлення постанову про примусовий привід до м. Херсон та супроводили особу до відділку міліції Подільського району м. Києва, де утримували проти її волі, застосовуючи до неї фізичну силу, після чого без оформлення жодного процесуального документу її звільнили з приміщення відділку міліції того ж дня о 17.00.
10. У справі [№ 422/3674/13-к](#), кримінальне провадження № 1-кп/422/6/2014, Перевальський районний суд Луганської області 21 березня 2014 року виніс обвинувальний вирок щодо дільничного інспектора міліції сектору дільничних інспекторів Перевальського РВ УМВС України в Луганській області та призначив покарання за вчинення кримінального правопорушення, передбаченого статтею 371 ККУ, покарання у вигляді позбавлення права займати посади у правоохоронних органах строком на один рік. Особу було засуджено і за іншими складами кримінальних правопорушень. Зокрема, 22 березня 2013 року о 20.00 разом із іншим працівником правоохоронного органу прибули до квартири певної особи, нанесли їй ряд ударів по тілу та доставили на автомобілі до себе додому, де надягнули на руки затриманій особі залізні браслети, прикріпили їх разом із затриманим до труби на вулиці та залишили так на ніч. Затриманий вранці зламав металевий ланцюг браслетів та втік від працівників правоохоронних органів.

Положення статті 5 пункту 1 (с) Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод щодо права на свободу

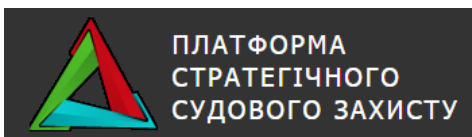

Право на свободу в контексті статті 5 пункту (с) Конвенції не є абсолютним: «законний арешт або затримання особи, здійснене з метою допровадження її до компетентного судового органу за наявності обґрунтованої підозри у вчиненні нею правопорушення або якщо обґрунтовано вважається необхідним запобігти вчиненню нею правопорушення чи її втечі після його вчинення».

Вираз «здійснене з метою допровадження її до компетентного судового органу» охоплює всі три альтернативні підстави для арешту чи взяття під варту ([Lawless v. Ireland](#) (но. 3) (Лоулесс проти Ірландії) (№ 3), пп. 13 и 14; [Ireland v. the United Kingdom](#) (Ірландія проти Об'єднаного Королівства), п. 196). Особа може бути взята під варту на підставі статті 5 пункту 1 (с) лише у рамках кримінального провадження задля того, щоб вона постала перед компетентним органом за підозрою у вчиненні нею кримінального правопорушення ([Ječius v. Lithuania](#) (Джесіус проти Литви), п. 50; [Schwabe and M.G. v. Germany](#) (Швабе и М.Г. проти Германії), п. 72).

Наявність цілі доставлення підозрюваного до суду повинна розглядатися незалежно від досягнення даної цілі. Також тримання під вартою повинно бути співмірною мірою для досягнення вказаної мети ([Ladent v. Poland](#) (Ладент проти Польщі), пп. 55-56). Варто відзначити, що превентивне тримання під вартою осіб, які, на думку держави, мають схильність до вчинення правопорушень, не допускається ([Guzzardi v. Italy](#) (Гуццарді проти Італії), п. 102; [Ciulla v. Italy](#) (Чіулла проти Італії), п. 40; [M. v. Germany](#) (М. проти Германії), п. 89; [Shimovolos v. Russia](#) (Шімоволос проти Росії), п. 54).

Хоча ми не є країною загального права, але прецедентне право увірвалося в наше життя рішеннями Європейського суду з прав людини, до того ж практичні працівники завжди послуговувалися в своїй роботі досвідом колег в подібних справах. Творцями нової судової практики є не лише судді, а й адвокати, які можуть доносити у своїх позиціях сторони процесу правову позицію, що буде змінювати усталену практику. Адже завжди можна знайти приклади у [Єдиному державному реєстрі судових рішень](#) або [на сайті Європейського суду з прав людини](#), [Міністерства юстиції України](#), [Харківської правозахисної групи](#), [Української Гельсінської Спілки з прав людини](#), а також на сайті [precedent.in.ua](#).

ПЛАТФОРМА
СТРАТЕГІЧНОГО
СУДОВОГО ЗАХИСТУ

NB! На сайті [precedent.in.ua](#) продовжується публікація серії історій успіху випускників першого освітнього курсу Програми Мережі Будинків прав людини в Україні 2013 року.

Дякуємо за увагу!

Відповідальні за випуск:

Управління стратегічного розвитку Координаційного центру

Регіональний центр з надання БВПД в Одеській області

Начальник управління

Сергій Троценко

ІР 10013

e-mail:

admin@legalaid.gov.ua

Начальник відділу інформації

Надія Кизицька

ІР 10021

e-mail:

nadiia.kyzytska@legalaid.gov.ua

Головний спеціаліст відділу інформації

Вероніка Кухаренко

ІР 10034

e-mail:

veronika.kukharenko@legalaid.gov.ua

Заступник директора

Юлія Лісова

ІР 46005

e-mail:

yuliya.lisova@legalaid.gov.ua

